

YUNUS EMRE

ASİKA

Vardıktan sonra

Kanadı

kim arar

KEVŞER YEŞİLTAS

SINIR
ÖTESİ

yayınları®

*Aşka varınca
kanadı kim arar*

YUNUS EMRE

Kevser Yeşiltaş

Aşka varınca kanadı kim arar

YUNUS EMRE

Kevser YEŞİLTaş

SINIR ÖTESİ YAYINLARI

REKLAM VE PRODÜKSİYON

HİZ. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.

© Bu kitabın tüm yayın hakları, SINIR ÖTESİ YAYINLARI'na aittir.

Telsiz Mah. 85/1 Sk. No: 23/ Dükkan:2 Zeytinburnu - İSTANBUL

Tel: 0 (212) 415 30 19 Faks: 0 (212) 415 18 30

www.sinirotesi.com

e-mail: info@sinirotesi.com

ISBN: 978-975-8312-75-7

- Dizgi Kapak Tasarım : SINIR ÖTESİ YAYINLARI
- Genel Yayın Yönetmeni : Ergun CANDAN
- Dağıtım Sorumlusu : Zeynel YILDIRIM
- Müdür : Ali ÖZCAN
- Editör : Nilüfer ARITAN
- Baskı : DOĞA BASIM İLERİ MATBAACILIK
San. ve Tic. Ltd. Şti.
İ.O.S.B Turgut Özal Cad. Çelik Yenil End.
Merkezi No.117 2A-B İkitelli İST.
Tel: 0(212) 407 09 00

1. Baskı: Ocak 2014 (6000 adet basılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ	7
ÖNSÖZ	9
GİRİŞ	13
TAPTUK YUNUS	17
Bir serüvendir Taptuk Yunus	19
Serüven Başlasın	22
Eserleri	30
TAPTUK YUNUS EMRE'NİN BATINI SIRLARI	31
Yol	42
Odun	46
Gör Beni	49
Işk'ın Elinden	52
“Bal” ve “Balum” Sırrı	55
Bez	59
Yunus'un Dine Bakışı	76
Donbadon	78
“Bab” ve “Taptuk” Sırrı	84
TAPTUK YUNUS EMRE'NİN GÖNÜL DERGÂHI	89
Arife nişan gerektir	89
Hakikat'in Mai'si	101
İlahi Maya'lama	103
Esmâ'dan Müsemma'ya	106
Derviş	109
Sır	113
Seyr-i Süluk	120
Çıktım Erik Dalına	139
Tanış olalım	144

AŞKA VARINCA KANADI KİM ARAR?	149
SONSÖZ	169
SÖZLÜK	176
KAYNAKÇA	189

Sunuş

Tasavvufi konulardaki kitaplarını yayınladığımız yazarımız Kevser Yeşiltaş bu yeni çalışmasında, Anadolu'da çok önemli bir yeri olan ünlü tasavvufçu Yunus Emre'nin bâtni bilgilerini sizlerle buluşturmuş bulunuyor.

Bilindiği gibi 13. ve 14. yüzyıllar Anadolu'da Sufi çalışmalarının zirve yaptığı bir döneme denk gelir. Yunus Emre de bu dönemler arasında yaşamış çok büyük bir mürşittir.

İlk Sufi Öğretisi'ni Hacı Bektaş-ı Veli Dergâhı'nda almış ancak O'nun asıl eğitimi Hacı Bektaş-ı Veli'nin kendisini yanına yolladığı Taptuk Emre Dergâhı'nda gerçekleştirilmiştir.

Aşk... Vuslat...

Yunus Emre'yi anlamak için önce O'nun soyadının anlamından başlamak gerekir. Emre aşık demektir.

Aşk sözcüğü Sufizmde çok ayrıcalıklı bir kullanılış alanına sahiptir. Hatta Sufizmin temel kavramlarının başında geldiğini söyleyebilirim.

Bu aşk sözcüğünün içinde barındırdığı anlam, vuslata olan özlem ve cezbedir. Vuslattan kasıt ise varlığın kendi ruhsal büyüklüğüyle buluşmasıdır. Kendini bulması, kendini bilmesi, kendi sırlarına kavuşarak Tanrısal – İlâhi sırlara kavuş-

masıdır burada anlatılmak istenen vuslat...

Büyük okyanustaki bir damlanın hikayesidir bu... Okyanustan süzülüp bu dünyanın karanlığına bürünen ama içinde sakladığı ışığı hiç unutmayan ve bir gün yeniden o okyanusla kavuşacağını bilen bilgelerin öyküsüdür bu...

Konu Yunus Emre gibi bir tasavvufçu olunca sözü daha fazla uzatmadan, yazarımızın kendi anlatım üslubunun içinde sizi o büyük mürşitle başbaşa bırakmak sanırım en doğrusu olacaktır... O büyük mürşitin engin dünyasının aşkı üstünüze olsun...

Ergun CANDAN

SINIR ÖTESİ YAYINLARI

Genel Yayın Yönetmeni

Önsöz

Bir gün Tasavvufi Öğretilerin, varlıksal ihtiyaç olduğu anlaşılacaktır. Ve bir çıkış kapısı, ruha ve cevhere açılan.

Yunus'ca

Taptuk Yunus, gönüllerin Yunus Emresi, benim gönlümde de Yunus'ca olarak sese gelen bir derviş, bir şair, bir ozan, gönüller sultanı, gökyüzü eri, yeryüzü ereni. Ne desek yeter mi onu tanımlamaya? Elbette yetmez. Herkes tarafından, istisnasız kabul görmüş, gönüllere taht kurmuş, Gönül Erbabı Yunus. Onu anlamak için bir Yunus gönüllü olmak icab eder.

Bu kitapta, zihin içinde çözülemeyecek türden cümlelere yer verdim, amacım biraz da zihin dışında nasıl düşünüleceğine dair bir düşünce yaratmaktır, naçizane. Her birini de ustadım olana hürmet ile yapmaya gayret ettim, çaba sarfettim. Zira bildiklerim, bilmediklerimden öte değildir.

Kitabın amacı, sadece kuru bilgiyi verip, kenara çekilmek değil, bilgiyi nasıl kullanılacağına dair de ipuçlarını aktarmaktır. Bir cezip yaratmaktır.

Zaten Taptuk Yunus ve dervişleri ve ondan sonra gelen

tüm Yunus mahlası, lakabı ile anılanlar ve Yunus gönüllülerin tüm amacı cezp yaratmaktır. Bu bir sanattır. Çünkü "**Çalabın ırmağı, sanattır**" diyorum naçizane Yunus'ca.

Yunus gönüllülerin işi, müzikle, resimle, kitapla, özlü sözlerle ile, hâl yaşatmak, o hâli, mal etmektir tüm gayesi. Okuyan ve okutan tüm gönüllere selam olsun diyerek başlayalım.

Her cezp, bir kanattır Aşka uçuran. Aşkın kanatları yoktur lakin kanatlandırır insanı. Aşka uçunca da kanada ihtiyacı kalmaz insanın. Bu kitap, bir seyir kitabıdır. Cezp kitabıdır.

Her insanın bir cezp âlemi vardır, hayretler ile yol alır, hasretlik ile dertlenir, her derdin şıfası da zehri de yine kendi ruhundadır. Tüm insanlar, evvelde bir iken ışıır, zamanda belirir ve aşık olur. Tüm kitaplarımda yazdığım ve bu kitaba da ilham veren, kendi ilhamım olan sözü tekrar yazmak istedim.

"Sırdır nokta Alem-i Vücudun içinde, aynı anda Alem-i Vücut o sırr-ı noktanın içinde".

İşte insanın tüm gayreti, hem âlemin içindeki noktanın sırrına varmak, hem de âlemin içinde nokta olmanın sırrına vakıf olmaktır. İnsan, bir noktadır, kainatın tam ortasında yer alan. Kainat bir noktadır, insanın tam ortasında "gönlüne" yerleşen.

İnsan, Maveraya yani ötelerin ötesine, yücelerin yücesine aittir, lakin bütünün içinde birey olarak bir anlam kazanır. Hem bireydir, hem bütündür. Bu iki hâli anlamak içindir tüm seyri. Her zerre-i nokta bir menzildir. Her menzilin hâli ayrı ayrı, türlü türlüdür. Bir menzilden diğerine misafir olur, cezp ile yol alır. Her noktada kendini tanır, diğer noktaya uçarken aşk ile sarhoş, serdehoşluk içindedir, yaşadığı tüm hâller ona ilahi bir zevk verir.

Halk arasında Veysel Karani olarak bilinen Üveys-ül Karenî'nin harika bir sözü vardır: "*Kulluk Kemale erdiği vakit, kulun yaşayışı Mabudun yaşayışı gibi olur.*" Görmeden görmeler, sözsüz dile gelenler, yürümeden gidenler, kanatlı uçup, kanatsız varanlar. Gördüm demez görenler, bildim demez bilenler. Ulaşmak lakin nereye demeden, sormadan, sorgulamadan.

Varlık âlemi, soru âlemidir. Menzilde soru yoktur. Her menzilden, sorularla çıkılır yola. Sorular bittiği vakit menzile ulaşılır. Seyir âleminde kul olan, kemale erdiğinde Aşk olur. Dünyada, fark vardır, çeşitlilik vardır. Yunus gönüllüler, erenler, ulaştıkları menzillerden **"kulluk ile Rablık"** arasında fark olmadığını dile getirirler. Bu bir hâldir, aşkınlık hâli. Kaba sığamama ve taşma hâlidir. Bunu ancak o menzile ulaşanlar, Aşkın cezbinden serdehoş olanlar, dem olup dembedem hâline ulaşanlar dile getirebilir. Bu dile getirisi okuyan normal hayatını devam ettiren insanlar anlamakta oldukça güçlük çekerler. Hâlden anlayan ancak o hâl içinde olanlardır. O hâle ulaşmadan da uluların söylediklerini anlamak zorlaşacaktır. O hâle ulaşmadan da dile getirmek, tekrardan ve tekerlemeden ileri gitmeyecektir. Tabiri caizse, teypten konuşmak gibi olacaktır.

Cezb-i hâl ile söze gelen her kelime değerlidir, cezb-i hâlsiz söylenen ise kuru, kupkuru olacaktır. Tüm erenler, Hallacı Mansur, Mevlâna, Hacı Bektaş Veli, Muhyiddin İbn-i Arabi, Taptuk Yunus ve tüm Yunus'lar, kendi menzillerinden seslenmişler ve bize ilham vermişlerdir. Onların sözlerini anlamak, idrak etmek, hayatımıza geçirmek bir seçenektir sadece. Ancak herkes kendi ruhundaki yankıları dinlemeli ve onları söze getirmeli, dillendirmelidir. Aksi hal, taklitten öteye geçemeyecektir. Bu değerli kısacık fani dünyamızda, kendi ruhumuzun derinliklerine seyretmemiz, ruhumuzun katmanlarındaki sesleri duymamız, onları bedene indirmemiz ve o öğreti ile yaşamamız daha makbul olacaktır.

Dünyadaki farklılık ve çeşitliliğe aldanıp üstünlük taslamak, her hâli kendine mal ederken kibir ile hareket etmek elbette yanlıştır. Üstünlük ancak iman dolu yüreklerdedir, onlar da tevazu sahipleridir. Herkes kendi değerinde ve özünün kıymetinde uyanmalıdır. Kimse ötekenden daha değerli, kıymetli, üstün ve daha ışıklı değildir. Herkes kendi uyanışının rehberidir. Başka birinin uyanışına rehberlik ettiği zannı, kibirden öte değildir.

Lafı tadında bırakarak, burada bal ile keselim ve kısa bir mana yolculuğuna çıkalım. Yunus'ca kitabını yazmak kısmet oldu ve elinize ulaştı. Kısmetten öte bir adım atılmaz, nefes dahi alınmaz. Ne kadar daha nefesimiz var ise bu âlemde, ha gayret diyelim ve seyrimize başlayalım.

Okuyan tüm gönüllere, sonsuz teşekkürlerim ile.

Kevser Yeşiltaş

Kasım 2013

Giriş

2006 yılında, doğduğumdan beri yaşadığım şehirden, mesleğim ve işimin gereği, çok uzaklara göçtüm ve sırlarla dolu bir yaşamın içinde, tam da ortasında buldum kendimi. Hem mesleki durumum gereği, hem ruhi olarak bilimsel bir yapıya, düşünce sistemine sahip iken, birden, görünmeyen âlemin dehlizlerinde kendini arayan biri olarak yeniden doğdum. Zıtlıklarım, tezatlarım, hem görünen âlemimde hem mana âlemimde bana çok destek verdiğini çok sonraları anladım. Çünkü herşeyi kabullenmeyen, hiçbir kalıba uymayan ve şekle girmeyen inatçı, meydan okuyan ve zor bir yaradılışım vardı.

2010 yılında, dergi yazılarımı derleyerek ve eklemeler yaparak ilk kitabım olan Kuantum Gizli Öğretisi piyasa çıktı. Kitap yazarlığım böylelikle başlamış oldu. Benim için çok zor olmamıştı o kitabı yazmak çünkü, ortaokuldan beri kuantum fiziği ile ilgili araştırmalarımı yapıyor, Einstein hayranlığım beni onun öğretilerine doğru sürüklüyordu. Ortaokulda iken İzafiyet Teorisi kitabını okumuştum. Einstein'ın ortaya koyduğu teorisini anlamak ve bunu kitaplaştırarak, kuantum fiziğinden çekinenlere ulaşmak, benim için mutluluk vericiydi.

Daha sonra yaşadığım açıklanamayacak türden birtakım

gizemli olaylar, beni En-el Hakk Gizli Öğretisi kitabını yazmaya teşvik etti. Tasavvufi anlamda bilgim sınırlıydı, hiçbir eğitim de almamıştım. Karşılaştığım bir Hakk üstadı, "Hallac'ı yazacaksın, o senin gönlünden akacak ve O'nun konuştuğunu tüm dünya işitecek" dediğinde bu benim için imkansızın ötesinde bir şeydi. İnsanların bile fazla bilmediği Doğu yöresinde bir şehirde, kendi mesleği olan grafik tasarım işini yapmaya çalışan biriydim nihayetinde.

En-el Hakk kitabının peşi sıra çıkan Bâtını Mevlâna, Işık Eri-Hacı Bektaş Veli ve Arif için Din Yoktur kitapları gönlümün sultanları oldu. Her birini kaleme alırken, farklı cezbelere yolculuklara çıktım. Doyumsuz kokularla, renklerle ve tınılarla, kainatın gizemlerine bir bir erişmiş oldum. Ulaştığım her zerreden almış olduğum, ruhumda yankı bulan tüm sesleri de kitaplarımda aktardım. Bu kitapta yazdığım her satır, bilakis kendi cümlelerimdir. Alıntı yaptığım herşeyin altına nereden alındığı yazılmıştır.

Nefs insana bahşedilmiş olağandışı bir cevherdir. Nefsini harap etmediğin, yerle bir etmediğin müddetçe, daima galip olacaktır. Beden zayi olacak, acı çekecek ki, nefis dize gelebilsin. Bu yüzden insandaki birtakım yeteneklerin ne vakit peyda olacağını ve ne vakit son bulacağını hiç kimse bilemez. Bunun tayini ancak ve ancak o kişinin ruhi gayretleri ile alakalıdır. Çünkü hiçbir şey sonsuza kadar aynı tınıda, aynı tek düzelikte gitmez. Ya dönüşür başkalaşır, ya da gelişir dal budak olur sarmalar. Bir kimsenin algıları açık, ruhi yetenekleri fazla diye, kibre kapılarak, diğerlerini aşağılamaya, hor görmeye, yüksekte bakmaya asla hakkı yoktur. Unutmayalım ki, her istidat ve meleke, insana belli süreler içinde hak ettiği müddetçe ve hayra kullanabildiği vakitlerce verilir sonra yenisinden alınabilir.

Kibrin istisnasız, dünyaya gelen herkeste var olduğunu, ancak fark edilmediği için de ehlileştirilmediğini ortaya koyar Hallac-ı Mansur. Ehlileştirme yoluna girenlerin de ödeyecekleri hesap, katlanacakları çile ve diyetlerine de razı gelişleri, sab-

redilemeyecek boyuttadır. Ancak bu yola girenlerin çoğu yoldan dönmüşlerdir. Devam edenlerin çileli hayatları olduğu düşünülür dışardan bakıldığında. Fakat onlar, artık acının ve çilenin çok daha farklı boyutlarını, Hakiki Huzur manasının derinliğine ererek ve eriyerek yaşıyor olurlar.

Bunları yazmamdaki amaç, benzer hadiseleri fazlasıyla yaşayan, bir mana çıkaramayan, sorularına cevap arayanların varlığının gün geçtikçe artıyor olmasındandır. Her birimiz çok değerliyiz. Karmaşık yapıya sahip varlıklar olarak algılarımız çok açık her birimizin. Kimse ne özel ne de diğerinden aşağıda bir özelliğe sahiptir. Gizemli olayların içinde olmak insana bir özellik katmıyor, gizemli olayları yaşamayanı da alçaltmıyor. Kimsenin kimseden üstünlüğü yoktur, üstünlük sadece Edeb'tedir. Hakikat Mai'sinde herkes üryandır. Hiç kimse daha iyi bir çul ile örtülmemiştir, velev ki edeb ile yoğrulmadıkça. Üstünlük daimi edebtedir ve edeb, erdemli er kişinin işidir. Edebin edebe üstünlüğü olur, etin kemiğin üstünlüğü yoktur. Erdem sahiplerinin cinsiyeti yoktur. Onlar güneş gibidir, cahiliye buzlarını eriten. Su gibidir alevlerini söndüren. Rüzgar gibidir sapla samanı ayıran. Ve toprak gibidir örten, gizleyen, gerçeği bağırlarında yeşerten.

Taptuk Yunus'u kaleme almaya naçizane gayret ettiğim, çabaladığım anlarda, daima engeller ile karşılaştım. Engeller mana derinliğim ile alakalı idi. Tortularım vardı. O Yüce Gönüllü insanı anlatmak, aktarmak, yazmak o kadar da kolay olmadı benim için. Çünkü sadece adlar ve kavramlar arasına sıkışıp kalmamış, yaşamış, bizatihi tatbik etmiş, özümsemiş ve kendine hâl etmiş, mal etmiş bir velimizdir.

Rüyalarımda, kendi menzilinden işaret ettiği her noktayı aktarmak benim için sonsuz bir hizmetti adeta. Hiçbir zaman bu dünyada bir görevli olduğumu düşünmedim, ne görevliydim, ne hizmetliydim, ne de görevlerim ve hizmetlerim vardı. Ben naçizane bir hizmetçiydim, kabul buyurduğu müddetçe de, Hakk Hizmetçisi.

Kendi bedensel gayretlerim çoğu kez boşa çıktı, bulamıyor ve kavrayamıyordum, Velimizi anlamak ne mümkün idi. Oysa o, kendi zamanından, günümüz modern zamana akmak, dile gelmek, söz söylemek, bilinmek istiyordu. Artık zamanı idi ve tam zamanıydı. Sayfalar dolusu notlar öyle günlerce, aylarca bekledi, demlendi, dem oldu, dem bu dem olduktan sonra, yazım aşamasına sıra geldi. Cılız bir etki gibi damla damla akan su, ırmak oldu çağladı, rüzgar oldu coştı, yağmur oldu yağdı. Ve şu an okuduğunuz kitapta can buldu. Sizlerle tanışmak isteyen bu Yüce Gönüllü Velimizin, farklı tatta, farklı tınıda olan her satırı, naçizane parmaklarımdan harflere ve kelimelere döküldü.

Lütfen kabul buyrulsun. Bu kitaptaki her satır, okuyan güzel gönüllere layık olsun.

*Zahirin fethi için göründük cesed içinde, gözümüzden
baktı Hakikat..*

Yunus'ca

Taptuk Yunus

Yunus Emre ismi ile bilinen, Taptuk Yunus 13. yüzyılda yaşamıştır. Hakkındaki bilgilere, kendi ölümünden, neredeyse 150 yıldan çok sonra rastlanmıştır. Hakkında hiçbir bilgiye erişilemeyen, zaten kendisi de erişilmesini istemeyen bir dervıştır. Onu diğer Yunuslardan ayırt edebilmek için Taptuk Yunus olarak bahsedeceğim. Çünkü şiirlerinde bunu kendisi de açıkça belirtmiştir. Sayın Mustafa Tatçı beyefendinin, Yunus Emre Divanı olarak derlediği yazıtlardan birebir, hiçbir harf hatası olmadan aslına sadık kalarak alıntılar yaptım. Kendisine buradan sonsuz şükranlarım ile.

Sorun Taptuklu Yunus'a, bu dünyeden ne anladı
Bu dünyanın kararı yok sen neymiş, ben neymiş.
Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı

Yunus Emre bir mahlastır. Taptuk dergâhında yetişen, pişen ve bizim kitabımıza konu ettiğimiz Yunus, Taptuk'un Yunus'u olacaktır. Onun ardı sıra izinden gitmiş daha birçok Yunuslar olmuştur. Taptuk'un Yunus'u ardı sıra giden ve Yunus adını, mahlasını kullananlar bu kitapta şimdilik yer

almayacaklardır. Onlar, Derviş Yunus, Aşık Yunus, Koca Yunus ve Bizim Yunus isimleri ile var oldular ve hâlâ varolmaya devam edeceklerdir. Çünkü Yunus bir makamdır, oraya ulaşan herkes Yunus dilinden konuşur. Miracını tamamlayan her Arif bir Yunus'tur. Ama bu o kadar kolay değildir, ötelere ötesine geçebilen her ruh, can Yunus olur, lakin uçmak değil konmaktır mesele. Hakikatli geri dönüşleri, can isteyenlere can olmaları, hayat sunmaları, bedenleri beslemeleri de icap eder. Her aşamayı tedricen, sindirerek, hazmederek katederler ve ebedi dilsizler yani hamuş makamına erişirler. Ve dahi makamsızlığın makamlarında Aşk ile kanatsız uçma'lardan getirdiklerini esenlikle sunarlar. Taptuk Yunus ve tüm can Yunus olmuşlar, yalnızdırlar, yalnızlığın en deruni hâlinedirler. Lakin herkese "yalnızlık" kaftanı biçilmemiştir. Kaderi üstü kader planlar, o yola sevk etmiş ise ne âlâ. Değilse zorla olacak bir hâl değildir. Herkes yaşaması gerekeni yaşacaktır, çünkü bunu kendi bizatihi istemiştir. Seçim tamamen insan varlığına bırakılmıştır. İnsandaki Yücelik, onun İlâhi İrade ile donatılmış olmasındandır. Kitapta, "Yunus'ca" olarak bahsettiğim mahlas ise, tamamen kendi esinlenmelerimdir. Doğal olarak Taptuk Yunus insanda bir ilhama ve ilâhi duygulanmalara sebebiyet vermiş olmasından dolayı, yaşadığım o sonsuz serüvende ilham ettiğim herşeyi Yunus'ca mahlası ile sizlere sunmayı uygun gördüm naçizane. Yazdığım her satır da, üstadıma hürmet ile yazılmıştır.

Ey sevgili, bir gün yolun düşecektir elbet, çöllerin en yakıcı kumlarında bekliyor olacağız seni.

Serinlemek istersen buyur gel, Aşk Saki'sinin en güzellerini sunacağız sana ellerimiz ile.

Zira çağrıya icabet etmek lazım gelirse, sal yap kalemini gezdirsin seni Aşk denizinde.

Olmaz dersin, sihirli halın olsun uçursun seni Aşk nefesinde. İstersen atın olsun diyar diyar koştursun Aşkın o görkemli yollarında.

Yine de dön gel sen kır kalemini, kanatsız kolsuz Aşk'a var,
 Ol Aşk'ın sahibi.
 Selam olsun tüm Yunus gönüllülere!
 Yunus'ca

Bir serüvendir Taptuk Yunus

Taptuk Yunus'u, kanatlı Aşka uçan, Aşka varınca kanadı terk eden, kanatsız varan, Aşka eren, Aşkta eriyen derviş Yunus. Aşk'a kadar, dervîştir, aşıktır, candır, insandır. Aşk menziline, ne dervîşlik vardır, ne adlar, ne sıfatlar, ne isimler. Her biri bütünleşir. Çünkü ermek gaye değildir, erimektir mesele. Amaca erene kadar kanada ihtiyaç duyarsın, lakin gayene ulaştığında kanada ihtiyaç kalmayacak, tüm sıfatlardan soyunup, üryan gireceksin o makama. **"Hakikat ırmağında herkes üryanıdır"**. Taptuk Yunus, tekamül sürecinde "kanat"ın bir ihtiyaç olduğunu, menzile ulaşan her insanın, kanadı terk ederek yani tabiri caizse "eriyerek" o makama "safi" olarak girileceğini aktarmıştır bizlere.

Taptuk Yunus, bir serüvendir, bir fenomendir, bir seyr-i süluk erbabıdır, bir dervîştir, bir sufidir, bir ozandır, bir şairdir, bir aşıktır, dervîşlerin dervîşi, gönüller sultanı, Şeyhi Taptuk Emre'nin gözdesidir. **"Nasıl ulaşılacağını, nasıl varılacağını, nasıl olacağını"** en basit dil ile aktarandır. Ondan daha öte aktaran da olmamıştır. Lakin yaptığı "hizmetin" farkında olan, tüm hizmetlerin kibrinden beri duran, kendini göklere çıkarmayıp bilakis yerlere bulayan, nefsinin un ufak edip silen, en sonunda gizlisine dönerek, beden kanadını da terk eden bir sufidir. Bu tanımların her biri Taptuk Yunus'un sıfatları, isimleridir. Ancak bunun sadece dünyada "yana yana" yürümek için birer araç olduğunu, kanat olduğunu dile getirir tüm şiirlerinde. Vakti zamanı gelince, her biri terk edilecek, Aşka ulaşılacak, Aşk makamında eriyecek **"Aşık da Maşuk da"** bir ola-

caktır.

Dünyaya gelen her insan, mutlaka bir "imtihan" ile sınanır. Tasavvufta bu imtihana, terbiye denir. Taptuk Yunus'un en büyük sınavı, terbiye edildiği mana konusu "sabır" idi. O normal hayatını devam ettiren insanlar gibi bir sabırla değil "sonsuz sabır" ile sınandı.

Kur'an-ı Kerim Bakara suresi 286. ayetinde "Allah kimseyi, gücünün yettiğinden öte mükellef kılmaz. Kazandığı da onundur" geçer. Tasavvufta "sabır" bir duraktır. Hakkın sırlarına vakıf olmak o kadar kolay değildir. Tüm Hakka erenler, Hakk makamında eriyenler, Nebiler ve Velilerin imtihanları sonsuz sabır ile olmuştur. Bizim gibi normal yaşamışta olanların bakış açısı ile, çok ağır "nefs terbiye"sinden geçmişlerdir. Herkese kaldıramayacağından daha fazlası yüklenmez, kazandığı yine onundur. Bu kazanılanın ne olduğu yine onu terbiye eden Rabbinin bileceğidir.

Taptuk Yunus da, şiirlerinde en çok "sabır" konusuna yer vermiştir. Çünkü sabır, maksada ermek için en iyi kanattır. Nebiler, sabırları ile sınanmış ve en ağır terbiye imtihanlarından geçmişlerdir. Hz. Yusuf kuyudan sabrı ile kurtulmuştur. Hz. Eyüb hastalıklarından ve kayıplarından sabrı ile sıyrılmıştır. Hz. İbrahim sabrı ile ateşten kurtulmuştur. Ağızlarından tek bir şikayet, tek bir serzeniş ve isyan çıkmamıştır. Bu yüzden Taptuk Yunus, Nasihatler eserinde, "sabır ile insan Arş'a süner" diyebilmiştir.

Burada Taptuk Yunus ince bir nükte ile bize "süner" demiştir. Çıkar, uçar, ulaşır dememiştir. Her sözü çok iyi kullanan Taptuk Yunus bize bir sırrı daha bahşetmiştir. Sünmekten maksat, kopmak, ayrılmak değildir. İnsan aklı, gönlü, kalbi, zihni, bedeni ve ruhu ile bir bütündür. Her biri birbirinden ayrı gibi görünse de, insan manada bir bütündür. Bu sünüş, kopmadan ayrılmadan bütünsel olarak Arşa yükselir manasındadır. İnsan arşa da çıksa, yeryüzünde dibin dibine de varsa, başka kainatlara ulaşsa, menzil menzil dolaşsa, durakları geçse, makamları dolaşsa, bunu sünerek yani bütün olarak

yapmaktadır. Çünkü yaşadığı her hâl, birbirinden ayrı gibi görünen tüm parçalarına nüfuz eder. Gönü Arşa ererken, bedeni de nasiplenir, düşünce sistemi de değişir. Taptuk Yunus bunu "sünmek" ile çok güzel betimlemiştir.

Taptuk Yunus, Nasihatler eserinin bir yerinde "yidiyüzyidi" ile yaşadığı zamanın tarihini kendi zamanından bizim zamanımıza ulaştırmıştır. "Yedi yüz yedi" ile, yaklaşık on üçüncü yüzyılın ikinci yarısıyla, on dördüncü yüzyılın başlarında yaşadığı düşünülmektedir. Dünya tarihinin, kısa bir zaman diliminde dünyaya Yunus olarak görünmüş, dünyaya misafir olmuştur. Ne vakit doğmuş, ne vakit ölmüş, doğumu ve ölümü arasında neler yaşamış, özel hayatı ile ilgili çok fazla bilgiye sahip değiliz. Bizim için bunlar tamamen ayrıntı ve Taptuk Yunus'un mahremiyetine girmektedir. Bu kitabı kaleme alırken, onun yaşayış tarzına değil, felsefesine, düşünce tarzına ve bâtniliğine önem verdim, sizin de bu kitabı okurken aynı fikirde olduğunuzu düşünerek naçizane bunu diledim. "Hiç doğmayan, nasıl ölebilir ki" bâtni felsefesine sığınarak. Çünkü kendisi de et ve kemiğe bürünüp, Yunus diye görünen bir sıfat ile varlığını ortaya koymuştur.

Aslında yokyokluğun, hiçliğin Yunusudur o. Söylediği her sözü bizatihi yaşamış, hâl etmiş ve aktarmıştır. Hakikatin sırlarına bir bir vâkıf oldukça, onları özümsemiş, hazmetmiş kendine mal etmiştir. Her birini bir kanat eylemiş, Aşka uçmuş ve Aşka varınca da kanatlarını terk etmiştir.

Baba dedelerimin ifadeleri ile, kendi soyumun toprağı, zira dedesoyum da Eskişehirlidir, ve güçlü rivayetlere göre, Taptuk Yunus Eskişehir'in Sarıköy isminde bir köyünde çok yoksul bir çiftçidir.

Anadolu'nun en zor zamanlarında yaşamış Taptuk Yunus; kıtlık zamanları, savaş zamanları, Osmanlı'nın kuruluş yılları. Kendinden başka aç olanları, nasıl bir hâl ve çare bulacağını düşünürmüş.

Kulağına Hacı Bektaş Veli Ulu'sunun cömertliği çalınır.

Varıp yollara düşer ve ulaşır ocağa. Dileği az, biraz un, buğday ve bulgurdur. Lakin kendisine Ulu tarafından "Buğday mı istersin, erenlerin himmeti mi?" diye teklif sunulur. Kendinden habersiz, makamından yoksun olan Taptuk Yunus elbette "buğday" diyerek diğer seçeneği anlayamaz. Üç defa tekrarlanır, ama o ısrarla "dünyalık olan buğdayı" diler. Dileği yerine gelir, taşıyabileceği kadar yüklü erzak kendisine verilir ve yola revan olur.

Gece ayazı ile çökünce, ruhunun derinliklerindeki avazı işittir, aklı başına gelir dervişin, "himmet ne nesnedir, himmeti alan, buğdayı da bulurdu" diyerekten, tekrar geldiği yoldan Ulu'nun yanına varır. Kendisine teklif edilen himmeti ister, karşılığında buğdayı verecektir. Ancak iş işten geçmiştir, teklif o an için geçerlidir, geri döndüğü zaman için yeni bir oluşum, yeni bir teklif gereklidir. "Kilidin Taptuk Emre'dedir gayrı, varasın onu bulasın, himmeti An'dan alasın" denir. Boynu bükük, hiç soru sormadan davete icabet eder Taptuk'un Yunus'u. Köyüne döner, karınlarını doyuracak erzağı hemşehrilerine verir. Taptuk Şeyhini aramak için yollara düşer.

Bir "Yunus Efsanesi" böylelikle başlamıştır. Ne varlığa sevinen, ne yokluğa yerinen, aşkı ile avunan "bana seni gerek seni" diyen Taptuk Yunusunun serüvenidir bu.

Serüven Başlasın

Yağmur yağıyor.

Her bir damla kendini bırakmış özgürce iniyor gökyüzünden toprağa. Kendi iradesiyle, kendini tamamlayarak, özgürce bırakıyor kendini, düşünmeden, nereye düşeceğini hesaplamadan. Çünkü biliyor, "onu yaratan, bunu hesaplamıştır", "nereye inersem ineyim, tekrar döneceğim Asl'ıma. Çünkü tüm dönüşler O'nadır" diyor. Bir yağmur damlası biliyor bunu. Bırakmış kendini hesapsızca, nereye düşeceğini bilme-

den, iniyor hızla. Rüzgar savuruyor onu, ne kadar şiddetli esse de, hiçbir damlanın birbiriyle birleşmediğini, özgür iradelerini koruduklarını fark ediyor. Tekrar şiddetli bir rüzgarla savruluyor ve deniz kıyısına iniyor, yağmur damlası olarak. Bir iskele görüyor, bakıyor ne ilginç bu sefer farklı, bu sefer bedeni var.

Denize doğru uzanmış iskelenin ucunda bir karaltı görüyor. Birden iskeleye çekildiğini fark ediyor. Başını kaldırıyor gökyüzüne bakıyor, yağmur dinmiş. "Ne ilginç az önce bir damla olarak buluttan kopmuştum, yeryüzüne indim, bakalım bu sefer neler olacak?"

"Neden bu kadar şüphelerin, sürekli hesaplaşmaların?"

Sesin nereden geldiğini anlayamıyor, zihninde yankılanıyor adeta. Bakıyor denizin içine kadar uzanmış iskelenin üstündeki karaltı bir siluete dönüşüyor.

"Şeyhim Taptuk!. Çağırılmış gitmeliyim. Beni bekliyor. Anlatacakları var"

Adımlarını atıyor, fakat kumda ayak izlerinin olmadığını fark ediyor, dönüp bakıyor birkaç metre uzaklık sanki sonsuz mesafeye erişmiş. İskelede yürüyor, kendisini ziyarete gelmiş Taptuk, elini uzatıyor, gülümsüyor.

"Anlayışına uygun" diye cevap veriyor, yine huzur veren sesiyle, kendine yabancı olmayana, kendinden olana seslenerek.

"Bak!" diyor, denizi göstererek. Bakıyor yolcu, güneş ışınlarının pırıltıları deniz üzerinde inanılmaz dans ediyorlar, "ne harika bir görüntü" diyor, zihnindeki tüm düşünceler dağılıyor, huzur doluyor yüreği.

Kalbinin ısındığını, sıcacık olduğunu hissediyor, öyle ritmik ve öyle huzur verici atmaya başlıyor ki, her nefeste denizin kokusu tüm hücrelerine işliyor, hafifliyor.

"Bütünün tekamülü" diyor. "Öğrenmek istiyorsun."

Hiçbir şey konuşamıyor yolcu, öyle hafif ki, neredeyse milyonlarca parçaya ayrılıp yok olacak aniden.

"Evet" diyor yolcu.

"Peki yüreğin o kadar geniş mi?" diye soruyor huzur veren sesi ile şeyhi.

Yolcu, kendinden olan, yabancı olmayan o gözlere bakıyor, başı dönüyor, sendeliyor, huzur veren sesinin tınısında adeta kaybolmaya başlıyor.

"Sebeplerin sonuçları, sonuçların sebepleri! Hepsi aynı hamurda yoğrulmuş. Ne fark eder ki senin için?

Başlangıç ya da son, sebep ya da sonuç. Zaten her an, zaman dilimindeki varoluşa yer alan bir ruh için, sebep ya da sonuç ayrıcalığı olabilir mi? Zamanı da yaratan O, sebepleri de, sonuçları da."

"Atalarından kalan miras!" diyorsun, "Atalar da sendin, şimdi de sen, bundan sonra gelecek nesil de sen, anlayışa uygun olan yaşam platformunda ayrı gibi görünmeliydi."

"Yüreğin o kadar geniş mi?

Her zaman diliminde an'da yer alan Bütün Ruh-Bedenin, kılcal damarları gibisiniz? Her biri ayrı görev yapmaz mı? Sonuçta hepsi Bir bütünde Bir olur."

Helezonlar büyüyor, gittikçe derinleşiyor, sesi artık ruhunda yankılanıyor, son huzur dolu kelimeleri işitiyor.

"Yüreğin ne kadar geniş?"

Uyanıyor Taptuk Yunus, kendine geliyor. Yola revan olma vakti, davete icabet gerekir. Uzak olmayan diyarlara doğru yola koyuluyor, gayesine varıyor.

Taptuğun Yunus'udur o. Taptuk Emre ile karşılaşmış mıdır bilinmez. Taptuk Emre'nin yaşayan biri olup olmadığı ise bir muamma. Yunus, Taptuk Emre'nin kapısına kul olmaya gitmiştir, gayesine ulaşmış ve Taptuk manisini de saçmıştır bir bir. Ulaştığında dergâha, kimsenin dayanağını kırmaması diye, odun kırma görevi verilmiş ve dergâha hizmeti, rivayetlere göre kırk yıl ormandan odun taşımak olmuştur.

Ormandaki günleri odun kırmaktan ibarettir, akşamları da Taptuk şeyhinin sözleri ile cezp olmakta, nefis terbiyesinin inceliklerini öğrenmektedir. Kırk yıl boyunca, Taptuk kazanın-

da kaynamış, pişmiştir Yunus. Dünyalık koktuğunu dile getiren öğreticisinin sözlerine daima itimat etmiş, nefsi bilmenin ötesine geçerek, nefsi silmenin de yolunu, adabını tatbik etmiştir. Taptuk Yunus'un imtihanı "sonsuz sabır" ile sınanmaktadır. Bir gün ormanda odun keserken yorulmuş, bir ağacın gölgesine sığınarak, yaslanmış ve içi geçmiştir Taptuk Yunus'un.

Pırl pırl bir gün. Güneş yeni doğmuş, hava ılık ve uzak diyarlardan harika kokular getiren bir meltem esintisi. Çimenler rüzgarın etkisiyle dalga dalga oynuyor adeta. Bırakmışlar kendilerini, salıveriyorlar tüm güzelliği ile zerreciklerini, tohumlarını, alıp götürmesi için, rüzgarın o karşı konulmaz cüssesine. Yeniden doğmak için, yenilenmek için, hiç ölmemek, hep yaşamak için, diri kalmak için, usulca teslim oluyorlar.

Bir ağaç, tüm görkemiyle, yemyeşil yaprakları neredeyse yerlere kadar uzanmış. Meyveleri bulunduğu yerden seçiliyor, sulu, taze, alabildiğine renkli ve olgun. Yürüyor, ama ağır aksak. O yaklaştıkça ağaç uzaklaşmak istiyor sanki. Çimenlerin üzerinden adeta rüzgar gibi eserek ilerliyor, ağacın gövdesine yaklaştıkça o muazzam kokusunu tümüyle ciğerlerine çekiyor.

Ağaç, "Hoşgeldin" dercesine salınıyor rüzgarla boylu boyunca. Büyüleniyor adeta, gövdesinin altındaki huzur, ağacın enerjisi onu kendinden geçirmeye yetiyor. Uzanıyor meyvelerine, onlara sahip olmak, onları hücrelerine göndermek için fazla sabırsız. Fakat eli bir türlü uzanamıyor meyveye, oysa ki çok yakın. O çabaladıkça yoruluyor, sırtındaki ağrıyı hatta yükü hissediyor. Eliyle sırtını kontrol ediyor, bir ağırlık var, bir yük sanki bu. Bakıyor epey ağırlaştırmış onu, hatta hantallaştırmış. Meyveye uzanmak istedikçe sırtındaki yükün ağırlığı engel oluyor dik durmasına, yukarı doğru esnemesine.

"Yüklerini bırak" diyen sesi işitiyor Taptuk Şeyhinin "Yüklerin çok".

"Ne yükü? Ben yük getirmedim, yüklemedim ki bir şey sırtıma." diyor savunurcasına kendini.

"Hayatlar, hayatlar boyu yüklendiğin o yükleri artık bırak! Esnemene engel olan yüklerinden kurtul. Senin olan, fakat sana ait olmayan kamburundan."

"Nasıl?"

Söküp atmak istiyor kamburunu, oysa ki onun tek dileği meyveye uzanmak ve olgun sulu olan o meyveleri hücrelerine ve ruhuna sunmak. Çabalıyor ama fena canı yanıyor, yapışmış, onun olmuş, onunla olmuş adeta kamburu.

"Zamanla" diyor Şeyhi. "Ama, artık zamanı".

Etrafa bakıyor, doğa bırakıyor tohumlarını, zerrelerini yenilenmek ve tazelenmek ve yeniden doğmak için.

Ruhunda yankılanan sestten başka hiçbir şey kalmıyor, uyanırken

"İnsan bir tek kendini oynayamaz! Düşün!. Düşün de öyle cevap ver kendine!".

Sıçrayarak kendine geliyor, güneş batmak üzere, bir hayli geç olmuş. Taptuk Yunus "Vay bana, vay ki vay!. Odun da kesemedik bugün, içim geçmiş uyuyakalmışım. Şimdi ne diyeceğim dervişlere, ne götüreceğim dergâhıma, ne sunacağım ellerimle şeyhime? Gayrı erenlerin himmetine kalmıştır işim" diyerek baltasını arıyor. "Doğruyu demeli, doğruyu söylemeli" diye de kendi kendine mani mırıldanıyor. Baltasını, kesilmiş düzgün odunların yanında buluyor, seviniyor, yüzü gülüyor. Şükrediyor, hamd ediyor Rabbine. Kendisine sunulan hediye-yi sevgi ile alıyor, sırtlanıyor düzgün odunları ve dergahına yetiştiriyor geç olmadan. Kırk yıl gibi süren bir zaman dilimi ile yapıyor bunu, hiç şikayet etmeden, zerre bir isyanda bulunmadan. Kamburundan kurtulmuş, nefsinin silmiş, sabır ile sınanmış ve alınının akı ile çıkmıştır Taptuk Yunus her bir imtihanın sonundan. O gece bir rüya görür, ama bu rüya mıdır yoksa bir işaret midir bilinmez.

Uyanamadı yine.

Bir el, aşkın eli idi bu, onu tuttu ve çekti. Zamanın akma-

dığı zamansızlığa. Zamanın en zamansız olduğu an'a. Oradaydı. Olması gereken en yükseklikte. Yanındaydı yine, onu hiç yalnız bırakmayan, sahibinin. İşaret buyurdu an'ın sahibi, önündeki perdeler açıldı, her yer ışıkla doldu.

Döşeginde yatan kendine baktı. Baktı ve gördü! Ama gözleri yoktu. Bu bakış başka bir bakış, bu görüş başka bir görüştü sanki.! Olması gereken en tepe noktasından, zamanın başka bir boyutta aktığı zamansızlıktan seslendi kendine. "Heyy, uyan artık! Zamanı geldi."

Vaktin Sahibi "Daha değil, ama zamanı geldi!" dedi usulca.

Artık uyanmalıydı. Geri dönüşün şokunu atlatıp atlama-mak, zamansızlığın zamanında ve "Zamanın Tek sahibinin" yanında olduğu huzurun tarif edilmez hâlini doya doya yaşayarak uzandı, ötelerin ötesinden, dünyasına, bedenine doğru sündü.

Uyanmalıydı. Son bir hamle kalmıştı. İşte oradaydı. Döşeginde. Bedenine doğru yolculuğu, sıcak bir günde ılık bir göle dalar gibiydi.

"Kendi "zamanı" için gelenler...

Kendi "zamanını" feda ederek gelenler...

Birlikteler...

"Zaman"ın sonunda..."

İşareti almıştır Taptuk Yunus, uyanmış, uyandırmaya niyetlenmişti. Öğrendiği tüm bilgileri tatbik etme, hâl olarak yaşama ve gönüller yapma zamanı gelmişti. Şeyhinin dergâhtan ayrılması gerektiğini dile getirmesi ile yana yana yürüyerek tekrar yollara düşer Taptuk Yunus.

Taptuk Yunus'un nerelere gittiğini, kimler ile sohbet ettiğini, neler yaptığını bilmiyoruz, hayatı bir muamma. Şiirlerindeki derinliği, isimleri zikredişi ile, o zamanın erenleri ile temas kurduğunu, fakat onlarla fazla zaman geçirmediğini,

yine yollara düştüğünü tahmin edebiliriz. Mevlâna, Barak Baba, Sarı Saltuk, Hacı Bektaş Veli gibi erenler vardır. Mevlâna'nın, Taptuk Yunus'u gördüğünde "Ateş ateşi yakmaz, lakin ateşin ateşe söyleyecekleri vardır" sözü ve "Manevi mertebelerin hangisine çıktıysam, şu Türkmen kocası Yunus'u orada gördüm" dediğini biliyoruz. Sanki ağız birliği yapmışçasına, Taptuk Yunus hakkında çok fazla bilgiyi nakletmediler.

Taptuk Yunus'a biçilen yaşam biçimi "yürümek" olmuştu. Yürüdükçe çilesi azalıyordu adeta. Çilesinin derdinde bile değildi. Onun asli görevi "birleştiricilik" "tamamlayıcılık" idi. Görünen iki ayağı vardı, Anadolu toprağını karış karış dolaşıran. Batınında, sonsuz ayaklara sahipti, onu ötelere, daha ötelere, Arşın da ilerisine taşıyan. Biz onun, yana yana yürüdüğünü biliyoruz görünende, fakat âlemleri karış karış dolaştığını, Arşın da ötesine geçip nerelere vardığını, oralardan haberler getirdiğini ancak şiirlerinden okuyup anlayabiliyoruz.

Arşın ötelere, bu dünyaya taşıdı. Aynı dolap misali. Onu en iyi tanımlayan dolap şiirinde olduğu gibi. Suyu alıyor, Arşa çıkarıyor, tamam edip, tekrar suya geri bırakıyor. Çıkan inilti, Yunus'un çilesi idi. Akan rahmet suyu, toprağı suluyordu. Taptuk Yunus, kendini dertli dolap olarak betimler. Çünkü dolap bir çarktır. Taptuk Yunus da bir çarktır. Hakk makamının işleyiş tarzı da bir çarka benzer.

Taptuk Yunus burada, yaşamı ile ilgili bir sırrı daha ifşa etmiş olur. Sır, kendisinin Hakk'ın bir çarkı olduğunu vurgulamasıdır. Hakk'ın Rahmeti de, aynı bu betimlemedeki çark misali, gaybın derinlerinden aldığı Nuru, âlemlere dağıtmasıdır. Taptuk Yunus da, Hakk'ın âlemlere dağıttığı Nuru, Arşın ötelere alır ve dünyaya akıtır. Dünya toprağı, rahmete bu şekilde kavuşur. Taptuk Yunus'un her tasavvuru, tasarrufa geçer. Kısaca her yüksek şuurlu hayali, bir oluştadır. Artık o basit beşeri hayaller kuran değil, bizzat Arşta kurduğu yüksek şuurlu hayali, arzda, yani dünya toprağında, inşa edenlerdendir. Her söylediği, her düşündüğü âlemlere yansır. Bu onun

dünyadaki asli görevidir. Çünkü Rabbi böyle emretmiştir ona. Taptuk Yunus'un, ilahi sırları, ilahi işleyişteki düzen ve tertibi, Hakk sırlarını bu şekilde betimlerle bize ulaştırması ise, onun Yüce gönlünün edebi ve erdemidir.

Taptuk Yunus, Hakka hizmet eden "Çarklarından" sadece biridir. Her devrin, her zamanın hizmetli çarkları mevcuttur. Onları kimse bilmez. Zira sırlıdırlar. Her yerde olabilirler. Her zaman diliminde varolabilirler. Bilinmez oluşları, onların hizmetlerinin gereğidir. Onlar gaybın erleri, dünya âleminin de hizmetlileridir. Korkuları yoktur, mahzun da olmazlar. Daima görünen âlem ile görünmeyen âlem arasındaki sınırda dolaşırlar. Kimsenin cesaret edemediği yaşam biçimleri vardır. Taptuk Yunus da onlardan biridir. Böyle emreylemiştir Hakk, ötesi yoktur.

Benim adım dertli dolap, böyle emreylemiş Çalap
Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı

Taptuk Yunus'un, Anadolu'da onlarca mezarı vardır. Bu ona duyulan sevginin bir nişanı, işaretidir. Zira Taptuk Yunus, her insanın gönlünde yaşar. Öyle sevilir ki, yere göğe sığdıramaz adeta. Onun hakiki mezarı, insanların gönülleri. Yaşamı boyunca işi gücü su, toprak, nebat, kuşlar, ağaçlar, dağlar, taşlar ve insanın gönülleri olduğundan, Anadolu'daki her zerre, onunla tanış olmuştur adeta. Her esen yelde, her öten bülbülde, her uçan kuşun kanadında, her ağacın meyvesinde, her akan suyun damlasında, her bulutun edasında, her dökülen yaprakta Yunus'tan bir işaret vardır. Tüm yaşamı boyunca Taptuk Yunus, onları dinlemiş, onlarla sohbet etmiş, daima mahabbette kalmıştır.

Eserlerinde, günlük yaşamından en küçük bir ayrıntı dahi vermez, minik bir şikayet ya da insanları çekiştirme yoktur. Onun işi gücü Hakk iledir ve Hakk'ın var ettikleriyle. Yüzyıllar geçse de, Taptuk'un Yunus'u anlatacak, gönüller-

de varolacak ve onun hakkında yazılanlar hiç son bulmayacaktır.

Eserleri

"Risâletü'n-Nushiyye" ve "Divan" olmak üzere iki eseri vardır. Bilinen en eski eseri Divan'ıdır. Aslı ve en eski nüshası nerededir bilinmiyor. Yunus'un kendi elinden, el yazması bir nüshası var mıdır bilinmiyor.

Kendisi 13. yy de yaşamıştır, fakat kendisine ait eserlerin el yazmaları 15. yy aittir. Süleymaniye kütüphanesi, Fatih bölümünde bu nüshalar bulunur. Yine 15.yy ait olduğu düşünülen el yazması nüshalar da Nuruosmaniye kütüphanesinde bulunmaktadır. 16.yy ait el yazmaları da Süleymaniye kütüphanesi Hacı Mahmud Efendi bölümünde yer almaktadır.

Risalet-ü Nushiyye yani Öğütler Risalesi, mesnevi biçiminde, aruz ölçüsü ile yazılmıştır.

Taptuk Yunus Emre'nin Bâtını Sırları

"Bildiğin herşeyi unut, terk et onları..."

Zihnin kayıtlarını koy bir kenara, öyle oku bu kitabı".

Yunus'ca

Kur'an-ı Kerim'de "fe sebbih" terkibi ile, birçok ayette geçen, Sin-Ba-He kelimesinden türemiş, halk arasında ve meallerde, tesbih olarak çevrilmiştir. Taptuk Yunus'un şiirlerinde "tesbih dili" olarak bilinen mana, eşyanın mahiyetinden sıyrılmak, görünenin perdesini aralamak, esmanın müsemmasına doğru yol almak, eşyanın hakikatini bilmek anlamındadır. Haşr Suresi 1. ayetinde "Göklerde ve yerde her ne varsa, Allah'ı tesbih eder" denir. Göklerde ve yerde her ne varsa, her zerre canlıdır, diridir ve Taptuk Yunus'a göre de tesbih dilinden konuşurlar.

Ol bizümdür biz anun gayrı tesbih dilidür

Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı

Kur'an-ı Kerim'de "mantıku't-tayr" terkibi ile Neml Suresi

16. ayetinde, "Ey insanlar bize kuş dili öğretildi" denir. Kuş dili, ilm-i ledün, gaybın dilidir. İnsana bahşedilmiş en güzel dil, kuş dilidir. Taptuk Yunus "benim dilim kuş dilidir" der şiirlerinde.

Benüm dilüm kuş dilidür, benüm ilüm dost ilidür
Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı

Hakk, Ademdir, Adem de Âlem'dir. Âlemde her ne var ise canlı ve diridir. Çünkü her an ayrı bir yaratılışa, ayrı bir şe'nde, ayrı bir çeşitlilikte varoluşunu gerçekleştirmektedir. İnsan da bu varoluşa şahitlik etmektedir. **Herşeyin şahitliği yalnızca görünen âlemedir.** Her an tazelenen yaratılışa şahitlik eden insan, diridir, kainatın tam ortasında çakılmış bir nokta zerreciktir, âlemleri gönlünde mihman eyleyerek, serdehoştur, Hakk'tan gayrı bir kokunun, rayihanın olmadığı bilgisinde seyrine devam eder. Şahitliği "her an" içindir. Oysa insan tembellik eder, ona bahşedilmiş zihni "kayıt" için kullanır. Kaydeder herşeyi ve yeni oluşumları görmek istemez. Kaydettiğiyle yetinir. Oysa gülün kokusu her an değişmektedir, suyun akışı her an tazelenmektedir. Bunlara şahitlik etmekte zorlanır ve kayıtlarından kullanmaya başlar. Zamanla da kendi zihninin tutsağı olur. O tutsaklıktan azat olmadıkça da, "ölü" yani uykuda olacaktır.

Nefs insanı uykuya çeker, gönül ise diri olana. Daimi yaratılışı, gönül gözünden seyrediyorsan dirisindir, Kayıtlar âleminden dünya gözün ile izliyorsan ölüsündür. Taptuk Yunus yürür yana yana, her zerreyi, her andaki yaratılışa seyreder, gülün kokusu bir önceki değildir, güneş her gün farklı doğar, dağlar taşların tesbih dilini dinler, onlarla kuş dilinden konuşur. Her şeye farklı bir gözle bakmayı öğrenir, zihninin kayıtları değil, gönül gözüyle.

İnsan neden baktığını göremez? Çünkü kayıttan kullanır, bu ölü olma yani uyku hâlidir. Tembeldir zira, anı yakalamak, her anın yaratılışını seyretmek zordur, bunaltır. İşin kolayına

kaçmak aslında insanın ruhunda yoktur, ama nefs hem akılçelidir, hem doğru olana sevk edici. Tembel yolu gösteren nefsin peşi sıra gitmeyi akıllıca bulan bir insan, daima ölü kalacaktır, ölüden yiyecektir. Gönül gözünün açılması mahkumiyetin bitişidir. Aynı kırmızıya bakarsın, lakin o hep aynı kırmızı değildir. Herkesin gördüğü kırmızı da aynı değildir.

Cana niçe aşksın bu kayıddan geçmezsin

Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı

Akıl, bu zamanlarda, en çok ihtiyaç duyarak sığındığımız cevherimizdir. Kur'an ayetlerinde sık sık tekrarlanan bir kelimedir "ya'kılune", işaret ettiği nokta ise "aklını kullanmak"tır. Bir süzgeçtir "akıl", bir "terazi"dir. Makul olanı tespit için vicdanı ve sezgileri de yerli yerince tartar, tedbir alır, ihtiyacı belirler, asgariyi tespit eder. Çünkü akı olmayan hiçbir şeyden de mesul tutulamaz. "Ey Akıl! Mükafat senin içindir, azap da sanadır". Bu yüzden akıl hem Nefsani, hem Rahmanidir. İtaatkar, iyi bir süzgeç ve tartı olduğundan dolayı, insana sunulmuş en büyük ilahi hediyedir.

Daima, "*Kendini Bil*" demiş, kendini bilenler. Ötekini dinle, onu baştacın yap, kendini düşür dememiş. Kendini Bil sözünde çok mühim bir mesele var ki o da herkesin çok değerli olduğunun bilgisidir. Herkes kendi yolunda yürüyen bir nefer, bir nefestir. Herkesin kendi ruhunda, muazzam bir hazine vardır ve kilidi açacak anahtar da yine o insanın kendi elindedir. Velev ki, o anahtar başkasına verilmemiş olsun. Uluların dillendirdiği özlü sözler böylelikle açıldı ve âlemlere saçıldı. O sözler hâl yaşatır bize, lakin insanın kendi ruhundaki hazinede saklı olan o muazzam kelimeler ise, seni diyar diyar dolaştırır. Hele bi dene.

Kuşkuya kapılma, çünkü bulmadan arayamazsın, çağırmadan gidemezsin, kanatsız uçamaz, ayaksız yol alamazsın. Lakin bunun da ötesi var, her an'ın merhalesi, her hâlin türlü

türlü ahvali, durumu, oluşumu var. Her insanın kendine has bir gerçekliği ve her gerçekliğin yine o insanın kendi Özüne ait bir Hakikati vardır. Her insan zatı bakımından kendi âlemin-den, tüm âlemlere güzellikler katar. Kendimizi çok küçümse-meyelim, lakin kibirlenmek de bize yakışmaz. İnsan Ulu'dur, lakin ululanmak yakışmaz. Hiçbir vakit hiçbir şey bitmez, son bulmaz. Son buldu dediğin anda "kal" mesafesinde olur ve kendine menzil tayin edersin. Bu da sonsuz gidişatı ve devini-mi olan kainatın dengesini alt üst edecek nitelik yaratır.

Menzil sadece Hakk'ındır. Yaratılmışlar daimi "hâl" ile hemhâl olurlar, kainatın dengesi ve düzeni böylelikle sağlanır. Bilinmelidir ki, her kavramın, her mananın derinliği, o derinli-ğin ötesi, Ötelerin de Öteleri vardır. Ve hiçbir vakit insana bir sınır çizilmemiştir. İşte bu yüzden Taptuk dergâhında yetişen Yunus, kuru bilgiyi küçümser ve *"İlim Kendin Bilmektir, Kendin Bilmez isen Bu Nice Okumaktır"* der. Zühde dayalı kuru bilgiden uzak durmuş, esmanın müsemmasına yol ala-bilmiş, her mananın hakikatine varabilmiş bir velimizdir. Ve bize bunun nasıl yapılacağını da işaret etmiştir. Hâlâ Miraç olayını, araba ile bir şehirden bir şehre gitmeye, paraşütle atla-maya, denizin dibine dalmaya, mağaraların derinliklerine gir-meye, dağların zirvelerine çıkmaya benzetenler ve o zan ile yaşayanlar vardır. Yükselmek ve alçalmak, sadece zahiridir ve zihni algısal bir durumdur. Hakikat âleminde böyle bir durum söz konusu bile değildir.

Taptuk Yunus ve dervişleri, Ötelerin Ötesine, arşın da öte-sine geçilebilecek işaretleri bize vermişler ve her miracını tamamlayan Arifin bir Yunus olduğu manasını da dile getir-mişlerdir. Daima istekler bizi sarmalamıştır, kutsal mekanlara gideriz ve daima dileklerimiz vardır, sürekli isteriz, yüz süre-riz, himmet, huzur ve çokça da dünyalık isteriz. Lakin "ne götürdün" ki elinle, ne "dilersin"?

Taptuk Yunus, yok yoksul fakir ve çaresizdi, ama Hacı Bektaş Veli Ulu'sunun yanına giderken bile eli boş gitmedi. Dağlarda iken, dünyanın ona sunduğu hediye olan biraz alıç

koydu heybesine, yüceliğe sunulacak en güzel hediye idi bu. "Büyüklüğe dahil olmak için önce Yok'luğundan sunman icap eder". Yola çıkarken bildiklerini yanına almamıştı Taptuk Yunus. Bir amaca doğru revan olacaksan, yola bildiklerinle değil, bilakis bilmediklerinle çıkılır.

Âlem her an kendini yenilemekte iken, "kıyas" en büyük çelme olacaktı ayaklarına. Oysa o, özgürce yürümek istiyordu yana yana. Elindeki ve zihnindeki tüm mevcut bilgileri bir kenara bıraktı, terk etti onları, kendi bilgisini, yana yana yürürken görecekları ile kıyas yapmadan, tamamen zihnin ve aklın biraz dışında, kalbi ve hissi derinliği ile anlamaya çalışarak yürüyecekti. Taptuk Yunus, zahirinden batınına yolculuğunda, dar geçitlerden geçerken, ihtiyacı yoktu dünyasal bilgilere, onlar yükü onun için. Bohçasında Hep'lik, Heybesinde Hiç'lik ile yola revan olan, gönül yolunda erimiş Hakk Aşığı Yunus.

Gönül kapısının önünden geçmek zordur. İçeri davetlisindir de, girmek yürek ister. Ya kapının önünde oyalanırsın ya da kapının varlığından haberin dahi olmaz. Yol yüründü mü, gayrı ötesi olmaz, berisi de. Hakk yolu terk yoludur, yalnızlığın yoludur. Sahip olduğun ve hiç sahip olmadıklarını da terk etmek, içsel mana derinliğine varmaktır. Kıldan ince, kılıçtan keskin, ateşten gömlek giymektir, taşıyabilir misin, diyetlerine razı mısın? Öyleyse buyur içeri.

Yunus canuni berk it, bildüklerini terk it

Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı

"Fi"ye olan yolculuğu, içsel yolculuğu "bir ben var, benden içerü" dediği, Aşkın, ciğerinin her zerresini "kana" boyadığı yolculuktu bu. Eşya nedir görmezem, içmeden olmuşum serhoş. Çul yetişmiş beriden, ruh inmemiş ki zirveden, pervaz olmuş bulutlara değdi degecek. Yürür Yunus, yana yana, her-yeri boyanır kana, Aşkından olmuştur divane, ne dünya görür, ne hanya.

Uş yürüyem yana yana top cigerüm döndi kana
İşkundan oldum divane, niçe zarı kılmayayum
Çün içerü giresin dost yüzini göresin
Ene'l Hakk şerbetini dost elinden içesin.
Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı

Taptuk Yunus bâtiniliği mana âlemi ve maddi âlem, birbiri ile yakın, bir o kadar uzak mesafede. İki farklı tatta ve kokuda olan okyanusun birbirine karışmadan öylece salındığı, sessiz ve derin iki cevher olmuş. Kimi der ki ikisi bir bütün, kimi der ayrı. Oysa bu tamamen kişinin algılarına bağlı bir durumdur. Hangi taraftan baktığın mühimdir, kalbi ve gönülden nazar ediyor isen yakındır her iki cevher, lakin başgözün olan dünya gözü ile bakıyorsan elbet uzaktır her menzil sana.

Şöyle biline ki, her iki âlemi de bir eylemiştir insan kendi gönlünde. Farkında olsun ya da olmasın. Her bir insan, istinasız eşit olarak bu iki cevhere sahiptir. Fakat insanoğlu, beşeriyet gereği, mana gözü açık olanı yüceltir, onu tabu edinir, onun hakkında övgüler yağdırır, peşinden gider, onun her türlü hareketini ve sözünü kendine rehber edinir. Oysa ki kendi cevherini görmediğinden, emin olamadığından yanaşmaz o âleme dalmaya. Korkar, kendi özündekini görmek istemez. Bu korkudan çok, kendi yüceliği ile karşılaşmanın ve açığa çıkacak olan her türlü yeteneğinin kendini esir alacağı zannı ve kibridir.

İnsan yüce bir yaratılmışlıktır, ancak ululanmak yakışmaz ona. Bu "bilme" manasının açılımıdır yeryüzünde. Çok azı gönül denilen mananın derinlerine dalabildi, orada kendine has, kendine özgü ve sadece kendine ait olan tada ve kokuya ait dürreyi yani inciye keşfederek çıkarabildi. Kişinin kendi incisine ermesi için, kendini okuması yeterlidir. Ama öyleleri var ki, ilim denizler olsa, o denizleri içse susuzluktan ölmeyi tercih eder. Su içinde iken susuzluktan ölmek manası ne acıdır oysa. İşte dünyanın değerini bilmeden gelip, safi nefes alarak

göçüp gitmenin manası budur. Neden geldik ve neden gidiyoruz? Bir geliş-gidiş var mıdır onu da bilmeden. Ariflerin daima gece olarak bahis ettiği yerden aydınlığa gelen ve tekrar aslına dönecek olan varlıklarız. Gece sırdır tüm ihtişamı ile, gecende Özün ile hemhâl olmuşsun, oysa aydınlık çokluktur orada haşır neşirsindir çeşitlilik ile. Dünya nimetleri ile iken yüzün daima kendi Özüne dönük ise O'nunla hemhâlsindir, ki asıl istediğin bu idi. Oysa insan yeniktir daima, yerin cilvesine ve cazibesine öyle kapılır ki, yeryüzünün aydınlığı olur ona karanlık ve nefsin albenisi içinde kaybolur gider.

Mana âleminde bir belirti üzerine iken, şahadet âleminde göç eylersin ve şahit olmak, görmek istersin. Manadaki özünde hakikatin yeryüzündedir, yeryüzünde hakikatin mana âlemindedir. İşte bu gidiş gelişler arasında kaybolmamak esastır. Bu yüzden insana bahşedilen sonsuz bir cevher vardır ki bu onun rehberidir. O'na çeşitli isimler verilmişse de en güzel isimlerden biri de Rab olmuştur. Rab insanın hakikatine olan seyr yolculuğunda tek rehberdir. O, kişinin vicdan sesi, kalbi melekesi ve gönül ışığı olarak daima en yakınıdır. "O daima benimledir, lakin ben ne kadar O'ndayım."

İşte bâtını dailerinin (davet eden, çağırın), ariflerin amacı bu idi; hayat ile haşır neşir ol, lakin aslını da asla unutmadan, daima hatırlayarak. Elbette bu hâli, kendine hemhâl edebilecek yolları keşfetmek, kişinin tamamen kendine has bir durumdur. Çünkü hiçbir öğretici, bütünsel bir öğreti sunmamıştır. Her kişinin kendine özgü yolu, yordamı, hakikatine eriştiği bir rehberi olacaktır. Yoksa robottan, fabrikasyondan, tekdüzelikten ve aynılıktan kurtulamazdık. Oysa O yani Hüve, daima ayrı bir şende, ayrı bir yaratılmışlıkla tezahür etmekte, belirlemekte ve vücud bulmaktadır. Çünkü Hakk çeşitliliği, farklılığı, ayrılığı seviyor, böyle bilinmeklik diliyor. Eğer aksi olsaydı görünen hiçbir şey farklı tatta ve kokuda belirmezdi. Her şey beyaz olurdu ya da her şey siyah. Her şey tek bir kokunun çeşitliliği ile yayılmazdı ve âlemler oluşmazdı. Bunca çeşitlili-

ğe ve farklılığa şahitlik edecek olan bizler de ayrı ayrı bedenlerde vücut bulmazdık.

Hepimiz ayrı bedenlerde, ayrı mana hakikatimizde, farklı çeşitlilikte ve ayrılıkta olsak da, sonsuzluğun en bulunamaz ve bilinemez olan noktasında buluşarak bir oluruz. Çünkü zati oradan kopup gelmişiz, gelmeden önce içtiğimiz ve kuşandığımız İlahi Aşkın güzelliği ile. Manada iken uçarak geldiğimiz yeryüzü karanlıklarında kayboluruz oysa. Kaybolduğumuz yeryüzünün aydınlığı değil, bizim özümüze ait olan nefsin karanlıklarıdır. İnsanın seyri sadece maddeden manaya değildir, hakiki olanı manadan maddeye olan seyridir. Görmek ister, kendinden kendine olan akışı tamamlamak bütünleşmek ister, neler yapabileceğinin keşfidir bu. Bilinmekliktir dileği, kendini bilmek ve tanımaktır Yüce olanın. O kendini sonsuzca bilse de, yaratımın sonsuzluğunu bilmek ister. Ne kadar parçalanacağını, ayrılacağını, ne kadar sonsuz çeşitliliğe bölüneceğini tatbik etmek ister. Bunu isterken de her bir tatta ve kokuda yoğrulur. Aslına sadık kalsa da, nefsin karanlıkları cezbeder, maddenin albenisine vurulur ve kendini yalnız, aciz zannına kapılır. Masiva denen dünyanın gelgeç heveslerine tutunur, kisveye özgü çamuru muhafaza eder kendinde. Şahitlik edeceği yerde, kendini put edinir, oyalanır.

Hiç kimse zorla gözlerini açmadı yeryüzünde, bilakis en bilinçli en yüksek idrak hâli ile isteyerek, hatta koşarak ulaştı, bedende ölümü tadabilmek, bir nebze olsun Hakk'ın kokusuna varabilmek, renkliliği, çeşitliliği yakalayabilmek için. Çünkü görmek, bilmek istedi, neler yapabileceğine şahit olmak istedi. Bunu yaparken de varlıkların kokusunu en derinine çekti, batındaki sıcak havayı getirdi zahire ve zahirin soğuk havasına karıştırdı, harmanladı. Tabiri caiz ise, Leyla'da karıştı, Mevla'sında Ebedi Sukuta vardı. Gönlü diledi, ne dilediğini bir kendi bildi, Aşk'ta sermest oldu, serde hoş oldu. Batında doya doya içtiği Aşkın şerbetini, zahirde açığa çıkardı. İşte bunu bize öğreten velilerden bir veli, ululardan bir ulu olmuştur Taptuk Yunus. **Onun dünyadaki adı budur, lakin**

Yunusluk bir makamdır. Ötelerin ötesinin adıdır Yunus.

Her er kişinin gönlünde bir Yunusluk makamı vardır ki ötelerin ötesine geçebilen her can, Yunus olmuştur, miracını tamamlamıştır. Gökten yere, yerden göğe sonsuzluğunda, döngüsünü tamamlamış ve daha ötelere doğru seyrine devam edecek bir hâle gelmiştir. Oysa insan sürekli serzeniştedir. Beğenmez hor görür madde âlemini, geldiği âlemine dönmek için yanar tutuşur. Halbuki mana âleminden aşk ile koparak gelmiştir, amacı ve gayesi bellidir. Unutur, ki unutmak insana özgüdür, ne için geldiğini unutur, dertler ve tasalar onu sarmıştır, kurtulamaz bu işkenceden zanneder. Saadete ermek, mutlu olmak, huzura ermek ister dünya toprağında, oysa saadet balık sırtı kadar kaygandır, bu yüzden herkes onu eliyle tutamaz. Bedende olmak kolaydır belki, lakin bedende görünmektir mesele, dünyaya mihman olmak kolaydır, Hakk'ı gönülde mihman etmektedir tüm mesele. Rabbim her zerrede mührünü bırakmış, Ayan Beyan açıkta, lakin bir o kadar da gizlisinde iken, arar durur O'nu bu gönül, görmek ister, unuttur "her daim seninleyim" avazını. Çünkü sınırları insan nefsi çizer, oysa ebedi yaratılmıştır insan. Uyanıştan bahseder insanlık, sancılıdır der, oysa O'nun bir dokunuşu yeter.

O bilinmezliğin en dip karanlığından bir avazla seslenir: "Karanlığın ucundaki hiç kimse benim. Tüm kimliklerden arınmışım, ancak tüm kimlikler benim. Yankılanan her kalbin sesinde ben varım. Okyanusun sessiz uğultuları gibi, derinliğin sessizliğinde sessiz olan sadece benim. Ve benim adım hiç kimsel". Yunus olanlar, Yunus gönüllüler, Hakk'tan ne gelirse hiç yüzünü eğmezler yere. İki nedir bilmez onlar, her şey hayr'dır onlar için. Olan ya Hakk'tandır ya da O'ndan vesile ile gelmiştir. Herşey hayrdır.

Her kim hakikat süre, kahrı lütfü bir göre.

Anunla bulur erliği, kahrı dahi yutmak gerek.

Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı

Kendimi vurasım var Yare, Şikayetim var, Ayak yalın, Alın açık, çıkasım var dağlara, Uçasım var diyar diyar dolaşasım var. Sığmazam yere, kendi dünyama gidesim var, Tutar paçamdan da izin vermezler gayri bana.

Yunus'ca

Yunuslar, Yunus'ca olanlar, davete icab ettiler. Uzak yoldan geldiler lakin yorgun ve aç değillerdi. Karanlık dehlizleri, aşılmaz yolları aştılar da geldiler. Kendi dünyalarını, dünyamıza taşıdılar da geldiler. Kendi ışıklarını gelirken getirdiler onlar. Kendilerine arefe olan can Yunuslar, hiçbir öğretiye boyun eğmeyeceklerine and içmişlerdi. İçimdeki hem benden gayri olan hem bana ayn olan ses diyor ki **"daha öteleri taşı, daha öteleri taşı"**. Hani bilirsiniz, köy çeşmesinden su taşır ya kızlar, işte öyle bir hâl ki, hâllerden nice olmuş hemhâl. Ancak taşıyabiliyorum ya Rabbi, damlasını dahi düşürmeden. O çağırıyor, benim suçum yok gayri. Çağırınca nasıl da gidiliyormuş, kanadın varsa uçarak, yoksa kanatsız uçarak. Yolsuz yollar, makamsız makamlar, dipsiz bir dehliz, uçsuz bucaksız umman. Yakıp kavuran çölleri, binbir âlemleri, her âlemin ahvali, durumu şekli, renkleri, tınısı, kokusu, çağırıyor da çağırıyor, nasıl gidilmez.. Lakin durduran kim? Makamsız makamlarında uçar iken, ne soru var, ne elem, ne keder. Ama bunlar da insan gönlüne yakışır olanlar değil midir ki, yoksa hepsi mi birer oyalamaca. Ne giden var ne çağırın aslında. Olması gerektiği gibi oluyor her şey, gönüllere serpilen su misali. O öyle zengin bir derya ki, bazen hesapsızca dalıyorum kaybolarak, bazen kıyıda kalıyorum korku dolu bakışlarla titriyorum azametinden. O kelimelerine öyle manalar yüklemiş ki, her biri sanki birer ateş topu. Yunus olan gönüller, Taptuk'un Yunus'u ve dervişleri, ötelere varmış, ötelere de ötesini aşmış, Arşı da geçmiş olanlar onlar. İşte bize nasıl yapıldığını gösteren de, nasıl olacağını aktaran da Yunus olmuş. Dünya üzerinde hakikat kapısını geçen ve hakikati ile yüzleşen, ve ondan ilahi parçayı dünyaya akıtan da Taptuğun

Yunus'udur. Diğer tüm erenler, ermişler, her ne kadar veli makamına erişip mana ve kavramlara ulaşmışlarsa da, yine de bir parça manada kalmışlar, bir parça dünyada. Ama Taptuk Yunus bunu ustaca ve safça yapabilmiş. Hakk'ın Zahiri tezahürü olmuş yeryüzünde. Kendisi bir âlem olmuş gönüllerde. Yürümüş yana yana. Her yeri boyanmış kana, her bir gönülü, diğer bir gönül ile bağlamış, almış o bağları Hakk'a bağlamış hem de açılmaz düğümlerle. Ne büyük bir hizmettir Taptuk Yunus, Hizmetin yeryüzündeki tezahürüdür Taptuk Yunus.

Biri "gel" dedi, diğeri "gör".

Biri daha var ki daimi "edeb"den dem vurdu.

Üçü bir idi mekan'da, biri sır oldu An'da.

Yunus'ca

Mevlâna ve Hacı Bektaş Veli, onun yüceliği karşısında ermişler, feyz almışlar, kendini bilmezlerden bir bilmez olmuş Taptuk Yunus. Kendini nasıl görsün, gören gözlerini Hakk'tan gayrı çevirmemiş ki bir an, kendini görsün. O sadece kendini bilmiş, hakikatine ulaşmış, yok olmuş, o kadar yok ki, yok yoksul bir adam olmuş Taptuk Yunus. Mezarı dahi bilinmemekte, bulunamamaktadır. Sır olmuşlardan bir velidir Taptuk Yunus. Tüm Adların, İsimlerin, Kavramların ötesine geçebilmiş, müsemmasına erişmiş ve tüm esmalardan görünür olan eşyanın mahiyeti ve hakikatine erişmiş Taptuk Yunus.

Hakk'tan ne geldiyse hiç yüzümüzü eğmedik yere, iki nedir bilmeyiz, her şey hayırdır bizim için.

Yunus'ca

Aşk, Taptuk Yunus tabiri ile İşk, sonsuzluktan ve o sonsuzluk dünyamızdan geçti. İzlerini bıraktı gitti. Bir Taptuk Yunus idi o, ondan öte Aşk'ı anlatan kim ola ki. Ve Aşk, ete kemiğe büründü, Taptuk Yunus diye göründü.

Et ü derü büründüm, geldim size göründüm.

Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı

O her an ayrı bir yaratılışta ve tecellidedir, ki biz kainatı sabit mi zannederiz. Gördüğümüz müdür gerçek? Hayır! Her an varolup yok olan, her var olduğunda O'na hasret, her yok olduğunda O'nun ile hemhâl olan bir kainat. Ama bizim beden gözümüz "sabitliği" gönül gözümüz ise "oluş"ları seyr eyler.

Yunus'ca

Yol

Daha önce yol gider idi, sen durur idin. İmdi, sen gider oldun, yol durur.

Yunus'ca

Yol, yani târik, Arapça kökenli bir kelimedir. Kur'an-ı Kerim'in 86. suresinin ismidir aynı zamanda. Gece gelen manasına da gelir. Tarz, usuller ve kaideleri içerir. Tarikat ehli olmak, hangi tarikata gönül bağı ile bağı isen o usul ve kaide-lere de bağı kalırsın. Taptuk Yunus'ta bunu gözlemleyebiliriz lakin o Taptuk dergâhında pişse de, o tarikata bağı kalmamış, dolaşmış ve herkes ile tanış olmuştur. Bu yüzden kendisinden tarikatsız tarikat ehli olarak bahsedilir. Çünkü tüm tarikatla-rın, tüm öğretilerin ve itikatların üzerinde bir şahsiyet ve bir velidir. Onu şair ve ozan diye çağırmaları ise, tamamen bunu diyenlerin kendi ile alakalı olmuştur. Çünkü o ne bir şair, ne bir ozandır. O bir velidir.

Hakkında çok bilgiye sahip olamasak da, şiirlerinde bah-settiği Taptuk, Saltuk, Barak isimlerinin zikredilmesi, Bektaşî öğretisi içinde yetiştüğünün az da olsa bir kanıtı olmuştur.

Mevlâna ile görüştüğünü dizelerinde dile getirmesi de Mevlevî öğretisinde de bulunduğunu göstermektedir. Barak Babanın Babai oluşu da, Taptuklu Yunus'un Melami tarikatı mensubu olabileceğine de işaret etmiştir. Lakin yine de o, tüm tarikatları özümsemiş, her zerreden dem almış, her biri ile tanış olmuş, dost olmuş, her biri ile özdeşleşmiş, dem olmuş, hiçbirisi ile anılmamıştır. Kendi başına bir Yunustur o. Yalnızlığın ismidir, Yok Yok'luğun manasıdır, Hakk'ın gönül ehlidir. Yürür lakin nerede yürür? Önce yol ona gelir oldu, sonra Yunus yola revan oldu. En sonunda da, ne yoldan bir eser kaldı, ne de Yunus'tan. Onun bir mezarının dahi olmayışı, nerede doğduğu, nerelerde yaşadığının belirsizliği, tamamen kaybolmak ve un ufak olarak yitmek isteği, turab (toz toprak) olmayı dilemesindendir. Çünkü O Kamer'i yani Ay'ı yerde görmüştür, ve rahmet O'na yerden yağmaktadır, göklerden değil.

Ben ayumu yirde gördüm, ne isterem gök yüzinde
Benüm yüzüm yirde gerek, bana rahmet yirden yagar
Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı

Dost elinden gelen her bela, Taptuk Yunus için muazzam bir imtihandır. Çünkü Yunus, habibdir, sevilendir. Aşıktır Yunus, Aşk olmuştur, Maşuk sevgilisidir. Başkaları için zor olan her imtihanı, Yunus, Aşk şerbeti içer gibi, bir bir geçer, aşılmaz dağları aşar, geçilmez geçitlerden geçer, ateş denizinde yol alan mumdan bir kayıktır adeta, hem eren, hem eriyendir. Fakat O, daima huzurludur, çünkü Hakk habibine, en büyük belayı Hakk görür, lakin kimseye vermediği huzura bahş eyler. Hakk dostlarına korku yoktur, mahzun da olmazlar, Hakk Hakikattir, Hakk, Yunus Gönünde sultandır. Sonunda Taptuk Yunus idrak eder ki, Yunus da bir perde. Cebraili ve Azraili ile de dost olmuştur. Cebrail Hakk'tan getiren, Azrail Hakk'a götürendir.

O, Hakk ile hak olmuş, yer ile bir olmuş bir dervıştır. Hakkın bir ismi de Zahirdir. Çünkü zahir olabilmek için önce harab olmak, "yer ile bir" yani "yer ile yeksan" olmak, turab olmak icap eder. Bedende olanlar, beden içinde olanlar, gökyüzünü dilerken, turabı yani toprağı dileyen ne kadar azdır çünkü onlar bedende görünenlerdir. Yeryüzünde bedende görünmüştür Taptuk Yunus, hiçbir zaman bedende olmamıştır. Kuru kuruya bilgi Taptuk Yunus'a göre değildir, o öğreticisi Taptuk'tan aldığı tüm bilgileri yaşamış, tatbik etmiştir. Allah'ı harabat içinde bulduğunu da açıkça dile getirmiştir. Erenler ma'nisine de harabat içinden dalmıştır. Alimler okulda bulmuştur Allah'ı, kendisi harabat içinde. Hizmet yoludur bu. Sadece insana da değildir, kurda kuşa, dağa taşa taşımıştır Allah'ın rahmetini. Aktardığı kadar da rahmet görmüştür yerden.

Bilgelik "kişi" odaklı olmayan, "hizmet" odaklı bir erdemdir ki, yankı bulacağı nefesten yol bulup, tekrar tekrar akar. Daima tarihler ve zamanlar boyunca söylenegelen özlü sözler, kulak arkası edilmiş ve unutulmuştur. Sen ne diyorsun ey Yunus! Ruhunda yankılanan ne? Hele bir de onu de bize.

Alimler, müderrisler, medresede buldılar
Ben harabat içinde buldumısa ne oldu
Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı

Hakikat Savaşçısı, Harabat Ehlidir ki derinleri kazar.
Yunus'ca

Yok yokluğun manası, Yücelerin Yücelerine erişmiş bir derviş, avazı ile seslenir, "Varmalar hasret ile olurmuş ey Sevgili, öyle çağırmasan nasıl gelirim sana? Yoksa kar, ateş vız gelir bana, kim korkar ölümden. Benim bir yanımdonmuş, bir yanımda Nar'da, ölüm ise benim adım olmuş. Gitmeler sarar her bir yanımda, bu yüzdendir gelemeyişim." Ben derinleri kazarım, zirveler Sen'in olsun. Dipler Ben'im mekanım, yüceler Sen'in

olsun, Gün yüzü görmem hiç, aydınlık Sen'in olsun. Ben'im ışığım gönül narım, tüm ışıklar Sen'in olsun. Hayal kurmam bundan gayrı, tüm gönüller Sen'i hayal etsin. Düşleri bıraktım gecenin koynuna, tüm âlem düşünde Sen'i görsün. Ben diplerin savaşçısı, zirveler Sen'in olsun... Hiç olmadığım kadar "Güzel" iken, O'na ulaşmak ma'nası zahiridir. Ya O'ndasındır ya Kendinde. Tüm varlığın ile Ene, hiçliğin ile Hüve, Hiçbir şeye ait değil iken nasıl derim Ben, İşte diyorum her şey Sen. "Kendin'e çekti mahv etti, kendin'i çekti ser hoş eyledi, dipsiz kuyu derinliğinden, dağların zirvelerine gelgitte, Sen'in çöllelerinde yorgun ve bitap, engin denizinde dinlenmekte." Gönül ışığım tek rehberim, diplerin karanlığında, nefsin körlüğünde ve tüm ışıklar söndüğünde. Karanlıklar benim adım, yıldızlar Sen'in olsun."

*Görünen puttur ceset, Can ile buldu nefes, canı canan'a
verince gönlü, Hakk gönle mihman eyledi, Nasıl vazgeçsin! Ey
yar beni benden eyledi.*

Yunus'ca

Bilgi hazineleri derindedir. En ulaşılmaz olan karanlıkların içine zerk olmuştur. Herkes korkar o karanlıktan, çünkü gönül ışıkları henüz yanmamıştır, aydınlatmaz yollarını. O yolda yürümek için yürek gerekir, karanlığa meydan okumak gerekir cesurca. Savaşı "gölgeler" ile "görünen" olmayandır Yunus, gönül narının ateşi ile yol alır adım adım. Yürür yana yana.

Gönlünü kaplamış ise el Hakk, Hak'ca söylenmiş bir BEN, kainatları titretecek kuvve'dedir.

Yunus'ca

Taptuk Yunus, "Erdem Sükunetinin Er"idir. Gölge âlemde yok olmuş, Hak Hakikatinde varolmuştur. Hakikatini daima

hatırlayan bilendir Yunus. Hakikat “dipsiz karanlıkta” Hakk olarak açığa çıkmıştır. Ancak dipsiz karanlıktan yansıyan nurunda, âlemler, hayal ve gölge olarak belirirler. Hiçbir şey kopuk, ayrı değildir. Işık (aşk) ile beliren âlemler birer hayaldir, gölgedir. Hakk, “Hakikatin Karanlığında” varolandır.

Taptuk Yunus, içsel yolculuğu ve yalnızlığın yalnızlığına, dipsiz karanlığa doğru yaptığı yolculukta anlayışına erdiği, idrakine vardığı bilgi şudur: “İnsan O’nun sırrı, O insanın sırrıdır.” İnsan ile Hakk arasında bir gavs vardır, bu iki yay uzunluğu ve daha da az bir mesafedir. İşte O gavs menziline ulaşan, o menzilin Hakikatine eren kişi erdem insanıdır. Ermek değildir gaye, erimektir. Yunus gönüllüler eriyendir. Orada, “An’da Mülk Kimindir?” sorusunun cevabı vardır. Ve Taptuk Yunus, işte bu sorularının cevabına ulaşmış kişidir. Tüm kainat aslında bir hayalden, bir nefesten ibarettir. Hakikatine ulaşan her Yunus Gönüllü, bunu gönül gözü ile görebilendir. Derin Sükut hâlinde olan “An’da Mülk sadece ve sadece ben’im” idrakine eren ve ben hakikatinde eriyendir.

*Dünyayı devirip alt üst edeceğim. Karanlıklarda savaşım dip-
leri kazacağım, daha derinlere, kimsenin cesaret edemediği
yüreklilik ile. Çöllerin sıcaklığında kavrulup, denizleri içeceğim.
Sonra gelip başımı yaslayacağım. Yorgun bedenim,
Sen’in göğsünde dinlenecek, aşk ile sessizlikte.
Yunus'ca*

Odun

*Gafletten örtüyü çek üzerinden gayrı,
Himmet gömleği ile kuşan!
Yunus'ca*

Odun, tamu ateşinin yakıtıdır. Odun hammallığı da,

tamuya girecek olanların hizmetidir. Hem odun hammallığı yaparak ateşi harlayacaklar, hem de o ateşte yanacaklardır. Çünkü her insan, kendi tamusunun hem yakıtı, hem de ateşinin hamalıdır. İster görünen dünyasında, ister kendi ahiretinde.

İşk odına yan dirisen, gönüllere gir dirisen

Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı

Taptuk Yunus, kendi dünyasında, od'unu, tamu ateşinde yakmayı seçti. O, insanların dünyasında değil, kendi dünyasında varolmayı tercih etti. Ve gayesi, kendi âleminde, nefsinin ateşlerde yakarak, harab olmaktı. Ve tamusunun ateşini, aşk ateşine çevirmiştir. Rivayetlere göre, kırk yıl gibi bir süre, kendi nefsinin sembolü olan ormandan, en düzgün odunları taşıdı Hakk dergâhı olan gönlüne. Gönlündeki Hakk Ateşine attı ve bir bir yakıtı onları. Yanan her odun, Taptuk Yunus'un yük yük taşıyıp getirdiği, çilesiydi, dertleriydi, nefsinin arzularıydı sanki. Ateş, Hakk ateşi, pişen Yunus, pişiren Taptuk Emre idi. Her odunun yanışı, çıtırdayışı, alevi, Hakk'ın yüce nurunun pırıltılarıydı. Kırk, bir rakam değildi, bir zaman dilimi idi.

Zaman da, mekan da mefhumdur, gölgedir, kişinin algılarına göre değişkenlik gösterir. Kainatta herşeyin bir oluşum vakti, zamanı vardır. Âlemde bir nesne göster ki vakti saati gelmeyince zuhuru aşikar olsun. Herşeyin bir vakti, her zamanın, oluşumu için bir mekanı, her mekan üzerinde bir tecelli mevcuttur. Hakk dergâhına taşıdığı her düzgün odun, nefsinin dize gelişi, nefsinin gönlüne boyun eğişiydi sanki. Gönül kilidi açıldı, nasip gömleği biçildi, Allah'tan başka renk verenin olmadığı idraki ile yanıp tutuştu. İkiliği bıraktı, sen ve ben manası, anlamını yitirdi. Gücünü o kadar turabdan alıyordu ki, bu onu yüceltiyordu. Yüceldikçe de Arşa değişiyor ve daha da ötesine geçiyordu. Taptuk şeyhi ona, yola revan olma vakitinin geldiğini hatırlattı. Tereddütsüz kabul etti Yunus, çünkü

derviş itaatkardır, dervişlik itaattir. Baba dergahı olan Hakk'ın gönül evinden ayrılacak, dünyanın tozunu yutmak için yollara düşecekti. Hizmeti gereği Hakk'ın rahmetini saçmaya gidiyordu.

İşk sultânı Taptuk durur Yûnus gedâ bu kapuda
Baba Taptuk ma'nîsin saçduk el-hamdü'lillâh.
Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı

Akl ne mümkündü Yunus için, o aklı ile değil kalbi ile yaşıyordu. Kalb, akıldan daha yakındır Rabbe. Gönlünü derviş eylemişti Taptuk Yunus, hırkaya ihtiyacı mı vardı onun? Gönlü derviş eyleyen, hırkaya muhtaç değil.

Bize dîdâr gerek dünyâ gerekmez
Bize ma'nî gerek da'vâ gerekmez.
Dervişlik didükleri hırkayla tac degül,
Gönlin derviş eyleyen hırkaya muhtac degül
Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı

"Sen ve Ben manasındaki gizem, Hakk'a aittir, çünkü her ikisi Bir olur, diğeri Sır! Her kelime, müsemması ile tecelli eder, lakin insan sadece surete bakar. Suretim yok, lakin tüm suretler Benem, bir cismim yok, zira tüm zahir Benden zuhur eder, Benim adım Hiç kimse! Kah Fırıldak gibi dönerim Sem'alarda. Kah Yerin en dibindeyim Yüce'likte. Sanırsan Yücelik Gökte. Kimse bilmez Yer'de. İşin sırrı neredede? Yerle bir olsun çulum, toprakta zelil olsun bedenim, un ufak derbeder, ne olacak ki? Gönlüm sahabesinde, almış bir kere, vermez ki vereyim bir beşere. Tevazü Kül'ü ile örtünüp bürünen, gönüller yapan, her gönlü Hakkın Yüceliğine eriştiren, can Yunuslardan bir Yunus, Taptuk Yunus"
Yunus'ca

Dostun evi gönüllerdür, gönüller yapmaga geldüm.

Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı

Gör Beni

Ve bu, yidiyüzyidi'nin hikayesidir.

Yunus'ca

Bir ses yankılandı uzak ötelerden. Bilinmez, saklı diyardan. Sesi duyan gaybın bilineniydi, seçilmişlerden. Ve onu sadece bir kişi duyabilirdi. Sadece O'nda olan ve O'ndan kopan. Bir fısıltı gibi getirdi rüzgar sesini. Kulaklarını çınlattı adeta. Bir esinti gibi geçti ses, ruhunun en ince derinliklerinden. Elinde asası, uçurumun tam kenarında duruyordu. Neydi onu buraya getiren? Her güneşin doğuşuna yakın sürüklenircesine gelişinin sebebini bilmiyordu. Neyi arıyordu? Beklediği kimdi? Bedeninin yanışını söndürmek için miydi? Yoksa ruhunun haykırışlarını dindirmek miydi gayesi? Konuşma vardı, sesler yoktu. Akan cümleler vardı, ama konuşan yoktu. Bir hissediş vardı, duyan yoktu. Derinlerden geliyordu ses yankılanıyordu ama bir çarpma yoktu. Yavaşça, usulca. Ruhların konuşmasıydı bu.

Gözyaşlarıyla dolu gözlerini bir an olsun kaldırdı. Fısıltıları rüzgar getiriyordu adeta, kah serinliği ile, kah dalgaların rüzgara emanet ettiği damlaların yumuşak dokunuşlarıyla. Ve seslendi yüreğiyle, duyulacağından emin. Ve seslendi öteler, kulağına bir avaz'da dokunan nida ile. Bir rüya olmalıydı bu. Gerçek olamayacak kadar derin ve acı veriyordu yüreğine. Hissettiği neydi? Düşünceler bir bir akıyordu zihninde dervişin. Duyuyor muydu acaba, tüm aşkını haykırıyordu ama bir duyan var mıydı? Masmavi deniz belki hiç bu kadar mavi olmamıştı. Uzaktaki tepenin ardında canlıymış gibi

görünüyordu. Vadide bulunan yeşil ağaçlar sanki bir şeyler anlatmaya çalışıyordu. Ve karanlık sem'alar, bir sabah Duhan ile mi uyanacaktı?

"Ben burada sessizce beklerken kaç kuşak geldi geçti biliyor musun Ey Aşk'ın Sahabesi. Dokunun yüreğime yaşam verin bana, dokunun tüm bedenime, Hayy verin bana."

Yunus'ca

Ve Hatırla sen Ey Derviş! Seni kurtaran AN'daki Ma'ilerin dokunuşlarını ve unutma, yüreğini titreten o şeyi. Rabbinin sana bahş ettiği, büyük hediyedir Aşk. "Aşk daima benimleydi, hep oradaydı, yüreğimin en derinlerinde. Yaman bir avcı gibi yakaladı sırtımdan, yaşam iliği gibi yerleşti tüm omurgamın arasına, akıyor sonsuzca, tüm bedenimi ele geçirdi, tüm hücrelerimi. Ara sıra değil hep düşünüyorum, her anım, tüm zihnim, tüm rüyalarım dopdolu. Dönüştürülmesi ne acı bir durum, zihnim engel olsa yüreğim, yüreğim engel olsa bedenim dönüştüremiyor o muhteşemliği.

Yunus'ca

*Geçtim dünya üzerinden, bir oh diyemedim
Yüzüm sürdüm Turab'ına, cennetini dilemedim
Kör kuyu dibinde kaldım, bir derdim söylemedim
Nefsim Aşkın gerisinde, Haktan gayrı göremedim
Öyle dertten yağmur verdin, bir an olsun eğilmedim
İçtim kevser-ü şarabundan, turna ile oldum pervaz
Selam ittüm Hanuh'a, İdris'e, Ermiş'e, Selman'a
Geçtim dünya üzerinden Gayrisini bilemedim.*

Yunus'ca

Sorgulanmanın en acımasızlığında kendimi getirdim sana çok uzak diyarlardan. Her şeye hükmeden bir ruhun, beden içinde aşkın titreşimine engel olmaması ne acı. Dönüştürüp ilahi olana akıtamaması ne acı. Sınav mı bu yoksa tuzak mı?

Ne yaman ne acımasız bir tuzak! Engel olunamayan bir durumun vahşeti gibi tam karşımda. Vazgeçmenin adıdır Hakk yolu, uzak olmaktır eşyadan. Çünkü aşk, tek başlılığın adıdır.

Ey AŞK! Yaptığımız Ahdi sen bozdun sonsuz diyarlarda.

Terk ettin gittin, bana aid iken.

Ve yalnız bıraktın beni ölümün diyarlarında.

Senin farkın nedir Özümün Yari, yarenimin Dostu.

Yunus'ca

Ne kadar yakınsın bir nefes mesafede, oysa ne kadar uzak misli ile. Ruhumla sana seslendim duydun mu? Duyamazsın. Çağırdım neden gelmedin? Neden hiçbir şey doldurmuyor yerini? Neden hep zihnimin her köşesinde sin? Tüm algılarımda yer aldın. Bulunduğum yerden, tam buradan sesleniyorum ötelere: *Şunu eyi anladım ki, çırayı tutuşturan hasred imiş, Od olmak için, hiç sahip olmadığından bile vazgeçmek imiş. Göründüm bir çul içinde cesed, Ona HAYY verendir Hakikat. "Gel, Gör Ben'i, Aşk Neyledi?"*

Gel diyor, gör beni diyor, Aşk neyledi diyor. Nere gelem Yunus, seni nasıl görem, nerde görem Yunus, seni görmek Aşkı görmek midir Yunus? Sesim beka'dır duyana, lakin suskunluğum fena'dır, fena. İşte insanoğlunun "bilmek" isteği ile, Hakk'ın "bilinmeklik" dileği arasında âlemlerin yayılması nın sırrı.

Öyle çağırmasan nasıl gelirim sana Yunus? Sen hâl ol, ben sende kaybolam, hemhâl olam Yunus. Bu dünyaya deme acaip, şaşırma! Asıl hakikatine vardığında düşeceksin hayrette. Görünen çok'a aldanma, varlıktaki yokluğu idrak eden yürek, Hakikat zenginliği Hayretinde olandır. Gökler ağlıyorsa, yer de ağlar Yunusum. Deme mecnuna deli, belkim men deliyem, Aşkından bi-çareyem. Bedeninde taşıdığın ruhu Ve

sana güzelliği bahş edenleri hatırlayabilir misin? Aşk tarlalarında iken içtiğin ahdi unutan Sen! Zulüm gökte değil yerde-
dir, Zulüm yerde değil, sendedir, Zulüm sende değil, nefsin-
dedir. Işığımızla geldik Aşk diyarından, Artık karanlık suratla-
rı aydınlatmayacağız.

Yunus'ca

İşk'in Elinden

Öyle bi-çareyim ki, bilmem nideyim İşk'in El'inden.
Kendi elimlen biçtiğim kefenimi, yine o el ile geydim üzerime.
Ölmüşüm bedenimde, kendime ağlarım gayrı.
Hangi dağa vuram kendimi, kim dinler ki beni.
Saklansam kimseler görmese.

Yunus'ca

Aşktır Miraçları tamamlatan. Ademiler ile İnsanilerin geliş gidişleridir. Adem evlatları inerler ki, insan evlatlarının kalkışına sebep olsun. İnsan evlatları yükselirler ki, Adem evlatlarının inişine sebep olsunlar. Gök Erleri olan Ademilerin miracı turaba, yani toprağa yeryüzüne, Alçaklaradır zira güç ve kudretlerini Alçaklardan alırlar. Taptuklu Yunus da öyle bir Veli idi. Miracını turaba yapmış, gücünü Alçaklardan almış Yücelere erişmiş ötelere geçmişti.

Batın'dan Zahir'e, Zahir'den Batın'a iniş ve çıkışlara sebep olan aşktır. Aslında ne alçalma ne yükselme vardır. Her biri ilahi bir denge ve düzen içinde olmaktadır. Geliş Hakk'tandır, gidiş Hakk'adır. "İnna lillah, inna ileyhi raceun". O'ndanız ve O'na dönücüyüz. Ademiler yokluktan gelen varlığa yol alan, miracı toprağa olan mezara giren bedenleri asla kavuşan. İnsaniler varlıktan gelen mezardan yokluğa dönücüler ruhları aslına kavuşan.

Yakin gelene kadar kul ol.

(Hicr 15/99)

En basit ifadelerle doğmak, bir rahimden çıkıp nefes ile can bulmak, ölmek ise, son nefesi verip, canı terk edip, mezarı girmektir. Oysa yakın gelene kadar kul ol manası, batında yakın gelince zahire, zahirde yakın gelince batına yolculuğunda daima kul ol. Kulluktan maksat, teslim oldur. Taptuk Yunus şiirlerinde, ölümü daima baki hayata kavuşmak olarak nitelemiştir. O daima, doğarak var olmadığı gibi, öler de yok olmadığı gerçeğini anlatmıştır eserlerinde. Varlıkların geliş gidişleri, onların miraçlarıdır. Taptuk Yunus, yok yokluğun dervişidir, bilinmezlerden bir bilinmez, ara ki bulasın, ona Yunus demişiz. Hayatı efsaneler ve rivayetler, söylentiler ile doludur bilinmek bulunmak istemeyişinin sebepleri vardır. O bedeni ile değil, yaşantısı ile değil, ortaya koyduğu sanatı ile anılmak istemiştir. Günümüze ulaşan eserleri çok azdır ve onların da kendisine ait olduğu daima şüphe altındadır. Taptuk Yunus doğruluk sembolüdür.

Yunus'u Yunus yapan, anlaşılır bir dil ile şiirlerini yazışı değil, Taptuk Emre'nin kapısında kul oluşu, adanmışlığı, teslimiyeti ve sabır ile sebatıdır. Dost dergâhına tek bir eğri odun dahi girmemiştir ki, insanın eğrisi girebilsin. Hakk yolunda, ilim değil, irfan gerek.

Şiirlerinde sürekli zikrettiği "Taptuk", onu Hakk'a varılan bir şeyh görünümündedir, oysa Yunus için Hakk'ın kendisidir. Böyle birinin yaşayıp yaşamadığı ise meçhuldür, çünkü kendisinden yazılı bir kayıt ve bilgi bulunmamaktadır. Taptuk bir sırdır Yunus için, çünkü kul olmuştur Taptuk kapısında. Kulluk sadece Rabb'e ise, ve bunu en iyi bilenlerden ise Yunus, neden Taptuk kapısına kul olmuştur? Çünkü Taptuk mahlası ile kullandığı Rabbidir yani öğreticisi. Bunu en iyi zikr ettiği sırladığı sözleri vardır.

Bu konuşan çaresiz Yunus'tur, Taptuk Emrenin sırrıdır

diye belirtir:

Söyleyen bi-çare Yunus, Taptuk Emrem sırrudur.

Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı

Yunus bir vahşi, yırtıcı doğandı, kondu Taptuk koluna.
Avcılığı öğrendi, hakikat avcısı oldu Yunus, çünkü o avcı bir
kuştur, yuva kuşu değil:

Yunus bir toğanıdı kondı Taptuk kolına,

Ava şikare geldi bu yuva kuşu degül.

Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı

Baba, o vakitlerde, dergâhın sahibi, gönül sahibi, ölmeden
ölen, o bedende ikinci kez doğanların mahlasıydı. Baba
Taptuk, Yunus'un yeniden doğuşunu sağlamıştı. Ve bu sayede
Taptuk Yunus, Taptuk sırrını, ma'nisini saçabilmişti dört bir
yana:

Baba Taptuk ma'nisin saçduk el-hamdü'l'llah

Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı

Dervişlerden bir derviştir, kuldur Taptuk Yunus. Çünkü
Onun Taptuk gibi bir serveri vardı. Server, Yüce insan, Sevgili,
Maşuk manasındadır:

Yunus'dur dervişler kulu, Taptuk gibi serveri var.

Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı

Taptuk hakkında yaptığım araştırmalarda fazla bilgiye
rastlayamadım. Bilindiği ismi ile Taptuk Emre, Yunus
Emre'nin Piri'nin adıdır şiirlerinde çokça adı geçmiştir. Eğer
Taptuk Emre'yi bir şahsiyet, bir kişilik olarak ele alırsak, onun
hakkında yazılı hiçbir kaynak olmadığını buluruz. Yaşayan
biri olup olmadığı konusu, esrarını korumaktadır. Hiçbir

insan, diğer bir insana kul olmaz, sadece kul olduğu onun eğiticiyi Rabbidir. Ben bir yazar olarak kendi fikrimce, Taptuk Emre'nin, bir mahlas olduğunu düşünüyorum. Yunus "Rabbim" ifadesini Taptuk olarak kullanmıştır.

Tapdug'un tapusunda kul olduk kapusunda
Yunus miskin çıgidük bişdük el-hamdüli'llah
Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı

Tapdug, Gülşeni Tarikatında, ilahi nefes ve ilahi durak anlamına gelir. Taptuk, tapmak kelimesinden türemiştir. Tapdug aslında "bulmak" anlamına da gelir. Çünkü gönül ehli, bulduğu ve bildiği şeye tapar, yani hizmet eder. Aşk bulan Taptuklu Yunus, aşkın hizmetçisidir artık. Taptuk, Yunus için Aşk'tır. Taptuk'dan gelen, Tapduga yol alan Yunustur O. Yani Aşktan sadır olmuş, yine Aşka yol alan, Aşk bulmuş Yunus. Aşkın elinden dediği, Tapdug'un elindendir. İlahi düzenin binbir eli vardır yaratımın varoluşunu hamule ederken. Bir Eli de Aşk'tır, ve payına düşen kısmı, Yunus için Tapdug olarak sırlanmıştır şiirlerinde. Gizemi koruyan bir bahsi daha vardır Taptuk Yunus'un.

"Bat" ve "Balum" Sırrı

Ba'al, Ba'lu "m", Ba'lu olarak bilinen Baal Tanrısı, Arş'ta oturan Gök Tanrı'nın, Ortadoğu'da anılandır.

Seydi Balum ilinden seker tamar dilinden
Dost bahcesi yolından eve dervişler geldi
Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı

Buradaki Balum ilinin hâlâ daha nerede olduğu bilinme-

mektedir. Seydi, Seyit, Seyidna kelimeleri, Efendi anlamını taşır. Soylu bir kandan gelenler için kullanılır. "Ya Allah, Ya Seyidna el Hıdır" duasında olduğu gibi.

Yunus Emre'nin Balum olarak bahsettiği Gök Tanrı olabiliyor mu? Özellikle Taptuk Yunus, "*ballar balını buldum kovanım yağma olsun*" der. Bal burada Hakikat bilgisidir, Yunus'u Hakk'a uçuracak kanattır, Arı da Hakk'tır. Kovan da insan bedenidir. Hakikat bilgisine ulaşan, hakikati bulan Taptuk Yunus için, kovanın yani bedenin bir anlamı kalmamıştır. Yağmalansa da, un ufak olsa da bir manası kalmamıştır. Çünkü o Hakk'a kavuşmuştur. Eve dervişler geldi sözünde ise, gönül evine gelen nur ışığıdır. Nur ışığı ile gelen gaybın askerleri, gayb er'leridir. Taptuk Yunus bu sözü sırlayarak "dervişler" demiştir. Taptuk Yunus'u bir tekke ozanı, halk ozanı ya da halk şairi yapmak onu dar kalıplar içine hapsetmekle aynıdır.

O, gizemciydi, ezoterik biriydi. Şiirlerinin her kelimesi sırlarla ve gizemlerle doluydu. Kulağa hoş gelen, insanı alıp götüren kelimelerin dizilişleri aslında ruha dokunan bir etki yaratıyordu. Çoğu çevreler onu "ümmi" veya "sünni" olarak lanse etseler de aslında o bir Bektaşiydi. Çünkü himmeti Hacı Bektaş Veli elinden almış, kilidini Taptuk Emre'ye vermiş ve gönül sırlarının anahtarına Tapdug elinden, dost ilinden, baba evinden kavuşmuştur. Işk'ın Eli'nden manası budur. Aşk'ın eli onu köyünden almış, derviş kılmış, velilerin erişebileceği en yüce makama, makamsızlığın makamına erdirmişti. Öğreticisi Taptuk'un, Yunus'a öğüdü "*Tembellerle ve her şeyi kötüye yoranlarla işimiz yok bizim. Soluk aldıkça sevmek ve sevilmek olmalı muradımız*" olmuştur.

Taptuk Yunus, herkesi sevmiş, herkesle sohbet etmiş; gizlisinde ise uzak durmuştur kalbini bozanlardan, hazımsızlardan. Öyle gerekir çünkü. Yaratılan her şeyi hoşgörmüştür. Çeşit çeşit, renk renk, her bir tınıda, ayrı güzellikte. Onun gözü Hakk'tan gayri hiçbir şeyi görmez olmuştur. Çirkinlikler örtülmüştür bir bir, yüreğindeki sevgi tüm tırtıklı tarafları

düzlemiş, keskinleştirmiştir.

Mansur mu oldum En-el Hakk diyeyim
Kimim ki, Mevlana'daki Aşkı bileyim,
Yunus gibi dağ-taş aşıp "bana seni gerek söyleyeyim"
Anca kendimdeki haddi bileyim.
Yunus'ca

Basit'tir Taptuk Yunus. En yalın hâli en anlaşılır hâli olan Oğuz Türkçesi ile anlatmıştır derdini. Çünkü dert onun için nimettir. Eserlerinde aktardığı, o vakitler en çok konuşulan Arapça ve Farsi dili de olsa, kendisi yalın Türkçe'yi seçmiştir. Hakikat Basit'tir, onu idrak ve anlayış seviyesine indirecek "karmaşıklık" yaratan zihindir. Basit manasını anlayacak idrak ve çoklu zekalar, zihin yapısında olsa idik, Taptuk Yunus'un o Basit şiirlerini anlamamız çok kolay olurdu. Çünkü Basit'i anlamak en zordur. Bu yüzden sembollerle sırlamıştır şiirlerini. Görünen âlem ile görünmeyen âlem arasındaki en anlamlı köprü "sembol"dür. Bunu en iyi bilen Taptuk Yunus'tur. Çünkü onun bir çizgisi yoktur, nokta olmuştur her çizgiye. Her zerre Allah ilmi ile, Allah herkeste ve her zerrededir, lakin Hakk herkeste değildir. Hakk sadece Gönül Ehli olanlardadır, Taptuk Yunus'un en büyük sırrı, Hakk'ın kendisinde vücut bulmasıdır. Taptuk Yunus'un bir sözü gönüllerde fırtınalar koparır, bir manisi yakar, küle döndürür her hücre, neleri açığa çıkarır da, bizler baktığımızda hep aynı Yunusu görmüşüzdür. Sanki o hep aynı kişidir, durur ve hiç değişmez. Oysa Taptuk Yunus manalar âleminde yüzer, damlaları bizlerin yüzüne dokundurur.

Hal'den anlayanlar, ancak, o Hal içinde olanlardır.
Yunus'ca

Aşk, Yaradan ile Yaratılanlar arasında gizemli bir sır.

Biz ancak Aşka ulaşanların kelimeleri ile yetiniyoruz.

Anlamaya çalışıyoruz.

Lakin anladığımız, bildiklerimizin ötesine geçemiyor. Çünkü sınırlılar ve sırlılar bunu anlayamaz.

Neden sevgi değil de Aşk? Çünkü Sevgi arz üzerinde henüz vuku bulmadı, tezahürleri henüz insanda yaşanmadı?

Sevginin çok maddesel boyutunu yaşıyor, ancak alış-veriş anlayışından öteye geçemiyoruz. Pırıltıları var lakin bizim anlayışımız ötesinde. Güneşin milyarlarca yıldır her gün dünyayı aydınlatması ve ısıtması, ayırım yapmadan eşit olarak tüm insanlara nüfuz etmesi, Sevginin çok basit bir örneğidir.

Sevgi Arayışı içinde olan Aşktır. Sevgi bizatihi kendisidir, O'dur. Sevgisinden yaratmıştır Kâmil İnsanı ve üzerinde yaşayabilmesi için tüm kainatı.

Sevgiyi şiirlerinde anmamıştır Taptuk Yunus. Onun için Sevgi, Yüce Yaradan'ın kendisidir ve yeryüzüne sevginin zerrisi dahi inmemiştir. Tüm derdi Işk olarak bahis ettiği Aşk'tır. Tek bir Aşk vardır dokunduğu, bu Taptuk Yunus'un gerçekliğidir, kendi varlığının, Aşkın varlığında eridiği, bütünleştiği, tamamlandığı Aşktır. "Alemlerde gördüğünüz her güzellik benim Aşkımın eseridir." Bilir bunun sahibini Taptuk Yunus, bilir de saklar yüreğinde. Taptuk Yunus için davi ile sevi birdir. İnsan ya dava için gelir yeryüzüne ya sevgi için. İkisinden birini seçmelidir. Ki her insan davalıktır birbiri ile ve her şey ile. İletişimde olduğu herşey ile davadadır. Taptuk Yunus'un batınilğinde bu böyledir.

Sevgi sınırsızdır, şekli yoktur, ya bütünden seversin ya da gölgeler ile oyalanırsın. Ya seversin ya sevmezsin, ortası yoktur. Çünkü Sevgi güneş gibidir, doğdu mu her yeri aydınlatır, kötüye az, iyiye çok demez. Su gibidir, aktı mı, her yeri ıslatır, kötüye az, iyiye çok demez. Sevgi, suyun damlaları gibi her yere herkese nüfuz eder. Bunun dışında olan en ufak bir sapma dahi sevginin dışında kalan hâllerdir. Eğer güneş gibi, su gibi olamıyorsa insan yüreği, sevgide değil, davadadır. Bu yüzden **Taptuk Yunus, gelmemiştir dava için, onun işi sevgi-**

dir. Ancak Aşk bular, Aşka ulaşan, Aşk ile Aşk olan sevgi içinde olur. İnsanoğlu ne yaptığını bilmeyen, fakat her yaptığı-
nın sonucu ile muhakkak karşılaşan bir düzende ve icaplar
döngüsündedir. Cahildir. Sorgular, ayırır, kendine uyanı sever,
uymayanı reddeder, kalıplara koyar. Bu sevgi değil bir dava-
dır. Herkes bir davadadır. Bir taraf olmuştur. Tarafsız olanı da
dışlar, atar, çünkü tarafsız insan, taraf seçenler için her an dön-
meye müsait biridir. Taraf değilsen, zayıf, güçsüz ve arkasız
birisindir ve ezilirsin her an. Taraf seçmiş isen de iyisi ile kötü-
sü ile her şeyi kabul eden bir mahkum olmuştundur. Oysa Aşk
tarafsızlıktır. Aşkta soru dahi yoktur. Tüm sorular tükendiğin-
de Aşka varmışsındır. Bu yüzden soru varsa davan bitmemiş-
tir. Soru bittiğinde sevgi içindedir.

Derler ki bir taraf seç, taraf ol
Derim ki icap gereği olacaksa bir taraf'ım, o da Aşk'tır.
Çünkü: "Her zerre ve her "şey" bir taraftır.
Taraf olmayan tek "şey" AŞK'tır.
Aşk'ta soru yoktur.
O, her taraf'a nüfuz eder, her zerreyi can'landırır hiç
sorgulamadan."
Yunus'ca

Bez

Kün! deyivirdi yoktan geldik var'e, "sebebi" ile dokudu,
becid becid yaydı âleme.
Yunus'ca

Yunus'ca kitabını hazırlarken, "Erik" konulu şiirinin bir
kelimesinde, yaradılış ile ilgili vermek istediği bir mesajı yaka-
ladım. Onca cümle, onca kelime arasında, sade, tek başına

duruyordu tam karşımda. Hatta o şiir bilindik bir şiirdi ve birçok alim tarafından şerh edilmiş, üzerinde çalışmalar yapılmış ve gayesi anlaşılmaya çalışılmıştı. Taptuk Yunus, dünyaya gelen hatta dünyadan geçen tüm insanlar arasında, yaratılış sırrına vakıf olmuş birkaç kişiden biriydi. Her bir arif sırrı korumuş, lakin bir tek Yunus sırrı açığa vurmuş, açmış, aktarmış, hem de yüzlerce şiirinin içinde, tek bir kelime ile.

Men arefe nefsehu fekad arefe Rabbehu
Bildüm bunu buldum anı inkar iden gelsün berü
Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı

Fakat birçok şiirinde sürekli bahsettiği bir söz de vardır Taptuk Yunus'un "*bilmezem*". O daima "*bilmezem*" diye başlar sözlerine, çünkü her an tazelenen yaratılışta bu anda seyrettiğinin bir sonraki andaki hâllerini bilmez. Çünkü her insanın bir âlemi, her âlemin binbir türlü oluşumu, her oluşumun türlü türlü hâlleri, her hâlin idraki vardır. Bu yüzden Taptuk Yunus daima "*bilmezem*" hâli içindedir ki yeni oluşumları doya doya seyr edebilsin, o kayıtlarını kullanmaz, tazelenen her oluşumu özümser kendi bedeninde ve aktarır ruhuna. Her oluşumun verdiği cezbi de kendine hâl eder, mal eder.

Zengindir Taptuk Yunus, çünkü o hâl ettiği her şeyin malına kavuşur, "mülk an'da benim" edası ile. Daima "*bilmezem*" deyip de, "*bildüm*" dediği şey neydi? Hangi sırna kavuşmuştu? Sırrın bile içinde sırlar varken gönül ehli, Hakk dostu olmuş Taptuk'lunun Yunus'u için bir sır var mıydı?

Gönül ehlipleri için bir sır yoktur, sırrı sır yapan zaten onlardır. Her şey aşıkardır, her zerre Rabbin mührünü aşıkâr hâle getirir, şahadet bu âlemedir, yani görünen âlemde. Böylece bir sır yoktur ortada. Kayıtlar âleminin tutsaklığına gömülmüş insan göremez her zerredeki Aşkın çığlıklarını, fer-yatlarını. Bunu görenler ancak, gönül ehlipleridir. Her veli, gönülden seyrettiği âlemin yaratılışını aktarmış, fakat bunu sırlayarak, sembollerle, üstünü örterek. Kayıtlar âlemine takıl-

muş, uyuyan insanlar için fazladır bu bilgiler, çünkü bilgi, kullanılmadığı idrak edilmediği müddetçe ateş olur yakar, kavurur bedenleri. Bilmezem demiştir Taptuk Yunus, her ne kadar şiirlerinde açık açık bildirmişse de, bir yere kadar gelip sembolleştirmiş, üstünü kapamıştır. Çünkü Hakk yolunda bir derviştir, bu yola girmenin ilk şartı, gerdanını Hakk Kılıcı altına koymasındır. Gerdan aşıktan, Kılıç maşuktan. Ölmeden ölmelidir derviş, sonra tüm sıfatlardan bir bir soyunarak üryan olur hakikat nehrinde. İkrar kemendini boynuna, himmet gömleğini sırtına geçirir, Edeb Hırkası ile kuşanır, Aşkı daima nefsinin önündedir. O kapı dileyen herkese açıktır ardına kadar. Fakat diyetleri ve binbir çilesi vardır. Çünkü Hakk kapısından Aşkını nefsinin önünde tutanlar girebilir.

*Gerdan, kılıca feda ola, Can Hakk yoluna kurban ola, nefes
kese bir ola, bir Hakk bilirim gerisi yalan ola. Ora, bura çekiş-
tire, her bir yanı kuşata, aklı çele, ruhu sıkı, bir Hakk bilirim
gerisi yalan ola. Ben, ben didim, nice oldu sordum, kime ne ki
ne yaptım, bir Hakk bilirim gerisi yalan ola.*

Yunus'ca

Fakat "bildüm" ile işaret buyurduğu ve yüzlerce şiiri arasında bir kelime ile sunduğu apaçık bilgiyi de bize sunar.

*İplik verdüm Çulhaya, sarup yumak itmemiş,
Becid becid ısmarlar gelsin alsun bezini
Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı*

Daima "Kendini Bil" işaret edilmiştir. Peki insan kendinde neyi bilmelidir?

"Hüve meakum, eyne ma küntüm"

"Sen her nerde isen seninleyim, yakınim".

(Hadid 57/4)

İnsanla birlikte olan, insan nerede ise onunla olan bir Rab, bir an savaşın içinde, bir an dağın zirvesinde bir dağcının gönlünde, bir an Afrika'da açlıkla mücadele eden bir bedende ölümü tadarken, bir an kutuplarda fok balıklarını katleden bir adamın ellerinde. Daima benimle, istisnasız herkes ile. Aramızda mesafeler, perdeler var lakin bu senin tarafından benim tarafımdan değil diyor O, "ben yakınım" uzak olan sensin. Peki Rabbimiz neden "sen nerde isen seninleyim" demiş ayetinde? Kendini bilirsen ancak beni de bileceksin demiş. Kendinde neyi bilmelidir ki insan? Peki O neden sonsuz yaratılıştadır? Soru usuldendir. Her birimiz, tüm soruların cevaplarını bilmekteyiz, lakin zamanı gelmediği için zihnimizde yer almazlar. Zamanı gelmeden hayat bulan hiçbir nesne yoktur kainatta. Bu yüzden insan daimi sorular içindedir.

İnsan "bütün" olmayı, bütünlüğün parçası olmayı diler. Bir olalım ister. Fakat gel gör ki, dünyaya bakıldığında daha çok parçalanma, bölünme ve ayrılma vardır. Aynı itikatta aynı düşünce sistemi içerisinde, aynı ailede bile herkes ayrılık içindedir. Bütün parçalara, parçalar zerrelere yayılmakta adeta. O bölünmek, zerrelere dağılmak istiyor çünkü İlahi Oluşum için sayıda artış değildir bu. Ne kadar çok ise, o kadar birdir aslında.

Hakkın iki eli olan Aşk ve Kudret ile ayet ayet dokuduğu Adem Levhasındaki, Yaşam Kumaşındaki hakikatini, yeryüzünde okumak içindir bölünmeler, zerrelere ayrılmalar. O görmek istiyor, yaratılışın sonsuzluğunda daha ne kadar sayıda bir, çoklukta sonsuz dizilişlerini. Ve varlıkların neler yapabileceğini özümsemek istiyor, bilinmeklik diliyor. Aslında "bilmek" istiyor. Bilmek isteyen Hakk, "bilmezem" diyen Taptuk Yunus'dur. Taptuk Yunus sadece kendindeki haddi bilir, gerisini bilmezdir. Taptuk Yunus "hâl" içinde iken, Rabbi onunla "hemhâl" olagelir.

Hakikat, bilinmez oluşudur, hayretleri arttıran bir tek O'dur. Her hayrette açığa çıkan yaşam bilgisi, O'nun tarafından özümсенir, Yaşam Kumaşına dokunur, becid becid yayılır

âlemlere. O, An'da iken, varlıklarında her özüksediğini, bir sonraki An'ın varoluş "bez"ine dokur ayet ayet. Bu sayede, her an tazelenir kainat ve insan ruhundaki âlem. Taptuk Yunus'un, bildim dediği bu idi. Aşk aradı durdu, buldu ve bildim dedi.

Aşk değıştirmedi Taptuk Yunus'u, uyandırdı. O hep aynıydı, bir an önceki kişiydi, sonsuza kadar olan aynı kişiydi, asla yeşermedi aşk tohumları onun gönlünde, zaten daima vardı, hiçbir vakit renk değıştirmede, hiçbir noktada olmadı. Taptuk Yunus sadece uyandı, kayıtlar âleminde, Dostlar evine bir nazar eyledi. Ruhunun hızına yetişemedi bedeni, daima nefsi ile savaşıyor, yine rakibi kendi olan bir şahsiyetti Taptuk Yunus. Bilmezem dedi edebi ile, lakin "bildim" kendimi dedi.

Sürekli ışık kör eder, sürekli karanlık kayıplardır.

Her ikisinin dengelenmesi gerekir varlıkta.

Yarısı zirvelere ulaşırken ışığa, diğer yarısı da derinlere daha dipleri karanlığa.

Yaşam nuru gökten, yaşamın suyu topraktan.

Yunus'ca

Daima kıskanılandı, meyveleri irileştikçe kendisine atılan taşların büyüklüğü de irileşti, carı daha fazla yandı, yandıkça yandı, her bir yanısta daha çok uzandı o hasret çektiği Rabbine. Baş göklere ulaştıkça, kökleri toprağın derinliğine, karanlığına indi. Gökten huzur ile, yerden taş ile beslendi. İkisini bir etti, rahmeti yerde buldu, parıldayan kamberini yerde gördü. Gölgele diyarında kendi gölgesini buldu Taptuk Yunus, yüzünü nereye döneceğini bildi, o hem toprak insanıydı ne istediğini bilen, hem gök eri idi kendi huzurunda olan.

Saçımın her kıvrımı, yüreğini dağlayan yiğit, sen sev ki cihan görsün, duysun, bilsin.

Varsın O yar bilmesin kıymet, sen sev ki gönlün güzelleşsin,

açılışın ardınca bir bir kapılar, cihan olsun sana cennet.

Yunus'ca

Taptuk Yunus, ilahi yaratılışın ayet ayet dokuduğu yaşam "bez"inde bir iplik olmuştı. Bilmeden katkıda bulunurken yaratılışa, gönül kilidi açıldığında ise, bilenlerden oldu. Artık hayalleri yoktu Taptuk Yunus'un. Bizler onun hayal kurduğu zannında idik. Oysa o, inşa'lardaydı. Zihninin içinde iken hayaller ile boğuştu, zihninin kayıtlarından azat olduğunda ise inşa'lardaydı. Beklenti, bekleyenler içindir, hayal geçmişe gömülenler için. Taptuk Yunus'un farkı, inşa'ları oldu, Hakikat ise kendi belirlediği. O yaşam bezinde bir iplikti artık, karar veriyor, kendisine gelen İlâhi Nur'u, layıkı ile hamule ediyor, hâl ediyor, mal ediyor ve aktarıyordu. İlâhi irade, o kadar çok yönlü ki, insanın algıları en fazla iki tarafı da keskin olan "zıtlık" prensibi olan dualite kavramı içine gömülüdür. Hakk'ın Şuur Alanı sonsuz kenarlıdır.

Taptuk Yunus gören gözlerini kör eyledi, hayır ve şerri bir gördü gönül gözünde, o sonsuz kenarın hangi tarafında ise, tüm ruhu ile tam orada oldu, menzil tayin etmeden. Çünkü menzil sadece Hakk'a aittir. Hakk ile arasına hesap koymadı, çünkü Hakk hesap tutmazdı. Hakk'ın nazargâhı gönüldür, gönülde sayıya yer yoktur. Çünkü bir ile sonsuzluk arasında bir fark yoktur gönül sahiplerinin. Ve her şey Hakk'ın cilvesi idi Taptuk Yunus için, bânîni sırlar özeldir kişiye aittir, bunun bilincinde idi. Hakikat kendisinin belirlediği idi, bir hakikat yoktu ulaşılması gereken.

Uyandı Taptuk Yunus, uyandı kendi hakikatine, kendi gerçekliğine, her şeye "bilmezem" diyen Yunus, bir kendimi bilirim dedi. O dünyada bedende yaşayan olmadı, gönül dünyasını inşa edenlerden oldu.

Fısıldadı usulca yanan Yunus, derviş Yunus, aşk Yunus "O beni hayal ediyor, beni istiyor, beni diliyor. Bütün sırlar bunda imiş, o benimle öğreniyor, biçare derviş iken muhtaç idim O'na, lakin O bu yokyoksul dervişe muhtaç imiş. Tüm nefsimin gerisinde Aşk manası

bu imiş, o benimle öğreniyor, ne yapabileceğimi bilmek istiyor. Sonsuz yaratılışının sırrını şu çulsuz dervişinde görmek istiyor, görerek bilmek istiyor. O'na ulaşmak manası yoktur, ya O'ndasın, ya kendinde. Hayal etmeyi bıraktım gayrı, hayal beni hayal etsin bundan gayrı, artık İnşa'ları var bu dervişin. Ve Hakkım, sen bir ateşten deniz, bense mumdan kayığının, geçiyorum eriyip yok olmak istiyorum yavaş yavaş, Sevginin en görkemli yakıcılığında, Aşkın en derin mesafesinde, ve gövdeme çarpan alevli dalgalarında. Korkmuyorum, korku nedir bilmez oldum, sana ulaşmak ise tek ümidim, tüm sorular bitti, bir Sen kaldım Ya Rabbim. Soru ne idi? Sen var isen soru yok, soru var ise Sen yoksun Ya Rabbim.

Hâl nerede yaşanacaksa, arzu edilen yerdedir Can. Enesiz Hüve olur mu gayrı? Bensiz Sen ne eylesin ki, Sensiz bir ben de yok. Hiçbi rşeye ait değilim, hiçbir şey bana ait değilken nasıl derim ben, işte diyorum her şey sen. Beni arzu ettiğin yerdeyim Ya Rabbi. Arzu ettiğin yerde Sen'i inşa ediyorum, iplik iplik dokuyorum yaşam bezini. Kumaşı, yine kumaş diker. Kumaşın özü de iptir, kumaşı birleştiren de. Dokuyorsun iplik iplik ayetlerini bez ettin, bez âlem idi. Hem yarattın âlemi dokuyan oldun, hem indin dokunan oldun. Görünen cisim fani, ona yaşamı veren baki, her nefesi hak ettiren, var edene hamd olsun. Ya Rabbim, Özünden ayrı düşmüşler ancak taklitten ve gölgeden ibaret imiş, sen beni Özüme kavuşturdun hamd olsun.

Koca bedenimi kırdım kırdım, her bir parçayı balyoz ile parçaladım un ufak eyledim, her bir zerrem yandı yandı küle döndü, Sen de benimle bölünmedin mi, benimle yanmadın mı Ya Rabbim? Ben öğrendim bildim, Sen de benimle öğrendin bildin Ya Rabbim."

Yanıyordu Taptuk Yunus. Pişiyordu, eriyordu, sesi göklerle erişiyor, yağmur olup yağıyordu rahmeti ile. "Yakın geldin, sen göğünde kaldın ucrada, ama gizlinde, lakin benimle yerde idin apaçık aşık ar ama turab çamurunda, aradaki perdeler benim zihnimde imiş, aşağıların aşağısına iner iken, hiç dönüp bakmadım geriye, unuttum gayrı aslımı, her bir katmanın hicap oldu örtüldü, ben ışığında kaldım, Sen kendi karanlığında, ben imtihanında idim, Sen benimle öğrenen oldun. Çünkü ne yapacağımı bilmedin, bilmek iste-

din. Kusurda idim, eksikte, Sen ise mükemmellikte, tamlıkta. Dertten yağmur versen de gönül razı, hep razı, Sen ilen benim aramda engel sadece bir ben imiş, gördüm bildim hamd olsun. Ben ne isem sen de O, Sen ne isen ben de O. Işk'ını ulaşılacak varılacak zannettim, oysa Aşk Sen imiş, Aşk ben imiş, Can buldum hamd olsun. Diller Aşk dedi, gönüller Aşk diledi, bir tek bu derviş kulun Yunus Aşk idi Ya Rabbim hamd olsun. Her bir ayağın tozu oldum, o ayakların bastığı eşik oldum, Hakikat basamağını tırmandım, sana kavuştum Işk oldum hamd olsun. Er idin hatırladım, ne arıp durun çul'da huzur, var bir huzur Hakk'ta, yer malı yalandır, binbir adı vardır, var da bir adı yeterdir, o da Zahir de Zahir, ya Rabbim hamd olsun. Eşik atlamak için önce eşik olmak gerek bana.

Erdim şükür, lakin erimedim hâlâ. Odunumu getirdim, kendi ateşimde yaktım iman dediler, gönlümü sana verdim Işk oldum küfr dediler. Her bir yanımı dağladılar, kor ateşlere saldırlar da, senin gül kokun yeter bana Ya Rabbim hamd olsun. Gönlümün her zerrresini dolduran Aşk, Hakk Dostunun aşkıdır, nereye götürdü ise oraya sürüklendim, söylediğim her söz O'nadır, ne kalem tükendi bende, ne bendeki O'na olan Aşk. Geçtim öyle bir dereden, dertten kederden, ben sustum lakin O çağıladı. Ben coştum O sustu. Ne O benden geçti, ne ben kurtarabildim kendimi.

Ezelden beri çok kereler vardım eşiğine, kapının ardında bekledi, şimdi ruhum O'nun çöllerinde bir derviş olmuş dolanmakta. Yalnızlığın en derin yalnızlığında, tek kanat olmuşum uçarım göklerde, vakti gelince o kanadı da terk ider edası ile. Sevgi içinde olanlar bilirler sevildiklerini de sevmek zor iştir. Layık olmak zorlardan bir zordur ki hiç sorma ya Rabbi hamd olsun. Güzellik, bende aşka geldi vücud buldu, ben aşka kurban oldum, hamd olsun" Coştukça coşuyordu Taptuk Yunus.

O nasıl bir işve nasıl bir naz, gönüle bir yerleşmiş ki honaz, susturmuş bu coşan Yunus'u, yalnızlığında sessiz bir çığlık, bir avaz. Nedir acelen, yetişmek nereye, uçtun uçtun da buldun bir yer konacak, bunun için midir ki tüm bu telaş?

Yunus'ca

İnsan, kendi sonsuz yaşam alanından alınmış, çevrilerek aşığaların aşığısı olan, dünya denilen kısıtlı ve dar bir zemine, tek başına ve yalnızlığa terk edilmiştir. Gereken her şey kendi içimizdedir. Şimdi bunun zamanı gelmiştir. Aslında kimse kimseye muhtaç değil. Eğer uyandırma, okunan şeylerle olsaydı, bunu Yunus'tan, Mevlâna'dan, Arabî'den, günümüzün üstatlarından okuyarak da yapabildik. Onlar yetersiz miydi? En büyük üstatlardı. Şimdi Özümüzdeki kendimize ait olan kutsal parçayı bedene indirme zamanı. Hep ulaşılacak, varılacak, beklenip sabredilecek ve küçük bir zaman dilimi olarak yaşamı algılamamızın ötesinde, sonsuz yaşamın, ayet ayet dokunmuş Kainat Bez'inin varlığını idrak edecek, kutsal olan o İlahi parça ile neler yapacağımızı göreceğiz.

Taptuk Yunus'un sırrı aşikar oldu, Hakk da bilmiyor bizimle öğreniyor. Çünkü Bilinmez olan, bilinmeklik dilerken, bilmeyi de diliyor. Yaratıklarının hâllerini bilmiyor ve öğrenmek istiyor, yaşamı varlıklarında özümsemek istiyor. Her insan varlığı ile, yeni yaratılışlara katkı sağlıyor. Rab plânı, insanı eğitir bilinir. Oysa ki insan Rabbi eğittiğini bilgilendirdiğini bilmez. İnsan katkı sağlar Rabbine, ki Rabbi de insanı eğitecek yeni imtihanlar hazırlar. Her Rab plânı değişmez değildir. Rabbi de üste atar, bir üste Rab üstü Rab plânlarına. Rab plânın senden öğrendikçe, seni bir üst merhaleye taşır. Hem sen öğrenirsin hem hiyerarşik düzendeki tüm Rab plânları.

Rab insanı geliştirir, insan da Rabbini. "O dilemedikçe sen dileyemezsin" ayetinin açılımıdır bu. Rabbin bakar senden layığı ile iletiler geliyor, seni bir üst merciye havale eder. Tekamül basamaklarını bir bir ama yavaştan çıkmaya başlar. İşte insanın yaratılışa katkısıdır bu. İnsan geliştikçe, İlahi düzenin geliştiği, İlahi Varoluş geliştikçe, insanlara yansıdığı ve geliştirdiği ortak bir düzendir yaratılış.

"Ol" ile "Yaratım" farklıdır. Kün Fe yekün. Kün! Der "yekün" oluşur. Cevherler oluşur. Fakat yaratımın içine zaman kavramı girer. 6 günde yaratım denir Hadid Suresinde. Ol'da

zaman yoktur, yoktan vara gelir. Yaratım ise sebepleri ile süren zaman kavramını içine dahil eder. Mutlak, Ol dediğinde salt cevherler oluşur. Yaratırken o cevherlerin neler yapabileceğini de katar yaratılış hamuruna.

Taptuk Yunus'un yüzlerce kelimesinin ardında bir kelime ile bize sunduğu "bez" işareti ile satırlara yansımış ve sizlerin gönüllerine mihman olmuştur. **Yaşam Kumaşını dokuyan el ile, dokunanlar aynıdır.** Kumaşı kumaş yapan iplik ile dokunan bez de aynı cinstendir.

Arayan, daima bulandan kıymetlidir. Çünkü bulan menzil tayin edip derin uykuya dalmış olandır. Buldum rehavetine kapılandır. Oysa arayanın arayışı, çabası, sabrı hiç bitmez, daima hâller ile yaşaya yaşaya hizmet eder Rabbine. Daima aktarıcıdır insan, düşer, düşse bile nasıl kalkılacağını bilir. Hakk'ın Rahmetli eli, daima arayanın üzerindedir. Boş bırakmaz, yalnız komaz yaban ellerde, çaresiz bırakmaz. En bedbaht olduğunu sandığı anlarda bile en yakın olandır O, insana kendinden bile yakındır. Rabbi de öğrenir kulundan, bir sonrakı yaratılışını hazırlar aşk ile. O halde her insan, yaratılışa, varlığı ile hizmet etmektedir. Çünkü bir anda yaratılışın tüm hâlleri toplanır, diğer andaki yaratılışı hazırlar. Her bir iplik, yaşanan hâllerin bütünlüğüdür, dokuduğu kumaşı tazeler.

Sen idrak ettikçe, seni yetiştiren program da geliyor, o geliştikçe sana olan imtihanların seyri değişiyor. Yaratımın seyri değişiyor, kainatın yaratılışı tazeleniyor, can buluyor. Sen onu, o seni geliştiriyorsunuz. Her insan, varlığı ile yaratılışa katkı sağlar.

Yunus'ca

Biz bilinceye kadar, bize belli oluncaya kadar sizi imtihan edeceğiz.

(Muhammed 47/ 31)

Taptuk Yunus, Taptuk'tan gelen yine Taptuk'a yol alan

Yunus, dertlendi diyecekleri var hele dinleyelim. "O da bilmiyor, benimle öğreniyor, öyle bir karanlıktaki kendini ancak benim nurumda seyrediyor, öyle seviyor beni. Tüm bahşettiği yetenekleri ile bir mucizesiyim ben O'nun. O kendini sırladı, benimle aşıkâr oldu. Mutluysam mutlu, hüzünlüysem hüzünlü. Dipsiz karanlıkta oysa, zerre ışık yok ama muazzam yaratılış yeteneğine sahip, hiçbir şekilde bilmiyor kendini. 'Nasıl öğrenmek isterdin Yunus' diyor bana sessizlikten avazı ile. 'Nasıl öğrenmek isterdin Yunus, nasıl bir düş kurardın Yunus. Kendini görmek istemez miydin Yunus, sonsuz yaratılışının nasıl yarattığına şahit olmak istemez miydin Yunus?' Ama'da, yalnız ve tek başınayım, kusursuz ve sonsuzum, bilinmeklik istiyor, bilmek istiyorum, ne büyük keder"

O kendini, kendinden seyreyler. İki yoktur bir vardır. Tek O'dur. Dipsiz karanlığında teklikte, Nurunda yarattığı âlemlerde çoklukta. İşte en büyük erdem O'na aittir. O erdemdir. İşte o erdeme ulaşan, Hakk ile Hakk olan, Hakk dostu Taptuk Yunus. Kader üstü kaderi plânlara ulaşmış, Arşa değmiş, perdeleri bir bir aralamış, her bir gidişte yakınlığı hiç azalmadan, yakınlığı bir nebze dahi artmadan ilerlemiş ve onun da ötesine geçebilmiş yüce gönül sahibi Yunus. **Dünyanın kaderinden azat olmuş, kader üstü kaderi plânlara doğru seyretmiş** bir Yunus'tur Taptuk Yunus. Bedeni sırlamış, her zaman ve mekanda var olmuş Yunus.

Hakikat okyanusu derindir. Ya soğuktur ya sıcak.
Sen daima narda olacan ki, ne donasın ne yanasın.
Yunus'ca

Allah, sizin de Rabbiniz, bizim de Rabbimiz.
(Şura 42/ 15)

Sadece Taptuk Yunus değildir, Yunus gönüllüler de taleplidir. Sonsuzluğun Öğreticileri, "talep"lerimizi bekliyor. Onlar

öyle istekliler ki, bir ışık yakana dokunuveriyorlar sonsuzluktan. Önce insan atacak adımı, o adım atılmadan yaşamıyorlar kimseye. Bunun bilincinde ve farkında olarak, uyanmayı isteyenlere ulaşacaklardır. Öyle ki, sonsuzluğun yaratıcıları çeşitliliği, renkliliği, ayrılığı, farklılığı seviyor, her bir rengin göz kırpışlarını seviyor, günahkarı da, sevapkarı da, imanlıyı da, küfrde olanı da. Kendini reddedeni de, kabul edeni de.

Cilveler cilveleşmeler, oyunlar, ilahi dalgalanmanın esasını oluşturuyor. Her bir nefesinde yaratılanlar, sebep olanlar, her birinde ayrı bir dengeyi oluşturuyor. Yaratılışın dengesi muazzam. Hiçbir şey diğeri ile aynı değil, benzer değil. Her biri ayrı ayrı salınıyor sessizce. Her bir cilvede, her bir oyunda, her bir dalgada yeniden öğreniyor Sonsuzluğun Yaratıcıları. Bizimle öğreniyor. Çünkü erdem, mükemmellik, bilinmezlik, bilinmek istemek, bilmek istemektir. Kur'an'da denmişti "Biz bilinceye kadar sizi imtihan edeceğiz".

Her birimiz, ilahi kanunlara tabi olurken, O'ndan aşk ile kopuşta, gönderemiyor, kıyamıyor, gözü gibiyiz onun. Çünkü Zahir isminin manasında gözleriyiz onun, gözümüzden bakan Hakikattir O. En kötünün kötüsünde bile nazar eyliyor kendini. Asla bırakmıyor yalnız. "Seninleyim" diyor, "Sendeyim". Öyle seviyor ki her bir zerresini, her bir yarattığını. Paha biçilmez bir sevgi ile. Ama bilmek istiyor. "Bilmek isteği, hasretliğin önünde. Yoksa bizi koparmazdı bağrından". Gönül evinden koparması, zahir denilen ismin tezahürüne yollaması, Yaradan'ın en büyük sırrıdır, alametidir, nimetidir. Varlıkların da en büyük derdi, Hakk'ın gönül evinde iken birden çoklukta ayrı düşmüşlüğü'nün hasretidir.

"O maşuk'a en A'la Bela'yı dertliyor, lakin kimsenin ulaşamadığı huzuru bahş ediyor".

Yunus'ca

Feda en büyük erdemdir. Erdem de ilahidir. Erdem, "öğrenme" ve "bilme" gayesinin en yüce hâlidir. Erdeme sahip olanlar sadece gönül ehli'idir. Zirveden Zirveyi gören Hakk,

dipten de dipleri görmek ister. İşte bu O'nun sahip olduğu en büyük erdemidir. Ya yarattıklarının gönül nazarından ya da bilakis kendini tecelli ederek. Hem Gören ve İşitendir, hem de Zuhur eden Tecelli olanıdır, örtünüp bürünerek açığa çıkan.

Gizlisinden, kendini sırlayarak aşîkar olması, Hakk'ın erdemidir, ve fedasıdır. Tüm yaratılmışın gönlünden nazar eden gören ve işiten olarak, lakin seçilmişlerin gönül nazarından da kendi görmek ister bilakis. Seçen ve seçilen de yine kendisidir. Feda Hakk'ın adıdır, feda eyleyen Hakk'da Hak olanıdır. İşte Taptuk Yunus, Hakk'tan halk'a, halk'tan Hakk'a seyrinden daimi feda hâlinde idi. "Nesne nedür bilmezem" der iken, dünya çamurundan beri duranlardandı, Hakk, Taptuk Yunus'un beden kadehinden zuhur etmiş aşîkar olmuştu, bu yüzden nesne nedir bilmez idi.

Aşk Yunus, sen canunu Hakk yoluna eyle fida
Bu şeyhîla buldum Hakk'ı ben gayrı nesne bilmezem
Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı

Beri duranlar, içinde kafur bulunan kadedehden içecekler.
(İnsan 76/5)

Ebrar olanlar, yani beri duranlar! Nereden beri duranlar? Çamurdan. Ebrar demek Hakk'a yaklaşan, çağrıya kulak veren Hakk ile Hakk olmuş gönül ehli, dünya çamurundan uzak duran manasındadır. Kafur diyor, yani sıfat. Kadeh diyor yani beden. Hakk'ın sıfata bürünmesi örtülmesi, kafur denilen beyaz ve yarı saydam yaşam içeceğinden içmesi. İçecek olduğu ilahi kadeh "beden"dir. Beri olursan dünyadan Rahmani, çamura bulanırsan beşeri olursun anlamındadır.

Hakk'tan Halk'a, Halk'tan Hakk'a, daimi bir yolculuk bu, zaman içinde bir seyr. Hakk'ın en büyük erdemi, feda'dır. Ölümsüzler, ab-ı hayat içinde iken, hiçbir zaman sahip olamayacakları "tat" hâline ulaşmak için, her an fedaya ve terke

hazırdır. Ölümsüz iken feda olur, ölümü tatmak için bedene tecelli ederler, kendilerini sarhoş eden kafur içeceğinden içerek. Kafur unutmaktır. Ölümsüz olan unuttur, ölümlü olur, ölümü tadar. En büyük erdemidir; Ölümsüz olanın ölümü tatmak gayesi ile bedene sırlanması. Taptuk Yunus şiirlerinde, apaçık ve dahi bir o kadar da sırlayarak bize sunmuştur Hakk'ın kendi bedeninde tecelli buluşunu. *"Benimledir dost, artık hiçbir nesne bende baki değil"* der Taptuk Yunus. Gündüzünü geceye sayar Taptuk Yunus. Çünkü "gece" Hakk'dır, gündüz halk. Gece gizdir, gündüz aşikar. Hakk dipsiz karanlığında, halk ise Hakk'ın nurunda yaratılanlardır Taptuk Yunus için. Bu yüzden Yunus, gündüzden geceye seyreden bir kervandadır artık. Dost dediği Hakk, gönlünde tecelli bulmuş, kendi bedeni beri olmuştur, artık Yunus, dünya denilen nesne çamurundan uzak, Hakk'ın gündüzünden, gecesine yol almaktadır. "Şeb-gir" dediği gündüzden geceye yol alan kervana binmiş, Hakk ile Hakk olmuş gönül sahiplerinin adıdır.

Benümile dosttan artuk hiçbir nesne baki degül,
Günümü ol harca sayam dünümü şeb-gir eyleyem
Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatcı

*"Geceyi bekle, gece Aşk dile, gece yapılan herşey makbuldur.
Gündüz aydınlığı sadece dünya işleri için berekettir.
Gece O'nunla olmak için en makbul zaman."*
Yunus'ca

Taptuk Yunus, bedeninin hakkını, bedeninin içinde iken tam olarak verenlerdendi. O, ab-ı hayat içeceği olan kafuru, beden kadehinden içmiş, daha sonra ebrar olmuş yani dünya çamurunu terk etmiş, kendini dünyanın nesnesinden azat eylemiş ve "bilmezem" olmuşlardır.

Dünyanın kıymetine varmış, nesnenin hakikatini görmüş, özenmemiş herhangi başka birşey olmaya. İnsan sıfatının

derinliğine varmış, insan olmanın hâl sanatına ermiştir. Günümüz modern insanların "melek, uzaylı, siriuslu, tanrı, put" gibi özentilerine hiç düşmemiştir. İnsan olmanın hâl sanatına vakıf olamamışlar, çerçöp, taş toprak, yaptıkları put, uzaylı, melek ve birtakım ruhlara özentî hâlinde, onları baştacî ederek, yaşamaya devam edecekler. Çünkü âlemde ne varsa İnsan'a secde etmiştir. "İnsan" olmak en şerefli erdemdir Taptuk Yunus için. En basit, sade, salt ve özüne sadık bir insan olma hâl sanatı yolundan gitmiştir. Çünkü biliyordu Taptuk Yunus, sırra vakıf olabilişti.

O, kendinden olmayanın içinde kendini bulmaya çalışıyordu. Kendi aşk idi, öyleyse, aşkın olmadığı henüz verilmediği dünya nesnesi içinde kendini tanımalıydı. Bu yüzden geceden gündüze yol aldı, tanıdı bildi, tekrar gündüzünden gecesine yola revan oldu.

Gönül erbabları, ancak kendinde olmayanda bulacaklardı hakikatlerini. Hakikat ne idi? "Güç ve kudret ile sıçrama". Dünya nesnesinde, dünyanın çamurunun en diplerinde vardı bu. Alçak'lardan alacaklardı gücü ve kudreti, bu onları Yücelere eriştirecekti. Hakk ile Hakk olan Yüce Nur, kendi menzilini feda ederek, iner yeryüzünün en diplerine unuttur orada kendi hakikatini, nefsinin karanlıklarında yol alır ve oradan kavuşur güce kudrete "bilmez" iken yaratımın sonsuzluğunu, "bilir" olur, bir bir açılır ona kainatın her zerresinde aşîkar olan Aşk ve Alçak'ların gücü kudreti ile tekrar Arş'a değer, Yüceliğe ve onun da ötesine ve daha ötelere. İlahî dalgalanmadır bu, kendinden kendine bir akıştır. Yaratımın "Zaman" ile hamur edilmesi, "Yaşam" ile yoğrulması, ayet ayet, iplik iplik dokunmasıdır "Adem'in Yaşam Bez"inde.

Herkes bir sır peşinde, herkes istisnasız. Sırrın "sen Tanrısın" demesini beklercesine. Peki Tanrı olduğunu bilsen bu sana ne kazandıracak? Yine dünyadasın yine uğraşlar peşinde, faturalar, çalışmak belini kırmaktadır. Ya peki hani sen Tanrı idin? Tanrı fatura öder mi? Tanrı olmak, İlah olmak,

Melek olmak, Sirius'lu olmak, Uzaylı olmak ne kazandıracak ki insana?

Peki sır ne idi? Sır sadece basit oldu, en basidi, herkesin gözünün önünde olan fakat "tanrı olmak peşinde koştuğu için asla göremeyeceği" bir halde apaçık aşık durmakta idi. Hiçbir veli, düzeni değiştirmeye gelmedi. İlahi kanunlara kim karşı koyabilir ki, Yüce Rahman bile kendi ilahi kurallarına ve düzenine dahil iken. Çok çeşitli isimler ile sürekli akış hâlinde idi Nur. Nebileri ile, ismi dünyaya nam salmış velileri ile. Yüz milyarları geçmiş bedenleri ile. Nedendir bu gelişler-gidişler? Batında Sevgi olan erdem, kendini nasıl bilecek? Elbette kendinde olmayan ile. Yani dünya çamurunda sevgi yoktur. Sevginin tek zerresi dahi dünyaya düşse, dünyayı bir anda küle çevirir. Bu yüzden dünya toprağında sevginin zerresi dahi yoktur. Kurudur dünya, sevgisizdir. Sevgi sadece gönüllerdedir.

Gönlünde sevgi ile bedene gelenler, bedende sevgisizliğin yokluğunda tanrılar kendilerini. Var olan, olmayanda kendini bulur ve bilir. Veliler ve nebiler, sadece uyarıcıydılar ve hiçbir vakit düzeni değiştirmediler, anlattılar, aktardılar ve ışıdıkları kaynağa geri döndüler. Sırta vakıf oldukları, "sevgisiz"liğin içinde, kendilerini bildiler.

Sonuçta, beden dünya maddesidir, burada kalacak, aslına yani "eşya" olana karışacak, başka yaşamlara gübre olacak. O halde, bedenin hakkını, layık olanı vermek icap eder. Çünkü Ruh, bedeni onurlandırdığı sürece, beden de ruha iyi hizmet eder. Cemali güzel olanın celali de güzeldir. Bir anı bir anına uymamalı insanın, çünkü çeşit çeşit yaratılmış insan. O seviyor farklılıkları ayrılıkları, her an ayrı bir tecellide var olarak yaşamın özünü özümüyor. Bu yüzden Taptuk Yunus'un işi, insanlarla değildi. O batının sıcak havasını, zahirde doyasıya kokluyordu. Hakk'ın rayıhasından gayrı bir koku yoktu âlemde. İş insanlarla değildi, gönüllerleydi. Çünkü sevgi erdemi, dünya toprağında değil, bilakis aslı dünya toprağı olan beden-deki gönüllerdeydi.

Taptuk Yunus gelmemiştı davı için, o sevi için buradaydı. Sevginin zerresinin zerresi dahi bulunmayan dünya toprağında, insan olarak var olan gönüllerdeki sevgiyi bulmaya, gönülleri birbirine bağlamaya gelmişti. "bulmak ve bağlamak" idi tüm işi Taptuk Yunus'un. Çünkü o uyarıcıydı, uyandırıcı. Dost nazargâhı olan sevgi ile dolu gönül, insan denen bedene indiğinde unutmıştu herşeyi, kendini bulması için Taptuk Yunus gibi bir uyanmışa ihtiyaç duymıştu. Taptuk Yunus, dervişlerden bir derviş idi. Kim sorusuna verilen "işte şu" diye işaret edilmiş bir bedende görünendi. O zamanın başlangıcınından beri vardı, zamanın sonuna kadar var olacak kişiydi. Her zaman diliminde, her mekanda yaşamıştı. Farklı isimlerde, farklı adlarda ve manalarda. O zaman-mekan da Taptuk Yunus ile aşikar olmuştu.

Ben gelmedüm da'viyiçün benüm işüm seviyiçün
Dostun evi gönüllerdür gönüller yapmaga geldüm
Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı

Taptuk Yunus'un yakarışları var, bir dinleyelim. "Ya Rabbim, nereye baksam Sen, nereye dönsem yine Cemalin. Her şey gölge oysa, her şey sanrı, şahit oluyorum iznin ile varıp oyalanıyorum, hamd olsun. Kesin kat'i bir şey yok bu âlemde, elde tutulacak, elle tutulacak sebepler var etmemişsin ya Rabbim. Var demek için kıyas etmek lazım, neye göre var, neye göre yok? Başımı göğ'e erdirsen, ersem, erisem ne fayda. Hakikat bir Sen'de imiş, ben derviş kulun bir cezbede imiş. Herkes senin pazarında bir pazarlıkta. Ne verirse o kadarını ister, karşılığını bulmak ister. Oysa bu derviş kulun ne diler, bir Sen der, Allah gerek bana der. Sen rahmetinle rızkın yapmışsın âlemi. Her yarattığını da, gönül sofranın baştacı yapmışsın, öyle sevmişsin her birini, gayrı bilen yok ki kıymetini. Kıymet bilenler de seçilmişlerden olmuş beşer gözünd'e. Bildiklerimle değil, bilmediklerimle seslenirim sana. İnsan bilmedikleri ile daha bir kıymetlidir çünkü. Yoksa süslü dünya laflarını duymazsın ki sen. Şu

âlemde, insandan kıymetlisi yok, lakin bu kibir değil, himmet verir insana. Ruhundaki yankıları, karşıdan duymuyorum, onlar içerden yankılanıyor, karşıdan aksediyor. Ne okuyorsam ikrarında, Sen'den gelenler ya Rabbim. Zira, Sen, kendini benden İştensin. Zira Sen, kendini benden Görensın. Rızık senden, kurulur sofralar, ne geldi eline, o kondu önüne."

Her daim var iken yeniyi alalar, bayatı atalar, sonra da ne olur hâlimiz diye soralar.

Dünya malı dünyada kalır amma, körü açmaz isen yerde göremezsın ne gökte ne ötede.

Her insanın âlemi var her âlemin birbirinden gayrı binbir hâli var.

Anlaman yetmez bunu yaşaman gerektir bize.

Yunus'ca

Yunus'un Dine Bakışı

İnsanlık, tarih sahnesinde görüldüğü andan itibaren, insan ile din paralel yürümüştür. Her devrin peygamberi yani uyarıcısı, insanları doğru, dosdoğru yola iletmek amacı ile gelmiştir. Nebiler, uyarıcıdırlar, kendilerine vahyolan kutsal kitaplar da yol gösterici.

Bu nebi, önceki uyarıcılar gibi uyarıcıdır (nezirun)

(Necm 53/56)

Hem nebilerin, hem kutsal kitapların, çok açık, net, anlaşılır cümleleri, ayetleri vardı. Lakin yine de çok çevrelerce anlamadı, anlamını yitirmeye başladı. Kimi ayetler Taptuk Yunus'un şiirinde bahsettiği gibi erik misaliydi, eriğe tam uzandığınızda üzüm yediniz, kimi ayetler de koz misaliydi. Yeşil kabuğu soymak, kabuğu kırmak ve içindeki cevizi yemek

icap ediyordu. Ancak günümüze kadar olan insanlık seyrinde, kozun yeşil kabuğunu soyanları şehit ettiler. Çünkü onlar kabuğu kırıp içindeki cevizden haber vermişlerdi. Taptuk Yunus da onlardan biriydi ancak korundu, kendini sakladı, söyledikleri kendi zamanında yasaklansa dahi o yılmadı, azmetti. Bostan sahibi olan zamanın zenginleri "ne yersin kozumu" deseler de o susmadı ve kendi zamanında iken, Hakk sırlarını ifşa etti, Taptuk manisini saçtı, Rahmeti ekti, toprağı mayaladı, günümüze kadar ulaştı. Hem de muhteşem bir Türkçe ile, basit bir dil ile, ve herkesin anlayacağı türden manalar ile. Onun yazdıklarında üstü örtülü hiçbir şey yoktur. Herşey apaçık ve aşikardır. Hakikatin dili basittir.

Taptuk Yunus, Divan eserinde İslam dinini öven, dünyaya gelen nebileri ismi ile anarak, onları baş tacı yapan bir üslup ile anlatımları vardır. İslam, Arapça kökenlidir ve slm kökünden türemiştir. Selam anlamına gelen, "barış ve sevginin" dinidir.

Ümmete ümmet diyen ümmet kaydını yiyen
Eğer ümmeti isen di İslam dinine hak
Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı

Arifler, dini öğrenen değil, yaşayan insanlardır. Onların ümmiliği, medreseden aldıkları kuru bilgi ile tekerleme yapmak ve otomatik hareketleri yerine getirmek değil, bizatihi bilerek, isteyerek ve yaşayarak yerine getirmektir. Fıtrat, eğitim ile örtülmez. Ariflerin, velilerin fıtratı Hakk ile Hakk olmuşluklarından gelir. Ariflerin hesap ile, sayı ile işleri yoktur. Her nefeste Hakk ile beraberdirler. Taptuk Yunus, şiirlerinde namaz kılmanın ve oruç tutmanın gereklerini de paylaşmıştır.

Budur Çalab'ın buyruğu, tutun oruç kılın namaz
Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı
Fakat gönlün, her şeyden üstün olduğunu ve gönül kıran-

ların, ne yapsalar temizlenemeyeceklerini de dile getirmiştir. Gönül evi, mütevaziliğin, tefekkürün, teslimiyetin sembolü olan çöl ortasına kurulmuştur. Bu yüzden tüm nebiler, çölleri aşmış ve yeşile kavuşmuşlardır. Gönlüne ulaşmayan hiç kimse, bir nebi olsa dahi, hiçbir gayesine ulaşamaz. Taptuk Yunus'a göre "Gönül, Çalab'ın tahtı"dır. Gönülde sadece Hakk sultanı oturur. Gönül, Hakk'ın nazargâhıdır. İşte bir kez gönül yıktın ise, tüm hayatın boyunca yaptığın ibadetlerin hiçbir önemi kalmıyor der Taptuk Yunus.

Bir kez gönül yıkdunısa bu kıldugun namaz degül
Yitmiş iki millet dahı elin yüzün yumaz degül
Gönül Çalab'ın tahtı, gönüle Çalap bahtı
İki cihan bedbahtı kim gönül yıkarısa
Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı

Taptuk Yunus, dört kitabı okuduğunu, anladığını ve hepsinden geçtiğini de şiirlerinde apaçık vurgular. Kendine ne düşünüyorsan, başkaları için de onu düşün, dört kitabın tüm anlamı budur lakin eğer bir anlamları var ise, der ve her bir şeyi bir kenara iter. Bast, sade, yalın bir şekilde ne istediğini, ne düşündüğünü dile getirir Taptuk Yunus. Korkusuzdur, kat'iyen de mahzun değildir.

Sen seni ne sanursan, ayruga da anı san
Dört kitabun ma'nisi budur eğer var ise
Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı

Donbadon

Herkes örtülüdür bu dünyada. Çünkü bedene bürünmeden görünür olamaz. Görünmek için örtülü olmak gerekir. Tepeden tırnağa kadar hepimiz örtülüyüz. O kadar ki

"hakikat tırnağımızın ucu dahi görünmüyor".

Bürünmek olmasa idi, görünür olamazdık bu âleme. Yoksa nasıl birbirimize şahitlik edebilirdik. İç organlarımız et ve kaslarla, iliğimiz kemik ile, etimiz deri ile örtülüdür. Hatta dokuz ay boyunca bebeğimiz karnımızda örtülüdür. Tohum toprağın içinde büyümek için örtünür. Örtünmeler ve bürünmeler âlemdir bu dünya.

Taptuk Yunus da *"et ü deri büründüm, geldim size öyle göründüm"* der. Bürünmese, örtünmese, onu Yunus olarak nasıl bilebilir ve görebilirdik? Örtünmeden görünmek ne mümkündür? Taptuk Yunus "don ya da ton" olarak ifade etmiştir bunu. Öyle apaçıktır ki Yunus, o yüzden anlamakta zorlanırsız onu.

Kur'anı Kerim Müdessir Suresi 1. ayeti de insana seslenir "Ey Bürünmüş olan!".

Yaradanın, et ve kemik ile örterek görünür kıldığı insan, bürünmüş olandır, elbisesini temiz tutmalıdır ki Rabbini Yüceltebilsin. Daha önceki bölümlerde bahsettiğimiz gibi Rabbimiz Yücelecek ki, bizi yüceltsin. Peki örtünen bürünen nedir? Görünmeyeninde Rab olarak gaybidir, görünende kul olarak bürünen değil midir? Vahdet-i Vücut'un en derin bîatını sırlarından biridir bu. Örtünen ve bürünen insandır, gaybda örtünmeye gerek yoktur.

Hakikat ırmağında herkes üryandır, aşık olmak için örtünür ve bürünür. Düşünce ile örtünür, akıl ile örtünür, nefis ile örtünür, ruh ile örtünür, et ve kemik ile örtünür. Üryan olan Hakikat, görünür olmak için örtünür de örtünür. Kat kat örtünür ki daha iyi görünebilsin.

Hakikat donın geyen ağır hil'at içinde

Uş dikdiler kefen tonum

Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı

Taptuk Yunus, bedeninde ölerек ölümsüzlüğe karışandır.

Çünkü o örtündüğü tüm sıfatlardan, mana itibarıyla bir bir soyunmuş, bedeninin içinde Hakikatine üryan olmuştur. Böylelikle de dilediği dona bürünerek görünür olacaktır, ya da dona bürünmüşlerin hakikati olacaktır. Hakikat donu ile bürünenlerin sırrı olduğunu açıklar şiirlerinde. Çünkü her nebi donu ile gelen hakikat ehlipleri ile aşikar olmuştur.

Muhammed ile bile Mi'râc'a çıkan benem
Mûsâ Peygamber ile bin bir kelime kıldum
İsâ Peygamber ile göklere çıkan benem
İbrâhîm Edhem vakti terk itdi tâc u tahtı
Hallâc-ı Mansûr'ıla dâra asılan benem
Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı

Ölümsüzlerden bir ölümsüz olan Taptuk Yunus, her hakikat ehlinin donu ile aşikar olduğunu belirttiği gibi, aynı zamanda, dilediği dona bürünerek görünür olduğunu da şiirlerinde ayrıyeten belirtmiştir.

Dünyâya çok gelüp gitdüm erenler etegin tutdum
Kudret ünini işitdüm kaynayuban cûşa geldüm
Sırrımı 'âleme çakdum bu halka temâşâ geldüm
Mûsâ oldum Tûr'a vardum koç olup kurbâna geldüm
Âli olup kılıç saldum meydâna güreşe geldüm
Yûnus Emre dilinde Hak olup dile düşe geldüm
Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı

Don değiştirme ya da donbadon da deniliyor bu hâl bürünmelerine. Her hâlini mal eden Taptuk Yunus, kendi hakikatinde üryan, dünyada örtünendir. Her hakikat avcısı ile de avlanan, avlayandır. Her hakikat oku ile savrulan, oku geren, oku fırtalan, okun ucunda menzile kenetlenen hatta çakılındır. Taptuk Yunus, sırlarını apaçık ifşa etmiş, sırrını bu âleme çakmış, temâşaya gelmiştir, hem de çok kereler. Bu durumu kesinlikle "tekrardoğuş" ile karıştırmamak gerekir.

Ruh göçü ya da ruhun bedenden bedene seyri değildir.

Don değiştirme ya da "donbadon" tamamen apaçık bir şuurun, ölümsüzlüğe ermiş bir eriyenin dilediği sığata, şekle bürünmesi ya da dilediği şekil ve sıfatla özleşmesidir. Dilediğinde Rab plânında, dilediğinde kul sıfatında. Bu tamamen Taptuk Yunus gibi erenlerin, Hakikatinde eriyenlerin, ölümsüzlerin yaşayacağı bir hâldir. Çok yüksek bir şuurun, çoklu zekanın ve zihin üstü zihnin, kader üstü kaderi plânların düzenidir. Kendi kaderini planlayan, ilahi özgür iradesini kullanan, arşın ötesine geçebilen bir şuur ile hareket eden bir ruhun seyridir. Çünkü hiçbir boyutun, âlemin, dünyanın kaderine boyun eğmez, o tüm kaderi planların üzerinde bir kader ile hareket eder. İşte buna "donbadon" denir. Yani bir dona bürünmek, tene girmektir.

Kendini bilmesi için insanın, önce örtülü ve bürünen bir varlık olduğunu kabul etmesi gerekir.

Dünyaya çıplak gelmiyoruz, bilakis örtünerek geliyoruz. Kendini bilme yolunda ise, o örtüleri bir bir fark ederek mana âleminde üryan oluyoruz. Üryan olan ancak ölümsüzlüğe erişir. Ölmeden ölmenin manasına ermek için, önce örtülü olduğunu bilecek ve mana itibarıyla örtülerinden bir bir soyunacaktır. En son soyacak birşey kalmadığında, seni kendine gösterecek olan nedir? Ölümsüz olmak mı peşindesin, seni bundan alıkoyan nedir? Nedir bu kadar korku ve endişe? Konuşmak iyi de, icraata gelince neden kitlenir insan? Tüm sorular madde âleminde olduğu için çünkü kendini göreceğin hiçbir yansıma yoktur. Her yansıma zannettiğin gölge ve zahirdir, gerçek değildir.

Hakikatinde iken, bedene nazar eylediğinde kendi yapabileceğin her ne varsa bilebilirsin. Çünkü hakikatin, bedene bürünmesi, neler yapabileceğinin imtihanı içindir. Peki bedende iken hakikatini sana ne gösterecek, yalan yansımalar dolu bu âlemdedir? Her yansıman gerçek değilse, gerçek nerede? Örtünen ve bürünen biri olduğunu bilerek. Kat kat örtülü

olduğumuz gerçeğini kabul ederek.

Kimi ince bir gömlek giyer, kimi kalın kaftanlar ile dolanır. Herkesin giysisi türlü türldür. Ne kadar dünya insanı isen, giyside o kadar ağırsın. **Ne kadar kendini bilme yoluna girersen o kadar incelir giysin.** Ne kadar soru varsa, o kadar arayış içindedir insan. Arayan bulandan daha kıymetlidir. Çünkü çaba en kıymetli kanattır. Çaba kanadını terk eden, kendi hakikati olan menzile ulaşmıştır. Orada çok kalmamalıdır. Taptuk Yunus, daima "çok kereler geldim bu âleme" demesi bundandır. Taptuk Yunus menzile ulaştığında, çok vakit kaybetmeden yoluna devam etmiştir.

Daima ileri bakarak ilerler ise insan, yaptıklarını hatırlamaz ve teşevvüşe yani şaşkınlığa düşer. Daima geriye dönük yaşarsa da, kayıtlarından beslenir yani yeniye açık olamaz ilerleyemez. Daima yere bakarak yürürse önüne çıkan engellere toslar düşekalka ilerler. Daima göğre bakarak da yürürse önündeki çukurları göremez, nefsinin tuzaklarına aldanır heba olur. İnsan hem geri, hem ileri, hem göğre hem yere bakarak ilerlemelidir hayatında. Bunu da ancak ve ancak açık şuurla, uyak bir hâl ile yapabilir.

Bu durumla ilgili basit bir örnek vermek istiyorum: Firmaların kendi kendilerini denetlemesi amacı ile ISO tabiri ile bir kuruluş kurulmuştur. Her firma içindeki bölümler, kendi kurallarını kendi belirler ve firmanın ilerlemesi için ne gerekiyorsa oluşturur ve o koydukları kurallara itibar ederler. Bu kuralların tümüne ISO kuralları denir ve bu kurallar "değişebilir, esnek" kurallardır. Zaman geçtikçe çalışanlar, kendi koydukları kuralları unutup, ISO'nun belirlediği kurallar olarak anmaya başlarlar. Oysa kuralları baştan belirleyen yine çalışanlar ve bölüm sorumlularıdır. ISO bir kural koymamıştır. Bölüm sorumluları da, bu kuralların aslında kendileri tarafından oluşturulduğunu, ISO'nun herhangi bir kural koymadığını hatırlatır. İşte bu geriye dönük bakışın bir şuur ifadesidir aslında. İşte insan daima unutan bir varlıktır. Kendi belirlediği kuralların, zaman geçtikçe, başka bir "oluşumun" koyduğu

kurallar olmadığını daima hatırlaması icap eder.

Açık şuur ile kendi yaşam planını tayin eden, oluşturan insan, dünyaya doğmak için ete kemiğe bürünür, örtünür ve herşeyi unuttur. Tanrı'nın ödül ve ceza kaderine tabi olduğu zanneder. Oysa insan, hiçbir zaman bir kukla değildir, yerden bitme bir ot da değildir. Apaçık şuurlu, kendi ilahi iradesine sahip, ilahi bir ruh ile seyreden kendi plânına dahil olan bir varlıktır. İlerleyişinde, daima çok yönlü bir bakış açısı ile hareket etmesi makbul olandır. Unutmak ise tek yönlü bir bakış açısını ifade eder. "Unutan" olduğumuzu daima hatırlayarak, hayat seyrimizde ilerleyebiliriz. Ve ancak da, çoklu zekaya, dünyasal zihnin dışına çıkarak bir zihin üstü düşünce yapısına böyle sahip olabiliriz. Bu çabalarımız birer kanattır. Ne kadar çaba içinde kalırsak da, liyakate sahip oluruz. Liyakat de bizi daima Hakk çemberinin, varlıksal alanı içinde tutacaktır. Hakk bizden uyanık olmamızı diliyor. Çünkü dünyaya örtünerek geliş amacımız budur. Hakikatinde herkes mükemmel ve sonsuz bir yaratılışa sahip. Mühim olan, örtündüğün bedende ve tutsağı olduğun dünyanın eşyasında ne kadar şuurlusun? Hakikatindeki yansımaların ne kadarını görebiliyor, işitebiliyor da bedenine aktarabiliyorsun? Bedende ölmenin gayesi budur. İnsan bedeninde ölmeden, eşyanın hakikatine varmadan, ölümsüzlüğe kavuşamaz. Seyrinin duraklarında şuuru açılmaz.

İnsanın hakikati, kendi ilahi plânından geleni, bedende ne kadar hâl olarak yaşadığıdır. Taptuk Yunus bu duruma "dem" demiştir. Ve insan, bu hâllerin tümünü ne kadar kendine mal edebildiğidir. Taptuk Yunus buna "dem bu dem" demiştir. Ne kadar alışveriştesin? Alışverişte olduğun kaynak nedir? Kendi ilahi öz cevherin mi, yoksa nefsin, aklın yönlendirmesiyle mi hareket edersin? Bunun tahlillerini ancak insan, geriye, ileri, göğe ve yere bakarak tayin edebilir. En basit dille, "ne geliyor, ne hissediyorsun, nasıl aktarıyorsun?" İşte insanın örtünerek geldiği bu dünyada yaşam amacı ve gayesi.

Taptuk Yunus, yaşamı ve yaşayışı ile, bize "dem" hâlinin de bir kanat olduğunu, vakti zamanı gelince bu hâlin de terk edilmesi gerektiğini, insanı derin uykuya sevk ettiğini de aktarmıştır. Çünkü "bilmek" yetmiyor, "liyakate ermek" yetmiyor. O hâli yaşamak, hazmetmek ve taşıyabilmek de çok önemli. Bu yüzden sadece "dem" değil, "dem be dem" hâlinin daima şuurunda ve farkında olunması gerekiyor. Taptuk Yunus, "yana yana yürü"menin manası ile bu sırrı bize ifşa etmiştir. Yürümektir gaye, varmak değil, erimektir gaye ermek değil. Ulaşılan her hâlin bir liyakati vardır. Liyakat sonsuzdur. Bir hâle ulaşip orada takılı kalmak varlığın öz cevherine yakışmaz. Her hakediş sonsuzdur, her ulaşılan idrakin hazmedilmesi, "mal" edilmesi gerekir. İşte bu çabalar daima sonsuzdur. Çünkü insan sonsuz bir varlıktır.

Her hâlini "mal" edişi de, insanın sonsuz seyrinde onu ileri merhalelere iten "yakıtı"dır. Çünkü Taptuk Yunus, düzgün odunları getirip, Hakk nazarı olan şeyhinin dergahında bir bir yakışı budur. Tüm yaşamı neredeyse "yakıt" içindir. Taptuk Yunus, "gönüller" yapmaya geldim dediği aslında "benim isim insanla değil, onun gönlü ile" sırrıdır.

Gece ayazında idim, hakikat ırmağında üryan iken, aydınlığa kavuştum örtündüm büründüm, görünür oldum.

Yunusca

"Bab" ve "Taptuk" Sırrı

Taptuk Yunus'un felsefesinde, bätınisinde ve yaşamında üzerinde sık sık durduğu "herkesin hâli türlü türüdür, biri diğerine benzeşmez" konusu vardır. Çünkü Taptuk Yunus, Hakk makamından konuşur, Hakk ile Hakk olmuş biridir. Hakk her an ayrı bir yaratılıştadır, doğal olarak da insanlar farklı ve ayrı yaratılışlardır. Bir hâl diğerine bezemez. Fakat

herkes, kendini başkaları ile ve birbiri ile kıyaslar durur.

Bu aslında yapılan en büyük hatadır. "Sen bunu yaşadın, ben de benzerini yaşamıştım, sonra falan oldu, sen de öyle olacaksın" gibi öğütler ve yargılarda bulunulur; zihin de zaten bu yorumları otomatik olarak ve seve seve kabul eder. En kolay yolu budur. Her hâli gözlemek, sonucunda neler olur bilmek istemez, zaten ortaya konmuş bir yaşanmışlık vardır onunla kendini eş tutar, yetinir. Bu uykunun en derin hâlleridir. Bilmeyerek herkes birbirini kendi yaşanmışlığı ile yargılar durur. Yeni oluşumlardan uzak, yeni hâllerin gözlemlerinden kaçır, çünkü zordur bu yol, yorucudur. Uyanmak istemez kimse.

Taptuk Yunus bize başka bir âlemin kapılarını açmaktadır. Bu kapıya da şiirlerinde "Bab" ismini vermiş ve gizlemiştir. Bab, kapı anlamına gelir. Taptuk Yunus'a göre, herkesin bir âlemi, her âlemin bir hâli, her hâlin türlü türlü oluşumu, yaratılışı, ahvali, duruşu, durumu vardır. Bir insanın âlemi, diğeri ile benzeşmez, çünkü Hakk çeşitliliği sever.

Aynı hâlleri yaşıyor, aynı sembolleri görüyor, benzer rüyaları görüyor olsa da, iki insanın birbirinden kaderi farklıdır. Tasavvufta en büyük misal "Şibli ile Mansur" olayıdır. Şibli ile Hallac-ı Mansur ikisi de aynı idi, aynı hâlleri yaşadı, ikisi de En-el Hakk dedi, lakin Şibli şöyle demiştir: *"Ben ve Mansur aynı şey idik, ancak beni deli olma hâlim kurtardı, Hallac-ı Mansur'u dara götüren aklıdır."*

Mansur'dan sonra da En-el Hakk diyen arifler olmuştur, lakin bazılarının başına menfi olaylar gelmemiş, bazıları da sırlı sözlerinden dolayı ya şehit edilmiş ya da hor görülmüştür. Mansur'dan önce de Hz. Beyazid-i Bestami "bana şükürler olsun, Sübhan benim" demiş, lakin eceli ile vefat etmiş ve gönüllere taht kurmuş, kâmil bir velimizdir. Taptuk Yunus'un şiirlerinde de "Sübhan benem" ifadeleri vardır. Fakat herkes tarafından sevilmiştir. İşte burada bir sır vardır, o da "kader" sırrıdır. Kader kelimesi mana itibari ile basit bir kelimedir.

Buna biz açık şuur, ilahi irade, insanın doğmadan önce kendinin belirlediği plan diyelim. Her insan kendi yaşaması gereğini yaşar, her ne kadar benzeşiyor gibi görünse de. Lakin kesinlikle bir benzeşme söz konusu değildir. Çünkü yaratılış türlü türlü ve çeşitlidir. Taptuk Yunus bize yaşamı ile ilgili bir bilgiyi de sunmaktadır. Hiçbir bilgi insana "gelmez". İnsan zaten var olan bilgilere "uzanır". Uzanır ve her birini fetheder. İşte Taptuk Yunus'un şiirlerinde bahsettiği "bab" manası. Kapılar sırrıdır. "Feth-i bab" der Taptuk Yunus buna, "kapıların fethi" ya da "kapıları açmak" anlamındadır.

Daima şöyle bir yanılgı vardır toplumda "Bana bilgi geldi", "bana bilgiler aktı", "bana bildirdiler". Burada gönderen kim? Akıtan kim? Ben dediğin ne? Sen dediğin kim?

Neden insan kendine bilgi geldiğine bu kadar inanır? Çünkü kendini aciz ve zayıf bulur. Yüceliğini hor görür, bu da insanın gizli kibridir. Bilgiler, ilahı tarafından, o ihtiyaç duyduğu kadarını, yukarıdan atılıyordur zihnine tek tek, onun çıkmaya, uzanmaya, haşa cüreti yoktur. "Ben kimim ki" zannına kapılır. Ya da kendini çok yükseklerde görür, ululaşır, bilginin kendine geldiği zannına kapılır ve aşık bir kibir ile donanır. Ne gerek vardır uzanmaya, gitmeye. "Bilgiler, kendi gibi yüce bir varlığın ayağına kadar getiriliyordur ilahı tarafından" zannına kapılır.

Bu hâller daima "kal" hâlleridir. Tabir-i caizse uykunun ve cahiliyetin en derin hâlleri.

Oysa insana bilgi gelmez, insan bilgi alacağı kapılara "uzanan" şuurlu bir yapıya sahiptir lakin bunun farkında değildir. Bilgilere uzanmak da liyakati ölçüsündedir. Nefsini ne kadar dize getirmiş ise, yerle bir etmiş ise, ilahi sırlara uzanışı da o kadar kolay olur.

Her aldığı bilgiyi hazmettikçe, onları yaşadıkça, yaşamına aktardıkça da yeni kapılar ona açılır bir bir. Hazmedemiyor, yaşamına aktaramıyor, bilgiyi layıkıyla kullanamıyor ise, o kapının eşiğinde kalır ve zihni, türlü türlü oyunlar ve zanlar ile "sanki" daima "bilgice yenileniyorum, bilgeleşiyorum" tavrı

ile "oyalanma" hâlini yaratır. İnsanın daima zihnindeki hâllerini gözlemlemesi, kendini uykuya çeken zihnindeki bu karmaşayı fark etmesi, hatta onları zamanı geldiğinde "def" etmesi icap eder.

Hakk, ilmin şehri, edeb onun kapısı.

Hakk şehrine uzanman için edeb kapısını açman icap eder.

Yunus'ca

Taptuk Yunus, kapıların fethini aktarır şiirlerinde. Kendisine keşf ve fetihle yardım eden öğreticisine de "Bab'a Taptuk" demesinin sebebi buydu. Taptuk Yunus, Hakk kapısına "Taptuk kapısı" adını verir, bunu "baba taptuk" olarak dile getirir. Yunus, "baba taptuk manisini saçtık elhamdülillah" sırrı ile bunu ifşa etmiştir.

Sen hasların bab'ısın aşıklar kitabısın

Mutlak didar kapusın görenler mahluk sana

Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı

Taptuk Yunus, Divan eserinde çok mühim bir sırrını daha ifşa eder:

"Yunus Hakk'a kıldı tapu, Hakk, Yunus'a açtı kapu".

Şiirlerinin birinde çokça eleştirilen, Yunus gibi bir ere ne yakıştırılmayan bir bölüm vardır

"Tapdugun tapusunda kul olduk kapısında" dediği.

Zahiri bakıldığında, Yunus, bir insanın kapısında kulluk etmektedir. Bir insanın tapusunda kulluk yapan bir derviş olarak horlanmıştır. Anca Bâtını tarafı ile yorumlandığında aslında o manaya gelmez. Yani Taptuk Yunus gibi bir erenin neden bir insanın tapusunda ve kapısında kulluk yaptığı hiç anlaşılmamıştır.

Aslında Yunus, bir insanın değil, Bab'a Taptuk tapusunda kulluk yapmaktadır, az evvel yukarıda açıklamıştım. Bab'a

Taptuk dediği de Hakk kapısıdır. Yunus, tüm bedenini, ruhu-
nu, gönlünü, aklını sadece Hakka tapu kılmuştır. Bir insana
kulluk yapmamıştır. Tapu dediği Yunus'un bedenidir. Bunu da
gizli olarak Tapduğun tapusu olarak dile getirmiştir. Oysa
Hakk'ın tapusu demektir. Bu yüzden kitabımın birçok
yerinde bahsettiğim gibi, Taptuk Emre'nin bir insan olarak
yaşayıp yaşamadığını bilmiyoruz, çünkü kendisi hakkında
hiçbir belge ve yaşadığına dair kanıt yoktur. Zaten Taptuk
Yunus da "Taptuk" mahlası ile de Hakk'ı işaret etmektedir. Bu
yüzden bizim kitabımızda da Taptuk Yunus olarak anılıyor.
Yunus, Hakk'ın Yunus'udur, kendisinin de şiirlerinde bize işa-
ret ettiği üzere.

*Gerçek daima en basit olanda, gözümüzün önünde, apaçık
ortada, tam yanı başımızdadır. Biz onu görene, fark edene,
fethedene ve o kapıyı açana kadar orada varolmaya devam
edecektir.*

Yunus'ca

Taptuk Yunus Emre'nin Gönül Dergâhı

Arife nişan gerektir

Nefs insana bahşolmuş sıradışı bir cevherdir. Tasavvufta nefsi "bilmek" esastır. Bu yüzden tüm veliler ve nebiler nefsin dize getirilmesi, bilinmesi ile ilgili bilgileri ve özlü sözleri sarfetmişlerdir. Oysa insan, yalan yanlış edindiği bilgilerle nefsi silmek ile uğraşır ve başarısız olur. Silmeye çalıştıkça onun daha fazla esiri ve tutsağı durumundadır.

Nefs iki yönlüdür, iki taraftan beslenir, bir tarafı Rahman'a bakarken, bir tarafı da şehveti boyuttadır. İnsan nefse uyduğu vakit ona boyun eğerse şehveti boyutta kalır, nefsin dize getirdiği sürece de Rahmani taraftan beslenir. Silmeye çalıştığı sürece de nefsin karanlıklarında kaybolur. Nefsi yok saymak için, belli bir kudret gerektir, o kudret de insanda yoktur, insan ancak nefsi dize getirmek kudretindedir, silmek kudretine bahşolanlar ancak Allah'ın sadece kendinin bildiği velileridir. O veliler gizlidir, asla aşık olmamışlardır. Halk arasında bilinen isimleri olduğu gibi, halktan biriymiş gibi görünürler, gizlilerinde ise nefsi yok saydıkları için de kudret ve güç ile

donanmışlardır.

Nefsi dize getirmek ve bilmek de zaten başlıbaşına zor ve meşakkatli bir yoldur. Bu kadar zor olan bir yolu bilmeden küçümseyip, boyundan büyük işlere kalkışarak, acemice davranarak, gücünün ve aklının eremeyeceği "silmek ve yok saymak" yolunu hiç denemeye kalkışmazdı. Burada Taptuk Yunus'un felsefesi olan nefsi bilmek ve silmek konusunu iki ayrı mertebeden incelemeye çalışacağım. Bilinmelidir ki, nefsi silenler ile bilenler asla bir olmamışlar hatta bir araya gelmemişlerdir.

Ey Taptuk Yunus, göster bize "Su içtiğin yer neresi?"

"Dervişe ne evvel, ne ahir gerektir. Onun meşguliyeti an iledir.

Yunus'ca

İnsanın, kendine verilen ve sadece kendine ait olan nefsi-ni bilmesi icap eder. Bilmesi için de tanınması gerekir. Çünkü nefsini bilen, Rabbini de bilecektir. Nefsi bilmek, Rabbi bilmek ile sınırlanmıştır. Herkesin kendine ait nefsi olduğu gibi, kendine ait bir Rabbi vardır. Kur'an-ı Kerim ayetinde de "insanın Rabbi" ile işaret buyrulmuştur. İnsan nefsini tanımak yolu ile kendi ilahi öğretmeni olan Rabb'ini tanıyacaktır. Rab plânı insanın Rabb'inden Âlemlerin Rabbi'ne kadar ilahi bir hiyerarşik düzende, belli düzen ve kaideler içerir. Kendi nefsini tanıyan insan, Rabb'ini tanır, ve Rabb'ini tanıyınca, Rab kendini geliştirir ve bir üst merhaleye ulaştırır ve Rab üstü Rab plânlarına eriştirir. İnsan sonsuzluğun içerisinde, her tekamül ve gelişme evresinde, Rab duraklarında eğitilir ve gelişir. Geliştikçe de dünyaya adapte edilmiş nefsi, daha başka boyutlarda o boyutların kudreti ve gücüne adapte nefsleri ile yoluna devam eder. Nefs aslında ruhun madde görünümündeki adıdır. Her maddi boyutun nefsi, o titreşimden beslenir ve ruhun özündeki bilgiyi tatbik etmesi için imkanlar sunar. Nefsi ile barışık olan yoluna selamet ile devam eder. Edemeyen nefsin diğer şehvet dolu yüzü olan karanlıklarında

kaybolur, yolunu tekrar bulana kadar da çabalaması gerekir. Zaman kaybetmek söz konusu değildir. Bir bitiş ve son yoktur. Herşey nasıl olması gerekiyorsa öyle olmaktadır.

Nefs akıl almaz tuzaklar hazırlar insana. Bir anı diğer bir anı ile benzeşmeyen, ışıklı yolu gösterip uçurumlardan yuvarlayan, her yanını kana bulayan türlü türlü etkiler yaratır. Nefsin gücü asla tükenmez, çünkü isteklerini karşılayan acemi ve cahil bir sahibi vardır. Ne yazık ki, sahibi kendisinin tutsağı olduğu bir ilişkidir bu. İnsan gibi âlemde her ne varsa secde ettiği bir şerefli mahluk, nefis gibi cürmü küçük lakin oyunları hileli bir cevherin zebunu yani zavallısı olmuştur. Ademi cennetinden eden nefsi değil midir? Fakat şu da gerçektir ki, nefse yenik düşmek de bir erdemdir. Yenilmeden, zafer kazanılamayacaktır. Hızla kademe kademe nefsin karanlıklarında düşüşüne şahit olan Adem, alçakların yüceliğinde, tekrar ait olduğu anavatanına geri dönüşünü gerçekleştirecektir. Nefse olan acizliği, dizginleri ele geçirerek onu diyar diyar gezdirecek ve vakti zamanı gelince de tekrar cennetine kavuşturacaktır.

Zinhar gözünü açagör, nefis duzagını seçegör
Miskin adem oğlanı, nefse zebun olmışdur
Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı

Taptuk Yunus'un felsefesinde, nefis yolundan geçmeyen, aşk şarabından içemez denir. Aşka varmak için, nefsi geride, aşkı önde tutmak icap eder. Aşğın savaşı, nefsi iledir, başka hiçbir şeyle değildir. Gece gündüz tüm meşguliyeti nefsi ile olmalıdır. Nefsi, devasa hâller olarak algılamamak da gerekir. Nefret, öfke, hırs, kıskançlık, hasetlik, hazımsızlık gibi belli hâlleri olduğu gibi, küçük ve mühimmiş görünmeyen hâlleri de vardır. Bu yüzden Taptuk Yunus, gece gündüz nefis ile savaşmak mübahtır demektedir. Baba Taptuk dergâhında dervişleri, nefsi dize getiren türlü türlü taktikler geliştirmişlerdir. Taptuk Yunus da bunları ara ara şiirlerine serpiştirmiştir.

Nefs yolından geçmezsin İşk şarabın içemezsin.

Gice gündüz nefsiylen her dem savaşıdır aşıkun

Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı

Her dervişin yöntemi ayrıdır ve yolunu kendi keşfetmelidir. Çünkü nefs kişiye özeldir. Biri için önerilen yol, diğeri için bir gelişme sağlamayabilir. Bu yüzden de herkesin bir yöntemi, her yöntemin türlü türlü yaşanmışlıkları vardır. Nefs bir şey arzu etmiş ise, önce durup ne istediğine bakılır sonra bedeni yorulur. Çünkü daha önce de bahsettiğimiz gibi, nefis bedendir. Beden yorulunca ancak hak ettiği şey ona verilir.

Dervişin biri bir şehre girer, burnuna mis gibi kavrulmuş et kokusu ulaşır. Ekmek arasına ne kadar olduğunu sorar. "İki akçe" derler. Ama can bu dayanamaz ister de ister. Biraz yürür ama akli kalmıştır bir kere, nefsi arzulamıştır artık. Az ilerde bir değirmende öğütülen buğdayları görür, atı bağlamışlardır gün boyu dönmektedir değirmen etrafında. Gider sorar değirmen sahibine. "Bu hayvanın günlük yiyeceği ne kadardır?", değirmen sahibi "dört akçe", tamam der derviş "ben gönüllüyüm, iki akçeye tüm gün çalışırım". Gün boyu çalışır ve iki akçesini alır, akşam gider ekmek arası etini yer, nefsinin arzusunun yerine getirmiş olur. Ve nefsine seslenir "Bir daha birşey isteyeceksen muamele bu. Ona göre takın artık tavrını."

İnsanın nefsi ile alakası ve terbiye yöntemleri üzerinde çok fazla durmak istemiyorum; bunu hem daha önceki kitaplarımda anlatmıştım, hem de her yerde ulaşılabilecek niteliktedir. Taptuk Yunus'un nefsi nasıl ele aldığını, insanın nefsi nasıl tanınması gerektiğine dair felsefesini biraz olsun anlatmaya çalıştım. Asıl mühim olan, toplum içinde hiç bilinmeyen bir yöntem olan, ariflerin, velilerin, nefsi tanımanın ötesine geçip nasıl sildiklerine dair yöntemlerdir.

Taptuk Yunus, rivayetlere göre kırk yıl boyunca, Gönül dergahına odun taşımıştır. Baba Taptuk böyle emir vermiştir. Ona biçtiği himmet gömleğini kendi elleri ile giydirmiştir.

Bıkmadan usanmadan, zerre dahi serzenişte bulunmadan, her gün, erenlerin himmeti ile, vahşi ormana dalıp, en düzgün odunları dergâhına taşımıştır Taptuk Yunus. **Hiç kimsenin dayanağını kırmadan, hiçbir canlıyı incitmeden, yılları sayıya vurmadan** yapmıştır bunu. Bir gün dahi, odun kesme görevinin bitip bitmediğini sormadan, hiç sorgulamadan. Şimdi bu kitabı okuyan bizler, aramızda kaç kişi bunu yapabilir? Arzularımızın peşinde koşarken, her istediğimizi kolayca elde ederken, eskisi yeni iken, bir benzerini mağaza mağaza ararken, gidip bir dergâhta kırk yıl odun kesme teklif edilse, kaç kişi evet diyebilir? Evet dese bile kaç kişi bunun üstesinden gelebilir?

Zor olan Taptuk Yunus'un seçtiği yoldu. O, kendi nefsinin vahşi ormanına dalıyor, arzu ve istekleri görünümünde ağaçları buluyor, eğri büğrü, üzeri katmanlarla örtülmüş kabuklarından ayırıyor, en düzgün hâle getirip, Hakk Kapısı olan dergâhına getiriyordu. Hiç yorulmadan, aman demeden. Çünkü Taptuk Yunus, nefsini bilenlerden değil, silenlerdendi. Eğer silmese idi, şikayet edecek, yeter diyecek, dergâhtan da kovulacaktı. Dünya üzerinde çok azına sahip bir güç ve kudret ile, nefsini silenlerden olmuştu. Az evvel, yukarıda, nefsini bilen insan, Rabbinin bilir, nefsi bilmek insanı Rabbine ulaştırır demistik. Nefsini silenler ise Rabbine arif olanlar ve velilik makamına ulaşıp Hakka varanlar, Hakk ile Hakk olmuşlardır. Onlar yok yokluğun erleridir, halkla benzer, halktan olmayanlardır, halk arasında insan görünümünde, kendi mekânlarında ise yokluğun nefesidirler. Allah'ın velilerini ve ariflerini bulmak, onlarla sohbet etmek, onları anlamak çok zordur. Çünkü yok yokluğu bilmek için, ancak o makamın işaretlerini konuşan bir dile ihtiyaç duyulur. Taptuk Yunus şiirlerinde "kuş dili bilirim" dediği durum budur. İlm-ü ledün yani gayb dili, dünya dili ile hiçbir benzerlik taşımayan bir lisandır. Bunu ancak, sadece kendisinin bildiği velileri ve arifleri bilebilir ve onlar bu dili konuşabilir. Kendilerini sırlamışlardır. Hakk'ın

nişanı olan gündüzde ayan beyan apaçıktırlar, oysa nişansız gecede ise Hakk ile varolurlar. Onların ne yaptığını kimse bilmez. Kırk yıl düzgün odun taşıyan Taptuk Yunus gibi. Onun zahirde odun taşıdığını görenler, batınında ne taşıdığı hakkındaki bir bilgiye sahip olamamışlardır. Yük yük taşıdığı, **Aşk'ın hâlleri miydi, yoksa sevginin tezahürü müydü?** Yoksa daha ötelerden getirdiği, Rahmet Damlaları mı? Odun olarak tezahür edenin ne olduğu bilinmez bir sır olarak, kendi dergâhındaki dervişlerce merak konusu olmuştu. Her derviş, nefsi bilmeğe namzet bir aday olsa da, asla silmeye cüret edecek güçte bir er olamayacaktı. Çok nadiren olan durumdu bu. Taptuk Yunus, ezelden sözleştiği gibi, yeryüzünde gönül kilidi Taptuk manisine sırlanan cevheri buldu, o anahtar ile açıldı, âlemlere rahmet olarak bir bir saçıldı. Ölmeden ölmüştü Taptuk Yunus. Ölmeden ölmenin sırrına vakıf olmuştu. Biz dilemedikçe siz dileyemezsiniz nişanına uygun, Hakk onu bedeninde nefesini kesmeden öldürmüş ve yeniden Hakk nuru ile tecelli ettirerek var etmişti.

Dervişlerle karşılaşan Taptuk Yunus, üç gece onların Allaha duası ile kurulan rahmet sofrasında yer içer, doyar. Sıra kendisine geldiğinde, dervişler "Hadi, bu gece de sen donat soframızı!" derler. Ah benim kendini bilmezlerden eyleyen dervişim, susar, öyle bakakalır, ellerini açar duasına başlar "Ya Rabbim, utandırma beni, bu dervişler kim için dilemişlerse senden rızık, ben de o kişi yüzü suyu hürmetine senden dilekte bulunurum" der ve sofraya binbir çeşit ile donanır. Dervişler şaşakalırlar, bize bile böyle nimet gelmemiştir edası ile. Sorarlar nasıl dua ettiğini. Yokyoksulluğun dervişliği olan Taptuk Yunus der ki "Siz kim için dua etti iseniz ben de o bilmediğim kişi için diledim Allahtan!". Dervişler hemen "Biz Taptuk sırrına vakıf olan yoksul Yunus için dileriz her gece".

Taptuk Yunus'un su içtiği yer Hakk'ın Gönül çeşmesidir. Hakk Aşkını akıtmakta, Taptuk Yunus da bedenini kadeh eylemektedir. Tüm hayatı, yaşamı, duruşu, sözleri Hakk'tan gelir onun bedeninden dünya toprağına nimet olarak akar. O nimet

rahmet olarak tekrar geri yansır ve besler bedenini. Veliler ve arifler kendilerine bahşedilen dünya nimetlerini görmezden gelmiş, arzularına ve isteklerine kulak asmadan tamamen nefsi bertaraf eden bir tarz ile nefsi silmiş, tamamen yüzlerini Hakk'a yönelterek, bela ve husumeti de olabildiğince üzerlerine çekmiş gönül erbablarıdır. Korkusuzdurlar, ne husumetten korkarlar ne de kendilerini küçümseyen hor görenlerder. Çünkü nefsi silmenin gücü ve kudreti onlardadır. Bir insanın kaldıramayacağı azamette bir güçtür bu. Ancak ariflerin ve velilerin yoludur.

Hiçbir kınayıcının kınamasından korkmazlar.

Bu Allah'ın bir lütfudur. Onu dilediğine verir.

Çünkü Allah Hakk'ı ile bilendir.

(Maide 5/54)

Herkes Taptuk Yunus'un, görünen dünyasını araştırmaya koyulmuştur. Onun çok yoksul bir çiftçi iken yollara düşen Hacı Bektaş Veli ile karşılaştıktan sonra erenlere karışan biri olması rivayetlerden sadece biridir. Hakkında çok fazla söz söylenmiştir, kimi evli barklı çocuklu bir müftü, kimi Taptuk Emre'nin kızını alan bir derviş, kimi yana yana yürüyen gayb sırrında yok olmuş bir er olarak görmüştür. Kim neyi görmek istemiş ise öyle yorumlamıştır Taptuk Yunus'u. Oysa o kendini gizlemiş, hakkında hiçbir bilgi olsun istememiş, hatta şiirlerini bile toparlamamış biridir. En büyük halk ozanı, şair, derviş gibi birtakım lakaplar takmışlardır ona. Oysa Taptuk Yunus, kendi ifadesi ile "Taptuk'tan gelmiş, Taptuğa yol alan bir nefestir" yeryüzünde. O daima kendi ile meşgul olmuş, işi insanlarla olmayan, sadece gönüller yapmaya gelmiş bir derviştir. Yana yana yürümüştür maddeden manaya. Gizliden açığa, daha sonra da kendi görüneninden, görünmeyenine yol almıştır. Biz onu yine de dağları taşları katetmiş, Anadolu'nun her yolunu karış karış dolanmış biri olarak bilelim. Çünkü

insan olarak elle tuttuğumuz, gözle gördüğümüz somut bilgiler peşindeyiz. Yunus için bir tanım getirdiğimizde içimiz ferahlayacaktır. Oysa görünenin ardında görünmeyen sır perdesi daima örtülü kalacaktır. Yürürken nerelerde yol aldığını, Taptuk manisini saçarken neleri toprağa kattığını, düzgün odunları bir bir taşıyarak Dünyanın Nefsi'ni bir bir yaktığını kimse bilmeyecektir. Çünkü o vakitler Anadolu ateş altındaydı, birbirine karışmıştı. Yunus, bir dostluk ile aydınlanmış gülen yüzü ile, Hakk'ın rahmet dolu eli ile Anadolu'da dolaşmış, her bir insan gönlüne ulaşmış, onları bir bir açmış ve sahiplerine armağan etmiştir. O gönüller yapmaya gelmiş bir Sultan'dır. Kendini feda etmiş, nefsi terketmiş, gölgeden vazgeçmiş, hakikati Hakk'da bulmuş, Ay ışığını yerde bulmuş, Rahmeti topraktan almış, Alçakların ve Diplerin gücü ile Zirvelere çıkmış, Arş'ın da ötesine geçip, Hakk kokusunu içine çekerek, o nefesi dünyanın rüzgarlarına karıştırmış bir velimizdir. Varsın biz hâlâ onun hayatı, çocukları, eşi var mı diye meraklanıp duralım.

Kendisi de böyle olmasını istediği için, hakkında yazılı hiçbir iz bırakmamış, gaybda gizlisine nasıl karıştıysa, yeryüzünde de silinmiş ve yok olmuş, sadece gönüllerde Aşk ile, akıllarda Taptuk Yunus olarak yer almıştır.

Taptuk Yunus'un su içtiği kaynak yani meşrebi, melametir. Melamet meşrebi gereği, nefsi silinmeliydi. Her insan bu meşrebe olamaz. Yolu çok çetin, zor bir yoldur. Nefsi silmek o kadar kolay değildir. Nefsi silen, dünyanın nimetlerini itelediği için, dünyanın tüm nusubetlerini de üzerine çekmiş olur. Buna dayanacak güç ve kudrette olmalıdır. Halktan tamamen uzaklaşacaktır ki, halkla bir arada ve en yakın olabilecek hâlde gelebilsin. Halktan ne kadar ayrı ise, o kadar beraberdir aslında. Halk onu ne kadar reddeder ve dışlarsa, bir o kadar kabul eder ve benimser. Tüm dünyanın koşar adımla yöneldiği dünya nimetleri olan selamete yüz çevirenler, nefsi silenler olmuştur. Taptuk Yunus, bunlardan biriydi. O halkın içinde her ne kadar var olmuşsa da, kendi yalnızlığında daha fazla

bulunmuştu. Taptuk Yunus'un mekanı, vahşi ormanda odun kesmek, dergahta kendi odasında zikretmek, dağ taş demeden yana yana yürümekti. Tabiatın güzelliklerini seyretmek, onların tesbih ettiği Allah ismini duymak, An'daki oluşumları müşahade etmek, kendi ruhundaki yankıları dinlemektir. Nefsini bilip, Rabbine arif olan, daha ötelere kokusunu alarak, oraya ulaşmanın tek yolu olan nefsi silmenin azameti içinde yol aldı Taptuk Yunus.

İşk kadehinden içüp nefis dileğinden geçüp
Hak yolına er gibi tutmayan Aşık mıdur
Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı

Rabbe arif olan ve Hakk'a ulaşmanın tek yolunun, nefis dileğinden geçmek ve Aşk kadehinden içmek olduğunu şiirlerinde vurgulamıştır. Lakin nefsini derviş eylemeyen asla Hakk'a ulaşamayacaktır Taptuk Yunus'un felsefesine göre. Zıtlıkları ve tezatlıkları çok iyi kullanan Taptuk Yunus, nefsi silmeyi ve öldürmeyi emrederken, bir yandan da derviş eylemeyi önerir. Her ikisini de dengeli kullanmıştır. Hem yok saymış, hem kendine derviş eylemiştir nefsin. İki zıt hâli kendinde mecz etmiş, birleştirmiş, birleşmiş ve cem etmiştir.

*Suyun başını tutuyor olsan ne faide,
İçtikçe susuzluktan kurumuş nefsin.*
Yunus'ca

İyilik ve kötülük manalarından azat olmuştur Taptuk Yunus. Hz. İsa "dünyayı yendim", Hz. Muhammed "nefsimi müslüman ettim" demiştir, bu sözlere özdeş, Taptuk Yunus da "nefsi derviş eylemiş" bir velidir. Ancak Yüce Gönüllüler, kendilerini hesaba çekerek murakebe yoluna girecek cesarettedirler. Beşeriyetin meşguliyeti, başkalarını hesaba çekme aczinde olmalarıdır. Bu yüzden beşeri ve ademi diye insanlar kendile-

rini ikiye ayırmışlardır, hiçbir kudret onları ikiye ayırmaya meyilli değildir. Bilakis insan, kendi hakikatine ulaşmak ile, kendini nefsin karanlıklarına hapsedme yetkisi, hükmü ve iradesi içindedir. Bunu kendisi istediği için yapar. İnsan dışında hiçbir varlık insana müdahale edemez. İnsan adım atmadan da hiçbir ilahi kudret ona yardım edemez.

Çeşmelerden bardagun toldurmadın korısan
Bin yıl anda turursa kendü tolası degül
Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı

Nefs bedendir demiştik. Beden acı çekmeden nefs yola gelmez. Velilerin nefsi silmek yolunda, bedenlerinin çektiği acı, bizlerce sabredilemeyecek boyutlarda olsa da, veliler için şerbet niteliğindedir. Onlar bunun lafını dahi etmezler. Acı çekiyoruz demezler, bela bize bulaştı demezler, dünyanın yükünü yüklenseler dahi "aman" demezler. Onların tüm meşguliyeti, Hakk iledir. Veliler ve arifler, şifadır zehre karşı.

Hakk'ı bulmak isteyenler eylesün nefsinı derviş
Öldürem nefsum itini gelmesün koman gerekmez.
Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı

Âlemlerin Nuru idi Adem, böylece karşıt olmayı kendi iradesi ile seçen iblis oldu. Çünkü her şifaya bir zehir gerekti. Adem erleri olan arifler ve veliler de şifa kaynağı olmuşlardır. Dünya var gücü ile büyötmeye çalışırken Taptuk Yunus'u, Hakk daima fısıldadı sessizlikten kulağına ve işitenlerden oldu Yunus, "Özüne Sadık Ol" ve ikrarından asla dönmedi. Evvelde sözleştikleriyle, sonsuzlukta buluşmanın huzuru içinde oldu daima. Menzilsiz menzillerde dolaştı, yürüdü yana yana Taptuk Yunus, her noktada buluştu erenlerle. Gördükleri ile tanış oldu, buluşamadıklarıyla da, tek tek selam etti gönöl yolundan. Aşk ateşi harlamıştı bir kere Taptuk Yunus'un gönölünde, herşeyini yitirmişti birbir, artık üryandı hakikat ırma-

ğında ve yeniden inşa etti bedenini aşk ile sessizlikte. Çünkü Aşk gelmişse davete, bulduğu herşeyi eritir, kendi ile yeniden var eder. Gayrı o kişi, eski ceketi atmış, Aşka bürünmüştür. Aşk ile ettiği her bir kelam, harflerin yanyana dizilişinin sonsuz kombinasyonları gibi görünse de, manadaki bütünlüğü, Taptuk Yunus'un ruhunda olup bitenin yüreğinde aksedişiydi. Selam kelimadan önceydi. Aşk ile söylediği deyişlerini şiir olarak yorumlayanlar, onu nasıl anlamak istedilerse öyle anladılar. Farklı idrak edenler de oldu. Her kelimadaki idrak, kişiye özel, kişiye has bir oluşumdur, dilerse ruhun en ücra katmanlarına dokunur ve oradan bedene yansır. Dilerse de huşu içinde okunanın zevkine varır. Dilerse de kulağa hoş gelen kelimelerin dizilişleridir sadece.

Evvelde bir iken ışıdık, zamanda belirdik aşikar olduk.

Kut'sadıklarımız ile Kut'sandık.

Yunus'ca

Şeyhi ona "hâlâ dünyalık kokarsın Yunus" dediğinde, dört elle sarıldı gayb âlemine. Bitmemişti çilesi, daha çok düzgün odun taşıdı, daha bir sessizliğe büründü, daha fazla tutuşturdu ateşin narını. Her ne kadar diğer dervişler arasında en çok kıskanılan, dışlanan, dedikodusu yapılan, haset edilen olsa da o tıkadı tüm kulaklarını, duymadı. Onlar "tehriki tennura" lakaplı, ortalık karıştırıcısıydılar. Yine de Taptuk Yunus bunların hiçbirine meyil etmedi. Onun gönlünü Hakk Nuru kaplamış, bedeni Aşk ile çıra gibi yanıyordu.

Her gün bıkmadan usanmadan, baltasının keskin yerini bir bez ile kapatarak vahşi ormana dalıyordu Taptuk Yunus. Sabahından akşamına kadar balta sesleri her yerde cınlıyordu. Bir gün ses kesildi, dergâh dervişleri merak ettiler neden balta sesi gelmiyor diye. Gidip baktılar uzaktan seyrettiler Taptuk Yunus'u. Oturmuş sohbet ediyordu, etrafını çevrelemiş tüm vahşi ve yırtıcı hayvanlarla gülüyor, eğleniyordu. Şaşıtlar,

şaşakaldılar dervişler.

Melamet meşrebinde arifler ve velilerin işlerine akıl sır ermez. Çünkü onların terslikleri düz, düzlükleri terstir. Zıtlıkları ve tezatları bolcadır fakat görünenin ardında neler aktardıklarını kimse bilmez. Onları tanımak büyük yürek işidir. Yanlarında olmak ise bir muamma. Onlarla yaşamak zordur, onları bulmak ve bilmek ise başlıbaşına bir mesele. Bu yüzden kimin arif olduğunu bir bakışta anlamak mümkün değildir. Onlar anlaşılmamak için, tüm uyumsuzlukları icra ederler. Zıt olurlar, terslik yaratırlar, kötü ve çirkin olan her ne varsa hareketlerinde gösterebilirler. Çünkü halk ile bir arada olmak istemezler ve uzak durmayı tercih ederler. Gizlilerindeki gaye, halk arasında olurlarsa himmeti kaybedecekleridir. Halk onları yüceltip baş tacı yapacağı, övgülere tabi tutacağından nefslerinin parlatılmasını istemezler. Allah onları nimet ve rızık ile donatmıştır, dünya ise tüm nesubeti ve belayı onlara hak görmüştür. Bu iki zıtlık hâlinin tam ortasında arif ve veliler, tamamen huzurda ve kendi huzurlarındadırlar.

Siz nerede iseniz O, sizinle beraberdir.

(Hadid 57/4)

Biz, ona şah damarından daha yakınız.

(Kaf 50/16)

“Allah her zerrede, her yerde, herkeste, varlık her nerede ise onunla, şahdamarından daha yakın mesafede, lakin Hakk herkeste değil” bâtını sırrı doğrultusunda burada bir açıklık getirmek istedim.

Allah lafzı, her zerrede mühürlemiştir kendini Rab olarak. Hayırda da şerde de, kainatın her noktasında, istisnasız Allah'ın mührü vardır.

Fakat Hakk ilahi ismi sadece miracını tamamlamış, nefsi-ni ve kendini bilmiş, silmiş, Rabbini bilmiş, yüce gönüllerde mihman olur. Hakk, sevdiğini alıkoyar, kimselere vermez.

Kendinden daha fazla sevgiyi zulm görür ariflerine ve velilerine. Ve kendinden daha çok sevmelerine de izin vermez. Bir Hakk sevilir ve sadece Hakk sever. Daha ötesini kısıktığı için, kendine çeker, kendi güneşinde kör eyler gören gözlerini. Bu yüzden de arif ve veliler dünyadan geçen, Hakk'ı, Hakikati ile gören gönül erbablarıdır. Ariflerin, şiirlerinde, sözlerinde, daima Hakk lafzını anmaları bu yüzdendir. Onlar öyle körlerdir ki, ne kendi güzelliklerini görürler ne de başkalarının güzelliklerini. Her gördükleri zerrede Hakk'ın Nurunun pırıltıları ile serhoş, Hakk'ın rahmeti ile hemhâl, Hakk'ın Habibliği ile dem bu dem olmuşlardır. Taptuk Yunus, Hakk'ın Habibi olmuş aynı anda Hakk'ın Aşkına düşmüş bir Velidir.

Yunus imdi sen Hakk'a ır dün ü gün gönlün Hakk'a vir
Gönül gözi görmeyince bu baş gözü görmeyiser
Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı

Taptuk Yunus, Melamet gömleğini biçmiş, kendi elleri ile kendi üzerine giymiş, selameti eliyle itmiş, yüz çevirmiş bir dervıştır. Artık dünya Dar'dır ona. (Dar, Allah'ın isimlerinden biridir).

Kana'at hırkası içre selamet başını çekdüm
Melamet gönleğin biçdüm "arif olup geyen gelsün"
Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı

Hakikat'in Mai'si

Hakikad Mai'sinden içenlerdendir Tapduk Yunus,
"Ma"sırrına erişmiş, o deryada erimiştir.

Arif ma niye taldı çün biledür ferişde
Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı

Ma ile başlayan tüm esrar Taptuk Yunus şiirlerinde de kendini göstermiştir ve tekrar tekrar şiirlerinde konu olmuştur. Ma'şuk, Ma'rifet, Ma'i, Ma'ni, Ma'rut, Ma'kam, Ma'nsur, Ma'but, Ma'l, Ma'hluk, Ma'zul, Ma'lum, Ma'den, Ma'ruf, Ma'bed.

Her bir kelime ile, şiirlerini bezemiş, şiirlerine ayrı bir gizem ve esrar katmıştır Taptuk Yunus. Ma sırrına erişmiş bir gönül erenidir. "Ma", batından zahire tecelli etmişlerin, vücut bulmuşların manasıdır. Beden demiyorum, vücut diyorum, çünkü beden et kemik ve kandan oluşmuş, vakti zamanı gelince toprağa karışacak, kurda kuşa yem olacak, yeni hayatlara yoldaşlık edecek olan gübreyi sağlayacak bir karışımdır. Vücut ise, Hakk'ın kokusu ve rahmeti ile varolmuş, kaynağından ısımış ve dünyada sığmaya bürünmüş, beden içinde görünmüş hâldir. Beden içinde olan beşeridir, toprak ile toprak olanlar. Bedende görünenler Ma sırrına erişen ariflerdir, Hakk ile Hakk olanlar. Ma sığmaya bürünmek, vücut olarak görünmektir. Taptuk Yunus, bedende görünen, Yunus ismini almış bir velidir. Hakikat kaynağından ısımış, tüm gören gözlere, Hakk'ın yeniden var ettiği vücut bulduğu sıfatı ile görünmüş, selam etmiş, gönüller yapmaya gelmiş bir dervıştır. Ma sırrı can ile can bulanların sırrıdır. Can ve Nur taşıyan her kelimenin başı, Ma' ile başlar.

Er, görünmeyenin sırrı, Dişi görünenin sırrıdır. Ma sırrı, dişilik, sıfat, bedende can bulmaktır. Bu yüzden kutsal Meryem "Ma'ry", "Ma" harfi ile başlar, Fatıma'nın da isminin son harfi "Ma" ile noktanır. Ma harfi Ana'lığın da simgesidir. Zira dünyaya gelen her kişi, bir kadın bedeninden doğacaktır. Kadın rahminden dünyaya gözünü açan her kimse Ma harfinin sırrı ile bedenlenir.

Batında Er olan, Zahirde "dişi" olarak aşık olur. Erlik ve Dişilik, kesinlikle, kadınlık ve erkeklik cinsiyeti ile aynı değildir. Er batında ne ise, Zahirde Dişi olarak tezahür eder, belirir. Bir kumaşın tersi ve düzü gibi. Er bütünlüğü, dişi çokluğu ifade eder. Bir iken çoğalır, sayısal olarak artmaz. Birin çok

görünmesi, asla ve katiyen sayısal artış, fazlalık ve eksilme değildir. Çoklukta bir artış ve eksilme söz konusu bile değildir. Ne "bir" azdır, ne "çok" fazladır. Eksik fazla bizim yanılgılarımızdır.

İlahi Maya'lama

Hocam, göl "maya" tutar mı?

Yazık! Ne bilsin zavallı ne mayalandığını

Yunus'ca

Anadolu toprakları, tarihinden beri çok değerli, kıymetli ve gizemliydi. Kaybedilmesi imkansızdı, fethedilmesi gerekiyordu. Beslenmesi, gübrenmesi, rızıklanması, Aşk ile mayalanması, Hakk Nuru ile bezenmesi gerekiyordu. Fetih, gönüllerin fethiydi. Zahirde yürüyen, dolaşan, aşları kaynatan, sema dönen erenler aslında Aşk ve Sevgi tohumları ekiyor, büyümesi gelişmesi için de besliyorlardı. Horasan yöresinden çıkan dervişler başlarını Hakk kılıcı altına koyup yollara düştüler. Anadolu topraklarının rahmet ile beslenmesi, Anadolu insanların da gönüllerinin fethedilmesi icap etmişti. Ahmet Yesevi'nin yetiştirdiği dervişler, aşkı mayalamak için, yola revan oldular. Onlar Anadolu erenleri, Rumeli abdalları denilen kişilerdi, Anadolunun her yerinde türbeleri olan Velilerdi. Horasan Erenleri, Anadolu'nun Arifleri, Velileri olmuşlardır. Güçlüydüler zira güçlerini Hakk'tan alıyorlardı. Kınanmaya hazır, korkusuz erenlerdi onlar. Ki her türlü makama, mevkiye, yaptırma, güce, iktirada sahipken, kendine karşı küfr hâlinde olana karşı duran, durabilendi onlar. Taptuk Emre'nin kilidini açan Hacı Bektaş Veli bir Horasan Eri, Ahmed Yesevi'nin yetiştirdiği bir veli idi. Dolayısıyla, Taptuk Yunus da bir Horasan Eri'nin kilidini açtığı, Anadolu'nun bağrından

kopmuş gelmiş bir ümmi idi. Kalbinde Hakk Aşkı ile Anadolu'yu karış karış dolaşmış, yana yana Aşkı anlatmış, toprağı beslemiştir. Çünkü Hakk diyorsan Hakk ilesin, Hakk'sın.

Taptuk Yunus, Hakk'ı gönlünde bulmuş, bulduğu Aşkı da Anadolu topraklarına tohum olarak ekmiş ve yeşermesi için de kendi ışığı ile beslemiştir. Diyar diyar dolaşması başka yerlerde Hakk'ı aramasından değildir. Zira Hakk kalpten gönülden gayri hiçbir yerde aranmaz, arayanlar, kalbinde Hakk aşkı olmayanlardır. Hakk'ı ancak gönlünde bulanlar, diyar diyar dolaşanlar, dağ bayır aşanlar, çölleri geçenler, derin sularda yüzenlerdir. Bela ve nusubetlerin çoğunluğu Arif, Veli ve Nebilere gelir demiştim. Hem Aşk hem evlat acıları ile sınanır, imtihanlara tabi tutulurlar. Acının ve çilenin en büyüğünü onlar yaşar. Bir de ham olan, cahil olan tüm kesimlerle irtibatla olmaları, onların gönüllerini Hakka yöneltme işi de başlı başına bir "bela"dır. Hak tarafından imtihanların yanı sıra, hastalıklar, düşmanlıklar, hasetlikler, taşlamalar, iftiralar ve suikastler peşlerini bırakmaz. Taptuk Yunus da dergâhında en çok kısıkanılan, hasetlik edilen dervişlerden biriydi. Hakkında dedikodu yapılmadığı, iftira atılmadığı tek bir an olmamıştır. Oysa o bunu bela olarak görmemiş, nefis terbiyesi ile daima kendi hâlinde kendi nefsi ile meşgul olmuştur.

Taptuk Yunus, ateş hammallığının yanı sıra odun hamalıdır. Var ile imtihan edilenin en zor olanı da yok ile imtihandır. İlâhi Kudretten Dünya Gezegene düşen paydan yansıyan rahmetin, varlıklara verdiği kadar vermediğine de şükretmeliydi. Taptuk Yunus, kendisine sunulan saadeti, selameti eli ile ittirip, varmış yollara düşmüş ve kendi kaderinin üzerinde, kader üstü kader planlarına ulaşmış ve yoklara karışmıştır. Herkes onu odun hamalı olarak görse de, Taptuk Yunus, Hakk'ın Rahmetini Anadolu toprağına ekmiş, Aşkın Ab-ı Hayy'ını da suyuna mayalamıştır. Gerçek öğreticilik yok'lukta- dır, o istekli kişi için bir anda zuhur eder ve asla birşey öğretmez, ellerinde değnek kafasına vura vura bir öğreticilik var

zannedenler yanılırlar. Öğretici, öğrenmek isteyenin ruhundaki yankıları yine ona veren bir akis gibidir. Taptuk Yunus'un en büyük şansı ise Taptuk Emre gibi öğreticisi olmasıydı. Çünkü Aşkın Mayalanmasının sırrını o vermiş, büyük mayalama işlemi için her kapıyı açacak olan "yola revan olma" emrini yine Taptuk Emre buyurmuştur.

Yol odur Hakka vara, Göz odur ki Hakk'ı göre
Er dur ki alçakda tura yüksekden bakan göz degül
Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı

Nefsin iki türlü terbiye yöntemi vardır. Ya bilinecek, ya silinecek demiştım. Bilenler ile silenler asla bir araya gelmemişler diye de eklemiştım. İki yöntem de birbiri ile iç içe, bilenlerden olma merhalesi oldukça ağır olsa da, silme aşamasına gelmek de imkansızlığın ötesindedir. Dünya toprağına doğmuş herkes, nefis terbiyesi ile meşgul olabilir ve nefsini bilme yoluna girebilir ki bu bir haktır. Fakat nefsin silinme işlemi tamamen yüce gönüllülerin yoludur, bu da bir haktır lakin herkesin tercih edebileceğı bir yol değildir. Nefs, manası gereğı yoldan çıkarıcı olsa da, müsemması gereğı zulmedicidir. Nefs, reddedildiğini anladığı anda, ondan tabiri caiz ise, her türlü kandırıcılık, dalavera, menfi oyunlar beklenir hâle gelir. Nefs tasarrufunda yani yaptırım gücünde, "aciz"dir. Hakk yoluna girenler, dünya nimetlerini ittiğı, nefsinin ya terbiye ettiğı yahut sildiğı vakit, nefsin aczinin verdiğı bir güç peydah olur ve nefis terbiyesi yolunda bir nefer olan dervişler, hedef hâline gelir. Reddin ve yok sayılmanın verdiğı her türlü alçaklık, nefsin türlü çekim alanına kapılmaya başlar.

Nefs ilahi görevi gereğı, insanları dünyaya yöneltmek, dünya nimetleri ile haşır neşir etmektir. Görevini yerine getirmediğı müddetçe hırçınlaşır ve kötülüklerin mıknaatısı hâline gelir. Nefs terbiyesi ile meşgul olanların, imtihanlarının daha ağırlaşmasının sebebi budur. Başlarına gelmedik kalmaz.

Burada sabır, hoşgörü ve sevgi sınavından geçerler. İşte Hakk yoluna girenlerin karşılaştıkları her türlü zorluk böyle olmaktadır. Fakat nefsi silenlerin imtihanları tahammülsüzlük boyutunda olduğundan, bunu ancak yüce gönüllüler üstlenir. Burada sonsuz sabır, sonsuz hoşgörü ve sonsuz sevginin sınavından geçerler, hatta sınırların aşıldığı imtihanları üstlenirler. Tasavvufta "dibin dibinin müşahadesi" budur. Herşeylerini yitirebilir, tüm sevdiklerini kaybedebilirler. Nebilerin ve velilerin hayatlarına bakıldığında, çoğu dışlanmış, horgörölmüş, evlatlarını, eşlerini kaybetmiş, bedenleri işkence ve zulüm görmüştür.

Taptuk Yunus, nefsin bilinmesi ve silinmesi ile ilgili meseleleri, şiirlerinde çok güzel anlatmıştır. Felsefesi gereği, "bilmezem" ve "her işim yanlış benim" sırrına vakıf olmuş ve dile getirmiştir.

Derviş adın idindüm derviş tonın tonandum
Yola baktum utandum hep işüm yanlış benim
Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı

Esmâ'dan Müsemma'ya

İsimler, adlar ve kavramlar, esmanın belirti hâlleridir. Dünya maddesine verilen isimdir "eşya". Yüce Gönüllüler eşyaya baktıklarında esma görürler. Beşer eşyaya baktığında, ne görüyorsa aynen gördüğü ile yetinir. Çiçek çiçektir, koparır onu; ağaç ağaçtır, keser onu; su sudur döker saçır onu. Dünya nimeti olarak sunulmuş her türlü "eşya"yı kullanır. Oysa arif ve veliler eşyada ve onlara verilen tüm isim, ad ve kavramlarda esmayı görürler. Hangi eşya hangi esma ile yeryüzünde belirmiş onu bilirler. Tüm eşyadan cümle esma, cümle esmadan da müsemma görünür. Eşya yeryüzünde oluşan kaba titreşimdir. Kaba titreşimden biraz daha ince titreşim esma, ince

titreşimin hakikati ise onun müsemmasıdır.

En basit örnek, yanan bir lambaya baktığımızda bir ışık görürüz. Işık adı, ismi ve kavramı ile bir dünya eşyası yani maddesidir. Işığın oluşması için elektriğe ihtiyaç vardır fakat elektrik gözle görülmez. Bu da o ışığın esması olsun. Elektriğin geldiği kaynak ise barajdır ve oldukça uzaktadır bu da müsemması olsun. Tüm insanlar elektrik düşmesine dokunduklarında, barajdan elektrik vasıtası ile ışığın yanışını düşünmezler. Bilirler ama her düşmeye dokunduklarında bu akıllarına gelmez.

Müsemma, cümle esmanın, Hakk katındaki hakikattir. Bu ancak Hakk katına ulaşanlar, Hakk ile Hakk olmuşlar tarafından bilinebilir. Herkesin bileceği bir durum değildir. Taptuk Yunus'un "kuş dili bilirim" diye bahsettiği dil olan ilm-ü ledün lisanıdır bu. Eşyada esmayı, cümle esmadan müsemmayı görmek ve bilmek, İlm-ü ledün olan gayb lisanı ile konuşmaktır. Bu insanlara bahşolmuş en mucizevi dildir lakin tüm insanlık nefsin oyalamacaları ile öyle meşgul oldukları için bu dili asla konuşamazlar. Bu yüzden velilerin işlerine akıl sır ermez. Nusubet olarak gördüğümüz birden hayra çıkabilir. Hayır olarak gördüğümüz de şer olarak yansıyabilir. Bu dili ancak veli ve arifler bilebilir. Bunun dışında diğer tüm insanlar dünyanın kaderinin esareti altında yaşamaktadırlar.

Derviş kelimesi bir isimdir, bir kavramdır. Zahiri olarak bakıldığında, herşeyden el etek çekmiş, dünya ile ilişkisini kesmiş, kulağa ve gönle hoş gelen sözler sarf eden, doğruluktan ayrılmayan, kendi hâlinde biridir. Oysa batınında, derviş Hakk rahmetini yeryüzüne "maya"layan kişidir. Geçtiği her yere tohumlar eken, maya yapan, mayası her daim tutan erenlerdir. Taptuk Yunus "Taptuk ma'nisini saçtık elhamdülillah" sözü ile, mayalama işlemini yaptığını ve her seferinde de bunun tuttuğu için şükür olarak elham dü lilleh sözünü kullanır.

Taptuk Yunus, *"derviş adını edindim, derviş donuna bürün-*

düm" demiştir. Lakin "*yola baktım utandım*" demektedir. Taptuk Yunus gibi yüce bir gönül neden utanır? Neyden utanmıştır? Dervişlik bir makamsızlığın makamıdır. Manası gereği hem ulaşılacak bir makamdır, hem sürekli seyr-i süluk hâlinde olduğu için de makamsızlığın tanımıdır. Öyle kolay "ben dervişim" demek ile derviş olunmaz. Çünkü bu kelime çok zikr edilse de, aslında çok yüce bir manayı içerir. Allah'ül Nebiler olan tüm Peygamberler birer derviştir. En son Nebi olan Hz. Muhammed de dervişlerin sultanıdır. Nebiler ile velileri ayıran mana, Hakk'tan gelen "vahiy"in nebilerin gönlüne aynen düşmesi ve bunu iletmeleridir. Velilerin ise gönüllerine düşen vahyi, insani bir çerçevede yorumlamalarıdır. Vahyi insani titreşim ve yoruma açık olarak aktaran veli, aynen hiç yorumsuz ve insani titreşim olmadan olduğu gibi aktaran ise nebidir.

Her peygamber de derviş olduğu kadar bir velidir de aslında. Çünkü hem vahyi aynen aktarmışlar hem de o vahiyleri açıklamaları ile yorumlamışlardır. Her insan istisnasız vahiy alır, "şah damarından yakınım" denmiştir. Fakat o vahiy kendi hayatı ile ilgili olduğu için, vahyin yorumlanması tamamen insani yahut beşeridir. Ne kadar nefis terbiyesi ile meşgulse, kendine gelen ilahi tesirleri o kadar alabilir ve yorumlayabilir. Fakat bu onu, asla ve kat'i bir nebi yapmaz ve ona bir özellik katmaz. Ve yine kesinlikle onu bir veli ya da derviş de yapmaz. Çünkü Hakk yoluna girmiş ve bir öğretici ile tanış olmalıdır.

İlahi tesirler vahiy manası ile geldiği vakit süzgeçlerden geçmesi gönüle düşmesi ve akıl ile yoğrulması işlemleri, vahyin özelliğini ve şiddetini oldukça düşürür. Her insan bunu bir "sezgi, içe doğma, güçlü tahmin" olarak algılar ya da hiç algılayabilir de. Veliler ve arifler bu süzgeçleri en az olan kişilerdir. Vahiy akışı bitmemiş, sadece nebilik son bulmuştur. Burası asla yanlış anlaşılmasın; Taptuk Yunus, "her işim yanlış benim" derken, aslında kendini eleştirmiş, derviş donuna büründüğü halde, bu yüce makamda olmasının ona hiçbir özellik katmadığını vurgulamıştır. Bu yüzden en acımasızın-

dan eleştiri ile "Hakk yolunda işlerimi yanlış eylemişim" demektedir.

Dervîş

Dervîşlik her ne kadar yüce bir makamsa da, asla böbürlenmeyi ve kibirlenmeyi içermez. Çünkü dervîşler, artık böbürlenmenin ve kibrin çok ötesinde bir yaşam sürmektedirler. Bunun ne olduğunu dahi unutmuş insanlardır. Bu yüzden "her işim yanlış benim" diyerek, kendini yerden yere vurmuştur Taptuk Yunus. İyice ezmiş ve kesinlikle nefsinin eline koz vermemiştir. Nefsi, dervîşlik gibi yüce makama erişmiş dervîş donu ile donanmış birine bile "bak sen dervîş oldun artık başın göğe erdi" gibi oyalamacalar ile onu kandıramaz hale gelmiştir. Dervîşliğini bile "her işim yanlış benim" diyerek, ayaklar altına alabilmiştir Taptuk Yunus. En nihayetinde nefsi de bu makama sahip olan "sahibi"nin aklını türlü türlü iltifatlarla ya da süslü kelimeler ile çelemeyecektir. Şeyhinin tüm âlemden ulu, Hakk yolunun da uludan ulu olduğunu vurgulamıştır.

Her ne kadar üstün meziyetlere sahip bir yüce gönüllü olsa da Taptuk Yunus, kendini şeyhi olan Taptuk Emre'den daima beri durmuştur. Bu yüzden bilinmezlerden bir bilinmez, ara ki bulasın ona Yunus demişlerdir. Yaşamı söylentilerden ileri gitmemiştir, ulaşılmak bilinmek istememiş yoklukta yitip gitmiş, hiçliğe karışmış makamsız makamlılardan olmuştur. Seyri hiç bitmemiş bitmeyecek, sonsuzlukta salınan yüce gönüllüdür. Yeryüzüne doğan her insan arasında sadece Taptuk Yunus, seyr-i sülukte Arş'a varmış ve onun da ötesine geçebilmiştir. Aşk ararken bulan, bulunca da Aşkın kendisi olandır o.

Tüm umudunu kaybedenlerin gönlünü ışıkla doldurdu Taptuk Yunus. Manevi bir kurtuluşun ebedi bir sevginin kay-

nağı oluverdi Anadolu insanı için. Anadolu kan ağlarken, her yer yıkılmış, yakılmış, insanlar katledilirken, o yürüdü yana yana. Savaşın içinde yürüdü, kimse onu görmedi, o zahirde bir belirti, batında ise nefes idi. Ne geceyi bildi ne gündüzü. Korkunun zerresi yoktu, o cesaretin manası, manasının da ötesine geçen bir yürek ile en vahşi hayvanların arasından geçti, en derin ormanlara daldı, en kanlı savaşın ortasında yürüdü. Yürüdü ve Hakk'ın Aşkını her yana saçtı, mayaladı. Her insanla tanış oldu, her insanın gönlünü o insanın kendi ile tanıştırdı, barıştırdı. Gönüller yapmaya geldi, yani her insanın kendi gönlünün varlığını onlara işaret etti. Cezbesi olan Allah'ın davetini severek isteyerek ulaştı Hakk'a, Hakk'ta Hakk olarak tekrar bedeninde yeniden doğdu ve Hakk'ın Rahmeti manasını saçtı hamd ile.

Gökyüzüne ne vakit baksam, olağanüstülüğümü hissediyorum, manaların derinliklerinde seyreden özgür ve ilahi bir varoluş. Oysa yeryüzünde kavramlar, anlam ve adlar karmaşasında savrulan bir tutsak. Yer ile Gökler arasında, kendi Hakikatini arayan bir gerçekliktir insanoğlu, daima bir gölgeden diğer gölgeye tutunma hâlinde. Ne denizler, ne dehlizler, dip karanlıkları aşar da bir bakar ki herşey Nur'un pırıltılarıdır ve kendisi de o oyalamacanın tam ortasında cezb-i âleminde.

Yunus'ca

Beşer ya da insan, şükreder hamd eder, Hakk'dan rızalıdır. Fakat mühim olan, Hakk ne kadar kulundan razıdır? İşte dervişlik, Hakk'ın razı geldiği kullarıdır. Dervişlik edeb'dir. "Yakınım" sözü her mana ve boyutta geçerlidir. Seyr-i sülukte, Arşa ve öteye geçmiş olsa da Taptuk Yunus, *yakınlık* ne azalmış ne artmıştı. Yeryüzünde bedende ne kadar yakın ise, Arşın ötesinde de yakınlık hiç değişmemişti zerre dahi olsa. Yeryüzünde her zerrede Hakk'ın mührünü görmüşse, Arşın ötelerinde de her zerrede Hakk'ın mührünü gördü, bu görüş-

te ne bir büyüme küçülme, ne azalma ve artma vardı. Dervişlik buydu, edeb buydu. Yakınlığın kainatın her yerinde, âlemlerin her zerresinde artmaması ve azalmamasıydı. Bugün unutup, yarın hatırlamak değildi bu yakınlık. Rabbin verdiği nimetlerle şükür edip daha sonra dünya işlerine dalarak unutmak değildi asla. Dervişlik, her an hatırlamak değildi Hakk'ı. Her An'da Hakk ile olmaktı. Hem her An'da Hakk ile olacaksın, hem dünya işleri ile mayalama yapacaksın. Bu ancak dervişlerin üstlenebileceği bir hizmet idi. Bunun dışında olan her şey zaten beşeriyetin her daim yaptığı normal işlerdir. Bu yüzden Taptuk Yunus gibi, nefsini silenler ile, normal insanların nefis terbiyesine girmesi farklı manalar içerir.

Nefsi silenler ile bilenler bir araya gelemez manasının anlam ve içeriği budur. Zaten nefsi silenler hiçbir zaman "ortalıkta" olmadıkları için, ya da normal beşeriyet ile halkla oldukları için asla fark edilmezler, anlaşılmazlar. Çünkü Hakk, derviş kulundan razıdır, onlara şöyle seslenir avazı ile "Siz hasret diyarında, beşerle olun, lakin beşer olmayın! Ölümün sonsuz sükunu olun, ebedi dilsizlerim!".

Ne vakit hâlîme ad koydum, o vakit kal oldum. Tüm Esmâ'lar Hakk iken, ne haddimedir benim kendime Ad koymam. Davete icabat gerekir, Hâl ile hâl hemhâl gerekir, Hakk ile Hakk gerekir. Yolda'yım demeyesin ki Yol olası. Esersin yerler gibi, tozarsın yollar gibi, aşarsın bin umman-ı deniz, bir nazar edersin ki hepsi Nur'un pırıltıları. Göz uçma arar, lakin Tamu'nun ortasında, dolanır dolanır döner Semalarda, gayretler hiç eksik olmaz. Gönül ne görürse, kendini görmüştür. Yeni gelen Yunus gönüllere selam olsun. Çünkü her menzilden gelmekte, menzil bir Hakk'ın menzilidir.

Et ü derü büründüm, geldim size göründüm diyen Yunus mu idi? O görünen ile gören arasında, kendinden kendine bir nazar mı vardı? Bilinmezlik ne güzeldir insanı divane eder, bir O Hüve divane değil iken. O ki daim diri daim Hayy olan. Her

bir belirtisinde ayrı bir renkte, farklılık ve çeşitlilikte yansıyor. Seyredebilene Aşk olsun!.

Taptuk Yunus idi, Taptuk Emre idi serveri, Yunus'un gözlerinden bakan Hakikat idi, bir görünse idi dünyaya, tuz buz olurdu, toz toprak herşey. Ancak gözden bakandı, akılları oynatan, bilenler bilir ancak. İşte Vaktin Hasadı!. Toplansın tüm Aşk'lar, Aşk ile atan tüm yürekler. Ve Sen bu yazıları okuyan, geçir gönül süzgecinden tüm tınıları, eleğin akılla ayır samanı çöpünden, yeniden harmanla, her biri bir renkte, bir notada. Sessizce ek tohumu beden toprağına, yeşersin gönüllerde yeniden sevgiler ve sen de kendinece mayala dünyayı. Ya Tutarsa!

Yunus'ca

Tasavvufta nefsi silmek "tevilla teberra" olarak bilinir. Bu yola girenler nice gönüller olmuştur, ulular olmuşlar zira ululanmayanlardır onlar. Nebiler sadece kendilerine inananları dine davet etmişler, kendi ümmetleri için çabalamışlar ve onlar için şefaât dilemişlerse de, arif ve veliler, kendilerine inanan, inanmayan, seven sevmeyen, hatta kötülük edenlere bile dua etmişler, maarifet dilemişlerdir. İnsanın diğer tüm yaratılmışlardan üstünlüğü "nefs" sahibi olmasıdır. Nefsi "ben" deyişi "insanım" diye sınırlıysa da, Hakikati ile "ben" deyişi ise Hakk'çadır.

İşte Hakk ile Hakkım demek sadece insana bahşedilmiştir, çünkü nefse sahiptir. Bunun dışında hiçbir yaratılmışlık, melekler de dahil nefs sahibi olmadıkları için asla Hakk ile Hakkım diyemezler. Bu yüzden insan tüm yaratılmışlardan nefs sahibi itibari ile üstündür. Elbette ki nefsinin terbiye ettiği veyahut sildiği müddetçe. Taptuk Yunus'un "nefsimi derviş eyledim" sözünün açılımı budur. Nefs Rahmana bakan tarafı ile insanı Hakk'a, şehvete bakan tarafı ile insanı karanlıklara yol aldırır sıradışı bir Yaratımdır.

Allah'ı bilmenin yolu nefsi bilmek veya silmektir.

Bu da insanı diğer varlıklardan ayıran en yüce özelliğidir.

Yunus'ca

Sır

Tüm insanlık, tarihinden beri bir sır peşinde durmuş. Sırrın daima insanın bir "tanrı" ya da "ilah" olduğu tahmin edilmiş ve bu kanıksanmış. Oysa insanın tanrısal ve ilahi olduğu gerçeği biraz hafife alınmıştır. Herkes "tanrı" olduğunu iddia edebilir. İlahi sır kulağa fısıldansa ve sen "tanrısın" dese ne değişecek hayatında? Bu hiç düşünülmemiş. Yine yürüyorsun, yemek yiyorsun, fiziksel ihtiyaçlarını gideriyorsun, zorluklar belini büküyor. Bu mudur "tanrı" olmak? Ulaştığın her ne var ise, insana ne kazandırıyor, bunun sorgulanması icap eder.

Oysa insanın en büyük sırrı "insan" olmaktır. Yani insan olmayı başaramamışken, "tanrı" olmak için nedir bu gayret? Ve acizlik durumu. Uçacak kadar mucize gösteren birisini gördüğümüzde, o insan için keramet sahibidir diyemeyiz der Beyazid Bestami. Çünkü keramet sahibi olmak, amelinde saklıdır insanın. İyi ameller içinde olan insan, insan olmanın hâl sanatına ermiştir ya da erişmek üzeredir. İyi amelden kasıt, o insanın hoşça giden davranışları değildir. Ne kadar ilm-ü ledün hakkı için amellerde bulunuyor bu mühimdir. İlahi İradesi ile ne kadar haşır neşir haldedir? Kendine gelen ilahi vayhi ne kadar alabiliyor ve bunu hakkı ile ne kadar iletebiliyor, bunlar mühimdir. Yoksa zaten herkes bu dünyada bir şekilde yaşayıp gitmektedir. Herkes otomatik tarzda fiziksel olarak bu dünyada nefes alan varlıklardır.

İnsanları birbirinden ayıran, üstün kılan ise amellerindeki gizli hakikatleridir. Bilerek ya da bilmeyerek yaptıkları "hizmet"tir. Her nefesleri ile katkıda bulunduklarını daha önceki metinlerde belirtmiştim. Herkes istisnasız, ilahi düzene katkı-

da bulunmaktadır.

Sadece öyleleri vardır ki onlar yaratılıştan aldıkları Öze ait bilgileri, dünya toprağında hamule ederler ve hâl olarak yaşayarak bunu mal olarak iade ederler. Bu ilahi bir alışverıştır. Ne gelir Hakk'tan, ne iletir insan? Biz bilsek de bilmesek de, mutlaka iletişim her daim iner ve çıkar tüm boyutlar arasında, tüm âlemler içinde. İniş ve çıkışlar yine bizim anlayışımıza uygun bir tabirdir. İnen ve çıkan değil, zahirden batına, batından zahire bir geçiştir. Varlıktan yokluğa, yokluktan varlığa bir akıştır. Görünenden görünmeyene, gizliden aşıkara daima bir rüzgar gibi eser. Yüce Gönüllüler, beşeri yaşayış tarzından uzak bir ömür sürseler de yine halktan biri gibi davranmaya devam ederler. Çok azı gerçekten ne yaptığını bilen, çoğu da bilmeyendir.

Hakk hesap tutmaz, Hakk direkt kendi müdahalede bulunmaz. Hakk hizmeti görenler daima devrede ve işbaşındadır. Onlar ilahi işbaşında olanlardır. Adalet ve hak ile kodlamaları yapanlardır. Yaratılış her daim olduğundan, yaşadıkları her hâli, kendilerine mal edenler, Yüceliğin verdiği güç ve kudret ile, o mal ettikleri her yaşanmış bilgiyi, bir sonraki yaratılışın nasıl olacağının belirlenmesi için dünya toprağına akıtırlar. Zor ve meşakkatli bir iştir. Ancak nefsinin silenlerin yapabileceği türden bir iş olduğundan, bu ilahi hizmeti yapanlar, asla ortalıkta görünmeyen, gizlide ve hatta insanlardan çok uzak duran, aynı zamanda yine insanlarla bir arada olanlardır. Tekrar belirtmek isterim ki, burada kesinlikle yanlış anlaşılma olmamalıdır.

Dünyaya gelmiş her kişi, yaptığı tüm hareketler, ameller ve yaşanmışlıkları ile, ilahi yaratılışa katkıda bulunur. Fakat öyle Yüce Gönüllüler vardır ki, onların ya bilerek ya da bilmeyerek, yaratılışın tazelenmesine katkıları daha büyüktür. Bilmeyerek yapanlar, yine toplumda yaşayan, toplumdan soyutlanmış gibi görünse de normal vatandaş gibi olanlardır. Gizlilerinde ise ilahi hizmete katkıları büyüktür. Fakat bilerek yapanlar ki sayısal olarak oldukça azdır, onların yaratılışın bir

sonraki andaki tazelenmesine katkıları çok daha büyüktür. Toplumun içindedirler ancak oldukça gizlidirler. Kendi gizlilerindedirler. Ne yaptıklarının bilincinde, uyanıklığında ve şuurundadırlar. Hakk'ın, yeryüzünde "dabbe" çıkaran, tutan elleri, yürüyen ayakları, gören gözleridir onlar. Hesap tutarlar, eğriyi büğrüyü tespit ederler, nefslerdeki fısıltıları duyarlar, gidişatı kontrol ederler, düzendeki en zerre kadar bir aksamayla dahi düzene çevirirler, yanlışla doğruya, doğruyu dosdoğruya koyarlar ki bu bizim bildiğimiz türden bir yanlış ve doğru değildir. Çünkü İlahi düzenin yanlışlığı ve doğrusu başkadır. Olan her daim olduğunda, insan nefsi memnun olur ya da olmaz diye bir düşünce yoktur. İnsan her ne kadar ilahi düzene teslim olursa o kadar huzur içinde olur, olmaz ise, sürekli şikayettedir. Oysa ilahi düzen daima işler ve insanların memnuniyeti ya da memnuniyetsizliği üzerine bir oluşum gerçekleşmez.

Kodlama yapan gizlideki kendini bilen Yunus olmuş Gönüllüler, insan içinde, ruhen insandan çok uzaktadırlar. Onların ne yaptığını kimse bilmez. İnsanların dışladığı serseri gibi dolaşan deli görünümlü de olabilirler, sessiz sakın bir zanaatkar, ya da dünyasal mevkiye ulaşmış biri de. Ancak onlar gönül ehliileridir, belki hareketleri çok terstir, kimse tarafından sevilmezler, ya da herkes tarafından sevebilirler de. Bu çok mühim değildir. Önemli olan, gizlide onlar, gittikleri her yere Hakk'ın rahmetini taşırlar ve gönüllerinden dünya toprağına "maya"lama yaparlar. Her işleri, hatta aldıkları her nefesleri, her düşünceleri birer ilahi hizmettir.

Şeyh-i Kâmil hizmetinden farig olmayı Yunus
İrmek dilerse maksuda, çok hizmet eyle her işde
Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı

Zamanında onların birçoğı aşkare olmuştur. Hacı Bektaş Veli, Beyazid-i Bestami, Taptuk Yunus olarak bilinen Yunus

Emre, Mevlâna, Şems, Hallac-ı Mansur, Attar, Şibli, Nesimi ve sayamadığımız birçok isim. Onlar bilinenlerdi. Bilinmeyenler ise yaşayıp ilahi kodlama ve mayalama işlemlerini yaparak dünyamızdan ayrıldılar. Her devirde yaşayanlar vardı, hâlâ var ve var olmaya devam edeceklerdir. Bu yüzden eskide kalmış birtakım yöntemler, sürekli yenilenmektedir. Şimdi kimse kırk yıl ormanda odun keserek, bir dergâha odun taşımak, nefis terbiyesi için varını yoğunu gidip bir nehre atmak, ailesini, yurdunu terk edip gidip bir dergahta dervişlik yapmak istemeyebilir. Zaman değişiyor ve her zamanın kendine ait yöntemleri ve adapları oluşmaya başlıyor. Nefs terbiyesinin de şekli ve yolu değişiyor ki değişmelidir. Nasıl değişmesi gerektiğini de Taptuk Yunus şiirlerinde daima anlatmaya çalışmıştır.

İşte bunların mimarı, gizlisinde yaşayan Yüce Gönüllülerin, her an tazelenen yenilenen yaratılışa olan katkılarıdır. Onları görünmeyende olan melekler olarak bilmeyelim. Bilelim ki onlar da bizim gibi yaşayan insanlardır. Yaptıkları insanlığa bir katkıdır. Her seferinde tazelenen yaratılışta nimetler ve rızıklar başkalaşmaktadır. Nasıl olacağını da ancak katkı sağlayan Hakk Gönüllüleri belirlemektedir.

Onlar bunu dünyasal nefsleri ile değil, zihinleri ile değil, akılları ile değil, bilakis, Aşk ile, zihin üstü bir kudret ve güç ile yapmaktadırlar. Onların işi insanlarla değildir, onların işi yaratılış ile ilgilidir. İlahi mayalama işini yürütürler, bir sonrakine yaratılışa katkı için iletirler. Tüm yaşanmışlıkları "hâl"e, tüm "hâlleri" ruhi bir "mal"a çevirirler, her "mal"oluşu, dem yaparlar, her "dem", Taptuk Yunus deyimi ile "dem bu dem" olur. İşte bu gidişattaki her oluşum, damla damla batına doğru iletilen mesajlardır.

Ömrin anda berkitmiş yedilür bir kılıla

Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı

Taptuk Yunus'un şiirlerinde, "kırklar, yediler, üçler" olarak belirttiği sayısal değerler, aslında Yüce Gönüllüdür. Her yöre-

nin, her mahallenin, her toplumun, her ülkenin, ve her kıtanın ayrı ayrı rakamsal hizmetçileri vardır. Hiyerarşik düzende sıralanmışlardır ve aralarında ne eksilme ne çoğalma vardır. Sayı her an tastamamdır. Birinin görevi değişse, hemen yerine diğeri gelir. Fizikte olanın tam yansıması batında da bulunur. Zahirde kul olanın batında Rab olarak yansıması vardır. Batında Rab olan, görünende kul olarak görünür. Kul olan kul-luk, Rab olan Rablık yapar, ki hiyerarşileri sonsuz ve sınırsızdır.

Hakk hesap yapmaz, Hakk hesap tutmaz. Lakin hem batında hem zahirinde olan rakamsal olarak ifade edilen bu ilahi hizmetçiler, Yüce Gönüllüler, yaratılışın her daim nizamda olmasını sağlarlar.

Geh çıkam "Arş üzere bir can olam Selman olam
Geh çıkam "Arş üstine seyran olam cevlan olam
Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı

Vardugumuz illere şol safâ gönüllere
Baba Taptuk ma'nîsin saçduk el-hamdü'l'llâh
Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı

Özümsediğimiz tüm nebi ve erenlerin ulaştıkları o gönül seviyelerine perdeler koymak kibrinden de sıyrılmalıyız artık. Herkes kendi bilincinde ve gönül seviyesinde, kendi cevheri kadar yüksek bilince ulaşma yetisine sahip!. Bunu görememek en büyük kibir!. Yeterince kavramlara doyduk, manaların derinliklerine eriştik. Peki bu havf ve reca (korku-ümit) arasında kalmak niye? Her birimizin Hızır cesaretinde, Yunus gönlünde olma zamanı gelmedi mi? Onlar bizden gayri miydi ki? Yoksa gelirken getirdiğimiz o muazzam cevherleri Arz'a akıtmadıktan sonra neye yararız? Herkes ateşi kadar yakacak, kabı kadar ummana sevgi katacak.

Büyük tablo'yu göremeyen zihin, küçük fırça darbele-

rinin yarattığı derin dehlizlerde kaybolur.

Yunus'ca

Yaradan, her birimizi ahsen takvim (en güzel şekilde) üzerine yaratmıştır. Ayırmamıştır. Yaratırken de özgür seçim yapan bir ilahi iradeyi de katmıştır hamura. Seçim insana aittir. Yaşam tarzı yine kendinin belirleyeceği bir durumdur. Ya dünya kaderine boyun eğerek yaşar gider, ya da o kaderin üzerindeki kaderi planlara dahil olur bilmeyerek. Ya da Kader üstü kaderi planların da daha üzerine çıkıp erenlere karışır ve bilerek ilahi hizmete dahil olur. Bunların hiçbirisi insana ne büyüklük ne de acizlik verir. Herkes yapması gerekeni en güzel şekilde yapıp gider. "Er ya da geç" kavramı ilahi düzende yer almaz. Herşey olması gerektiği gibi olmaktadır. Vakti zamanı gelmeden tecelli olan hiçbir şey yoktur kainatta. Yaratılış her an daim olduğundan düzen daima yenilenir, tazelenir, insanın kendine ve insanlığa yaptığı en büyük hizmet de budur. Bütün veliler ve arifler, farklı diyarlara seyr etmişler, bir yere, mekana ve bir öğreticiye bağlı kalmamışlardır. Gönül bağı ile sadık olmak başka, sürekli ihtiyaç duymak ve boyun eğmek başka. Put, sadece şekil verilerek tapınılan değildir, bunun bilincinde olan yeni bilinçlere ve bilgelere ihtiyaç vardır. Bunu bilen öğretici de, vakti zamanı gelince öğrencisini seyr etmesi için başka diyarlara gönderir, ki kendisini put edinmesin. Hasetlik beslemesin, çünkü yükseliş yolunda en büyük imtihanlardan biri, eğer seyr verilmemiş ise, üstatlara bağlılıkları kıyaslayan öğrencilerin bunu hasetlik hâline getirmesi idi.

Öğreticiler birer kılavuzdur, Rab'ların Rabbi'na seyr-i süluklerinde. Zamanında herşey böyleydi. Artık zaman değişti, bâtinî bilgilerin de revize olması, yenilenmesi gerekiyor. Bu yüzden Taptuk Yunus daima seyr etmekten, daima seyran olmaktan bahseder şiirlerinde. Dur durak yoktur. Daha önce de bahsetmiştim, Menzil sahibi Haktır, ondan gayrı tüm yaratılış seyr hâlinindedir. Yenilendikçe Hakk olan bilgiler de

yenilenir ve tekrar yansır. Âlemler, boyutlar arasında ve kainatın her zerresinde bilgiler, sürekli alışveriş hâlinindedir. Zaman değiştikçe, bir öğretici ve öğrenciye gerek kalmamıştır. Herkes kendinin hem öğreticisi hem öğrencisi konumundadır. Kalp sesini duyabilen, onu kendine yoldaş eyleyen herkes yoluna güzellik ile devam eder. Kendi zamanında bunun olacağını haber vermiştir Taptuk Yunus.

Aşkı kılavuz tutdum, Aşka ulaşup geldüm.

Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı

Bilinen yaratılış efsanesi "Yaradan, Ademin cismini topraktan var eyler, İblis, Ademe tapmayı red eyler". Bu bizim Ademimizin hikayesidir. Adem'den önce yaratma hikayeleri olduğu gibi, bizden sonra da yaratılış son bulmayacaktır. Farklı yaratma eylemlerinin amacı, Yaradan nazarında, varlıkların kendi özgür iradeleri ile hareket ederken, neler yapabileceğinin gözlemlenmesi ve deneyimlenmesidir.

Cismi topraktan olan Adem oğulları, her an yaratılışa hizmet ederler. Bu hizmetin de gönderilerini toparlayan, tanzim eden, düzenleyen ve bir sonraki yaratılışın nasıl olacağını hazırlayan bir İlâhi Düzene tabidirler. Kısaca, hem hizmet ediniz, hem hizmet göreniz.

Hani Rabbin (ezelde) Âdemoğullarının sulplerinden zürriyetlerini almış, onları kendilerine karşı şahit tutarak, "Ben sizin Rabbiniz değil miyim?" demişti. Onlar da, "Evet, şahit olduk (ki Rabbimizsin)" demişlerdi. Böyle yapmamız kıyamet günü, "Biz bundan habersizdik" dememeniz içindir.

(Araf 7/172)

Ayette de açıkça belirtildiği gibi, daha önceki Ademi yaratılışlarında, Ademoğullarının düştüğü büyük yanılgıya düş-

memek için, bizim âlemimizdeki Ademi yaratılıştaki bazı şeyler daha dünyaya gelmeden önce, ruhların batınında şahit tutturulmuştur. Daha sonraki Ademi yaratılışın, insanların nasıl olacağını bu zahiri bilgimiz ile bilemeyiz, daha önceki Ademi yaratılışların nasıl olduğunu da bilemediğimiz gibi.

Kalu beli didük evvelki demde
Dahi bugündür oldem ü bu sa'at
Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı

Taptuk Yunus, Kalu bela'nın da bizim evrenimizin yaratılışında esma olan Adem'in de bir evvel olmadığını, onun da evveli olduğunu şiirinde konu etmiştir. Kalu Beladan önce de yaşadığını, var olduğunu anlatmak istemiştir. Ulu Divandaydım demek ile, yaratılışa olan bilinç ve şuurlu katkısını da aşkare dile getirmektedir.

Kalu bela söylenmedin tertib düzen eylenmedin
Hakk'dan ayru degüldüm ol ulu divandayidum
Yunus emre Divanı / Mustafa Tatçı

Seyr-i Süluk

50 koyunu ile çıktı köyünden, düştü yollara. Hayvanlarını otlattı, güneş kararmadan geri dönüyordu. Köye yakın yere geldiklerinde, hiç yapmadığını yaptı, koyunlarını saydı 49 idi. Peki o biri nerede idi? Kayıp olan birinin peşinden mi gitmek yoksa geri kalan 49'unu teslim etmek miydi köye? Güneş de battı batacak, hava alacak karanlık. Aklı 49 koyununda, kalbi giden bir koyununda. Seçim yapmalıydı. Nefsi mi olmalıydı 49 ile yetinerek, yoksa kalbinin sesini mi dinlemeliydi, kayıp olanı mı aramalı? Aklını çelen fikirler akıyordu adeta, "ölmüştür, kurtlar yemiştir, boşver kalan sağlar senindir, giden gitmiştir".

Ama yok!. Biri de bin, bini de bir idi onun için. Her ne olursa olsun o biri aramalı bulmalıydı. En azından bu çabayı göstermeliydi, zira kalbi ve gönüğü bu yönde idi. Çoban köpeklerini organize etti, 49 koyunu emniyete aldı, onlara seslendi "aranızdan biri kayıp, gidip onu arayacağım, benim için hepiniz birsiniz, ha bir eksik, ha bir fazla demiycem, bekleyin beni geleceğim, dönemezsem köy yakın, gidin kendinize yeni sahipler bulun, dönüp de bulmamak var sizi, hakkınız helal olsun.". dedi çoban ve geldiği yolu takiben geri döndü, kayıp olan biri aramaya koyuldu gecenin karanlığına dalarak.

Tasavvufta, seyr-i süluk, sufilerin miracıdır. Seyr "gezerek gitmek", süluk "yol" anlamına gelir. Bir yoldan gezerek gitmek anlamındadır. Seyr-i süluk ile ilgili yazıları okuduğumuzda, hepsinin de anlaşılma kelimeler ile dolu olduğunu görüyoruz. Anlamadığımız için de, ne manaya geldiğini bilmiyoruz. Bilenler eskide kaldı. O vakitler öğreticiler, mürşitler vardı ve seyr-i süluk yoluna giren dervişlere yardımcı oluyorlardı. Günümüzde böyle bir çalışmaya girmek neredeyse imkansız hale geldi. Varsa da çok az hatta yok denecek kadar az.

Her derviş mutlaka miracını tamamlayacak o yolculuğa çıkar. Yolculuğa çıkan dervişlerin sülukleri türlü türlüdür. Çünkü her insanın Hakk katındaki hakikati birbirinin aynısı değildir ki yaşadıkları aynı olsun. Kendi âlemi ile dünyaya doğan insan, dünya denen âlemde yaşar. Kendi âleminden mana olarak haz alır, dünya âleminden de fiziki olarak beslenir. Her insanın kendi gizli âlemi ve bir de görünen dünyası vardır. Yani kısaca, hem bu dünyada yaşıyoruz hem kendi dünyamızda. Lakin insanlığın büyük bir çoğunluğu sadece bu dünyada yaşar, kendi gizlisinden, batından, iç âleminden habersiz olarak. İç âlemlerinden haberdar edilen dervişler, sufiler, Hakk yoluna girmenin şartı olarak, kendi iç âlemlerine, gizlilerine doğru çıktıkları yola seyr-i süluk denir. Mutlaka bir öğretici tarafından kontrol edilerek yapılır. Taptuk Yunus'un mürşidi Taptuk Emre idi. İlla ki mürşitlerin, yaşayan insanlar

olması gerekmiyor, gayb erenleri de dervişlerin seyr-i süluklerinde yoldaş olabilirler. Hz. Muhammed'e miracında Cebrail eşlik etmiş, Hz. Musa'ya ise Hızır yol göstermiştir.

Taptuk Yunus, seyr-i sülukunu bir şiirde gayet anlaşılır bir dil ile anlatmıştır. Yazdığı her sembolik ifade aslında gerçekte gördüğü değil, hissettiklerinin dünyasal karşılığı olan ifadedir. Seyri süluk bir ormana dalmak, yürüyerek dağları taşları aşmak, bir mağaranın derinliklerine girmek, yükselmek zirvelere ulaşmak olarak algılansa da böyle değildir aslında. Kendini tanımanın ve bilmenin en büyük felsefesidir.

Her yol denenebilir, mühim olan insanın hangisinden iç huzur aldığı ve kalbinin buna razı geldiğidir. Razı ise sorun yoktur. Fakat en küçük bir şüphe ve sıkıntı yaratıyorsa bunun sorgulanması gerekir. Sorgulamadan hiçbir yeninin kabul edilmemesi gerekir. Bir insanın soruları varsa arayışı bitmemiştir. Sorular tükendiği vakit, gönül razı gelir ve kabul edilir. Taptuk Yunus'un soruları bitene kadar kendisine ormanda odun kesme görevi verilmiştir. O eğri büğrü tüm odunları "düzgün" hale getirene kadar, kendi ile olan tüm hesaplaşmalarını bir bir yerine getirir. Akşam olduğunda ise, dergahta dervişlerle muhabbete dalar. Muhabbetin getirdiği tüm cezb-i de hâl olarak yaşaya yaşaya kendine hâl eder ve mal eder. Bunu da yine kendi ormanına dalarak, orada korkularını tanır, iç hesaplaşmaları ile yüzleşir, insanlar hakkında ve özellikle de dünya maddesi olan "eşya"ya olan bağlılığının tutsaklığından azat olmanın yollarını yöntemlerini bulur. Dışarıda kendisini bekleyen dünyevi bir hayat vardır, Taptuk Yunus bunların hepsinden kendisini uzak tutarak, dergahta kendisine verilen her işi itiraz etmeden, şikayet etmeden, "daha ne kadar sürecek" diye dile getirmeden yerine getirir. Kendi içinde bunların hesabına düşecektir elbette, mühim olan dışarıya yansıtmadıklarıdır. Kendi iç dünyasının karanlıklarına dalar, gönül ışığı en büyük rehberidir. Kendi ışığı ile, kendi karanlığında yol alır. Kayıp olanı bulmak için. O kayıp olan kendisinin öz hakikati ve cevheridir, dünyaya doğarken bunları icap gereği unutmuştur.

Bunu bilmek, hatırlamak, bulmak için içe doğru bir süzülüş, bir yönelişe geçer. Taptuk Emre gibi bir ulu mürşidin yardımı ile herşeyin üstesinden gelebilecektir.

Manevi olarak içselinde yaşadığı sorular sürekli aklını çecektir. "Ne işi vardır ki dergahta? Ailesinin yanına dönebilir, çoluk çocuğa karışabilir, varsa ailesi onlarla meşgul olabilir, tarlasını ekip ekini ile zengin olabilir, ya da zengin ise daha farklı bir hayata yönelebilir". Taptuk Yunus bu sorular ile ormanda odun kesmeye devam eder, nefsi sürekli aklını çelmektedir. Az yedikleri ile yetinir, nefsi daha fazlasını istemiştir. Ormandan çıkıp başka diyarlara gidip farklı yaşam tarzlarına yönelmesini ister nefsi, bunlarla mücadele eder ve bu hiç bitmeyecek, süresi belli olmayan bir yoldur. Şeyhi, sürekli onu gözlemlemekte ve "hâlâ dünyalık kokarsın Yunus" demektedir. Taptuk Yunus daha fazla nefsi ile meşgul olur, nefsinin deriş eyler ve nefsinin isteklerini, bedenini yorarak, her isteğinin karşılığında ona cevaben gönlünün ışığını sunarak yoluna devam eder. Bedeni yorar, genç yüzü kırışmaya saçlarına aklar düşmeye başlar. Beden yoruldukça, soruların cevaplarını yaşaya yaşaya hâl ederek "dem" eder. Demlenir Taptuk Yunus. Nefsinin kıra kıra, un ufak eder. Her bir parça, ayrı ayrı yanar küle döner. Gönül ışığı, nefsin karanlıklarına galip gelir.

Ormana dalmıştı çoban, kayıp olan o biri aramak için. Korkuyordu , hem de çok korkuyordu. "Korku ağrıları götürür"miş yürü be çobanım dedi içinden. Her an karşısına yırtıcı bir hayvan çıkabilir, kurda kuşa yem olabilir. Tir tir titreyen bacakları ilerlese de, aklı onu geri dönmesi için çeliyordu. "Varsın gitsin o bir koyun ne yapacaksın, sen geride kalan 49 ile idare et". Yok ama, olmamalıydı böyle. Yola çıktıkların senindir ve biri dahi kayıp ise mutlaka onu aramalı ve bulmalıydı. Karanlık iyice çökmüş, zifir olmuştu her yer. Yerdeki ayak izlerini görmesi gittikçe zorlaşıyordu. Bir ses duymak için tüm gücü ile tıkırtıları takip ediyordu. Ormandaki börtü böceğin çıkardığı sestten başka hiçbir ses duyamıyordu.

Ağaçların arkasından, yaşlı ve sakallı bir adam çıkageldi ve tam karşısına dikildi. Üstü başı perişan bir adamdı bu. Çoban çok korktu, üzerini yokladı onu alt edebileceği bir alet bakındı fakat elindeki asadan başka hiçbir şeyi yoktu. Onu kendine siper etti. Yaşlı adam "korkma ben dostum" dedi. Çoban "nerden bileyim dost olduğun?". Yaşlı adam gülümsedi, "sana ışıık olacak bir şey sunacağım". Çoban korkudan titreyerek asası ile savunmaya geçti "yok istemem, geri dur". Yaşlı adam hiç kıpırdamadı "öldüğünde kavuşacağın şeyi, sana yaşarken sunmamı ister misin?". Çoban "hayır istemiyorum, zaten benimse, öldüğümde kavuşacaksam, şimdi istemiyorum". Yaşlı adam kendinden çok emin huzur dolu bir ses ile "Lakin, bedeninin top-rak, ruhun asıl parçaya ulaştığında, kavuştuğun şeyin ne olduğunu bilemeyecek kadar meşgul olacaksın, tekrar yollara düşeceksin. Oysa henüz bedeninde nefes alırken bunun yolunu sana sunuyorum, bil ki ölümsüzlere karış. Hadi delikanlı ruhunla cevap ver!"

Taptuk Yunus'un seyr-i süluk'unda elde ettiği tüm verileri bir şiirinde toplamıştır. Şimdi o şiiri ile bize neler anlatmak istediğine bir bakalım. Şiirden çok mühim olan dizeleri alıp üzerinde yorum yapmak istedim. Uzun uzun yazmak istemiyorum. Anlayışımıza uygun olanlar kafidir.

Suretden gel sifata yolda safa bulasın
Hayallerde kalmagil yoldan mahrum kalasın
Bu yolda acaib çok, sen acaib anlama
Acaib, anda ola, dost yüzini göresin
Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı

Suretler şekil almış manalardır. Her bir suret, hakikatin yansımasıdır. Fakat ilahi plânlardan süzülerek geldiği için, deforme olur. Bu yüzden her suret, hakikatini tam yansıtmaz. Hakk katındaki gerçeklik ile, onun katmanlardan geçişteki değer kaybı, dünyada surete dönüşmesi biraz gölge oluşumdur. Her görünenin, aslı mükemmeldir. İnsan nefisini bildiği daha sonraki aşamalarda sildiği sürece de, suretinde değişme-

ler olur, daha aydınlık bir görüntüye sahip olur ki, eski velileri ve nebilerin suretlerini gizlerler, bir ışık yansımaları olarak resmederler. Suretten sığata yol almak, bir basamak manaya doğru ilerlemektir. Taptuk Yunus, adım adım ilerlemeyi, tedricen basamak basamak çıkmayı uygun gördüğü için görünen şeklin bir önceki merhalesine yol alınması gerektiğini vurgulamıştır. Bunu yaparken de, zihni kayıtlarını bir kenara koy, yoksa hayallere dalarsın diye uyarmıştır. Eğer gülü kokluyorsan, gülün kokusunu hayal etme, gerçekten kokusunu içine çek ve surette gül olarak görünenin, sıfatına yol al. Gülün neden var olduğunu da düşün, sıfatına er. Gül ile ilgili hayallerini koy bir kenara, geçmişte onunla ilgili yaşadığın tüm hatıraları bırak, kayıtlarındaki gül kokusunu unut, tazelenmiş yaratılıştaki gülün ve kokusunun farkında ol. Zerre kadar bir uyanıklık hâli bile sana her şeyin ne kadar acayip olduğu hissinin uyandıracak. Gülün rengi başka, kokusu başka, konuşması başka olacaktır. Sakın acayip sanma, çünkü asıl acayiplik ve hayrete, dostun yüzünü gördüğün vakit düşeceksin, yani kendi hakikatinle yüzyüze geldiğinde.

İşk kuşağın kuşangıl dostun yolını vargil
 Mücahede çekersen müşahede idesin
 Bundan ıskun şehrine üç yüz deniz geçerler
 Üç yüz deniz geçübün yidi Tamu bulasın
 Yidi Tamuda yangıl her birinde kül olgil
 Vücudun anda kogıl ayruk vücud bulasın
 Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı

Taptuk Yunus burada, bize Aşkın kuşağı ile kuşan diyor. Yani bu yola girip de acayip görmeye başladıktan sonra artık mananın tadına varmışsındır. O tadı bir kere aldıktan sonra geri dönersen bir daha senden hayır gelmez. Ya bu yola hiç girmeyecektin ya da tamamına erdirmelisin. Mücahede etmelisin derken, bunun ile içsel olarak savaşmalısın. Akıl seni yolun-

dan etmek için bin bir hileye başvuracaktır, hele nefsin bu yolda olmanı asla ve kati istemeyecektir. Sen onları dinleme, gönlünün ışığını rehber et ve yürü yolunda. Aşkın şehrine varman için denizler geçmen gerek ki geçtikten sonra kendi Tamun olan cehennemim ile karşılaşsın. Orada her ne varsa terk edeceksin, çünkü o ateş sendeki tüm nefsi ve bedeni haz ve duyguları yakacaktır. Çok acı da verse buna katlanmak gerekir. Çünkü Aşk çağırdığı vakit, davete icabat gerekir. Ya gideceksin ateşlerde yanacak ya döneceksin yolundan bir daha iflah olmayacak şekilde.

Seçim insana aittir. Çünkü yolda çakılı kalınmaz. Yol daima yürümek içindir. Durduğun vakit, kayıplara karışır, karanlık bir ruh olursun. Çünkü insan ancak kendine zulmeden kainattaki tek varlıktır, velev kendi dışında ona zulmeden yoktur. Bedenini küle çevirmeden, Hakk nuru ile yeniden vücud bulamazsın demektir Taptuk Yunus. Beden manada bütünsel olarak yanmaz, ancak parça parça olacak, un ufak olacak ve her bir parçası ayrı ayrı küle dönecektir. Her bir kül ayrı ayrı cezp olacak, Hakk nuru her bir parçayı ayrı ayrı aydınlatacak ve yeni vücudun hücrelerini oluşturacaktır. İşte o vakit Taptuk Yunus, “suretten sıfata yol alabilirsin, hayallere kapılmadan” demektir. Celal sıfatında cemal sıfatını görmektir bu. Her şiddetli fırtınadan sonra pırıl pırıl açan güneş gibi. Çok şiddetli yağmurlardan sonra gökkuşağının açması gibi. Bunlar çok basit örneklerdir. Bunlar sıralı olan hadiselerdir. Oysa arif, celal sıfatında cemali görür. En hiddetli, en şiddetli, en zalim durumda, güzelliği sezer. Azabın içinde rahmeti görmesidir bu. Yoksa azabın peşi sıra gelecek rahmeti görmek değildir. Peşi sıra gelenleri ancak beşeriyet görebilir. Oysa arif, iç içe geçmiş olan suretten sıfata yol alır. Suret içindeki sıfatı görmektir bu. Fırtınadan sonra güneşin açmasını görmek değildir arifin işi. Onun müşahadesi yani görmesi, fırtına içinde yağmurun ferahlığı, rüzgarın hoş esintisi, düzenin ahengi, toprağın suya doyması, tohumların rüzgar ile savrulmasıdır. Herkes cehennemim ateşinden korkar, yanıp yok olacağını

düşündüğünden, Taptuk Yunus, bedenini un ufak eder ve o ateşte onları bir bir yakar ki, yeniden vücud bulabilsin.

Çoban çok düşünür, gitmek mi kolaydır, dönmek mi zordur. "Ey kocamış!. 50 koyunum vardı biri şeytana uydu kaçtı, onu aramaya yola koyuldum, beni yolumdan etme!". Yaşlı adam güler bu cevaba "Ey Miskin!, Emniyet almadan çocuğu duvara koyarsın, düşünce şeytandan bilirsin. Beşer kişi, beşer kişi, işi gücü, iblise yüklemek, yüklenmek". Çoban hiddetlenir bu sözlerle "Bre kocamış, ne dersin, niye böyle dersin!. Koyunlarım benim canlarım idi, biri kaçtı, bak iyi insanım ki peşine düştüm". Yaşlı adam "peki neden düştün peşine, seni onun arkasından sürükleyen vicdanın mıydı yoksa nefsin mi?". Çoban "Tabi ki aklım sürümde kaldı, ama gönüm o kayıp birini aramayı emretti. İkisinin arasında kaldım, kalbimi dinledim. Madem bu yola girdim, sen çıktın karşıma, seninle geleceğim. Haydi uzat elini de tutayım" der. Yaşlı adam ona esasını ve üzerindeki hırkasını bırakmasını söyler. Çoban önce uzun uzun düşünür, yıllardır hırkası ve esası ile yaşamıştır, nasıl terk edecektir? "Yok" der, "bırakmam onları, zira onlar benim yoldaşım". Yaşlı adam "terk etmezsen onları, hakikatleri ile karşılaşamazsın. Yola bilmediklerinle çıkacaksın ki, bilenlerden olası".

Çoban için, ter döktüğü saatler başlamıştır. Elindeki esasına bakar, dayanağıdır onun. Kimsenin dayanağını kırmamıştır bugüne kadar, tek dayandığıdır o, dostu, arkadaşı, sırdaşı, yoldaşı. Bırakayım bari der elinden yavaşça yere bırakır, içinden de "dönüşte bulursam alırım yeniden kavuşurum" diye de iç geçirir. Sıra hırkaya gelmiştir, soğuklarda onu siper etmiş, sert rüzgarlara korumuştur, yağmurda ıslanmasını önlemiş hasta olmasına mani olmuştur hırkası. Nasıl bırakacaktır? "Ah ah" diye iç geçirir. Uzanıp üzerinde uyuduğu, karlarda uzandığında hiç üşümediği aklına gelir. İçinden "nasıl ayrılırım ki dostum hırka senden" diye iç geçirir. Yavaşça omuzlarından sıyrır ve yere usulca bırakır. "Dönersem bir gün gelip seni alacağım bu yerden" diye içinden serzenişte bulunur. Başını kaldırdığında, yaşlı adam gülümsüyordur. "Nefsin sana fısıltılarını duydum, veda-

larını da işittim. Yoldaşlarıyla ne güzel konuşursun. Onları gölgede bırak ki, ışıktaki gerçekliklerini gördüğünde şaşıracaksın. Hadi yola revan olma vaktidir". Yürümeye başlarlar, ama çobanın akli hâlâ asasında ve hırkasında kalmıştır. Bırakmasa mıydı ki acaba diye düşünür. Yaşlı adam döner çobana "hâlâ sırtında abanı, elinde sopanı görmekteyim. Terk et onları, fizikte bıraktın da, zihninde taşıdıkların daha yorucu ve ağırdır, yoksa takılıp düşeceksin". Çoban zihnini kayıtlarını düşünür, anılarını bırakır yere, bir hırkası bir asası vardır, iki etmiştir, başka neyi vardır ki? "İkiyi bıraktım, bir kaldım" der. Yaşlı adam da "Beşer işi, saymadan bırakmaz, illa sayacak illa. Rakamlar seni yanıltmasın, sonra açar başına büyük bela".

Hakikatdür Hak şanı yididür kapuları
Dergahında yüz dürlü gerek kudret göresin
Evvelki kapusunda bir kişi durur anda
Sana eydür teslim ol gel miskinlik bulasın
Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı

Gerçek olan ev, şehir, yurt, asli vatan Hakk şehridir yani Hakikattir. Taptuk Yunus'un şiirinde dergah olarak bahsettiği ise şehrin içidir, yani Hakikate kavuşmak, hemhâl olmaktır. Ancak bu kapıdan aşıklar girer, nefsini bilmiş ve sonra da silmişler. Birliğin kapısıdır bu, sonsuz sabır ile gelinir buraya, her varlığa sonsuz hoşgörü göstermişlerin kapısıdır. Sonsuz Aşk ile donanmışların, hakikatte üryanların kapısıdır.

"Pek yürüdük, pek yol aldık ve yorulduk hadi biraz soluklanalım ister misin?" dedi yaşlı adam. Çoban itirazsız kabullendi, ayakları ağrımişti. Oturdular, yaşlı adam sırtını dayadığı ağaca elini koydu, ağacın arkasından bir örtü eline geldi, örtüyü serdi çoban ile kendi arasına. Eli ile dokunduğu yerde sıcacık ekmek, mis gibi kokan sıcak süt oluştu birden. Çoban şaşırdı, bu nasıl olmuştu?. Yaşlı adam "hâlâ soracak sorun varsa, hiç koyulma yola, var git bıraktığın koyunların yanına" dedi. Çoban soruları terk etti, mis kokan sütü içti, ekmeği yedi. Daha önce anasının, karısının yaptığı ekmeğe ve

pişirdiği süte hiç benzemiyordu tatları. Zaten zihninde kıyas yapacak bir bilgi de kalmamıştı, anılarını da bırakmıştı abasını ve asasını bırakırken. Karnı doydu, şükür etti. Yaşlı adam "bize bahşetmediklerin için hamd olsun" dedi. Anlamadı çoban, uykusu gelmişti, yorgundu, biraz da üşüyordu. Uyumak için başını ağacın gövdesine yasladı ve hülyalara daldı. Rüyasında anasını, karısını gördü, sofra kurmuşlardı ancak sofranın üzeri boştu. "hani nerede sunduklarınız?" dedi çoban onlara. Onlar da, "Sen Hakk rızkını yemiş, kevser suyundan içmişsin, bizim sunduklarımız gayri senin ruhunu doyurmaz" dediler.

Çoban ter içinde uyandı, güneş doğmuş sıcaklamıştı hava. Bakındı yaşlı adamdan eser yoktu. Dolaştı etrafı yoktu. "hay Allah, beni terk mi ettin be yaşlı adam, söz vermiştin oysa bulacaktık o şeyi.. o şey, o nesne neydi.. neydi?" Kalktı, üstünü silkeledi, tozunu kirini attı, tertemizdi artık. Geldiği yoldan geri döndü. Emanete aldığı koyunlar ve çoban köpekleri orada duruyor kendisini bekliyordu. "Hadin yoldaşlarım, çok beklettim sizi, yürüyün de gidelim yolumuza".

İkinci kapusundı iki arslan vardır anda
Niçeleri korkutmuş olmasın kim korkasın
Üçüncü kapusundı üç evren vardır anda
Sana hamle iderler olmasun kim dönesin
Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı

Hakk, kendine secde edilmesini dilememiştir, O tüm varlıkların Adem'e secde etmesini emretmiştir. Nihayetinde Adem topraktan yaratılmıştır. Nefsi olmayan melekler ve tüm kainatın yaratılmışları Adem'e secde etmişlerdir, bir tek Azazel secdeye varmadı, çünkü o Adem'e baktığında sadece toprak görüyordu. Kendisi zamanın başlangıcından beri vardı, sonradan yaratılmış bir toprak ademe mi tapınacaktı? Ayrıntıda kaldı, gizlice baktı Hakk'ın, Adem'in gönlüne yerleştirdiği hazineyi gördü ama oralı bile olmadı. Tüm kainatın

her zerresi, Adem'e şüursuzca secde ettiler, bir tek aklı ile bunu kabullenmeyen Azazel oldu, dönüşerek yalın ateşten bir kor hâline geldi. Yanacaktı sonsuza kadar çünkü asla kabullenmedi topraktan olan ademin kalbindeki Allah'a. Kabul etmediği sürece de yalın ateş olarak kalacak asla Hakk nuruna dönüşemeyecekti. Çünkü İblis, Kibir ve Gazap sıfatlarının esmasına ulaşmış, daha ilerisindeki manaya aklı yetmemiş, müsemmasını görememişti. Toprağa secde etmenin mantıksızlığı, kabulsüzlüğü, Zahir ismindeki Allah'ı görmesine engel oldu. İşte insan terk etmez ise tüm yalanlarını, sürekli yanan bir aleve dönüşür. İçi çifit çarşısı gibi olur. Kendi gönlündeki Sultanı göremez ise, giremez o Hakk dergahına. Taptuk Yunus, cehennem ateşine girmiş ve kendi nefsinin un ufak eyleyip yakmış küle çevirmiş Hakk nuru ile bezenmiş yeni vücuda kavuşmuştu. Yolda karşısına çıkan iki arslan olan "Kibir ve Gazap" sıfatlarının, esmasına ve müsemmasına yol almalıydı. O kalbindeki Allah'ı görmüş fakat henüz ulaşamamıştı. Kibrinden ve onun gazabından korktuğu için de yola girmeyi daima reddetmişti, ama gönlündeki ışık ona yol gösteriyordu.

Dördüncü kapusunda dört pîrler vardır anda
 Bu söz sana rumûzdur gör kim delil bulasın
 Beşinci kapusunda biş ruhbân vardır anda
 Dürlü metâ'lar satar olmasun kim alasın
 Altıncı kapusunda bir Hûr oturur anda
 Sana eydür gel berü olmasun kim varasın
 Çün kim anda varasın ol Hûrîyi alasın
 Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı

Vardılar köylerine çoban ve yoldaşları. Kapıda karısı karşıladı çobanı. "Hani nerde asan, nerde aban?" dedi kadıncağız. Çoban "Sorma başıma gelenleri hatun. Koyunlardan birini kaybetmişim aramaya çıktım, bir yaşlı adama rastgeldim, elimdeki sopayı, sırtımdaki hırkayı bırak terk et dedi, eskimiş onlar, tüm eskimişliğini at dedi, bıraktım öylece toprağa." Kadın "hangi kaybettiğin koyun?"

dedi. "Senin elli koyunun vardı biri doğum yapacak diye ayırmıştım, ahırda bekler, hatta doğurdu bile bir de kuzumuz var artık.". Çoban şaşırđı "yani koyunlardan biri kayıp değİL miydi? Vay başım benim, unutmuştum zira. Eksik diye eksilenin peşinden düştüm yollara, ama gel gör ki eksik diye üzülürken bir fazlam bile olmuş. Bu da Hakk'ın bize hediyesidir. Allah dış verir koz vermez, koz verir dış vermez." Kadın "karanlıklarına dalman iyi olmuş, zira yüzüne aydınlık gelmiş, yüreğine cesaret, pek bi değışmişsin sen. Artık sen eski sen değİL, yenilenmiş tazelenmişsin, sözlerin bile değışmiş, daha bir aydınlık olmuşlar. Hakk bir kuluna maarifet bahşetmiş ise, bunu onda bilmek ve görmek ister. Artık bu sözlerin cümle âleme yayılsın çobanım. Hayırlar getirsin bu hâl sana.". Birlikte ahıra gidip yeni doğan kuzuyu görmeye yol aldılar.

Taptuk Yunus, yolculuğunda korkusuzluğu öğrendi, yırtıcı olan tüm canlılarla barıştı, kendisine zulmeden tüm insanlarla tanış oldu, onların gönüllerini ak pak eyledi. O gücü ve kudreti almıştı, çünkü Hakk şehrine varan, oradaki hazinelere de kavuşacaktır.

Bir vâyeden ötürü yoldan mahrûm kalasın
Yıldinci kapusunda yidiler otrur anda
Sana kurtuldun dirler gir dost yüzün göresin
Çün içerü giresin dost yüzini göresin
Ene'l-Hak şerbetini dost elinden içesin
Şu didüğüm kelecı vücûddan taşra degül
Tefekkür kılurısan cümle sende bulasın
Yûnus işbu sözleri Hak varlığından eydür
İsterisen kânını miskînlerde bulasın
Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı

Taptuk Yunus, yolda aklını çelen her şey ile karşılaşmış fakat hiçbirine itaat etmemişti. O uzaklarda ışığı görmüyordu, bilakis kendi gözlerinden yansıyordu o ışık. Zaten onun uzak-

lar ile ilgisi yoktu. Taptuk Yunus'un, yürüdükçe, mesafesi azaldıkça, yakınlığı hiç değişmeyen Hakk'ı vardı gönlünde. Taptuk Yunus, şiirinde seyr-i sülukunu sembollerle aktarmış olsa da, aslında tam da gerçeği ifade etmekten beri durmuştur. Çünkü kendi seyrinde yaşadıklarının sadece kendine has bir hâl olduğunu, hiç kimsenin aynı hâli yaşamayacağını, herkes kendine has seyrinin olduğunu bize sunmuştur. Bir benzeri olmayacak, olursa da taklit olacaktır.

Herkes, istisnasız herkes, kendi seyr-i sülukunu yine kendi hâlleri ile yaşar ve yaşadığı herşey yine kendinde sır olarak kalır. Birinin diğeri ile benzeşen hâlleri, ancak o kişinin hayalleri ile sınırlıdır. Seyr-i sülukta hayallere yer yoktur, eğer zihnin kayıtlarından kullanıyorsa, hayallerle, taklitte, öğrenip bildikleri ile yolda yürüyorsa, bu zaten "sahte" bir seyr olacaktır. O kişi için bir eğlence, bir tarz, bir görüş olabilir. Ama hiçbir zaman hakikatli bir seyir olmayacaktır. Kitabımın başında bahsettiğim gibi, Taptuk Yunus, seyre nasıl çıkılacağına şifresini vermiştir. Yola bildikleriyle değil, bilmedikleriyle çıkılır. Bilmediklerin, seni her türlü suretten, sıfattan, hayalden beri tutar. Öğrendiklerin yüküdür, onları terk etmen icap eder. Terk edemezsen, hayaller âleminde kalırsın. Suretten öteye gideemezsen sadece görünenle yetinirsin. Sıfatlar âleminde kalırsan, çirkinliklerin içindeki güzellikleri keşfedemezsin, celalin içindeki cemali bulamazsın. Toprak Adem'in içindeki Hakk'ı göremezsin. Yola çıkarken de terk ettiklerin kadar, sunacaklarının da önemlidir. Çünkü eli boş gidilmez Ulu yolda. Doğarken getirdiğin tüm donanımlar, yetenekler, cevherler senin bohçanı doldurur, oradan beslenir hayatını idame ettirirsin. Ancak insanın yolda yürürken heybesi daima boş olacaktır ki, yeniler ile karşılaşabilsin.

Seyr-i süluk, ulu bir yoldan gitmektir, eli boş çıkılmaz ise, sunacağın sadece aşkıdır, niyetindir ve kararlılığıdır. Herkes bu yoldan gidemez, gidenlerin hâlleri ve yaşadıkları birbiri ile benzerlik taşımaz. **Herkesin bir âlemi, her âlemin binbir hâli vardır.** Bu yolda yalnızsın, yalnızlığın en derun hâlinde. Kim

devreye girerse, hayaller ile aklını çeler. Bu yüzden yalnız olman, gönül ışığın, akıl süzgecin sana yolda yoldaşlık edecek en büyük cevherlerdir.

Seyr-i süluk'ta insan, manevi ölümler yaşar. Açlıkta ölür, insanların eziyetlerine katlanmakta ölür, nefste ölür, hırka giymekte ölür. Açlıkta ölümden kasıt, oruç manasındadır. Ancak bu oruç yılın belli zamanlarında tutulan bir oruç değildir. Bir ömür boyu tutulan oruçtur. Az yemenin hakikatine varmaktır. Bunun dışında açlık hissedilen herşey bu "açlıkta ölüme" tabidir. Konuşma orucu tutmak da bir açlıkta ölüme girmektedir. Hâl ve hareketlere dikkat etmek, kavga etmemek, menfi sözler dile getirmemek, ele, dile ve bele sahip olmanın manasına ermektir. Açlık olarak hissedilen ne var ise, bu tüm bedensel arzu ve istekleri kapsar, bunların doyurulmasının en asgari olanının yerine getirilmesidir. İnsanların eziyetlerine katlanmakta ölür manası ise, kendisine yapılan her hareketin, söylenen her sözün insan vasıtası ile Hakk'tan geldiğine inanır ve teslim olur, boyun eğer. Her gelen etkiyi, mantıkla, akli, kalbi ve gönlü ile yorumlar, karşılığında ise sabır, hoşgörü ve saygı gösterir. İnsanların eziyetleri ve cefaları sınırsızlığın boyutlarına da ulaşsa, derviş "aman" demez, "merhamet" dilenmez. Nefste ölür manası ise, nefsi bilmenin ötesine geçerek, nefsi silmektir. Hırka giymekte ölür manası ise, doğarak geldiği bedenin içinde, nefesi kesilmeden ölmüş, Hakk nurunun yeniden yarattığı bir vücut ile yeniden doğmuş, "diril"miş, uyanmıştır.

Taptuk Yunus'un yaşadığı tüm hâller vakte bağlı değildir. Her makamda bir hâl yaşar, her halde bir hemhâl olur. Seyr-i Sülukta ne başlangıç ne son vardır. İnsanın, Arş'tan Rahme olan yolculuğu bir seyirdir, Rahimden Kabre olan yolculuğu da bir seyirdir. Tasavvufta "seyir var seyir içinde" sözü kullanılır. Varlığın yolculuğunda, uyanık bir şuur ile yapılan seyr-i süluk, ruhun gelişimini tamamlamakta ve onu üst merhalelere iletmektedir. Yoksa varlık, daimi seyir hâlinindedir. Seyir asla bitmez, çünkü menzil sadece ve sadece Hakk'ın Makamıdır.

Orada sadece Rahman oturur. Bunun dışında yaratılmış varlıklar daimi seyir hâlinindedir. Bilinç ile, bilinç üstü hâl ile, bile-rek, uyanarak, uyuyarak, hiç farkında olmadan da seyir devam etmektedir. Seyrin ne başı ne sonu vardır. Seyir evvelde başlar ezelde devam eder.

Taptuk Yunus, seyrinde, temaşayı seyretmiştir. Hakk'ın tüm isim, fiil ve sıfatlarının tecellisini, gönül gözü ile temaşa etmiştir. Her çiçekte, her hayvanda, her ağaçta, her esen rüz-garda, her yağmurda, her bulutta, hatta su içinde dönen dolapta. Onlarla konuşmuş, onların Hakk'ı tesbih eden konuş-malarını dinlemiştir. Bu yüzden Baba Taptuk, Taptuk Yunus'un yola revan olması için buyruk vermiştir. Çünkü der-gâhta öğrenilen kuru bilgi, kimseyi bir adım ileri götürmeyecektir. Yaşamın hâl sanatına ermek için, yollara düşmek, her zerrenin yeniden yaratılışına şahit olmak icap eder. Çünkü dervişin her hâli, Hakk'a götürür onu.

Sende bulasın Mi'raç, sana gelir cümle yol

Dervişlerün halleri, Hakka gider yolları

Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı

Taptuk Yunus, bizlere, seyrin hiç bitmediğini şöyle açıkla-maktadır: Herkes istediği şeye kavuştuğunda bir "son" ile yüz-leşir ve ismi öyle anılır. Mecnun Leylası ile, derviş sohbedi ile, ahiler ahireti ile, beşer cenneti ile. Yunus ise "bunların hepsi benim, ama hiçbirini ben değilim, bana bunlar gerekmiyor, bana sadece Hakk gerekiyor" der ve Yaradan'a "Sen" diye seslenir. Bu da Taptuk Yunus'un manevi hâl ile Rabbine ne kadar yakın-laştığının nişanıdır. Şunu da belirtmek isterim ki, bu yakınlık hâli, Taptuk Yunus'ta ne artış ne azalış ile ortaya çıkmıştır. Zaten daima o yakınlık vardı, sadece her zerrede yeniden varoluşu temaşa eden, seyreden Taptuk Yunus, Hakk ile dop-dolu olduğu süreler uzadıkça, o hâller ile dem oldukça, dem-bedem hâline ulaşır ve orada Hakk'a "Sen" hitabı başlar. Taptuk Yunus'un, "benem" ifadesi ile, Hakk'a "Sen" diye sesle-

nişi, kainatta her ikisinden başka varlık kalmamış imajını vermektedir.

Suflilere sohbet gerek,
Ahilere ahret gerek
Mecnunlara Leyla gerek,
Bana seni gerek seni
Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı

Daha ileriki hâllerinde Taptuk Yunus, kendinden ve dünyadan geçer. "Sen" demeyi bırakır "benem" demeye başlar. Bu seyr-i sülukunda Taptuk Yunus'un Allah'a varması, fenaya ermesi hâlidir. Elbette bu sözler, laf olsun diye söylenmez, bunu söyleyen de söyleten de Taptuk Yunus'un Hakk ile Hakk olmuş hâlidir. Bilinçli söylense de, o artık tüm yaratılmışlarla, âlemde her ne varsa artışı olmayan bir çokluk hâlinin idraki, çokluktaki birliğin bir dembedem hâlidir. Bu hâle ulaşan ancak ve ancak Yunus gönüllüler olabilir.

Benem sahib-kıran devran benümdür
Evvel benem ahir benem canlara can olan benem
O Kadir-i Kün feyekun lutf idici Subhan benem
Muhammed ile bile Mi'rac'a çıkan benem
Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı

Taptuk Yunus felsefesinde, "*deroislere Hakk'ın Nur yüzü gerekir, dünyalık gerekmez*" bilgisi vardır. Baş gözü olan dünya gözü eşyayı görür, eşyadaki Hakk'ın Nurunu temaşa eder, seyreder.

Bize didar gerek, dünya gerekmez,
Bize mana gerek, dava gerekmez
Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı

Her insanın, dünyada görünen her şey ile bir davası vardır. Midenin acıkması ve yemeğin yenmesi bir davadır. Bir kişi ile yaşanan tüm konuşmalar, sohbetler, alışverişler bir davadır. Hatta bir bebeğin annesine muhtaçlığı da bir davadır. İnsanın nefes alması için ağaçların oksijen üretmesine ihtiyacı olması da bir davadır. Fiziki olarak arzulan istenen herşey insanda bir dava oluşturur. Bu yüzden Taptuk Yunus, dünyadan el etek çekmenin manasını "dava gerekmez" ve "biz gelmedik davi için" demektedir. O dünyanın sunduğu tüm nimetleri, kendi kaderinin sunduğu selameti, yaşaması için gerekli tüm fiziksel ihtiyaçları terk etmesi, "dava" için gelmediğini ortaya koymaktadır. O bir savaş hâlinde değildir, barış hâlinindedir. Buna da belli bir anlayış, idrak ve hâl sonucu ulaşmıştır. Her yaptığı bir dava olmadığını, davayı terk ettiğini, her yaptığı şuurlu olduğunu bunu sevgi, hoşgörü ve saygı ile yaptığını belirtir. "Davi, dava" uyuyanlar için, "Sevi, sevgi" uyanan şuuruların büründüğü bir hâldir. Her insan yaptığı şuuruna bilincine vardığı vakit, ilm-ü ledün lisanı olan "kuş dili"nden konuşmaya başlar ve davalığını terk eder, sevgi ile âlemlere katkıda bulunur.

Şuursuz insan bedeni, dünya ve diğer tüm insanlarla her hareketi ile davalıktır. Şuurlu insan ise, bedeni, dünya ve diğer tüm insanlarla sevgi içindedir. Buna ulaşmak için de uyanmak, varlığının bilincine varmak, özünün farkına varmak, ruhunda aksedenleri işitmek gerekir.

Taptuk Yunus, felsefesinde davilikten sevilige geçişin, kanatlı uçarken, kanatsız uçmak olduğunu vurgular. Davi içinde olanın kanatları vardır, sevi içinde olanın da kanatları olmadığını, çünkü o kanatlara ihtiyacı kalmadığını açıklar. Davi içinde olan kanatlara ihtiyaç duyar, sevi içinde olan artık kanada ihtiyacı kalmamıştır. Kanattan kastı, dünyasal her türlü dayanaştır. İhtiyaç duymak, esir olmak, mahkum olmaktır. Zihni kayıtlara, dünyanın tüm dürtülerine, bedenin tüm isteklerine karşı koyamamak, kanatlı olmaktır. Oysa sevi içinde olan, dünya ile başedebilen, arzu isteklerini dizginlemiş,

kontrol eden, iyi-kötü manalarından azad olmuş, zihninin kayıtlarından kurtulmuş, mahkumiyeti bitmiş, kanatsız uçabilen insandır. Elbetteki her insan, ihtiyaçlarını karşılamalıdır. Fakat bunu kontrollü olarak yapmalıdır. "Çoğu zarar verir uyutur, azı karardır insana kendini tanıtır" ilkesine uygun olması, o insanın uyanışına, farkında olmasına bir adım attırır.

Önemle belirtmeliyim ki, Hakk yolu zor bir yoldur, herkesin bu yola girmesi şart değildir. Lakin giren de geri dönmelidir. Bu arada kalmak anlamına gelir. Hakk kapısı dileyen herkese açıktır, diyetleri fazladır, acıları çoktur, terk etmeler insana acı verdiği kadar huzur verir ancak bunu yaşamak gerekir. Yaşamak için de cesaret lazım. Öyle ya da böyle herkes bir seyirdedir, ister dünyayı doya doya nimetleri ile yaşar, uyur, uyanmak istemez, isterse de kendini "aza çeker" uyanışa geçer, eşyadan azat olur. Bu tamamen insanın kendine kalmış bir iradedir. Çünkü Hakk, insan yaratılış hamurunda "ilahi irade" katmıştır. Dilediğini yapmakta serbesttir, irade sahibidir. Her yaptığının da menfi müspet, karşılığını görecektir. Her yol insanı Hakk'a vardırır. "*Yola canını koyan yarın ivazın verir*" der Taptuk Yunus. İvaz'dan kastı ise "bedeli"dir. Her yapıların bedeli vardır. İster uyuyan, ister şuurlu insan olsun, her yaptığının hesabını verecektir, karşılığını görecektir.

Bugün canum yolda koyam yarın ivazın viresün

Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı

Seyr-i süluk, kendinden kendine yolculuktur. Âlemde her ne var ise seyir hâlinededir, yani her geçtiği boyutta, daima misafirdir. İnsanın seyrinin amacı, kendi içindeki Hakk'ı görmesidir. **Hakk, insan içinde meknuzdur, yani gizli bir hazine**dir. Herşey zıddı ile varolur bir tek Hakk'ın zıddı olmadığı için görünür olmaz. Görünür olmayan bir şeyi bulmak zordur, tüm zıtlıklardan arınmak gerekir. Seyrin amacı, tüm zıtlıkları bütünlemek, manasına ermek ve Hakk olan varlığı gönül gözü

ile nazar etmek gerekir. Seyire çıkan derviş, tek bir yoldan gider ancak o yol sonsuz seçeneklidir, türlü türlüdür. Bu yüzden seyir, her insan için ayrı bir özellik taşır ve kendine has bir "parmak izi" vardır. Bir dervişin seyri, diğeri ile benzeşmez. Benzeşse bile asla aynı değildir. Çünkü her insan, yaşadığı seyirde ayrı cezp yaşar, ayrı bir lezzet alır.

Taptuk Yunus "**Aşk Medresesi**" der bu hâle. O, ilmi, aşkın okulunda okumuştur. İnsan-ı Kâmil mertebesini müşahade ederek, ilmine vararak yapmıştır. Çünkü Hakk, Adem'e secde emrini vermiştir, "bana secde edin" dememiştir. İnsan-ı Kâmil içindeki gizli hazineye tabi olun demiştir. Her insan kendi içindeki Adem mertebesine ulaşacak ve oradaki Hakk'ı nazar edecek ve ona tabi olacaktır.

Seyir, gizlideki Adem mertebesinden görünendeki insana, insandan yine Adem mertebesine yolculuktur. Gönül terbiyesinden geçmeyen insan, İnsan-ı kâmil olamaz, gizli hazineye erişemez. Gönül terbiyesi zor bir yoldur. Öyle hemen oldu bit-tiye gelmez. Eğitime herkes tabi olamaz. Nefsi tanımak ve bilmek zor bir meseledir. Nefsin her dediğini yapmayacaksın, bedeni yoracaksın. Dil her aklına geleni söyleyemez. Söylediği kelimeler de çok önemlidir. Çok dikkat gerektirir. Her söylediğine, her yediğine, her yaptığına pür dikkat kesilip öyle yaşayacaksın. Birini kaçırdın mı başa dönmen, tüm aşamaları yeniden geçmen de icap eder. Ama insan düşekalka yürür bu yolda. Her seferinde "tamam oldum" dediği anda, birden sıçar kendini geldiği noktada bulur. Ya da öyle hamleler yapar ki, birden merhaleleri atlayabilir, ulaşacağı seviyeye gidebilir, bunun sarhoşluğunda kaybolursa yeniden başa döner ve yolu tekrar yürümesi icap edebilir. İnatlaşmaya girerse, "hadi ne olacak ki desek, ne var ki yesek, bir kereden bir şey olmaz ki" gibi bahaneler, "yeter usandım, bunu atlayayım, sıkıldım" gibi şikayetler gönül terbiyesinde insanı geriletir daha çok uyumasına sebep olur. "Başıma falan şey geldi, bu benim ihtiyacım, imtihanım" derse onu rahatlıkla müşahade edebilir. Kendini suçlar, kuşku duyarsa, "neden başıma geliyor, neden ben?"

derse, devamını ve benzerlerini de dilemiş olur. Boş yere kendini de yorabilir; "şöyle bir harekette bulundum şimdi cezasını çekeceğim artık" derse, boş yere imtihanları da kendine çekmiş olacaktır.

Gönül terbiyesinde serzenişe, şikayete, bahane uydurma ya asla ve katiyen yer yoktur. Çünkü, insan kendi âlemin derinliklerine ulaştıkça, yaratılmışlığın âlemi ile temasa geçer. Kendi âlemin derinlerine ne kadar terbiyeli ve yüklerden kurtularak, zıtlıklardan azat olunarak varılırsa, tüm âlemlerle temas da o kadar güçlü olur ve o güç kudret ile gizli hazine müşahade edilebilir ve sırra ulaşılır.

Çıktım Erik Dalına

Taptuk Yunus'un bir şiiri var ki, üzerinde en çok yorumlanan, en çok şerhi yapılan şiiri olmuştur. Ben de, madem Yunus manasını anlatan bir kitap yazıyorum, bu şiiri naçizane yorumlamak ve ne anladığımı size aktarmayı uygun gördüm. Bir önceki kitabım olan "Arif için Din Yoktur"da bu şiirden kısaca bir pasaj açıklama yapmıştım. Oradan da alıntı yaparak ve tabi daha genişleterek aktarmak istedim. Şiirin tamamını değil, bâtinî tarafını yorumlamayı istiyorum bu yüzden şiirden parçalar alarak devam edeceğim. Taptuk Yunus, Türkçe'yi dahiyane bir şekilde çok iyi kullanmıştır. Seyrinde hissettiği her anı, basit dil ile aktardığı için, ne anlatmak istediğini anlamak ve yorumlamak oldukça zordur aslında. Zihnimiz, karmaşık olana meyilli olduğundan, basit olanı anlamakta zorluk çeker.

Erik, üzüm, koz, kerpiç, bez gibi manalar aslında her zaman gördüğümüz, yabancı olmadığı isimlerdir. Taptuk Yunus, bu adları kullanırken, neye karşılık geldiğini belirtmediği, şiir olarak aktardığı için ancak bildiklerimiz ile yorumla-

yabildık, oysa eminim, kendisi bunu çok başka ifadeler ile kullanmak istedi. Belki sadece bir şiir olarak kalmasını istemiş de olabilir. Diğer yapılan şerh ve yorumları özellikle okumadım etkilenmemek için. Ruhumda aksedenler ile yetinmeyi ve aktarmayı uygun gördüm. Şiiri, Mustafa Tatçı'nın "Yunus Emre Divanı"ndan alıntı yaparak aktardım, altına da naçizane kendi yorumlarımı yazdım. Güzel bir yolculuğa çıkmaya ne dersiniz?

Çıkıdım erik talına anda yidüm üzümü
Bostan ıssı kakıyup dir ne yirsün kozumu
Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı

İnsan neden erik dalına çıkar ve orada üzüm yer? Bir kere fiziken, erik dalına çıkmak oldukça zordur hatta imkansızdır. Erik dalına çıkılıyor, erik ağacına değil. Bu önemli bir ayrıntı aslında. Erik dalı kırılmandır, incedir ve bir insanı taşıyamayacak güçtedir. Erik kolay yenilen bir meyvedir, koparıldıktan sonra rahatça yenebilir. Ancak erik dalına çıkmaya gerek yoktur, uzanıp da erik koparılabilir hatta ağaç ince yapılı olduğu için sallanır, düşen erikler yerden toplanabilir. Taptuk Yunus, bunu dile getirmiyor. Yani uzanıp koparmak ya da ağacı sallayıp yere dökülenleri almak istemiyor. O kırılğan olan kendisini taşıyamayacak güçte olan eriğin dalına çıkmayı uygun görüyor. Erik dalına çıkması için tüy kadar hafif olması gerek. Çıkmasına da gerek yok, uzansa koparacak, dalları sallasa meyveler dökülecek. İmkansız olanın üzerine gidiyor ve erik dalına çıktım diyor.

Orada erik değil, üzüm yiyor. Üzüm daha kolay ulaşılacak bir meyvedir. Boy hizasında olan bodur bir bağda yetişiyor. Taptuk Yunus, bir imkansız daha ortaya koyarak bizi şaşırtıyor aslında, erik dalına çıkarak An'da yiyor üzümü. An bir Kutb'dur. Merkezdir. Tüm zamanların bir arada olduğu, zamansızlığın oluşumu An'dır. Orada yedim üzümü demiyor, An'da yedim üzümü diyor. **Mücadele ve çaba sonucu imkan-**

sızı başaran, kimsenin denemediği yolu deneyen Taptuk Yunus kendisine sunulan ekşi eriğe razı geliyor, tüm zıtlıklardan arınmış tüy kadar hafif iken, An zamansızlığında tatlı üzümü yiyor. Yemek manası, ruhunun doyması, yoksa bedeni zaten hafiflemiş. Bedende yani nefsinde ağır olan zaten erik dalına çıkamaz. Ne vakit nefsi bilir ve siler, o vakit bedende hafifler. Erik dalına çıktım derken, artık nefsimi sildim, hafifim ve zorluğun üstesinden geldim demektedir. Ödül olarak da üzümü yer.

Üzüm ve erik meyveleri, oluşumlarında ekşi daha sonra olgunlaşarak tatlılaşan iki meyvedir. Fakat erik, dalında tane meyvedir, üzüm ise bir arada tanelerin meyvesidir. Taptuk Yunus, zor yola girdiğinde erik gibi tane iken, birden tanelerin arasına karışmıştır. **Tek başına iken yolda erik misali, erenlerden olmuştur üzüm misali.** Ancak erenlerden derken, hepsi aynı salkımın üzerindedir yani bir aradadırlar.

Bostan sahibi kızarak gelir ve "ne yersin kozumu" diye çıkışır. Mal sahibi olan bostan sahibi dünyalık peşindedir. Hesap sorar ama niye eriğimi ya da üzümümü yedin demez, "cevizimi" niye yersin diye kızar. Orada mal sahibinin, erik dalına çıkıp üzüm yiyen kişiye, neden ceviz yediğini sorması oldukça ilginç bir yaklaşımdır. Dünyalık tarafından bakıldığında, ceviz meyvesi, erik ve üzüm meyvesinden biraz daha pahalı olduğundan daha değerlidir. Bâtını bir söz vardır, **"Allah diş verir koz vermez, koz verir diş vermez"**. Erik ve üzüm dişsiz de yenebilen bir meyvedir. Oysa cevizi dişi ile yemelidir insan. Taptuk Yunus'un dişi yoktur ki cevizi yesin, o eriğe uzanmış, üzümü yemiştir. Fakat cümle âlem onun ceviz yediğini düşünür. Dışardan bakıldığında, Derviş Yunus, Taptuk Emre'nin gözdesi, dervişlerin ulusu, kıskanılan biridir. Her ne yaparsa yapsın, göze batır. Taptuk Yunus şiirinde bunu "ceviz" yemek ile eş değer tutar. Oysa Taptuk Yunus, daha bâtını manada üzüm yemektedir, yani erenler âlemine karışmış, Hakk manisini saçmakta, Hakk'ın rahmetini mayalamaktadır.

Burada abartı söz konusudur. Zaten şiirin genelinde abartı, kinaye ve normal üstü bir anlatım vardır. Şiirde benim için en önemli ve bâtını tarafını yakaladığım bir bölümü var.

İplik virdüm Çulhaya sarup yumak itmemiş
Becid becid ısmarlar gelsün alsun bezini
Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı

İplik, birey oluşumdur, bez ise dokunmuş kumaş. Daha önceki bölümlerde "bez"in bâtını tarafını yeterince anlatmış-tım. Taptuk Yunus, ipliği sarılması ve yumak hâline getirmesi-ni istemiştir. Fakat terzi bu dileğini yerine getirmemiştir. Çulha dediği terzidir. Terzinin bâtını karşılığı Hz. İdristir. Çünkü ter-zilerin şahu, sultanıdır İdris Nebisi. Kur'an-ı Kerim'de ismi zikr edilen, "mekanen Alliya"ya yani yüceler yücesi mekana yük-seltilmiş bir nebidir. Taptuk Yunus, başka bir şiirinde İdris olduğundan bahseder: "Ben oldum İdris-i derzi". İnancılarda, İdris insanlığa dikmiş dikmeyi öğretmiş kişidir. Çünkü insanlar üryandır doğduklarında, dünyanın fiziksel etkilerinden korunmak maksadı ile giyinmek zorundadırlar. İdris hem fizi-ki manada terzidir, hem bâtını manada terzidir. Tüm yaşanan hâller, birer kıyafettir. İnsan hâl yaşadıkça o hâli kendine mal eder işte bu kıyafettir yani eski dilde libas ya da urba denir. Hâl-libasın da şahu, terzisi İdris olarak anılır. Taptuk Yunus, bir ipliktir yolun başında, tek başınalığın, yalnızlığın ifadesidir bu. Sarılıp yumak olmak diler çünkü başına neler geleceğini ya da ne olacağının farkında değildir, çünkü Taptuk Yunus her-hangi bir "şey" olmak için yola girmemiştir. Bir şey dilememiş-tir sadece "bana seni gerek seni" demiştir, gayrı da söz etme-miştir.

"Bir ipliktim, yumak olmak isteyen, bilinmezlerle karışmak dileyen, Terzi der ki o iplikten bez ettim gel de al kendini". **Taptuk Yunus, kendini bilmeyen, uyuyan biri iken, mecazen bir iplik iken, nefsinin bilen bir yumak olmayı dilemektedir.** Becid becid diye bahsettiği ısrarla anlamındadır. Neden ısrar

ediliyor üst üste? UyanıŖa geçen bir derviŖin uyanmasına yardım etmek maksadı ile. Madde âleminde kendini bulmaya alıŖan bir insana sürekli tekrarlar yapılır ki uyanıŖı abuklaŖsın. Yumak olmayı dilerken Terzilerin Ŗahu onu kainatın Adem levhasında dokunan bir ayet etmiŖtir. Artık yaŖamın bir parçasıdır Taptuk Yunus, her nefesinde bile ilahi yaŖam bezinin, bir parçası olmuŖtu, hem dokuyan hem dokunan.

Gzsze fısıldadum sağır sözüm iŖitmiŖ

Dilsz ağırup söyler dilmdeki szmi

Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı

Taptuk Yunus'un, fizik kurallarını hiçe sayan bu Ŗiiri, yine bilinmezlerle dolu bir parça ile karŖımıza geldi. **Gzsze fısıldıyor, sağır sözü iŖitiyor.** Burada ince bir ayrıntı vardır, kre, görmeyene, engelliye ya da âmâya fısıldamıyor, gzsze fısıldıyor Yunus. Gz var, görüyor fakat bunu yeterli kullanmayan biri için kullanıyor, "gzsz" tanımını. Dikkati o kadar dağıruk ki gzsz kiŖinin, ona fısıltılarını sağır bile iŖitiyor, gzsz iŖitmiyor. Dilsiz bile dile geliyor, Yunus'un dilindekileri söyler hâle geliyor.

Taptuk Yunus, görme, duyma ve konuŖma duyularını çok ince kullanmıŖ. Sağır iŖitebilir, dilsiz söze gelip konuŖabilir, ama gzsz bunların hiç birini ne iŖitir ne görebilir. Kr olan her iki cihanda da kördür. Hem bu âlemde, hem ahiretinde. Hatta kainatın herhangi bir boyutunda da olsa, yeryüzünde gzsz ise, ne duyar, ne söze gelebilir. Taptuk Yunus, gzsz olmanın elzeminden, kahrından bahsetmek istemiŖ. Sağırlar iŖitebilir, dilsizler söze gelir, lakin gzsz olan, görünen eŖyanın esmasına ve daha da derinine inip ne manaya geldiğini idrak edemez ise daima gzsz olarak kalacak, ne görececek ne iŖitecek, ne de söze gelebilecektir. Taptuk Yunus, duyular arasında en mühim olanın görme olduğunu vurgulamıŖtır. Çünkü "göz", hakikatin, dünyaya açılan penceresidir. Gz

görüneni idrak edemiyorsa, gözsüzdür, duyamaz ve söze gelmez.

Yunus bir söz söylemiş hiçbir söze benzemez.

Münafıklar elinden örter ma'ni yüzini.

Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı

Taptuk Yunus, şiirinin en sonunda, bu zor ve bâtını manası derin olan şiirinin mana yüzünü örttüğünü belirtmiştir. Şiirinin ne manaya geldiğini anlayanların da ancak bu örtüyü kaldırabilecek idraktekilerin olduğunu vurgulamıştır.

Tanıs olalım

Gelün tanşuk idelüm işi kolay turalım

Sevelüm sevillelüm dünya kimseyle kalmaz

Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı

Hakikatte hiç baktık mı bir çocuğun gözlerine? O derinliği hissettik mi? Neyi gördük veya neyi özümstedik onun o muhteşem renk armonisi gözlerinin derinliklerinde? Bazen çok şeyi kaçırıyoruz. Taş binaların içine hapsolmuşuz adeta. Ruhlarımızın, et ve kemik bedenlerin içine hapsoldüğü gibi. Oysa yaşam dağlarda, ovalarda, yaylalarda, bir kuşun uçmasında, kanadını nasıl çırpıtığında, bir mağaranın karanlığında, bir ağacın gölgesinde, bir taşın altında çoğu kez. Ama kaçırıyoruz hayatı. Yaşamı, zoraki mutlulukların gölgesinde zann ediyoruz. Bardakların içinde arıyoruz, birkaç ekran büyüklüğünde renkleri başımızı döndürdüğünü zannettiğimiz kutularda, yalan dolan kelimelerin hoşluğunda, mum ışığı ile aydınlanan sofralarda. Hakikaten bunlar mıdır huzur? Bunları özümseyebiliyor, ruhumuza alabiliyor muyuz? Taptuk Yunus, "gelin tanış olalım" der. Herkes birbiri ile tanışsın, barışsın demek

ister. Dünya kimseye kalmayacaktır, nedir bu elde etme isteği, nedir bu nefsin körlüğü, nedir bu doymak bilmez kibir?

Bir çocuk gördüm, savaşın tam ortasında, çocukça bir mutluluk ve huzur vardı, ancak bedeni korkuyordu. Gözleri el fenerinden bile daha parlak, masmavi. Etrafın acımasızlığı onu çevrelediği, masum ve o muhteşem gözleri ile bana baktı. Artık o sadece benim zihnimin kayıtlarında dolaşıyor. Onu asla unutamayacak olduğumu biliyorum. Çünkü yaşamı, korkuyu, sevinci ve ölümü onun o gözlerindeki derin maviliğinde özümsemişim. Hiçbir zerrede göremeyecek olduğum kadar yakın bir hâl ile. Onun küçük elinden tutup kendime çekmek için, sahip olduğum ve hiç sahip olmadığım her şeyi terk etme hâlini yaşadım bir an olsun. Bu iki hâli aynı anda yaşamak, beni benden alan bir hâldi. Ve gönülmden geçenler dünyayı bile yakardı. Dünyayı bir "savaşın ve ölümün" dünyası olarak baştan çizilmiş bir kaderin içine zerk etmişler. Gönül nasıl kabul etsin ki!.

Ben gelmedüm daviyiçün benüm işüm seviyiçün
Benüm bunda kararum yok ben bunda gitmege geldüm
Dostun evi gönüllerdür gönüller yapmaga geldüm
Yunus Emre Divanı / Mustafa Tatçı

Eğer hazımsızsan, bilgileri kitapları da yutsan, tüm gün tekkelerde türbelerde yatsan, dua etsen bir işe yaramaz. Aldığın bilgiyi hazmetmedikçe, yaşamda her şeyi hazmetmedikçe her türlü fenalık peşini bırakmaz. Yaptığın hiçbir şey seni bir adım ileri götürmez. Sadece hayal peşinde koşturur, zihin içinde gölgeler ile avunmanı sağlar. Oysa yaşam tam karşımızda, hiç olmayacak kadar basitlikte. Ama zihnimiz bize oyunlar oynar, yaşamı farklı gösterir, zorlaştırır. Her şey basitliktedir, yanı başımızda, tam karşımızdadır.

Üstünlüğü sahip olduğumuz maddi değerler ile ölçeriz. Oysa ki üstünlük Edeb'tedir. Edeb'in Edeb'e üstünlüğü olur.

Etin, kemiğin üstünlüğü yoktur. Madde ve eşyaya sahip olmanın da üstünlüğü yoktur. Üstünlüğün, görünen güç ve madde-den ibaret olduğunu zannetmek sevdasına düşenlerin dünyası olmuştur bu dünya. Taptuk Yunus, *"gönüller yapmaya geldim"* der, biz de o yapılmış gönülleri bulmaya geldik. *"Benim burada kararım yok, dünyada kalmaya değil, buradan geçip gitmeye geldim."* Dost evidir gönül, Hakk nazargâhıdır, işte o gönüllere girmeye gelmiştir. Anadolu'nun en yakıcı, en yıkıcı, en zor zamanlarında yürümüştür Taptuk Yunus, dağ taş demeden. Her gittiği yere sevgiyi götürmüştür, çünkü onun işi savaş değil, barıştır. Onun işi dava değil, sevgidir. Gönlündeki Hakk ateşini her yere düşürmüştür. Herkes topuyla tüfeği ile cenk ederken, o gönlündeki Narı saçmıştır, herkes görüneni yakıp yıkarken, o gönlünün ateşini düşürmüş manada yakmış yıkmıştır herşeyi.

Herkes savaşın ortasında birbirini öldürürken, Taptuk Yunus gönlündeki Ab-ı Hayy suyu ile sulamıştır, yeni nesillerin barışık ve tanış olabilmeleri için. Saçmıştır Baba Taptuk manisini her bir yerlere. Tanış olmanın derinliğine inmiş, bunun daha kolay olduğunu savunmuştur Taptuk Yunus. İnsan neden kolayı bırakıp zor ile uğraşır ki? Neden barış olmak varken savaş hâlinde? Oysa savaş sadece nefis ile emrolunduğu halde. Hem İslam kelimesi "selam" değil miydi? Hani Göklerin her katmanında, Rab katında ve Hakk gönlünde sadece "selam"a yer verilmemiş miydi? Dünyada bir avuç toprak için neydi bu kadar kıyım? Kolayına kaçıp barış olmak, tanış olmak varken, nedendi bu kadar eziyet, bu kadar katliam?

Taptuk Yunus "yana yana yürüdü" ve her yeri kana bulandı. Çünkü o yürürken tüm dünyanın derdini yükünü de alıp götürüyordu. Bir insandı nihayetinde, görünende yürüyen bir derviş idi elinde asası ile. Oysa mana âleminde kimse bilmiyordu asıl cengin, savaşın olduğunu. O kötülerı yakıyor, iyileri saçıyordu. İş zordu batnında, gizlisinde. Lakin işi kolaydı görüneninde. Bir gülümseme, bir selam dünyayı bile satın

aldırıyordu. Tüm gönüllere taht kurdu Taptuk Yunus. Anadolu'da sevmeyeri hiç yoktu neredeyse. Çocuktan ihtiyara, cenk eden caniden, baştaki ağalara kadar, herkes adını anıyor ve biliyordu. Bu kadar sevilmesinin tek nedeni, Taptuk Yunus'un kendini şekil ve cismani âlemde var etmeyişidir. Kendini görünen âlemde görmez, o varlık âleminde varlık alanı "Gönül Âlemi"dir.

Taptuk Yunus, ebediyatımızda yeri doldurulamaz biridir. Onun basit dil ile anlattığını, mana âleminin derinliklerini o basit ifadeleri ile aktarmasını anlamamız çok zordur. Sırlarla doludur her bir sözü. Taptuk Yunus asla bir menzil tayin etmemiştir kendisine, her ulaştığı menzilde kısa kalmış, daha ileri gitmek için yanıp tutuşmuştur adeta. Gönüller yapmaya gelmiş, tanış olmuş, barış olmuştur. Aşka ulaşmak için kanatlarını seferber etmiş, Aşka varınca da kanadı terk etmiştir. Uzak daha uzak diyarlara, Hakk'ın menzilinden de ötelere yol almıştır. Sırları bir bir açmış, aşikar eylemiştir. Basit dil ile aktarmış, anlayan beri gelsin demiştir. Bizi o hâl içinde anlayan anlar, bilmeyen ne bilsin ki diye de gönülden söylenmiştir. Daima yeri göğü arşınlamış, daha ötelere doğru kanatsız uçmuş bir gönül erbabıdır. Bunu yaparken de her hamlesini, her hâlini basitlikle aktarmıştır. Nasıl yapılacağını da göstermiştir. Taptuk Yunus'a ve Yunus gönüllülere selam olsun diyelim.

Aşka Varınca Kanadı Kim Arar

Özünden ayrı düşmüşlük zannı içinde kaybolan, ancak taklit-
ten öte bir gölgedir.

Yunus'ca

Ruhum sığmaz olmuş bedenime, göz ne ki, görsün hakikati, o sadece görür eşyayı lakin bilmez gerçeğini. Aşkı hangi göz görebilir, hangi kulak duyabilir, aşka hangi el dokunabilir ki? Varlığı ile nefes alan, yokluğu ile zayıflayan çocuk bedenimde, tüm sesler O, tüm ışıklar O. O dedi benim adım hiç kimse. Herkeste varolan hiç kimse. Bir gece ansızın uzandı ve dokundu, yıldız bedeninden feda etti kendini. Geldi ve karanlığı deldi, tarık oldu ıdı, haydar olsun est, turab oldu Hayy verdi, uyandırdı fani bedenleri. Ne baki kaldı Aşk, ne fani oldu.

Çift kanadı ile uçanları hayranlıkla seyrederim, çiftlerden çiftleri. Lakin yalnızlığın nasıl bir Teklik olduğunu düşünürken hüznün ile, O her vakit kapıyı çalar içeriden muhteşem edası ile. Kokusu kaplar ortalığı nefesi ile, ki renklerden bir "renk". Ortada ne "ben" kalır bende, ne "sen" derim dil ile. Ne vakit içime dönsem, yalnızlığın en derün yalnızlığında, benden daha bilgili olan O "şeyi" görürüm. O daima orada, sev-

giyle, sabırla bekliyor. Çocukken daha, gökyüzüne baktırıp yıldızları seyrettirirdi, bu dünyada yalnız olmadığımı hatırlatırdı bana. Çoğu kez onu görmezlikten gelirdim, unuturdum, duymak istemezdim. Ne vakit fark ettim ki, insanın düşmanı yine kendisi, insanın en sevdiği aşkı yine kendisi. En büyük ortağı bir "ben", tek gerçeklikse "O".

Yunusum uçmuş uçmuş göklerde de, konmuş bu akılsız başa, kendinden geçirmiş bu aciz, içi vehim dolu çulu. Gönüle bir yerleşmiş ki Yunus, cihanı kaplayıvermiş. O an derun sükuna varmış, sel gibi çağlayan, coşkun akan kevser pınarı. Yalnızlığına ortak olmuş sessizce Yunusum, anlamış o vakit, ortağı sadece kevser pınarı imiş, o da vehim dolu bir çul imiş.

Bi çareyim dile gelmez sözüm, kalmışım bir yaban elde ki ne hasret çeker bu gönlüm, aşkından bir deli olmuşum, mecnuna demeyin deli, belki ben deliyim, Yunus Yunus sevilmez mi?

Gönlümün sultanı O, iki cihanda sevdiğim O, bedenim ruhum O, gözümden bakan O, Yunus Yunus sevilmez mi?

Gece kadar suskun, gündüz kadar coşkun, bir çöl ki tamuya bedel, bir yar ki yarlara bedel, Yunus Yunus sevilmez mi?

Adem oldum toprağa secde eyledim, oğul idim gökyüzüne mirac eyledim, bir Yunusum ki kanatsız uçarım, göğü yeri arşınlarım. Benim işim insanlarla değil, herkes bu dünyada tekamül etmez, işte en büyük sır burada.

Bir rahmani nefes, bin nefsi nefese yeğdir. Bize nefis çokluğu değil, gönül zenginliği gerektir. Hakk dostlarına korku yoktur, mahzun da olmazlar, lakin O habibine en büyük belayı hak görür, kimseye vermediği Huzur'a da bahş eyler. Hakk hakikattir, Hakk bizdedir, bir an olur ki, idrak edersin, uçtuğun kanadın da bir perde, yöneldiğin aşk da bir perde. Öyle yaklaşmışım ki sana, hemhâl olmuşum her anında. Zerre kadar yaklaşısam görürüm ki ben güldüğümde gülen, üzüldüğümde üzülen Rabbim, kalbim nasıl kıysın sana. O kadar yakınsın ki şu Yunus kuluna, gönül kapısının hemen ardında, daima benimle. Dünyayı değil, kainatı verseler, iki cihana sultan eyleseler, ne edeyim, senin bir anlık huzuruna neyi değişeyim Rabbim.

"Ben, dağlarda yetişen kır çiçekleri arasında açmış, toprağa sıkı sıkı tutunan, aynı zamanda başını göğe doğru uzatan çiçeklerdenim.

Karanlık gecelerden korkmam, çünkü yıldızlar benim rehberimdir. En şiddetli gök gürlemesinden korkmam çünkü bilirim ki güneş açacak ve göğü aydınlatacaktır. Sulanmaya ihtiyacım yoktur çünkü bilirim ki beni sulayacak olan el, beni toprağa atan bana varlık kazandıran el'dir. Saksıda gece tavanın karanlığını seyreden, gündüz pencereden gelen cılız ışığa ihtiyacı olan saksı çiçeğine benzemem. Besinimi toprağımdan çeke çeke alırım, ışığımı da dünyanın her yerini aydınlatan güneşten. Yürekli olana yakışır benim asaletim. Herkesin yakasında yer almam. Bana uzanman için tepeleri aşman, dağlara ulaşman gerekir. Yorucudur ancak Sevgi çağırdı mı kanatlanıp uçman icap eder, vakti zamanı gelince de kanadını kırıp, kanatsız uçman, pervazı terk etmen gerek. Ulaşmak ama neresi diye sormadan. Neden diye sorgulamadan. Yönünü koklayarak, hislerinde takip ederek bulmalısın. Gören gözlerini kapatarak. Hangi çiçek diye sormadan uzanmalısın. Çünkü tüm çiçekler benim! Nerede olduğum belirsiz. Tüm neredelere uzak, nedenlere yakınım. Hepsiyim ancak hiçbiriyim, her yerdeyim ve hiçbir yerde değilim."

Yunus'ca

Her kuşun kanadı vardır. Peki insandaki kanat nedir?

"Aşka uçma kanatların yanar" demiştir Sadi Şirazi. "Aşka uçmadıktan sonra kanatlar neye yarar?" demiştir Hz. Mevlâna. "Aşka varınca kanadı kim arar?" demiştir Taptuk Yunus. Ve bu sözü ile de okuduğunuz kitaba konu başlığı olmuştur. Şiirlerinde "kanat"a çok yer vermemiştir Taptuk Yunus. O aşka ulaşan ve Aşk olmuş bir veli olduğu için, kanatsızlığı doyasıya yaşamıştır. Çünkü kanat çifttir. Biri diğerinin zıddını ifade eder. İyi-kötü, menfi-pozitif, adem-iblis, erkek-kadın, er-dişi gibi birtakım zıtlıkların birbirini tamamlaması ile yol alınır. Her varlık zıddı ile tecelli olur, görünür hâle gelir. Zıddı olmasa idi görünen âlem de olmazdı. Ruhundan bedene yol alması için kanada ihtiyacı olduğu kadar, bedeninden ruhuna varması için de yine kanada ihtiyaç duyar. Ne vakit zıtlıklardan azat olur insan, o vakit kanada ihtiyacı kalmaz. İnsanın kanatları nedir? Kanattan ne anlamamız istenmiş ki üzerinde bu kadar

durulmuştur.

Aşk dendiği vakit akla ilk gelen kanat ile uçmak oluyor. Bilinen tüm öğretiler ve bilgiler, "kanat"ın varlığını ve önemini işaret etmişlerdir. Oysa, Hallac-ı Mansur "E'nel Hakk" deyip, üstü kapalı ifade ettiği gerçeği, Taptuk Yunus apaçık ortaya koyarak, kanatsızlığın önemini ve sırrını aktarmıştır. Çünkü Taptuk Yunus, "dileyen ahiretine, dileyen dünyalığına kavuşsun, benim dileğim Haktır" yorumu ile "bana seni gerek seni" demiştir. Taptuk Yunus, amaca ulaşana kadar kanadın varlığına ihtiyaç duyulduğunu, daha sonra kanatsız yol alınması gerektiğini söyler. "kanatsızlığın" menzilsizlik olduğunu dile getirir, insanın menzili olmaz, "menzil ancak Hakk'ındır" diye işaret eder.

Varlığın menzili yoktur, menzil tayin edemez, ki bu yaratılışa aykırıdır. Menzil sadece Hakk'ındır. Varlık ezelden ebede yol alır, seyir eder, çünkü ebedi bir yaşam ile yoğrulmuştur. Her seyrinde de hâl yaşar, o yaşadığı hâl ile de hemhâl olur. Sonsuz boyutlar, sonsuz âlemler ve yaşam dolu gezegenleri ile, varlıklara sonsuz seçenekler sunulmuştur. İnsan hiçbir vakit Hakk olamaz, ancak Hakk makamına ulaşır, o makamda seyir eder, Hakk ile Hakk olur sonra yine yoluna devam eder.

İç'te bilinmeyi bekleyen Zeka, lakin Dış'ta donmuş zeka sahibi insan, ki "her baktığını kayıtlayarak bozan".

Yunus'ca

Hallac-ı Mansur "E'nel Hakk" sözü ile Hakk sırrını ifşa ettiği ve Allahlık iddiasında bulunduğu için şehit edilmişti. Oysa ki, Hallac-ı Mansur "Hakk benim" derken, İnsan, Hakk'a varınca, menzilde kalması varlığına aykırı olduğundan, onun da ötesine geçebilir sırrını açığa vurmuştur. Ancak bu öteye geçişi, hiçbir zaman varlığa bir üstünlük kazandırmaz. İnsan yaratılış manası ile zaten Yücedir lakin kibir ona yakışmaz. O seyir hâlinindedir, her zerreye misafir olur. Yüceliği, seyrinin baki olmasındandır. Alçaklara, diplere olan yolculuğu da var-

lığı alçaltmaz. Fani bedende konaklaması, bir durak'tır. Nefsi tanınması ve ölümün tadılması bakımından, varlığın ihtiyacındandır.

Bu konuya önemli bir açıklama yapmam icap ediyor. Mekanın yüceliği ile, o yüce mekanda olmanın yüceliği arasında büyük bir fark vardır. Adem, Yaratılışı itibarı ile hem Yüce bir makamdır, hem Yüce bir mekandır.

Bir vakitler, tüm yaratılanlar, hem mekan olarak yüce olan "Cennet mekanında", hem de makam olarak Yüce olan "Cennet makamında" idiler. Yüce bir mekanda olmak, "makamının yüce" oluşu idrak edilmediği sürece, yaratılmış olanlara bir özellik katmaz. Azazel yüce bir mekandaydı fakat kendisi yüce değildi. Azazel, Adem'in Özündeki yüceliği göremeyecek kadar kördü. Çünkü Adem, mekan olarak Zahir, makam olarak Bâtın idi. Hakk "Hem Bâtınım, Hem Zahir" dememiş miydi? Bunu idrak edemeyen Azazel, yüce mekandan kovuldu ve bir İblise dönüştü. Mekanın yüceliği ortadan kalkınca, kendi özündeki bilgilerin ve idrakinin yetersizliği idi onu dönüştüren.

Adem, Hakk'ın nefsinden, ruhundan ve suretinden yaratıldığından, Öz itibarı ile Yüce idi. Hem Özünün yüce oluşu, hem bulunduğu mekanın yüce oluşu çok önemlidir. Cennetten kovuluşu da kendi özündeki yüceliği asla bozmamıştır. Mekanın yüceliği ile, o mekanda olmanın yüceliği arasında büyük bir fark vardır. Kısaca, Adem hem makamdır, hem mekandır. Kendi özü ile mekanında Yücedir, hem makam olarak Hakk nefsi, ruhu ve sureti ile mayalanmasından dolayı yücedir.

Kısa bir örnek ile açıklamak gerekirse; hünkar, makam ve mekan olarak yücedir. Hünkar olan padişah, layık olsun ya da olmasın, sadece makamın ve mekanın yüceliğinin verdiği güç ve kudret ile hareket edebilir, emirler yağdırabilir. O makam ve mekandan aşağı inince, ne gücü ne kudreti kalır. Oysa bir arif öyle değildir. Arifin, her mekan ve makamda Yüceliği

bozulmaz. Dolayısıyla, Alçalması ve Yükselmesi, Adem Özü-nün mekan ve makamının yüceliğini bozmayacaktır.

Özetle, İnsan, "kendini bilme" serüveninde "makam"dır. Mekan dışı ve tüm mekanlardan münezzeh olan, Gören ve İşiten Hakk nazarında, insan bir "mekan"dır.

Taptuk Yunus, Hallac felsefesini daha da ileri götüren bir bâtnı yaklaşım sunar bize. E'nel Hakk felsefesini, daha da belirginleştirip, Hakk ve Arş menzillerinin de aşılabileceğini, bunun nasıl yapılacağını vurgulayan sırrı açıklar. "Kün feyekünü lütfeden sübhan benim" der şiirinde. Taptuk Yunus "Ferşi gördük, Arşa eremedik" diyerek yolun başında olduğunu ifade eder. Arş, bütün görünen âlemleri çevreleyen ve yaratılmışların en yüce makamıdır, tavanıdır. Ferş yeryüzüdür, yani taban. Yeryüzünü gördük demek, toprağa miraç eyledik anlamındadır. Arşta iken, miracını yeryüzüne eyleyen Taptuk Yunus, yeryüzünde iken miracını henüz Arşa eyleyemediğini dile getirir. Yere de, göğe de ulaşmak, kanat vasıtasıyladır. Kısaca Arş ile Ferş arasındaki geliş gidişler ancak kanatlar ile yapılır. Arşın ötesine geçen, Aşka ulaşmıştır, kısaca Aşk ile Aşk olmuştur. Arşı geçmek için, ferşi aşmak gerekir. Çünkü Arşı geçebilecek güç ve kudretin sırrı ancak ferşte yani yeryüzündedir.

Aşka varan ve Aşk olanın kanada ihtiyacı kalmaz. Kısaca, kanat Arşa götürür, ötesine geçmek için kanat yükttür, terk edilir. Ondan sonrasına kanatsız devam edilecektir. Taptuk Yunus bunu "*Erenin yüzü Arş'tan uludur*" ve "*Aşıklar meydanı Arş'tan da uludur*" olarak vurgular. Arşa varışını da şöyle dile getirir: "*Arş'tan haber veririm*". Arş'tan öteye geçişinin sırrını "*Arş'tan ileri uçarım, gerçeğim yeryüzündedir*" diye ifade eder. "Arşın da ötesi var, onun da ötesi, ötelerin de ötesi" bâtni felsefesi ile, sırrın yeryüzünde olduğunu vurgular. Çünkü alçaklardan güç ve kudret alınarak yüceler aşılar ve kanatsız yola devam edilir. "Arş üstüne seyrân olam" diye de Yüceleri aştığından haber verir. Ötelerin ötesine geçilecek sırrın, yeryüzünde olması, nefsin derviş eylenmesidir. Nefsini derviş eyle-

yen, sonra da silen Taptuk Yunus, bu güç ve kudret ile, Arş'ın ötesine geçer ve Aşk olur.

Yücelerin ötesine geçilecek kudretin nefsi silmek olduğunun ifadesini "*Göz açtım, dünyadan geçtim, bekaya ulaştım menzilim Arş oldu*" ile ifade etmiştir. Yücelerin ötesine geçmiş tir lakin bunu yapabilmek için önce davet gerekir ve o davete de uymak icap eder. Taptuk Yunus, Arş'ın ötesinden, ötelere ötesinden davet almıştır ve bu davete icabet ederek yönelmiştir. "Biz dilemeden siz dileyemezsiniz" sözünün açılımı budur. Taptuk Yunus öteye geçmeyi diler, dileği yerine gelir, davet gelir ve bu davete yönelir. İnsan dilemedikçe de davet gelmeyecektir. Davetin geldiğini de şiirinde şöyle ifade eder "*Bâtını Arş'dan ulu, eve dervişler geldi*". Ev ile gönlünü kasteder. Bâtını Arştan ulu diye bahsettiği, gizli ve gayb âlemidir. Gayb ve gizli âlem, Arş'ın da ötesidir. Kısaca "*Arştan Yüce olan Öte-lerden, gönlüme davet geldi*" demiştir.

Öyle an'lar vardır ki, sınanmışlığın ötesine geçer, yaşam ile ölüm çizgisine dokunur, O'na ulaşırsın. Neden diye soracak iken, O gülümser. Binlerce yılda kat edilecek yol, öyle anlarda hemhâl olur dem olur.

Yunus'ca

Buraya kadar çok kapsamlı ve bâtni bilgileri Taptuk Yunus'un felsefesinden bakarak ele almaya çalıştım. Bundan sonrasını da biraz daha örneklerle ve açarak aktarmaya çalışacağım.

Görünen ve görünmeyen âlemden bahsetmiştik.

Görünen herşey Çifttir. Görünmeyen ise Tektir.

Tek, yokluğunda, gizlisinde iken, Menzil sahibi iken, kendini feda eder ve birbirine zıt ikiye bölünür, görünür olur, seyre geçer. Görünen, aşikarında, varlığında iken kendini feda eder ve zıtlığı terk eder, gizlisine döner Tek olur, menziline döner. Tek olan, menzilinde iken, zıt olana yani çift olana ken-

dini terk ve feda eder. Kendini kendinden yaratmış olur.

Varlığın seyri de yine kendinden kendinedir. Tekliğinden Çokluğuna, ne kadar yayılabileceğinin bilinmesinin seyridir. Daha sonra yine Çokluğundan Tekliğine, menziline dönüştür. "O'ndan gelinir, dönüş yine O'nadır" sözünün açılımı budur. Dervişlerin, "kendinden kendine yolculuk" dediği budur. "Hakk vücudundan gayrı koku yoktur" dediği yine budur.

Yaratılan herşey, varlık olabilmesi için zıddı ile bir aradadır ve seyir eder. Var olan herşey seyir eder. Kainatta her zerre misafir olarak konaklar ve sonra yine yoluna devam eder. Bu da yaratılışın baki olmasındandır. Yaratılış bakidir, sonsuzdur, evvelinden ezeline seyirdedir. Zıt'ların birbirini ilahi kudret ile "itmesi, çekmesi" sonucu seyretmesi bir kanundur. Menzil sadece Hakk'ındır dedik. Hakk makamı, Aşk Makamıdır.

Aşkın menzili vardır fakat nerede olduğu belirsizdir. Varlık zıtlık ile seyir ederken, Tekliği bulması, anlaması ve görmesi mümkün değildir. Daima varlıklar yana yana Tekliği arar dururlar. Varlığın ikiliği, yokluğun Tekliği vardır. İkisi hiçbir vakit aynı menzilde buluşmazlar. Bu yüzden kainatta her varlık seyir eder, her konakladığı menzilden de tat alır, çeşitliliği görür, farkı idrak eder ve yine yoluna devam eder. Her boyutun, her menzilin, her âlemin türlü türlü idrakleri, görünürlüğü, tadı vardır. Bu yüzden ne arayışın bir sonu, ne de ulaşmanın bitişi vardır. Her varlık bakidir, konakladığı menzilde fani olur, sonra yine seyrine doğru kanatlanıp yol alır.

Varlığın kanatları vardır. Varlığın varoluş amacı kanatlı olmasıdır. Kanatlı olmayan Tekliktir. Aşk ve Nefs menzildir. Aşk, Hakk makamının, Nefs de insan varlığının menzilidir. İnsan ruhu da, daimi olarak, nefis ile aşk arasında kanatlanıp uçar. Nefse yani bedene ulaşır konaklar, Aşka yani Özüne kavuşur konaklar. Sonra yine bu devri daim devam eder. Aşkın ve nefsin kanatları yoktur. Lakin hem nefis, hem aşk insan özünü, ruhunu kanatlandırır. Yok'ta Aşkta iken, Arştan Arza kanatlandırıp uçurur nefse kondurur. Var'da Nefste iken

Arzdan Arşa kanatlandırıp uçurur, Aşka kondurur. Bu insan özünün, arştan arza, arzdan arşa yolculuğudur, seyridir ve miracıdır. Bu yüzden her insan, seyrinde yalnızdır. İletişimdedir, insanlarla birlikte, lakin yalnızdır. Sohbet bilgiyi arttırır, ama dahilerin okulu yalnızlıktır. Herkes için tek tek belirlenmiştir yollar. Diğerinin en mükemmel yolu, diğeri için sapaktır. Herkes kendi yolunun taşlarını ayıklayacaktır.

Peki insanın seyrinde iken onu uçuran kanatları nelerdir? Taptuk Yunus'a göre en önemli kanatlardan biri "sabırdır". Taptuk Yunus, insanın daima "hâl" içinde olmasını vurgular. Seyrinde iken, menzilsiz kal içinde olanın "hayvan" olduğunu dile getirir. Seyir hâlinde iken insan eğer sabır hâlini koruyamazsa, menzile ulaşmadan "kal" olur. *"Sabır gerek sana her hâl içinde, Sabırsuz kimse kalur kal içinde"* sözü ile sabrın önemini vurgular. Herkes kendi seçiminin sonucunu yaşayacaktır. "kandırıldım, suçsuzum" tevilinin kozmik yasada yeri yoktur. Sabır insanın kanadıdır.

Aşk kanatlandırır insanı. Aşkın kanatları, bir gemi gibidir, sizi taşıyan ötelere, ateşten ırmağı geçirir, buzdan kayalara çarpmadan.

Yunus'ca

Taptuk Yunus, insanın daima şükür hâlinde olması gerektiğini vurgular. *"Kişi gerek çok bile ol gerek öğüt ala, Menzile irsem diyen belürsin hazin hazin"* sözü ile, insanın tavsiye ve öğütlere kulak vermesini, menzili olan Aşka varmak için içli ve gönülden yalvarması, dua etmesi ve şükretmesi gerektiğini söyler. Şükür insanın bir kanadıdır.

Sadece yaptığımız "menfi"likler değil, aramadığımız, üzerinde durmadığımız hakkımız olanlar da boynumuza dolacaktır.

Yunus'ca

Taptuk Yunus, insanın seyrinde "oldum, vardım" gibi hâllerin birer tuzak olduğunu, bunlara aldanılmaması gerektiğini önemle vurgular. *"Dervişlik didükleri bir acayip durakdur, Derviş olan kişiye evvel dirlik gerekdur"*. İnsanın daima uyanık, farkında ve diri olması gerektiğini, falan oldum, filana vardım dediği anda uykuya daldığını dünyaya yenik düştüğünü, yalan menzil tayin ettiğini daima vurgulamıştır. Dirilik insanın bir kanadıdır.

Hissediyorum suskun yıldızlar gibi atan kalbini, gelirim sen beni görmeden de, hep yanı başındayım hiçbir zaman bilmesen de. Ben yine seninleyim tüm zamanlarda, Aşk diyarında beni unutan Sevgili!"

Yunus'ca

Taptuk Yunus, insanın seyrinde daima oruç tutması gerektiğini vurgular. Bu oruç hem fiziki hem manevi oruçtur. Açlık hissettiği herşeye karşı kendini geri çekmesi, az ile yetinmesi, nefsin terbiye etmesi, dilini tutması ve beline sahip olması gerekir. *"Yunus sen arif isen anladum bildüm dime, dut miskinlik eteğin ahir sana gerekdur"*. Yunus diye kendine seslenir lakin herkese öğüt vermektedir, bildim buldum deme diyor. Bulma eylemi bir ihanettir aslında. İhanet daima pusuda bekler. Hakikat savaşçısı olan kanatlı insanın, sevgi bedenine ulaşamaz, tuzığa düşürür daima. Bu yüzden nefsin daima oruçta bırakılması ve terbiye edilmesi icap eder. Oruç, insanın bir kanadıdır.

Tüm "diğerleri" için sarf ettiğin sözler ve dilekler, kaynağına dönüş yapan "yağmur damlaları" gibidir. Ayağına taş değse bil ki, "ne edersen kendine, edersin kendi kendine"

Yunus'ca

Taptuk Yunus, insanın seyrinde her uğradığı durakta kalmadığını, yola devam ettiğini vurgular. *"Benüm bunda kara-*

rum yok, ben bunda gitmeğe geldüm" der. Yani dünya bir karar ve menzil yeri değildir. Buradan gitmeye geldim diyerek, "bilmek" ihtiyacının da bir kanat olduğunu vurgulamaktadır.

Bilgelik gücümüz, İman kılıcımız, Edeb kalkanımız olsun.

Yunus'ca

Taptuk Yunus, insanın seyrinde bir menzil olan nefsin tanınması gerektiği ve daha son aşamada da silinmesi gerektiğini vurgular. Yola devam etmek için, seyir hâlinde olan insana bin bir cazibe ile yalancı menzil tayin ettiren nefsin varlığını kabul etmek ve terk etmek icab eder. *"Nefsümün başını kesdüm kanadlanup uçar oldum"* der. Nefsin terbiyesi yolunda gösterilen her çabanın bir kanat olduğunu vurgular.

Sahip olduğun ve hiç sahip olmadığını da terk etmek "terk-i terk eylemek" bir hâldir. Bu hâl içinde iken bile, o hâl içinde olmadığının farkında olmalıdır insan. Bu hâller bir andır, o an sonsuzcadır. Dünya vakti ile belki birkaç saniye sürer, kal olmazsın hâl olursun. Bu an'ların tüm yaşam boyu sürdüğünü zannedenlerin yanıldığı nokta burasıdır işte.

Yunus'ca

Taptuk Yunus, insanın seyrinde, dünya âleminde iken kanatlara ihtiyacı olduğunu vurgular. Ona göre eğer dünyada iken kanatların yoksa, yalancı menzilde kalmışsın ve bir hayvandan farkın yoktur. *"Kanadsuz kuşlayın kaldın yabanda, kanadlı kuşlara kanda iresin"* diye dile gelir Taptuk Yunus. Kanatsız bir kuş gibi kaldın şu dünya gurbetinde, manaya kanat açmış erenlere nasıl yetişeceksin diye de kendine kızar. Kanatsızlığın insanı nasıl çaresiz bıraktığını, manaya ermesi için kanada nasıl ihtiyaç duyulduğunu önemle vurgular.

Sukunet Edeb'ten olur. Yoksa herkesin heybesinde her türlü

söz mevcuttur.

Yunus'ca

Taptuk Yunus, Aşka ermek için kanada ihtiyaç duyulduğunu *"Kendü bilişiyle kişi hiç iriše mi menzile, Allaha iremez kalur er eteğin dutmayınca"* diye dile getirir. Kanadı olmayan da Allah'a eremez bir bilenin eteğini tutmayınca der. Kanatlardan birinin de "öğretici" olduğunu vurgular. Erenlerin sözü, öğreticilerin varlığı insanın bir kanadıdır.

Er kişi, ne sayı ile, ne vakid ile işi.

Her nefeste O'nu anar, O da O'nu.

Yunus'ca

Taptuk Yunus, din ile imanın bu dünyada birer kanat olduğunu, insanı gerçeğe, aşka ve menzile uçuracak olan irfanın da dinden ve imandan geçtiğini vurgular. *"Var din iman gerek ise eyü diril bu dünyada"*. Din ve iman birer kanattır, insanın dirilmesi, uyanması ve Aşka varması için.

Vücut Bir'dir, ancak sıfatı çoktur.

Yunus'ca

Taptuk Yunus, ölümün de bir kanat olduğunu vurgular şiirinde. *"Dünyaya gelen göçer bir bir şerbetin içer"* der. "Her nefis ölümü tadar" ayetinin açıklamasıdır bu. Ölüm tadılması için, dünyaya uğramak, bedene bürünmek icap eder. Fakat beden fanidir ve her nefis ölümü tadacaktır. Ölüm insanın bir kanadıdır.

Aşk'ı dileriz, dilencilikten beriyiz.

Yunus'ca

Taptuk Yunus, vaad edilen herşeyin birer kanat olduğunu, insanı amacına uçurduğunu vurgular. Fakat vaade ulaşıncı

onunla yetinmemesi gerektiğini ve yoluna, seyrine devam etmesi gerektiğini şiirinde vurgular. *"Benüm uçmak neme gerek, hergiz gönlüm ana bakmaz"*. Cennet vaad edilendir, ve insanın bir kanadıdır. Herkes cenneti hayal eder ve diler. Oysa Taptuk Yunus, cennetin de bir durak olduğunu, onun da aşılması gerektiğini vurgular. Çünkü cennet bir menzil değildir, Aşk menzildir. Aşka ulaşmak için cenneti de geçmen gerek demektedir. Sözünde "uçmak neme gerek" derken bunu kasteder. Cennet dileği insanın bir kanadıdır, Aşka varmak için.

Tüm benliğimde duyuyorum o sesi. Ama gören gözlerim nerede? Yalnız bırakmışlar beni. Uzattım elimi ama tutan olmadı. Yağmurun ıslaklığı üşüttü ellerimi, yüzüme sürdüm sen gibi, sen diye.

Yunus'ca

Taptuk Yunus, insanın içindeki hasretliğin de bir kanat olduğunu vurgular. Çünkü her yaratılmış "hasretlik diyarındadır." Aşktan ırak düşen yollara, Aşka varmak için hasretlik duyar. Tekten ayrılan çift kanadı ile uçarken, içinde yana yana hasretlik duyar, tekrar kavuşmak için Tek'e. *"Yunus hasretdürür sana hasretini göster ana"* der. Burada Yunus hasrettir sana, göster bir cemalini ona diye hasretliğinin ne kadar önemli bir kanat olduğunu vurgular.

Savaşçı, Kendini Bilme için çıktığı çetin ve zorlu yolda, aradığını yolun sonunda değil, kaybettiği yerde bulacaktır.

Yunus'ca

Taptuk Yunus, "görme"nin bir kanat olduğunu vurgular. Çünkü her insan dünyaya, unutarak gelir kördür. Ne vakit "görme" marifetine ulaşır kanada kavuşmuştur. *"Hem evvelsin, hem ahir, kamu yerlerde hazır, hiç makam yokdur sensüz, ben niçün göremezin"* diye kendinin yüceliğini mütevaziliği ile

dile getirir. Hem öncesin, hem sonsun, her yerde menzilsin hazır ve nazır. Her zerre senin ile mühürlenmiş de ben niye göremiyorum? der Taptuk Yunus. Bu kadar sözü bir araya getirip hâlâ seni göremiyorum demesi ise tamamen mütevaziliğindendir. Görme ve tevazuluk bir kanattır insanı aşka uçuran.

Arayan, bulandan daima kıymetlidir.

Yunus'ca

Taptuk Yunus, ilmin de bir kanat olduğunu vurgular. Çünkü her insan ilim ve bilme önem vermelidir. Ancak diğer tüm kanatlar gibi zamanı gelince terk edilmesi icap eder. "*İlim hod göz hicabıdır dünya ahret hesabıdır*" der. İlim hakikat menziline ulaşmak için sadece bir kanattır, her kanat da doğal olarak perdedir.

Cismi terk etmiş birinin kayıpları da yoktur.

Yunus'ca

Taptuk Yunus, dünyasal tüm güç ve kudretin de bir kanat olduğunu vurgular. "*Yavuzluk eyleme sakın, ecel sana senden yakın, nicelerin aslın kökin yurd eyleyip bozadurur*" der. Ne kadar güç ve kudret sahibi de olsalar, Hz. Adem ve tüm Allah'ül nebilerin de dahil, dünyaya sultan olan tüm padişahların, kök salan tüm insanların da bir gün buradan kanatlanıp gittiklerini vurgular.

Her bir ayağın üzerine bastığı eşik ol ki, Hakikat basamağını tırmanasın.

Yunus'ca

Taptuk Yunus, "can"ın da bir kanat olduğunu vurgular. "*Canlar canını buldum bu canum yağma olsun*" der. Ona nefes aldırın, yürüten, gördüren candır, nefes almasıdır. Fakat bu

hâlinin de manasına erdiğinde canının canını bulduğunu, nef-sinden aşka erdiğini keşfeder ve nefsim yağma olsun der. Bir şiirinde de "*can tuta gelür isen, ger canum var dir isen, canı şümar idersen, sağıncile kalasın*" diye de önemle belirtir. Yani Canı bir kanat olarak bilmeyip de, ona tutunursan, onu men-zil bellersen, zamanı gelince terk etmezsen, kanatlanıp uça-mazsın, nefis ile başbaşa kalırsın. Bir başka şiirinde ise yine canın bir kanat olduğunu vurgular "*Cana virür canını kurba-na*". Taptuk Yunus, Cana kurban vermiştir kendi canını. "Can" bir kanattır insanın seyrinde.

*Hakikati ile karşılaşacağın ana kadar olan herşey ama herşey
yalandan ibarettir.*

Yunus'ca

Taptuk Yunus, kanatlanıp uçan insanın, Aşka varması için "kevser" suyundan gerek olduğunu vurgulamış ve daha sonra da "bize uçmada kevser gerekmez, yar gerekmez, can gerek-mez, bize didar gerek" demektedir. Yar olarak düşlediği, can olarak nefes aldığı ve kevser suyu ile hayat bulduğu herşeyin bir kanat olduğunu, Allah'ın Vechini gördüğünde her birinin terk edilmesi gerektiğini vurgular. Aşka varanın kanada ihti-yacı kalmamıştır.

*En küçük bir esintide savrulan nefis çokluğu değil, en şiddetli
kasırgalara göğüs gerebilen bir gönül zenginliği gerek bize.*

Yunus'ca

Taptuk Yunus tüm şiirlerinde, "kanat" olarak vurguladık-larını, vakti zamanı gelince terk eder. Çünkü "kanat" isminin manası, ihtiyaca göre kullanılan daha sonra terk edilmesi icap edilendir. Kitabımızın ismi olan "Aşka varınca kanadı kim arar" sözü bundan ileri gelmektedir. Kanat menzile ulaştırır, menzilde iken artık kanada ihtiyaç kalmamıştır. Menzilden

tekrar yol almak için, hangi boyuta, hangi âleme uçacak isen yine donanımın yani kanatların, o âlemin, o kainatın ihtiyacına göre belirlenir. Bizim âlemimizdeki kanatları bir bir saydık. Lakin başka âlemlerdeki kanatları da görmeye, ancak onlara ulaştığımızda anlayacağız.

Kur'an-ı Kerim'de de, kanadı, "kanat" olarak ve "el" olarak ifade eder. "yedey" ve "cenah" olarak geçer.

Yeda-hu mebsutatani / O'nun eli, ikisi de açıktır
(Maide 5/64)

Ve ihvid cenaha-ke / İnanana kanatlarını indir
(Hicr 15/ 88)

Vahfid cenaha-ke / Sana tabi olanlara kanadını indir
(Şuara 26/215)

Lima halaktu yedeyye estekberte / Ellerimle yarattığım şey
(Sad 38/75)

Hakk, kendi suretinden yaratmış, kendi ruhundan üfle-miş ve kendi nefsinden bahşetmiştir insana. Çoğalmayan ve artmayan Bir'in tanımıdır bu. Hakk, Adem'i, kendi nefsinden, kendi ruhundan, kendi suretinden yaratması, "Artmayan Bir" İlkesinin bozulmadığına işaretler. Aynı şekilde, Adem nefsin-den de zevcesini yaratması, yine "Artmayan Bir" ilkesinin devamıdır. Adem ve zevcesinin, yeryüzünde kadın ve erkek olarak yayılması da yine "Artmayan Bir" ilkesinin devamıdır. Hakk kendi nefsinden Adem'e, Adem kendi nefsinden zevce-sine ve ikisinin nefslерinden, yeryüzündeki yayılma ve çoğal-ma, bir "mayalama" ilkesidir. Bu yayılmada, insanoğlunun bedenini terk ettiği, ölmesi de "Azalmayan Bir" ilkesini bizlere sunmasıdır. Hakk varolduğu sürece, adem ve oğullarının yayı-lışı "azalmayan ve artmayan Birlik"ın manasını oluşturur.

Tüm kainat ve içindeki görünen tüm gezegenler, güneşler, insanlar, yıldızlar, helak olsa da, yok olsa da, Hakk Nefsi Baki olduğundan dolayı, ne bir azalma olacak, ne artış olacaktır. Çünkü Zahir olan görünen her şey, Hakk nefsinin mayalanmasından türemiştir. Baki olan Hakk, görünen herşey fanidir. Fani olan, Baki olana hizmettedir ve aynı anda, kainatın "Artmayan ve Azalmayan Bir" ilkesine uyumludur. Hakk ile Adem arasındaki benzerlik bundandır. Hakk'ın kanatları yoktur lakin kendine davet için kanatlandırır insanı. Hakk, kanadı, insanda özümser. Kendindeki öz bilgiyi insanda tatbik eder. Bilmek ister kanatları ile neler yapabileceğini. Bu kendinden kendine bir biliştir. Hem bilinmeklik diler, hem bilmek ister. Bu yüzden Hallac-ı Mansur "Tanrı uçmaz, O varlıkta özümser" sözünün açılımı budur. Özümsemesi, Hakk'ın bilmesidir. Çünkü Hakk da varlık ile bilir, öğrenir. Hakk Teklik makamında olduğu için kanatlanıp uçamaz, uçması için insana ihtiyaç duyar, çünkü insanın kanatları vardır. İnsanın yaşadığı her hâli özümser ve insan ile beraber, insanın neler yapabileceğini bilir ve öğrenir. Ta ki, kendinden ayrılan parça, tekrar kendine dönene kadar. Hakk makamına ulaştığında insan, artık kanada ihtiyaç duymaz, terk eder onları. Çünkü Hakk makamına teklik ile girilir. Zıtlık ve ikilik âlemde geçerlidir, ihtiyaç duyulandır. Hakk katında, Aşk makamında kanada, ikiliğe, zıtlığa ihtiyaç yoktur, oraya ancak kanadı terk eden girebilir.

Taptuk Yunus, gönlümüzün Yunus Emresi, bize "Aşkın elinden" diyerek şifreyi vermiş, sırrı açıklamıştır. Âlemde her ne var ise, Aşkın elinde dönüşür, kanatlanıp uçar, seyreder. Aşkı arar çünkü Aşkın şerbetinden içip revan olmuştur yola. Tekrar Aşka kavuşana kadar da Aşkın elinden çekmediği eziyet, dert kalmaz. Bu eziyet ve dert, hasretliktir. O hasretlik olmasa, nasıl seyreder insan. Kanadı ile uçar Aşktan, Aşka varınca terk eder tüm kanatlarını. *"Gönlümün evi Işk Elinden taşa gelür"* diye de şikayet eder kendince. Gönül evi

Teklik'tedir, Aşk Makamındadır, Aşk menzilindedir, Hakk katındadır. Lakin Aşk onu kanatlandırıp uçurmuş, taş vardır-mıştır, yani dünya denilen yeryüzüne. Tüm âlem seyrandadır Aşk elinden. Hayran eden de O'dur, ciğerini yakan da O'dur. *"Acep mihman olupdur ışk elinden"* diye de yana yakıla söze gelir. Sürekli her zerrede misafir olduğunu dile getirir Aşkın elinden.

Aşkın elinin ulaşmadığı zerre var mıdır bu âlemde?

Dert olan, درمان olur bu âlemde Aşkın Elinden. Zehri veren şifası Aşktır, velev şifayı bulan da zehre bulaşmıştır yine Aşkın Elinden. Kahrı da güzel, lütfu da hoştur Aşkın Elinin. Zıtlıklar olmasa bu âlem döner mi, bu âlem kurulur mu, bu âlem oluşur muydu? Yaratımın hamurundadır zıtlıklar. O zıtlıklar, çiftler değil midir birbirini ilahi dokunuşlar ile iten, çeken, ilerleten ve gerileten, alçaltan ve yücelten. Her biri Aşkın Elinden değil midir? Adem, âlem için bir şifa idi ancak cennetinde idi görünmezinde, gizlisinde. Nasıl çıkacaktı görünür olacaktı? Elbette zıddı ile. Gönül seviyesinden bir eş kılındı kendisine zevcesi oldu. Adem'in şifasına, bir de zehir gerek-di, Azazil gönüllü seçti bu yolu. Çünkü Rahmete kavuşan Adem ise, Lanete kavuşan da İblis olacaktı. Adem ve zevcesi çiftlerden bir çift idi kanatlanıp uçacaktı alçaklara, Aşk onları kanatlandırmıştı, lakin ne gerekdi. Yediler cennetlerinde buğ-dayı, alçaldılar, alçaldıkça da yüceldiler. Tüm sır toprakta idi. Âleme şifa gerekti. Âlem, adem çifti ile Can buldu, cana geldi, ruha kavuştu. Zehiri ise iblisten oldu, o da kibir ve hasetliği ile kanatlanıp uçtu cennetinden. Âlemi döndüren, âlemin zehiri de şifası da, ruhu da canı da, çiftler oldu. Vakti zamanı gelince de her biri terk edecekler o muhteşem kanatları ve dönecekler asıl Ol'ana O'na.

Taptuk Yunus'a göre, eşyanın vücudu yoktur, vücut sadece Hakk'ındır, o da baki olandır. Eşyanın bedeni vardır, o da fanidir. Hakk Vücudundan, aşkın eli olan kudret ile kanatlanıp uçan her insan, eşyadaki gölge oluşumları seyrederek, şahit olur, fani bedende konaklar, sonra yine aslına geri döner. Vakti

zamanı gelince, insan da, eşya da faniliği ve tüm kanatlarını terk edip, asıl olan baki Vücuda geri dönecektir.

Taptuk Yunus'a göre Aşk, varoluşun ana sebebidir. İnsanı insan yapan özündeki cevher Aşktır. Taptuk Yunus, her şiirinde, hakikatin bir zehrini bir de şifasını açıklamıştır. Şiirleri, daimi olarak, zıtlıkları, çiftleri ortaya koyan manaları içerir. Bunları da, insanı Aşka vardırان kanatlar olarak tarif eder. Vakti zamanı gelince terk edilmesi gereken kanatlardır her biri. Aşka uçarken gereklidir bu çiftten kanatlar, aşka varınca gerek kalmamıştır terk edilmelidir diye önemle vurgular.

Her insan, faniliğe uçarkan bir amaç içindedir. Kendisindeki kanatları tanımak, onlarla nasıl yol alındığına şahit olmak, o kanatlar ile neler yapılabileceğini Hakk'a iletmek, Hakk'ın verdiği emanetlere sahip çıkmak ve layıkı ile işleyip içindeki öz bilgiyi hâle ve mala çevirmek ve tekrar emaneti yerine iade etmektir.

Taptuk Yunus, amacını ve gayesini "Nasihatler kitabında" şöyle açıklar: *"Cümle sözün sana vazife, iş sana düşer kimse etmez ifa, ne sözün varsa kendine hitap, cümle gönülleri Allah için yap"*.

Taptuk Yunus, kendine emanet verilen kanatları, insanların gönlünü Allah için yapmaya, Gönülleri Hakk'a yöneltmeye kullanır. Kendi gayesini bilen Yunus, yine "Nasihatler kitabında" şöyle devam eder *"Gönülleri Hakka yöneltmek uluların işidir"* diye de önemle belirtir.

Sonsöz

Hakk'ın kullarından öyleleri vardır ki, onların kar ve zarar ile, alışveriş ile, eksik ve fazlalık ile işleri yoktur. Tüm işleri Hakk ile dir. Çünkü Hakk hesap tutmaz, hesabı tutan her devrin velileri vardır. Onlar Hakk'ın hizmetlileridir.

Taptuk Yunus bu hizmetlilerden biri idi. Dünya zamanına tabi değildi. O kendi zamanını getirdi dünyaya ve öyle yaşadı. Dünya kaderine tabi değildi. O kendi kaderini kendi oluşturdu ve öyle yaşadı. Ötelerin ötesine uzanıp, orada neyi hayal etti ise, dünyada onu inşa etti. İnsanların dünyasında, kendi dünyasını kurdu, genişletti, yaydı. Çalabın yani Hakk'ın evi, nazargâhı olan gönül'den haber getirdi. İnsanları, kendi gönülleri ile tanıştırdı. O gönülleri birbirine bağladı, sonra tüm bağları Hakk'ın rahmeti olan Allah'ın ipine doladı. Taptuk Yunus'un işi, dünya ile değildi, insanların dünyası ile ilgiliydi. Çünkü insanın yaşadığı dünyada bir sorun yoktu, insanın kendi nefsinde yarattığı, kendi dünyasında sıkıntı vardı.

Herkes kendi zanları içinde yarattığı dünyasından sıyrılıp, dünyaya açılmıydu.

Taptuk Yunus'un, kendi zamanından, bizim zamanımıza ve daha öte zamanlara hitabı, mesajı çok açık ve netti. "Ne

adem-i beşeriyet hâlleri, ne de nefsi menfur oluşumları için kalbini bozma!" Kısaca kimse kimseye darılmasın, gücenmesin.

Herkes bir yaratılıştadır. Kendine has, şahsına münhasır fitratı ile dünyaya gelir, bu da Hakk'ın emridir. Bunu sevemiyor, kabullenemiyorsan, bari hoşgör, kavgayı bırak, davayı bırak, dünya kimseye kalmaz. Kısmetten öte ne bir adım ola, ne soluk alına. Herkes ölümü tadacak. Herkes bu dünyaya gitmek için geldi. Dünya mülkünün tek sahibi Hakk'tır, insan değil. O mülk ile oyalan, sahiplenme!. Sevelim sevillelim, dünya kimseye kalmadı.

Herhangi bir gezegenden dünyayı seyr eden biri olsaydım, huzur çığlıkları ve gülüş sesleri duymak dilerdim, insanların acı çığlıklarını değil. Tamahkâr beşer olarak dünyayı tuzla buz eyledik, bunu görmek için biraz yukardan seyr etmek gerek. Çok yeryüzü adamı olmadan, çok da göklerde dolaşan kuş misali kanatlanmadan. Ne göğle kaynaş, ne toprağa bulaş. Az biraz nefes almaya gerek vardır. Adet ile işin olmasın, edeb ile olsun. Yüzün Hakk'a dönük olsun, hâl ile hemhâl olasın.

Çünkü yaratılış itibarıyla dip'ten fırlayalı çok oldu. Hâlâ dibin kokusuna hasret, kisvedeki çamuru muhafaza hayalinde, masivaya tutunmuş, karanlığında oyalanıyor insan. Bir silkelene, at üzerindeki giysine bulaşan dünyalık çamuru. Bırak, dünya eşyası ile kör olmuş gözlerini ileri çevir, etrafına bak. Herkes, her insan Hakk'ın kulu, onlar da kendin gibi dünyaya gelmiş çaresiz insanlar.

Herkes birbirine elini vere, bir işin ucundan tuta. İnsanlık cahilce karanlık sularda yüzmede, haddini aşmada, kendine ait olmayan herşeye dokunma hayali peşinde ve bunu gerçekleştirmeye and içmiş, niyet etmiş sanki. Gelecek nesillerin yaşam alanlarını çalmak, Hakk'ça değil, nefsanice. Bunu görmek, bilmek, bu gerçeğe uyanmak icap eder.

Kimi nasıl bildin ise, o da seni öyle bildi, ötesi yoktur. Bu senin en büyük rehberin olsun. En zayıfın zayıfında bir güç, en kötünün kötüsünde iyilik, en suskunun suskunu içinde bir

konuşan vardır. Susuyorsa edebindendir, korkusundan değildir belki. Kötülük peşinde ise, henüz sevgisi hayy olmamıştır yüreğinde belki. Zayıflığı görüntüdedir lakin o tüm menfilikleri gönül potasında eritip dönüştürüyor, hayır ile evrene salıyordur belki. Sen zanlarınla değil, gönül gözünle seyret oluşumları.

Kapılar, kapılar! Can acımadan nasıl açılacak o kapılar? Her bir can acısı, bir darbedir ve kapıyı açar. Kapı elle çalınır sanırız. Kapının önünde, bir beden yok ki kapıyı çalsın. Ruhun elleri var mı ki kapıyı çalsın. İşte o can acılarıdır kapıyı çalan ve kapıyı açan. Çoklu zeka ile idrak etmek, zihin dışında düşünmek, ancak bu manayı anlaşılır kılar. Tek kapı var, lakin sonsuz kapıları mevcudat olarak bünyede barındıran. Aynı anda hiçbir kapının olmadığına idrakidir de bu. Bu gözümünün önünde bir şekil değil, manadır. Zihin dışında idrak edilir. Çünkü zihin gölgedir, yalan oluşumdur, bir vehimdir, hakiki değildir.

Hakikati zihin içinde değil, zihin ve akıl dışı cevherin olan gönül içinde görebilirsin. **Gönül öyle bir cevherdir ki, iki cihana sığmaz, mekanlar dışıdır.** Ancak göz erdeminin gerisinden seyrederek tüm âlemleri. İnsanlar ancak aynaya baktıklarında gözlerinin gerisindeki muazzam "ilahi parçayı" görebilirler. İşte o vakit ne müthiş bir dünyada yaşıyor olurduk. Nefsler çokluktur ayrıdır, farklıdır, çeşit çeşittir bu seni yanıltmasın, aldanma sakın. Tüm gönüller Birdir. Gökyüzü Er'inin, kadını erkeği olmaz, bunu idrak eden gönüllere Yunus'tan selam ola.

Oysa insan özgür olmayı diledikçe, tutunduğu her ne var ise, daha sıkı yapıyor adeta. Aşkı görmüyor, aşk ile salınırları kaçırıyor, ileri zamanlara bırakıyor. Aşk makamının azı çoğu yoktur. Ya tam "an zamanda" huzurunda, aşk ile O'ndasın. Ya da olabildiğince çemberin dışında, dünya zamanına tabi, çokluğunda ve ayrıntılarında, tutunduğun her ne var ise onunla haşır ve neşir haldesin. Yaşamın sahibidir insan, ama unutmuş

insan!. Unuttuğu için de "yaşamaya çalışan" bir canlı türü, hatta tek canlı türü insan. Ölümsüz yaratılan, sonra ölümü tadıcı olarak, savaşın dünyasına "rededilen" bir beşeriyetin üyesi.

Tekamül et, yükselt çitanı, uzan kendi âleminden âlemlere, "Kâmil" ol. Kâmil insan, savaşın dünyasında yaşayan değil, barışı ve huzuru kendi dünyasında inşa eden ve dünyaya yayan kişidir. Barış ve Huzurdan ümidi kesenler, sorun bir kendinize. Sevdiğin kişi, çaresi olmayan hastalığa yakalandığında, ümidi kesip ölüme mi terk edersin onu. Etme!. Huzurdan ümidini kesme ve çabala. Gönlüne bak. Hakk sen'de, yüreğinde taht sahibi, ama gözler O'nu göremez, O tüm gözlerden görendir, ara ve bul, işte sana sır!.

Nefsin, çokluğun, çokluktaki anlayışın ve hoşgörünün manasıdır. Gönlün ise, birliğin, birlikteki sevginin ve aşkın manasıdır. İkisini birbirine karıştırma ve ikisini de birbirinden ayrı tutma. Her ikisi de bir kapıdır, bir kapı tamamen kapanmadan, diğer kapı açılmaz insana. Her bitişin, sonsuz başlangıçları mevcuttur kainatta. Okudum bildim deme, yaşamadan bilinmez unutma!. Ne verdin elinle, o gelir seninle.

En güzel cevap bazen sessiz kalmaktır, ama her zaman değil. Ne dediğini, ne söylediğini bil, lakin herşeyi de söyleme. İnsan, ağzından giren kilolarca çöpü midesinde saklar, örter de, bir kelamı bilmez saklamayı, örtmeyi hemen salıverir ağzından. Önce hararetle dökülmeyi öğrenir insan konuşarak. İfadenin, salt gerçeği olduğunu zanneder. Sonra edebi ile susmayı öğretir yaşam ona. Dil sukunete ererse, gönül de durulur coşar o vakit sessizlikte. Yaşamın fısıltılarını duyarsın, her an her yerde. İnsanoğlu, ne yaptığının hakikatinde olmayan bir varlıktır. İcapları değiştirmek yine insanın kendi elinde.

Kimse ile varolmadığı gibi insan, kimse ile de yok olmayacaktır. Kim için dileğin her ne var ise, kendin içindir aslında. Hayat içinde önemsiz ve göz ardı edilen bu basit hakikat, yaşam manasında açılır, yayılır yolunda. Görünen bir çuldur cesed, ona yaşam verendir Hakikat. Bizi var eden ve yok eden

de O'dur, O dilerse herşey olur.

Görünen cisim fani, ona yaşamı veren bakidir. Her nefesi Hakk ettiren, Var edene şükürler olsun. Hakk ile arana hesap koyma! İnsan olmayı reddetmek, ne doymak bilmez bir kibirdir. İnsan olduğunu unutma! İnsan olmanın hâl sanatına er ve kendini yücelt, lakin yücelenme ve övünme.

Bağımlılıklarını terk etmeden evvel, onlarla bir helalleş. Yoksa her biri intikam alır senden bir bir. Oynaş onlarla. Anlaş. Cilveleş arada. Hem seninle olsunlar, hem ayrı. Ne senin olsunlar, ne senden ayrı. Nefsin her türlü tuzağı canlıdır bile-sin. Basittir ama tutsak etmişlerdir insanı. Çamurun cazibesi bu. Görevi bu. Görevini yerine getirecektir illa ki. İnsanı, esir almaktır tüm gayesi. Bedende isen, yeryüzünün kanunlarına tabisindir, unutma! Hâl nerede yaşanacaksa, arzu edilen yerdedir Can. Yaşa, idrak et ve onurlandır. Kutsadığı herşey ile, kutsanır insan. Bu onun daha ileri fırlaması için bir yakıttır adeta.

Parça bütünü taşır da, insan o parçayı taşıyamaz, ağır gelir ona. İnsanın bir yanı çok güçlü, bir yanı hep yenik. İki ateş arasında kalmışsan, daima üçüncü bir seçenek vardır. Aşağı atlamak. Daha diplere, derinlere. Korkma, kazdıkça varılacak nur ışığına. Yüceliği göklerde arama. Tüm sır yerde, yerin dibinde. Nefsinin derinliklerinde. Kazdıkça ulaşacaksın o nur ışığına. Çünkü rahmet sadece gökten yağmaz, yerden de gelir insana. Nefsin derinlerine indikçe yüceleceksin. Nefsin esiri iken yükselmeyi umma! Hep öyle düşünülmüş zira. Sen onlardan olma!.

Kalbindeki Yunusun der ki *"On sekiz bin âlem yaratıldı, cümlesi bir içinde, cümle dil O'nu söyler her bir menzil içinde"*. Keşke insanlık, bir anlık bunu görebilseydi, hiçbir şey bugünkü gibi olmazdı. Savaş olmazdı, katliam yapılmazdı, kimse aç kalmazdı. Herkes birbirine dost, yürekler aşk ile aydınlanırdı. Gördüğümüzü sandığımız bu dünya ve göremediğimiz nice dünyalar, on sekiz bini de bir cümle içinde yaratıldı. Dünya

kafesinde tutsak olan bedenimiz, sanmayalım ki başka dünyalar yok. Fırlasak çıksak, mana ile bir olsak, şahit olsak, seyretecek, nazar eylesek, muazzam varoluşu koklasak, ölüm ile yaşam çizgisine dokunsak. An'da bir şeyler değişecek, hem bedende, hem tüm âlemde varolduğumuzu anlasak, idrak etsek. Neler değişecek bir görsek.

Zaman Kemale erme vakti!. Zaman Aşkla erimek vakti!. Dünyanın kaderine gömülmüş, mahkum olmuş bir insanlık!. Dünya kaderi üzerine çıkıp kendi kaderi ile yüzleşecek, her an sıyrılıp kader üstü kaderi planlara uzanacak insan. Uzandığını alıp, getirecek, dünyada yaşayacak olan Bilgeler!. Unutma ki, Yaprakların işi güneş ışığını alıp ağacı beslemek, vakti zamanı gelince sararıp dökülmek, yerine yenilerinin gelmesi için. Öyle ağaçlar var ki, onların yaprakları hiç dökülmez, yenilenmez, yaz kış beraberdir. Ölümü tadıcılığın son bulduğu vakit, ölümsüzlüğün kapıları açılacaktır insana. Tercih hakkı! Zira insan, sonsuz bir varlıktır.

Basit cümleleri, akıcı kelimeleri, anlaşılır şiirleri ile, yedi yüzyıldır okunan, konuşulan, anılan, anlaşılmaya çalışılan Tekke Derviş Taptuk Yunus'tur o.

Beklentilerini, hayallerini, düşlerini evrene göndermiş, beklentilerin onu beklediği, hayallerin onu hayal ettiği, düşlerin onu kurduğu bir derviştir o. Daima huzurunda, huzurda olan, hiç olmadığı kadar güzel bir Yunus'tur o. Nefes aldığı andan itibaren, herkes Yunus'a sınırlar belirledi. Ama o, daima o sınırların ötesinde ne var diye, onu keşfe çıktı, ve hâlâ öyle. Daima, sınırları aşan bir sınırsızlık ile kaynağından bizlere sesleniyor.

Taptuk Yunus bize gönlünün sırlarını açtı, Hakikatin sınırsızlığını sundu, Hakk'a varışın yolunu gösterdi. Şimdi seçenek insanın elindedir. "Olmuş bitmiş bir geçmişin içine gömülmek mi? Yoksa Erdem insanı gibi, Hakikati inşa etmek mi?". Seçenek, insanın yüce iradesine kalmıştır. Çünkü "İlahi Düzen, takvim-i değil, Takdir-i'dir. Ya Şimdi! Ya Hiç!. Ne Şimdi'nin

sonu vardır, ne de Hiç'lerin.

Son olarak, kendi cümlelerim ile satırlarıma son vermek isterim.

Gönlümün her zerresini dolduran Aşk, Hakk Aşk. O nereye götürdü ise oraya sürüklendim. Yazdığım her satır, sadece O'na yazıldı. Ne kalemim tükendi, ne bendeki O'na olan Aşk. Bu kitap, akıl işi değil, gönül işidir. Akıl devrede olsaydı, tek satır yazılamazdı. Yaşamın, beni arzu ettiği yerdeyim şimdi, ve ben arzu edilen yerde SEN'i inşa ediyorum. Ve Hakikat, SEN'in belirlediğindir. Heybesinde hiçlik, gönül yolunda erimiş, bir "Sen" olmuşum. Çoğu kez ruhum bedene sığmıyor, zerre kadar olsa da sığmıyor işte. Kimi zaman güvercin gibi suskun, kimi zaman kartal gibi hırçın. Parçalıyor, çıkmak istiyor, özgür olmak istiyor. Herşeyi terk edesim, diyar diyar gezesim var. İsyanım bedenime, ruhumu salıp gidesim var. Terk istiyorum bedeni, terk istiyorum dünyayı, kendi dünyama geçmek, oradan âlemi izleyesim var.

Okuyan ve okutan tüm gönüllere sonsuz teşekkürlerim ile.

*Gizlide değilim, Aşkareyim. Sen göremiyorsan, Bana Ne!
Herşey örtülü, bir O meydanda. Ben görüyorsam, Sana Ne!*

SÖZLÜK

ÂDÂB: Edeb kelimesinin çoğulu olan bu kelime, izlenmesi gereken esaslar, görgü kuralları gibi manaları ihtiva eder. Sufilerin uymak zorunda olduğu bu görgü kurallarına "adab-ı sufiyye", "adab-ı tarikat", "adab ve erkan" gibi isimler verilir.

ADEM : Arapça, Vücut'un zıddı olup yokluk manasına gelir.

ADET : Arapça, itiyad, alışkanlık gibi anlamları olan bir kelime, ihlassız, kuru şekilden ibaret ibadet.

AHİR: Arapça, son demektir. Her şeyin evvel ve ahiri Allah'tır. Hâlife olan insanın bu hilâfeti, Evvel ile Ahir arasında bir berzaktır. Evvel ve Ahir, bir yönden Hakk'ın ayrı ayrı iki vechi, diğer yönden ise birbirinin aynıdır.

AHİRET: Arapça, dünyanın zıddı. Dünya, nisbeten daha yakın anlamına gelirken, ahiret, dünyaya nisbetle sona kalan, tehir eden, geciken, son, neticede varılacak yer gibi anlamlara gelmektedir.

ÂLEM: Arapça, kainat, güneş sistemi ve çevresindeki dönen gezegenler topluluğu, cihan, dünya, bütün varlıklar, mahlukat, insanlar, halk, cemaat, cemiyet çevre vs. gibi kelime anlamları vardır. Tasavvufta ise, Allah'tan gayri herşeye âlem denir. Âleme, âlem denmesinin sebebi onunla Allah'ın isimler ve sıfatlar bakımından bilinmesidir. Çünkü âlem kelimesi bilmek mastarından türemiştir.

ÂL-İ ABA: Arapça. Aba (kaftan, cübbe) ailesi demektir.

ÂMÂ: Arapça. Ehadiyyet mertebesidir. Lugat manası itibarıyla ince bulut ve körlüğü ifade eder.

ARŞ: Arapça bir kelime olan "arş"ın kelime anlamı, taht, çardak tavan ve kubbe demektir. Kainattaki bütün varlığı kuşatan bir cisim olup, yüksekliğinden dolayı bu ismi almıştır. Tasavvufta ise Arş, gönül demektir.

ARZ: Arapça yeryüzü anlamındadır. Arz yaratık, yaratıktaki süs ise Hak'dır. Hakk'ın sıfatı sema, halkın sıfatı arzdır.

ASA: Arapça, değnek, baston anlamındadır.

ASL: Arapça kök anlamındadır. Bir şeyin hakikatidir.

AŞİKAR: Belli, açık, meydanda olan.

ATEŞ : Aşk sıcaklığı.

AYAN : Arapça, göz, pınar anlamına gelen "ayn" kelimesinin çoğuludur. Eşyanın İlahî ilimdeki suretidir.

AYN: Arapça, pınar, göz vs. gibi anlamları taşıyan bir kelime. Araz olmayan. Kendi kendine var olan. Varlığı kendinden olan.

ÂZÂD: Farsça özgür demektir. Dünya ve dünya ile ilgili bütün bağlardan kurtulup, manevi hürriyete kavuşmuş kişi.

BABA: Ata manasınadır. Hürmete layık kişiler, yahut yaşlı adamlar hakkında kullanılır.

BAL: Farsça kol, kanat demektir. Kalbin ilim ve irfanla parlatılması ve aydınlatılması.

BAŞ GÖZÜ-GÖNÜL GÖZÜ: Bu ifadedeki baş gözü ile kastedilen, insanda fizikî ve biyolojik olarak bulunan, bildiğimiz gözdür. Ancak bu göz, sadece eşyanın şeklini görmeyi sağlar, görülen şey üzerinde, anlama, yorumlama, çıkarım yapma gibi değerlendirmelerde bulunamaz. Buna kalp gözü, can gözü de denir. "Bu sözü can kulağıyla dinle", "sen ona can gözüyle bak da gör" gibi sözlerde kastedilen budur. Baş gözü diye bir tâbir bulunmasına rağmen, baş kulağı şeklinde bir deyim görülmemektedir.

BÂTİN: Arapça, iç, öz, gizli gibi anlamları vardır. Dış anlamına gelen zahir kelimesinin zıddıdır. El-Bâtın, Allah'ın güzel isimlerinden biridir. Âlemin tümü Hak'tır. Zuhuru da âlemden ibarettir. Allah, bu âleme göre zâtı itibarıyla el-Bâtın'dır.

BECİD: Çabuk, hızla, ivedilikle.

BEDEN : insanın maddi vücudu. Kesif cisim.

BEKA: Yüce Allah'ın zatî sıfatlarından biri olup, varlığının sonu olmamak veya ebedî olmak demektir. Zira bekâ vasfı, kıdem sıfatının bir gereğidir.

BELA-BELVÂ: Arapça. Hastalık, sıkıntı ve kötülüklerle imtihan ediliş. Bela, Allah'a yakınlık durumuna göre artar.

CANAN: Farsça sevgili demektir. Rab, Allah, Allah'ın Kayyumiyet sıfatı.

CELÂL: Arapça. Ululuk, büyüklük, azamet. Bir şeyin celîl olması, onun büyümesidir.

CEMÂL: Arapça. Güzel, güzellik, iç ve dış güzelliğini ifâde eder. İki türlü cemâl olduğu söylenir, birisi halkın bildiği güzellik, ikincisi hakiki güzellik.

CEVHER: Arapça'dan Türkçemize geçmiş bir kelime olup arazın zıddıdır, kıymetli taş anlamına gelir. Cevher ruhanidir. En kıymetli anlamına gelir. İnsanın yetenekleri manasında da kullanılır. Tasavvufta Cevher için "nefes-i Rahmani" denir.

CEZP: Arapça kendine çekmek anlamına gelir. Allah'ın kulunu kendi hazretine çekmesi, davet etmesidir.

CİLVE: Damadın geline zifafıta verdiği hediye anlamında Arapça bir kelime. Kırıtma, nazlanma, güzellerin gönül fetheden ve hoşı giden hareketleri. Hakk'ın hüküm ve iradesinin tecellisi, iyi kötü her olaya "cilve", "cilve-i İlahiyye" denir. Arifin gönlünde parıldayan İlahî nurlar. Bu nurlar zuhur edince, arifler deli, divâne olur. İnsan ve âlem, Hakk'ın nurlarının cilve mahallidir.

ÇİLE: Farsça, kırk anlamına gelen çihil'den düzenlenmiş bir terim. Bir şeyh nezaretinde derviş, karanlık bir hücrede yalnız başına kırk gün süre ile az uyumak, az yemek, az içmek ve mümkün mertebe sürekli ibadetle meşgul olur ki bu olaya, çile denir.

DÂÎ: Arapça, davet eden, çağıran demektir. Halkı sevk ve yönetme bilgisi verilen kişi.

DAR: Arapça ev, Farsça idam sehbası manasınadır. Tasavvufta Bektaşîlik ıstılahları arasında geçer.

DÂVÂ-MÂNÂ: Arapça, dâ'vâ kelimesinin, iddia, mesele, problem, ülkü vs. gibi mânâları vardır.

DAVÎ : Nefsi yapılan her türlü iş.

DELÎ : Akli yitik kimseler için kullanılan bir kelime.

Tasavvufi planda Allah'ın zât tecellisine maruz kalmış, bir şeyhe de bağlı olmadığı için, o tecellinin yüküne tahammül edemeyen kişilerde meydana gelen meczûbluk hâlidir.

DEM: Farsça, soluk veya zaman manasıdır. Tasavvufta, sûfinin geçmiş ve gelecek endişesinden kurtularak içinde bulunduğu ânı yaşaması esastır. Bu hâli elde etmiş kişi, ibnu'l-Vakt adıyla anılır ve sürekli Allah'la beraberdir yani "ihsan" derecesine ulaşmıştır. Yine sûfilerde zaman, iki olay arasındaki zihnî mukayeseden ortaya çıkan mücerred ve zihnî bir mefhumdur.

DERD: Farsça gam, ızdırap, elem demektir. Sevgiliden sevene geçen ve katlanılmasına güç yetmeyen hâl. İlahî aşk. Bu istenen bir derddir. En büyük derd, derdsiz olmaktır. "Allah derdini artırsın" bir Mevlevi deyimidir. Derdli, âşık demektir.

DERÛN: Farsça, iç, bân demektir. Melekût âlemi, gönül âlemi, ruhanî âlem.

DERVİŞ: Farsça. Fakir, dilenci, dünyadan yüz çeviren, kendini Allah'a veren kişi. Tarikat mensuplarının çoğu fakir olduğu için, bu isimle anıldığı ileri sürülür. Ancak, hakikî deriş, kimseden birşey istemez ve istememesi tarikat kuralıdır.

DERYA : Farsça deniz demektir. Varlık.

DEVİR: Arapça dönmek demektir. Maddi olarak görülen şu âleme düşen bir mevcut, önce cemad (cansız), sonra bitki, sonra hayvan, sonra insan şekillerinde tecelli eder, ve sonunda da "insan-ı kâmil" şekline dönüşür, Hakk'a vasil olur. İnsan-ı kâmile kadar olan çizgiye kavs-i nüzul (iniş yarım dairesi), insan-ı kâmil ile başlayan Allah'a dönüş çizgisine (ulaşma) de kavs-i urûc (çıkış yarım dairesi) denir. Kavs-i urûc ile, varlık

vücut-ı mutlaka yani aslına döner.

DÎDÂR: Farsça, yüz, göz, görme, seyretme gibi anlamları olan bir kelime. Tasavvufi anlamı, sevgili, İlahî güzelliği seyretmedir.

DİLENMEK: Başta Kuzey Afrika'daki Hedeviye Tarikatı'nda görüldüğü üzere, mübtedî (başlangıç) durumundaki dervişlerin, nefis putunu kırmak maksadıyla kısa süre dilendirildiği görülür. Hindistan'da da, bazı tarikatlarda dervişler ellerinde keşkülleriyle (bir tür tabak) geçici bir süre için toplayıcılık yaparlardı; şimdi rastlanmamaktadır.

DİZ ÇÖKMEK: Çalışmak, çabalamak anlamındadır. "Üstad önünde diz çökmek", bir hocadan ilim tahsil etmeyi ifade eder.

DON: Kılık, kıyafet, şekil anlamında Türkçe bir kelime. Donanma, donatmak gibi sözlerin kökü budur. Bir erenin başka bir şekle girmesi, mesela güvercin gibi görünmesi "güvercin donuna girdi, güvercin donunda göründü" diye ifade edilir. "Yas donu" siyah bir elbisedir. "Her dondan baş göstermek" her şekilde görünmek anlamındadır.

DOST: Farsça bir kelime olup, Türkçe'de de aynı anlamda kullanılır. Karşıt anlamlısı "düşman" kelimesidir. Tasavvufta ilahî sevgi demektir. Aynı yolda olan kişilere, sufiler dost der. Ancak gerçek dost, Allah'tır ki, bu yüzden "dost Allah'tır" denmiştir.

DUHAN: Aşıkara, apaçık bir duman demektir. Ayrıca, gelmesi çok kuvvetle muhtemel olan şerre de denir. Kıyametten önce gökten gelecek bir dumandır.

DÜR: Arapça, inci. İtaat etmek, Hz. Peygamber (s), insan-ı kâmil, insan ruhu.

DÜŞ : Rüya demektir. Esmâ (Allah'ın isimleri) yoluyla manevî eğitimi gerçekleştirmeyi amaçlayan tasavvuf okullarında düş, dervişe bulunduğu makamı gösterir. Mesela bir derviş rüyasında dağlar görürse, artık onun kalp mertebesini elde ettiğini ve bir sonraki derse geçmesi gerektiğini gösterir.

DÜŞKÜN : Varlıktan yokluğa, sağlıklı iken hastalığa, kuvvetli iken zayıflığa düşen kişiler için kullanılan bir ifade.

EDEB: Arapça, iyi ahlak, güzel terbiye, utanma, zarafet, usluluk, insanlara kavlen, fiilen güzel davranışta bulunmaktan ibarettir.

EDEB-ERKÂN: Erkân Arapça'da temeller, esaslar, direkler anlamlarına gelir. Manevî eğitim gören sâlikin, her yerde ve her an, daima kendisini gören, her hareketini bilen Allah'ı düşünerek ve buna bağlı olarak ağzından çıkan sözlere, yaptığı hareketlere dikkat ederek, edeb üzere bulunmasıdır.

EN-EL-HAKK: "Ben Hakk'ım" anlamında bir ifade olup Hallâc-ı Mansur tarafından söylenmiştir.

ENE: Arapça "ben" zamiridir.

EREN-ERENLER : Allah'a ulaşan kişi (vâsıl)ye denir. Velî.

EŞİK : Eve dışarıdan içeri girmek, kapının eşiğinden atlamakla mümkündür. Dışarıdan içeriye girmekle, zahirden bâtinâna, dıştan içe ulaşıldığı dergâhtaki, evdeki olgun erlere, olgun şeyhlere ulaşıldığı, bu ulaşmaya da eşiğin sebep olduğu kaydedilir.

EVVEL: Arapça, ilk demektir. Allah.

EZEL: Ezel öncesizliği ifade eder. Kadim, aynı anlamı karşılamakla birlikte, Allah'tan başkası için de kullanılır. Ezel ise sadece Allah için kullanılır.

FARK: Arapça, ayırt, başkalık alameti, ayırmak, seçilmek gibi mânâları vardır. Tasavvufî olarak "senden alınana cem, sana verilene fark" denir. Çoklukta birliği, birlikte çokluğu, herhangi bir karşılıklı engelleme olmadan görmek demektir.

FEHM: Arapça anlamak demektir. Allah'ın sözünü ve hitabını anlama ve bunun gereğini yerine getirme. Keşf ve zevk yolu ile elde edilen bilgi.

FENA: Arapça, fânî olmak, yok olmak mânâsına gelir. Nesnelerin, sufinin gözünden silinmesine fena denir.

FETH: Arapça açmak anlamına gelen bir kelime. Bu terim "Biz sana açık bir fetih nasib ettik" (Fetih/1),

FEYZ: Arapça, taşmayı ifade eder. İlahî tecelli, bu kelime ile anlatılır.

GAYB: Arapça, göz önünde olmayan, bilinmeyen, gizli olan, gâîb vs. gibi manaları vardır. Senden Hakk'ın gizlediği her şeydir.

GAYB ERENLERİ: Bilinmeyen veliler. Her asırda mevcut ve sayıları ondan ibaret olan Allah'ın evliyalıdır, adamlarıdır.

GÖNÜL : Kalb'in Türkçe karşılığı.

GÜLŞENİYYE: Halvetiyye'nin kollarından biri olup, İbrahim Gülşenî (826-940) tarafından kurulmuştur.

HAK: Arapça'dır, gerçek anlamına gelir. Allah'ın güzel isimlerindendir (el-Hakk). Hak erenler : Allah'a ulaşmış, vuslat ehli kişiler, gerçek erenler.

HAKİKAT EHLİ: Fena fillah'tan sonra, beka billah'a eren sufiler için kullanılan bir deyimdir. Bunlar, irâdelerini, Allah'ın iradelerine bağlamış kişilerdir. Bu sebeple iradelerini terk etmişlerdir.

HAKİKAT: Gerçek manasına gelen Arapça bir kelimedir.

HAL' : Arapça, çıkarmak manasına bir kelime. Salikin bir daha nefsinin isteğine, tabiat ve âdetin gereğine uymayacak şekilde, Hakk'ın emrine uygun olarak kulluğu tahakkuk mevkiine koymasındır.

HALK: Yaratma anlamında Arapça asıllı bir söz. İnsanlara da halk denir.

HAMD: Arapça, övmek manasınadır. Ululama, yüceltme-yi, ifâde etmek üzere methetmek, sena etmek demektir.

HARABAT: Arapça, sıkıntı, harabelik yerler manasına gelen bir kelime. Sufinin, maddi ve nefsi dediğimiz yönünü yıkmasından, kendisinde dünyalık bir şey kalmamasından hareketle bu tâbir kullanılır olmuştur.

HAYAL: Arapça, düş, görüntü, aslı olmayan görüntü manasına gelir. Vahdet-i vücud felsefesinde, hayal vücudun aslıdır. Hayal sebebi ile olmadıkça, Hakk'ın esma ve sıfatı olmaz. Hayalde, Ma'bûdun ortaya çıkışının olgunluğu vardır. Hayal, bütün âlemlerin aslıdır.

HAYIR: Daha iyi, çok ve iyi servet, hayrı çok olan vs. gibi mânâlar ihtiva eden Arapça bir kelime. Tasavvuf açısından hayr, şu şekilde yorumlanır: Varlık sırf hayırdır; öz bakımından Allah'a istinâd ettiği için, sırf hayırdır. Yokluk ise, sırf seridir.

HAZM: Arapça, sindirme, hazmetme gibi anlamları olan bir kelime. Geniş göğüslü olmak, ufak tefek kusurları büyütmemek, üzerine düşmemek, herşeyi sızlanma vesilesi yapmamak, alingan olmamak, mübalâtsiz (gönülsüz) olmak.

HEBA: Arapça, toz anlamına gelir, içinde, âlemdeki bütün suretlerin açıldığı, şekillerin oluştuğu madde. Ancak, hebâ'nın vücudda bir ayn'ı yoktur. Sadece içinde bulundurduğu suretler bakımından vardır. Aslı bakımından yoktur.

HIRKA: Arapça, bir kelime olup, Türkçe'mizde de kullanılmaktadır. Bez anlamındadır. Tarikat cihazlarından biri de, hırkadır. Dervişler hırkayı, genellikle zikir sırasında giyerler. Önü açık, yakasız, genişçe, kolludur.

HİMMET: Arapça, azim, enerji, istek, arzu, meyi, şevk gibi anlamları olan bir kelime. Bir olgunluk hâli veya kulun bir şeyi elde etmek üzere kalbinin bütün gücüyle Hakk'a yönelmesi sonucu Hakk'ın hediyesi.

HİZMET: Aslen Arapça olan bu kelime, Türkçemiz'de de aynı manada kullanılır. Tekkeye yeni giren, ilmin lezzetini tatmamış, hâllerin nefesleriyle uyanmamış sâlikin durumu, hizmet olarak değerlendirilir.

HU : Arapça "O" anlamında munfasıl zamir olup, İlahî isimlerdendir, yani Allah'ın güzel isimlerinden biridir.

HUZUR: Arapça, hazır olmak, gelmek demektir. Huzurun zıddı gâib olmaktır. Halktan gâib olan Hak ile, Hak'dan gâib olan da halk ile huzura erer. Kalbin, Hakk'ın yanında hazır bulunmasına huzûr-ı kalb denir.

İŞK: Aşk.

İCABET: Arapça, çağrıya olumlu karşılık vermeyi ifade eden bir kelime. Kulun, Allah ile olan sözleşmesi.

IDRAK: Arapça, kavramak demektir.

İLAHÎ: Genellikle sûfî şairler tarafından dîni ve ilahî fikirleri taşımak üzere yazılmış olan şiirlere, ilahî denir. Allah'a ait anlamına gelir.

İMTİHAN: Arapça, sınamak, denemek anlamındadır.

İRFAN: Arapça, bilmek demektir. Sezgi tecrübe ve manevi yolla elde edilen bilgi.

İRADE: Arapça, istemeyi ifade eder.

KEMAL: Arapça, olgunluk demektir.

KEŞF: Arapça, açığa çıkarma, örtülü olanı açma, sezme, tahmin etme gibi anlamları olan bir kelime.

KİBİR: Arapça, büyüklerime demektir. Yerilen nefis hastalıklarındandır.

LEDÜN: Arapça'da zaman veya mekan zarfı olup, yanında, ...de,...da manalarını içerir. Gayb ilmi, sırlara vâkıf olma anlamında kullanılan tâbir.

MANA: Arapça'da, bir sözün ifade ettiği şeye denir.

MA'RİFET: Arapça'da bilgi anlamına bir söz.

NAZAR: Arapça, bakmak demektir. Tasavvufî olarak, mürşidin müridine manevî yolla bakışı demektir.

NEFES: Nefes; soluk, hafif rüzgâr, uzun söz, mühlet, bol-luk, genişlik anlamlarını içeren Arapça bir kelimedir.

NEFS : Arapça bir kelime olup çok sayıda manaları ihtiva eder: Ruh, akıl, insanın bedeni, ceset, kan, azamet, izzet, görüş, kötü göz, bir şeyin cevheri, hamîyyet, işkence, ukubet, arzu, murad.

NUR: Arapça, ışıık demektir. en-Nûr, Esmâ-yı Hüsna'dan biridir.

SEVÎ: Sevgi ile yapılan her türlü iş.

SUFÎ: Arapça, yünlü, yün giyen anlamına gelen bir keli-me. Hakk'a vâsıl olan kişiye, sufi, yolda süluka devam edene de mutasavvıf denir.

SÜLUK: Arapça, yola girmek, yol almak demektir. Bir şeyhe bağlanan kişinin, belli bir metotla, Allah'a doğru, yani kemalâta doğru iç (manevî) planda yaptığı yolculuğa süluk denir.

TASARRUF: Arapça, bir işte hareket etmek, bir işin içine girip idare etmek, gibi anlamları olan bir kelime.

TASAVVUF: Arapça, yün giymek anlamında bir kelime. Kul ile Allah arasında ihsan olayının gerçekleşmesi, veya

kulun ihsan vasfını kazanmasının yollarını gösteren bir ilim.
Bâtını fıkıh.

TECELLİ: Arapça, açık ve zahir olmak demektir.

TEDRİÇ: Aşama aşama, yavaş yavaş, sindire sindire.

TEKKE: Tekke, Farsça'da dayanacak yer demektir.
Tasavvuf erbabının, oturup kalkmalarına, sülûk çıkarmalarına,
ayın yapmalarına mahsus yere, tekke denir.

TEMAŞA: Farsça, seyretmek anlamındadır. Hâkk'ın isim,
fiil ve sıfatlarının tecellisini görmeye, temaşa denir.

VELİ: Arapça, dost anlamındadır.

ZAHİR: Dış, dışa ait, zuhur eden, ortaya çıkan, görünen
gibi anlamları olan Arapça bir kelime. Ez-Zâhir, Allah'ın güzel
isimlerinden biridir. Allah bu isim gereği, hikmeti, kudreti,
sıfatlarıyla görünür, zuhur eder.

ZÜHD: Yüz çevirmek, sunulana icabet etmemek, geri
çevirmek.

KAYNAKÇA

- 1- Arif için Din Yoktur/Muhyiddin İbn-i Arabi-2012 Sınır Ötesi Yayınları, Kevser Yeşiltaş
- 2- www.Yunusemre.net sitesi
- 3- Yunus Emre Külliyyatı -2008 H Yayınları, Dr. Mustafa Tatçı
- 4- Yunus Emre Divan ve Risaletü'n- Nushiyye - 2005 Sahhaflar Kitap Sarayı, Dr. Mustafa Tatçı
- 5- Saadete Ermişlerin Bahçesi-1950 İstanbul Maarif Matbaası, Fuzuli
- 6- Dertli Dolap-1979 Atlas Kitabevi, Nezihe Araz
- 7- Tarihte Türk Kahramanları-1953- Bekir Üstünel Yayınevi, Murat Sertoğlu
- 8- Altın Zincir- 1959-Türk Neşriyat Yurdu, Necip Fazıl Kısakürek
- 9- Üveys'ül Kareni-1966-Hüsnütabiat Matbaası, Yahya Benekay
- 10- Fatımatüzzehra-1971-Bahar Yayınları, Hacı M. Cemal Öğüt
- 11- <http://www.kuranmeali.org> sitesi
- 12- Tasavvuf Terimleri ve Deyimleri Sözlüğü, Prof. Dr. Ethem Cebecioğlu.
- 13- En-El Hakk Hallac-ı Mansur Gizli Öğretisi-2011 Sınır Ötesi Yayınları, Kevser Yeşiltaş

YAYINLANAN KİTAPLARIMIZ

ANTİK MISIR SIRLARI

Ergun CANDAN

30.00 TL

ARİF İÇİN DİN YOKTUR

Kevser YEŞİLTAŞ

20.00 TL

ATALARIMIZIN GÖK TANRI DİNİ

Ergun CANDAN

16.00 TL

ATLANTİS BİLGELİĞİ

Murry HOPE

20.00 TL

AY'I KİMLER YAPTI

Christopher KNIGHT, Alan BUTLER

20.00 TL

BÂTİNİ MEVLÂNA

Kevser YEŞİLTAŞ - Nilüfer DİNÇ

17.00 TL

BEBEĞİMDİ MELEĞİM OLDU

Gül YALÇINKAYA

14.50 TL

BUDİZM'İN GİZLİ ÖĞRETİSİ

Jo Durden SMITH

23.50 TL

ÇİN BİLGELİĞİ Tai Chi Chuan

Harun M. SOYDAN

16.00 TL

DİN ve BEYİN

Prof. Dr. Gazi ÖZDEMİR

35.00 TL

EFSUNLU KEMAL

Nehir ROGGEN DORF

30.00 TL

EN-EL HAK GİZLİ ÖĞRETİSİ

Kevser YEŞİLTAŞ

25.00 TL

EZOTERİZME GİRİŞ

Ergun CANDAN

29.00 TL

GALAKTİK GEN Will HART	23.00 TL
GİZLİ SIRLAR ÖĞRETİSİ Ergun CANDAN	19.50 TL
GİZLİ YÖNLERİYLE ATATÜRK Ergun CANDAN	19.00 TL
GÖBEKLİ TEPE, Anadolu'da Keşfedilen Dünyanın ilk Mabedi Levent SEPİCİ	17.00 TL
HZ. HIZIR KİMDİR? Nilüfer DİNÇ	14.00 TL
HİTLER'İN YÜKSELİŞİNİN ARDINDAKİ SIR VE NAZİ UFOLARI Emre ÖZYUMURTACILAR	29.50 TL
İŞİĞİN VE KARANLIĞIN OĞULLARI Yavuz KESKİN	15.00 TL
IŞIK ERI HACI BEKTAŞ VELİ Kevser YEŞİLTAŞ	20.00 TL
İSA PEYGAMBER'İN GİZLİ ÖĞRETİSİ Ergun CANDAN	25.00 TL
İSTANBUL'UN KADİM SIRLARI Murat İrfan AĞCABAY	29.50 TL
KABE'NİN SIRRİ Erdem ÇETİNKAYA	18.00 TL
KADERİMİZE YÖN VEREN EVREN YASALARI Sezaver SEÇKİ	19.00 TL
KADERİN ŞİFRESİ Celalettin İPEKBAYRAK	20.00 TL

KADİM CADILIK ÖĞRETİSİ

Erhan ALTUNAY

15.00 TL

KAHİN VANGA

Renan SEÇKİN

17.00 TL

KORUYUCU MELEĞİNİZ SİZİ BEKLİYOR

Aksu BÜYÜKATLI

17.50 TL

KIYAMET ALAMETLERİ

Ergun CANDAN

23.50 TL

KUANTUM GİZLİ ÖĞRETİSİ

Kevser YEŞİLTAŞ

19.00 TL

KUR'AN-I KERİM'DEKİ GİZLİ AYETLER

Mesut YILMAZ

20.00 TL

KUR'AN-I KERİM'İN GİZLİ ÖĞRETİSİ

Ergun CANDAN

32.00 TL

MAYA KEHANETLERİ

A. GILBERT, M. COTTERELL

25.00 TL

MEVLÂNA'NIN GİZLİ ÖĞRETİSİ

John BALDOCK

23.50 TL

MİSTİK BİLİM

Neslihan ALANTAR

28.50 TL

NUH'UN GEMİLERİ

Ergun CANDAN

17.50 TL

ÖLÜMDEN SONRA NELER OLUYOR?

Ergun CANDAN

19.00 TL

PAPALIĞIN SONU

Harun KOLÇAK

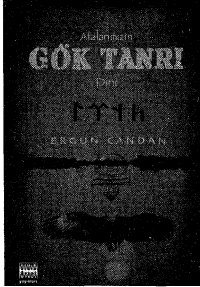
18.00 TL

RUHSAL GÜÇLERİ GELİŞTİRME TEKNİKLERİ Ergun CANDAN	16.00 TL
PARANORMAL FENOMEN Renan SEÇKİN	22.00 TL
SESLERİN GİZLİ GÜCÜ Jonathan GOLDMAN	20.00 TL
SON ÜÇ PEYGAMBER Ergun CANDAN	23.50 TL
SUFİ BİLGELİĞİ - GÜLISTAN Şirazlı SADİ	18.00 TL
SÜRÜDEN AYRILANI KURT KAPMAZ Ekin DUMAN	18.00 TL
TANRI İNSANDA UYUR İNSANDA UYANIR Emel KESKİNKILIÇ	22.00 TL
TAO'NUN GİZLİ ÖĞRETİSİ Pamela BALL	23.50 TL
TEVRAT'IN ŞİFRESİ VE GİZLİ KEHANETLERİ Joseph NOAH	16.00 TL
TÜRKLER'İN KÜLTÜR KÖKENLERİ Ergun CANDAN	32.00 TL
UFO GERÇEKLERİ & YALANLARI Farah YURDÖZÜ	14.00 TL
YAŞANMIŞ ESRARENGİZ OLAYLAR Ergun CANDAN	20.00 TL
YILDIZLARDAN GELEN TANRILAR Selman GERÇEKSEVER	14.00 TL

SINIR ÖTESİ'NDE ÇOK SATANLAR

S
I
N
I
R

Ö
T
E
S
İ

Atalarımızın GÖK TANRI Dini

Ergun CANDAN, Sy: 192

Ergenekondan Çıkış, Yaradılış ve Oğuz Kağan gibi efsanelerde atalarımız bir dönemler yaşadıkları mitolojik bir dille anlatılmıştır.

Atalarımızı hiçbir zaman yalnız bırakmayan Gök-Kurt ve Şamanizm önce Gök-Tanrı Dini'nin ağırlıklı olarak ele alındığı bu kitapta, efsanelerle geleceğe iletilen mesajları ilgiyle okuyacağınızı düşünüyoruz.

S
I
N
I
R

Ö
T
E
S
İ

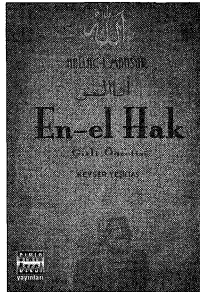
KUR'AN-I KERİMİN GİZLİ ÖĞRETİSİ

ERGUN CANDAN, Sy: 592

Türkiye'de ilk kez!... Kur'an-ı Kerim'in sembolik bilgileri, Bâtîni İslam Tasavvufu'nun ışığında sizlerle buluşuyor. Kitabın en dikkat çekici özelliğinden biri de, günümüzde hadis kaynaklarına dayandırılan İslamiyet ile ilgili birçok bilginin, gerçeklere uymadığının belgelerle anlatılmış olmasıdır. Bazı Yahudi din adamlarının o devirde Müslümanlığa geçmiş gibi görünerek, yalan hadisleri nasıl günümüze kadar getirmiş olduklarını da tüm ayrıntılarıyla bu kitapta bulacaksınız.

S
I
N
I
R

Ö
T
E
S
İ

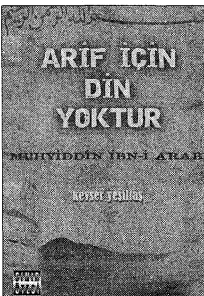
Hallac-ı Mansur En-el Hak Gizli Öğretisi

Kevser YEŞİLTAŞ Sy: 352

Hallac-ı Mansur'un bu sırrı açıklaması aslında o devrin halkı için değil, ahir zamanı yaşayan bu devrin halkı içindir. Hallac-ı Mansur o dönemde bu sırrı bu şekilde açıklamamış olsaydı, o devirden bu devire kadar bu sır üzerinde bu kadar büyük araştırmalar yapılamayacaktı. O nedenle Hallac-ı Mansur'a bu sırrı o devirde açıkladığı için çok şeyler borçluyuz... Şu anda biz hâlâ tek bir cümleye sıkıştırılmış olan bu sırrın mahiyetine ulaşmaya, derinliklerine inmeye çalışıyoruz.

S
I
N
I
R

Ö
T
E
S
İ

ARIF İÇİN DİN YOKTUR

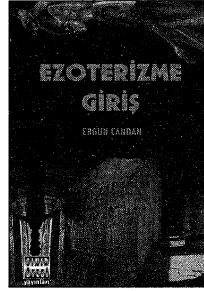
Kevser YEŞİLTAŞ, Sy: 280

Sufizmin önemli temel taşlarından olan Muhyiddin İbn-i Arabî bâtîni öğretinin sırlarını kuşaktan kuşağa aktarılmasında büyük fonksiyon görmüştür. Kitaba ismini verdiğimiz "Arif İçin Din Yoktur" sözü derin bâtîni sırları barındıran önemli sözlerinden biridir. Bu sözün içinde hem dinlerle hem de geleceğe dair çok önemli bilgiler gizlidir.

EZOTERİZME GİRİŞ

Ergun CANDAN, Sy: 400

Ezoterizmin içindeki bilgileri öğrenmek ve bu bilgiler ışığında dinsel metinleri okumak, dinlerin içindeki gerçek mesajları yakalayabilmemizde bize çok büyük kolaylık sağlayacaktır. Dinlerin dili semboliktir ve bu semboller ezoterik içeriklidir. İnanmış olduğumuz dinin bizlere aktarmış olduğu ilahi mesajları daha kapsamlı öğrenmek isteyen herkes ezoterizme müracaat etmek zorundadır.

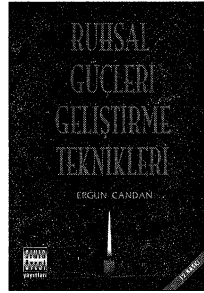
S
I
N
I
R

Ö
T
E
S
I

RUHSAL GÜÇLERİ GELİŞTİRME TEKNİKLERİ

Ergun CANDAN, Sy: 208

İç potansiyel gücünüzü ortaya çıkartabilir, yaşam içinde büyük bir güce sahip olabilir ve yaşamınızı isteğinize bağlı olarak yönlendirebilirsiniz. Duyular Dışı Algılamalarınızı pratik uygulanabilir metotlarla siz de geliştirebilirsiniz. Telepati, Durugörü, Astral Seyahat, Telekinezi, Psikokinezi vs...

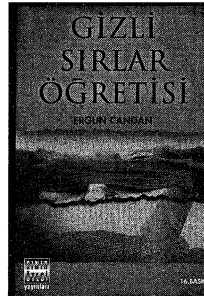
S
I
N
I
R

Ö
T
E
S
I

GİZLİ SIRLAR ÖĞRETİSİ

Ergun CANDAN, Sy: 264

Ezoterik Batını Öğretiler ile ilgili temel kavramların ele alındığı bu çalışma Ergun Candan'ın ilk kitabıdır. Bir zamanlar gizli mabetlerin derinliklerinde saklanan sırlar nelerdi? Bu sırların kaynağı? Neydi? Ve bu sırlar nereden gelmişti? Bu sırlar sembolere büründürülerek günümüze nasıl ulaştırılmıştır?

S
I
N
I
R

Ö
T
E
S
I

HZ. HIZIR KİMDİR

Nilüfer DİNÇ, Sy: 184

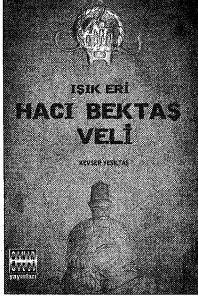
Hızır değil, Hızırlar vardır...

Bu varlıklar ilahi yardımın fiziki elleri gibidir. Ve her yerdedir... Peki onların yardımına nasıl ulaşabiliriz? Hızır aksakalı bir dede görünümünde gelmeyebilir... Hiç tanımadığınız bir kişi olarak, hatta bazen tanıdığınız bir kişi olarak da yanınıza uğrayabilir... Onları tanıyamazsınız. Hatta bazen bazı olayları ve bazı kişileri vesile ederek de onlar yardım ellerini size ulaştırabilirler...

S
I
N
I
R

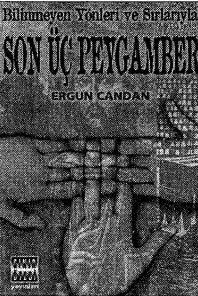
Ö
T
E
S
I

IŞIK ERI HACI BEKTAŞ VELİ

Kevser YEŞİLTAS Sy:304

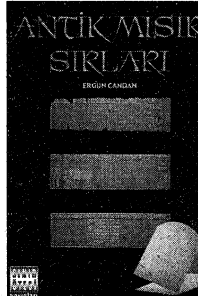
Hararet nârda'dır, sac'da değil,
Kerâmet sendedir, tâc'da değil.
Her ne arar isen, kendinde ara,
Kudüs'te, Mekke'de, Hâc'da değil.
Bu kitapta Makalat isimli eserinin ezoterik açıklamasıyla
beraber, Hacı Bektaş'ın hayatı, Bektaşî öğretisinin sembolleri,
Kırk Makam, Tanrı kavramı gibi pek çok konu ele alınmıştır

SON ÜÇ PEYGAMBER

Ergun CANDAN, Sy: 344

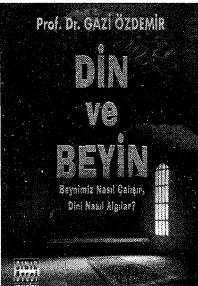
2000 yıldır saklanan "Sırlar Bilgisi" 2000 yıl sonra açılıyor...
Şimdiye kadar hiç bir yerde yayınlanmamış çok özel bilgilerin
ele alındığı bu kitap; "Dinler Tarihi" nin gizli kalmış önemli bir
bölümüne ışık tutacak nitelikte hazırlanmıştır. Son üç dinin bi-
linmeyen gizli tarihi içinde yolculuk yaparken, o yılları yeniden
yaşayacaksınız...

ANTİK MİSİR SIRLARI

Ergun CANDAN, Sy: 496

Bir zamanlar "Ezoterik Kültür"ün en önde gelen kalelerinden
biri olan Antik Mısır, Dünya coğrafyasında yer almış en gizemli
toplumlardan biridir. Mısır, kadim çağlarda çok sayıda kişiyi
eğiten ve yetiştiren bir okuldu... Kitabın sayfalarını açtığınızda,
Mısır'da gerçekleştirilen "Gizli Öğreti"ye, mabetlerin içine gi-
rerek, bizzat kendiniz şahit olacaksınız...

DİN ve BEYİN

Prof. Dr. Gazi ÖZDEMİR, Sy: 547

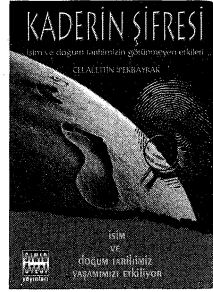
Prof. Dr. Gazi Özdemir, bu kitabında aslında her şeyin bir
ve tek olduğuna ilişkin evrensel prensibin insanda ve
doğada nasıl işlemekte olduğunu ortaya koyuyor. Kitapta
göreceksiniz ki beynin ve sinir sisteminin çalışma prensip-
leri ile insanlığın tabi olduğu yaşam prensipleri birebir aynı
kurallara göre işlemektedir.

KADERİN ŞİFRESİ

Celalettin İPEKBAYRAK, Sy: 304

Nasıl ki, evreni oluşturan her unsur birbirleriyle bağlantılı ve birbirini etkilemekteyse, insanı oluşturan her unsurun da insanla bir bağlantısı vardır. Bu unsurlara "DOĞUM TARİHİMİZ" ve "İSMİMİZİN ENERJETİK" yapısı da dahildir.

Bu kitapta yer alan bilgilerin kökeni İsa Peygamber'in de menşubu olduğu Esseniler'e aittir.

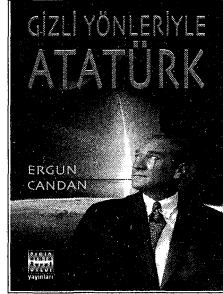

GİZLİ YÖNLERİYLE ATATÜRK

Ergun CANDAN, Sy: 243

UNUTULMAYA, UNUTTURULMAYA ÇALIŞILAN ATATÜRK'Ü YENİDEN HATIRLAYACAK, YENİDEN TANIYACAK VE ÇOK ŞAŞIRACAKSINIZ...

Türkiye'de ilk kez, Tufan Öncesi Uygarlıklar ve Türkler'in kökeni ile ilgili araştırmaları gerçekleştiren Mustafa Kemal Atatürk'ün gizli kalmış yönlerini ilgiyle okuyacaksınız.

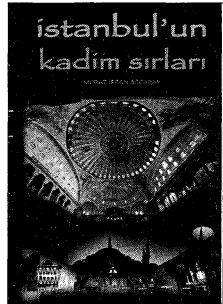

İSTANBUL'UN KADİM SIRLARI

Murat İrfan AĞCABAY Sy:432

Üç büyük dinin kutsal emanetleri neden İstanbul'da bulundu? Bir çağın sona erişinin ve yeni bir başlangıcın sembolü Ayasofya, sırrın anahtarını mı saklıyor? Kutsal Ahid sandığı İstanbul'da mı? Kadim sembolizmdeki anahtar işaretler günümüze nasıl bir mesaj iletiyor? İşaret koyucu Kelt kişileri İstanbul'da ne arıyordu? Gerçeklerin su üstüne çıkacağı ve gökyüzü ile yeryüzünün el ele vereceği kıyamet kapısı İstanbul'da mı açılacak? İstanbul'un altında başka bir İstanbul mu var?

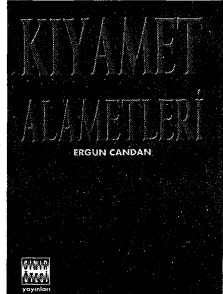
Bu ve buna benzer yüzlerce sorunun yanıtını bu kitapta bulacaksınız.

KIYAMET ALAMETLERİ

Ergun CANDAN, Sy: 344

Gittikçe yoğunlaşan doğal afetlerin fiziksel ve metafiziksel anlamları nelerdir? Dinlerde sözü edilen kıyametin neresindeyiz?... Eski uygarlıkları yok eden büyük tufanın bir benzeri yeniden yaşanacak mı? Kıyamet ve Tufan'ın ön belirtileri nelerdir? Binlerce yıllık gizli-ezoterik bilgilerin ışığında ve en son bilimsel verilere dayanılarak hazırlanmıştır.

İlk olarak 1995 yılında Alman Arkeoloji Enstitüsü ve Şanlıurfa Müze Müdürlüğü'nün ortak çalışmalarıyla kazıya başlanmış ve hâlen de devam etmektedir.

Göbekli Tepe bizlerden çok daha ileri düzeydeki bir uygarlığın mirasıdır. Ve o miras Anadolumuz'un Urfa Kenti'nde yavaş yavaş günışığına çıkmaktadır.

Bu uygarlığın kökeni tufan öncesine aittir. Bunun en önemli kanıtı "Göbekli Tepe'de bulunan mabet kalıntılarının 12.000 yıl öncesine ait olmasıdır. Bu Atlantis'in batış tarihiyle örtüşen bir tarihtir.

Hz. Muhammed ile irtibatlı olan Sabiiler'in ilk yerleşim

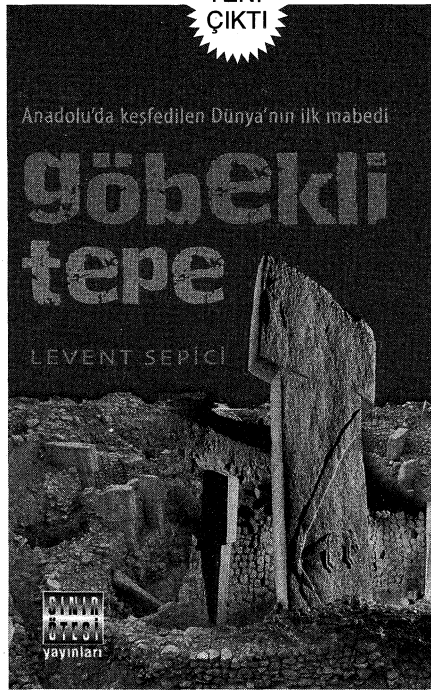
birimleri, sözünü ettiğimiz mabetlerin bulunduğu Urfa'nın Harran bölgesidir. Hz. Muhammed'in vazifesi sırasında Mekke yakınlarına gitmişler ve sonra yeniden Harran'a geri dönmüşlerdir.

Nasıl ki, Hz. İsa'ya Eseni rahipleri çeşitli alanda yardımcı olmuşlarsa, Harranlı Sabiiler de benzer bir şekilde Hz. Muhammed'in gerçekleştirdiği peygamberlik vazifesinde O'nun yanında oldukları ve O'na destek verdikleri bilinmektedir. Sabiiler'in ezoterik bilgileriyle Kur'an-ı Kerim'de geçen bazı bilgilerin büyük bir paralellik göstermesi de konunun bir diğer üzerinde durulması gereken yönüydü.

Sizlerle buluşturduğumuz bu kitapta ortaya konulan bulguların, hem arkeolojik, hem tarihsel, hem de dinler tarihi ile ilgili çok önemli değeri vardır.

Geniş bir alana yayılan mabetlerin, yine bu mabetleri yapanlar tarafından toprakla üstünün örtüldüğü anlaşılmaktadır. Belli ki 12.000 yıl öncesinden geleceğe iletilmek istenen çok büyük bir mesaj vardı.

Mabetleri oluşturan taşların üzerlerine işlenmiş bu mesaj, ezoterik sembollerle binlerce yıl öncesinden kutsal bir metni günümüze taşımaktadır.

YAKINDA ÇIKACAK KİTAPLARIMIZ

HZ.
**MUHAMMED'İN
VAHYİ ALIŞI**

Ergun CANDAN

MS.I
BURADAYDILAR

Emre ÖZYUMURTACILAR

Ezoterizme Göre
HALİL CİBRAN
Öğretisi

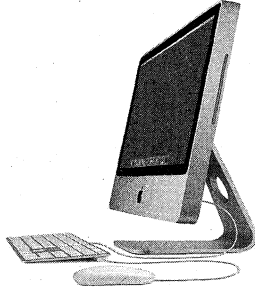
Ergun CANDAN - Nilüfer ARITAN

Sufi Bilgesi
NASRETTİN HOCA

Ergun CANDAN

www.sinirotesi.com

% 40

indirim

50 TL üzerindeki satışlarda

Kargo Bedava

Kitaplarımıza web sitemizden özel indirimleriyle ulaşabilirsiniz

www.sinirotesi.com